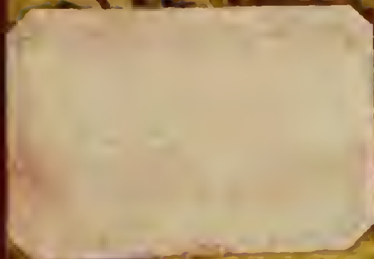
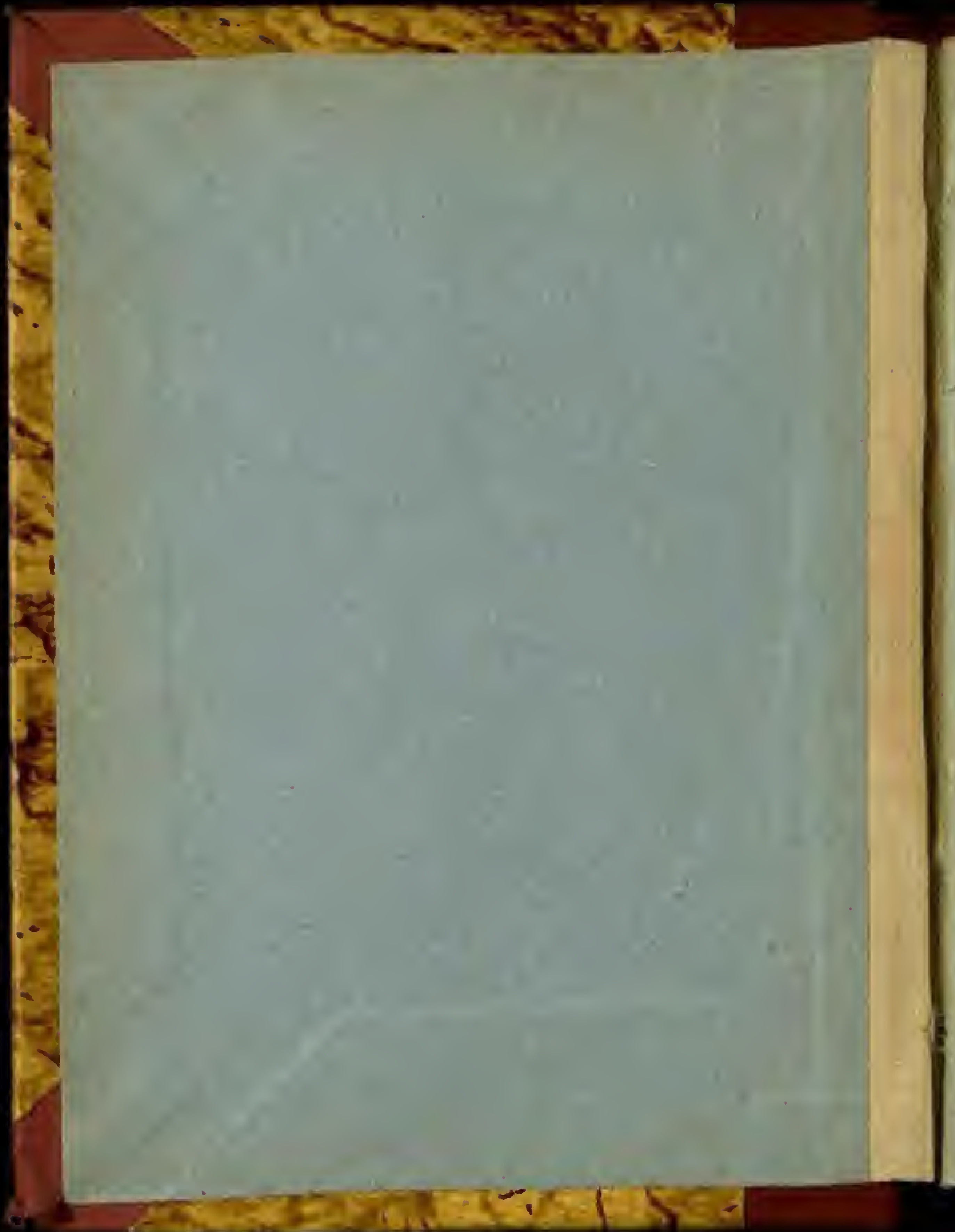

…ЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ

СЛОВНИК

ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК
ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Упорядкували С. та О. ЯКУБСЬКІ

Технічну та застосовану термінологію, позначену в словникові зіркою, зредагував Технічний Відділ Інституту Української Наукової Мови Української Академії Наук

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
1928

З друкарні-літографії
Державного Видавництва
України — УАН

Укрголовліт № 1805 (3538) 27 р. Зам. № 335—10.000.

ПЕРЕДМОВА

З пропозиції Державного Видавництва України Технічний відділ ІУНМ прийняв на редагування технічні та застосовані терміни словника військової термінології, якого упорядкували С. та О. Якубські. Для переведення цієї роботи відділ обрав комісію в складі: члена відділу Д. В. Панкевича, філолога відділу Ю. Г. Кондрачука та автора словника С. В. Якубського. Ця комісія розпочала свою роботу 1 лютого 1927 року й закінчила 15 травня 1927 року, відбувши 44 засідання. Технічні та застосовані терміни військового словника комісія перевірила та погодила з термінами, що їх ухвалили різні секції відділу, і ці терміни в словникові позначено зіркою, а решту термінів загальномовного характеру комісія не редагувала, і їх подано в словникові на підставі наукових матеріялів за відповідальністю авторів словника С. та О. Якубських.

Зважаючи на те, що українська технічна термінологія, а військова особливо, малодосліджена, терміни, що їх зредагував Технічний відділ, треба вважати за проекти військової української термінології, яка згодом буде досліджена та вдосконалена. Тому президія Технічного відділу прохає читачів подавати на адресу відділу (Київ, бульвар Шевченка, 14, Технічний відділ ІУНМ) свої поради та зауваження до зредагованого матеріялу. Всі поради та зауваження Технічний відділ прийме з подякою та й використає їх у дальшому виданні фахового військово-морського словника.

Президія відділу Інституту
Української Наукової Мови УАН.

ВІД УПОРЯДЧИКІВ

Складаючи цього словника, упорядчики не мали можливости подати повної військової термінології через обмеження розмірами словника, що й так виріс майже удвоє проти наміченого розміру. Тому довелося обмежитися тільки головнішими термінами, що їх упорядчики вибрали з військових статутів, додавши до них лише слова з царини щоденного військового вжитку.

Терміни, що складаються з кількох слів, здебільшого подано на кожне слово, за винятком тих випадків, коли слова вжито не в початковій формі. Так, „механизм подающий" можна шукати і на „механизм" і на „подающий", а „стол угломера" — лише на „стол".

Що-до вибору термінів та їх перекладу упорядчики мали в користуванні такі матеріяли:

Дисциплинарный устав РККА. Изд. 2-е „Военного Вестника".

Дисциплінарний статут РСЧА. Вид. ДВУ. 1926.

Устав внутренней службы.

Устав гарнизонной службы.

Залоговий статут. Вид. Школи Червоних Старшин. Харків, 1924.

Наставление по инженерно-техническому делу для командного состава всех родов войск.

Наставление по обозному делу РККА.

Руководство по ведению военных игр с комсоставом РККА.

Наставление для перевозки по железным дорогам войск РККА.

Положение о порядке воинских торжеств.

Боевой устав пехоты, ч. І. Изд. 3-е Военного Вестника.

Бойовий статут, ч. І. Вид. ДВУ. 1926.

Полевой устав, ч. II.
Боевая служба пехоты.
Стрелковые уставы, ч. I.
Винтовка образца 1891 г.
Рушниця зразку 1891 р. Вид. Школи Червоних Старшин 1924 р.
Револьвер системы „Наган“ обр. 1895 г.
Станковый пулемет системы „Максима“.
Ручной пулемет системы „Люиса“.
Ружейные и ручные гранаты.
Ручной пулемет системы „Кольта“.
Автомат Федорова.
Стрелковый устав, ч. II.
Стрелковый устав, ч. III, вып. 1 и 2.
Проекти перекладів статутів:
Револьвер системи „Наган“.
Станковий кулемет системи „Максима“.
Ручний кулемет системи „Люїса“.
Рушничні й ручні гранати.
Боевые уставы артиллерии:
Материальная часть 76 *мм* полевой пушки обр. 1902 г.
Материальная часть 76 *мм* горной пушки обр. 1909 г.
Материальная часть 76 *мм* зенитной пушки.
Материальная часть 122 *мм* гаубицы обр. 1910 г.
37 *мм* пушка Маклена.
Бомбометы, минометы и ручные гранаты (атлас).
Правила стрельбы.
Применение приборов для стрельбы.
Уставы артиллерии изд. 1919.
Боевой устав конницы, ч. 1 и 2.
Наставление по телеграфно-телефонному делу.
Наставление по войсковой маскировке.
Сведения по военно-химическому делу.
Нилус и Маркевич. Курс артиллерии, ч. I. Взрывчатые вещества.
Руководство службы полевой артиллерии, отд. VII. Аммуниция.
Строевой устав авиации.
Наставление по боевому применению воздушных сил.
Боевой устав броневых сил.

Руководство по ведению войскового хозяйства.

Польско-русский военный словарь. Изд. „Военного Вестника“. 1926.

Английско-русский словарь военных терминов. Сост. Войнилович-Няньковский. Изд. „Война и техника“.

Правильник піхотинців. Розділ I. Львів, 1914, вид. „Січового Союзу“.

Російсько-український словник УАН, тт. I та III, вип. 1.

Уманець і Спілка. Словарь Російсько-український. Вид. ДВУ. 1925.

Б. Грінченко. Словарь української мови. Вид. ДВУ. 1925 р.

Г. Голоскевич. Український правописний словничок.

Акад. Тутковський. Словник геологічної термінології.

О. Курило. Словник хемічної термінології.

Калинович. Словник математичної термінології.

О. Ізюмов. Російсько-український словник. Вид. „Книгоспілки“. 1926.

Сабалдир. Практичний російсько-український словник.

Т. Секунда. Словник з обсягу механіки.

Практичний російсько-український словник для військових (вид. Школи Червоних Старшин, 1924) та инші словники.

Для слів, що їх немає в зазначених словниках, упорядчики мусили подавати свого проекта перекладу.

Оскільки військову термінологію ще не усталено остаточно й упорядчики цього словника мають замір і надалі працювати в цій галузі, вони звертаються з проханням до всіх осіб, які користуватимуться з цього словника, повідомляти їх за необхідні поправки й заздалегідь складають подяку за поміч у цій праці.

Упорядчики складають подяку начальницькому складові Школи Червоних Старшин 1926 року за поміч у вибиранні термінів.

1 січня 1927 року.
м. Київ.

А

***Абордаж** — абордáж, -жу.

***Абрис** — óбрис, -су.

***Авангард** — авангáрд, -ду.

***Авангардный** — авангардóвий; А. бой — бій авангардóвий.

Аванс — авáнс, -су.

***Аванпост** — аванпóст, -ту.

***Авария** — авáрія, -рії.

***Авиатор** — авіятор, -ра.

***Авиация** — авіяція, -ції.

***Авиационный** — авіяційний.

***Автобатарея** — автобатерíя, -рíї.

***Автоброневой** — автопáнцерний.

***Автомат** — автомáт, -та.

***Автоматический, -ки** — автомати́чний, -но; А. пушка — автомати́чна пу́шка; А. огонь — автомати́чний вогóнь; А. оружие — автомати́чна вбрóя.

***Автомобиль** — автомобíль, -ля; А. броневой — автомобíль пáнцерний, автопáнцерник; А. дорожный — автомобíль дорóжній; А. легковой — пасажи́рний автомобíль; А-ная часть — автомобíльна части́на; А-ный отряд — автомобíльний загíн; А-ный транспорт — автомобíльний трáнспорт.

***Автомотоциклетный полк** — автомотоциклéтний полк.

***Автономия** — автонóмія, -мії, самоврядувáння.

***Автономный** — автонóмний; А. мина — автонóмна міна.

Авторитет — авторитéт, -ту.

Авторитетный — авторитéтний.

***Автосмесь** — автомішани́на, -ни.

***Автотранспорт** — автотрáнспорт, -ту.

Агент — агéнт, -та.

Агентура — агенту́ра, -ри.

***Агентурный** — агенту́рний; А. разведка — агенту́рна рóзвідка.

Агитация — агітáція, -ції.

***Агитационный снаряд** — агітаці́йний гармáтень.

Агитировать — агітувáти.

Агиткампания — агіткампáнія, -нії.

***Агитповозка** — агітвіз, -вóза.

***Административный** — адміністрати́вний; А. должность — адміністрати́вна посáда; Административно-хозяйственный состав — адміністрати́вно-господáрчий склад.

Адрес — адрéса, -си; по адресу — на адрéсу.

***Адский** — пекéльний; **А.** машина — пекéльна машйна; **А.** огонь — пекéльний вогóнь.
***Ад'ютант** — значкóвий, -ого.
Азартный — рисковйтий, запальний, газардóв(н)ий; **А.** игра — газардóв(н)а гра.
***Азбест** — азбéст, -ту.
***Азбестовый** — азбéстовий; **А.** набивка — азбéстова щільнйця; **А.** шнур — азбéстовий шнур.
***Азимут** — áзимут, -ту.
***Азотный** — азóтовий; **А.** кислота — азóтова кислотá.
Академик — акадéмик, -ка.
Академический — академíчний.
***Академия** — акадéмія, -мії; **А.** артиллерийская — артилерíйна акадéмія; **А.** воздушного флота — акадéмія повітряної флóти; **А.** военная — військовá акадéмія; **А.** военно-медицинская — військóво-медична акадéмія; **А.** военно-техническая — військóво-технíчна акадéмія.
***Аккумулятор** — акумулятор, -ра.
***Аккумуляторный** — акумуля́торний; **А.** батарея — акумуля́торна батерíя.
Аккуратный — акурáтний; (*точный, исполнительный*) дбáлий, ретéльний, спрáвний.
***Акролеин** — акролеїна, -ни.
Акт — 1) акт, -ту; дíя, дíї; 2) акт, докумéнт, -та; 3) (*пьесы*) дíя, дíї.
***Активированный** — активóваний; **А.** уголь — активóваний вýгіль.
***Активность** — актйвність, -ности.
***Активный, -но** — актйвний, -но; **А**-ная оборона — актйвна оборóна.
***Акустический** — акустичний.
***Алебастр** — алябáстер, -тру.
***Алидада** — альгідáда, -ди; **А.**-высотомер — альгідáда-висотомíр.
***Аллюр** — алю́ра, -ри.
***Алюминий** — алюмíній, -нію.
***Алюминиевый** — алюмінíйний.
***Амальгама** — амальгáма, -ми.
***Амальгамировать** — амальгамувáти.
***Аматол** — аматóл, -лу.
***Амбразура** — амбразýра, -ри; **А.** щель — щілйна амбразýри.
***Амбразурный** — амбразýрний.
Амбулатория — амбулатóрія, -рії.
Амбулаторный — амбулатóрний; **А.** прием — амбулатóрне приймáння.
***Аммиак** — амоніяк, -ку.
***Аммонал** — амонáл, -лу.
***Амплитуда движения** — амплітýда рýху.
***Ампулька** — ампýлька, -ки.
Ампутировать — ампутувáти, відтинáти.
***Амуниция** — амунíція, -ції.
***Амуничение** — зашóрування.
***Амуничить** — зашóрувати.
***Анализ** — аналíза, -зи.
***Ангар** — ангáр, -ру.
***Анемометр** — анемомéтер, -тра.
***Анилин** — анілíна, -ни.
***Анкер** — áнкер, -ра.
***Анкерный** — áнкерний; **А.** кол — áнкерний кілóк.

Анкета — анкéта, -ти.
***Антабка** — антáбка, -ки.
***Антенна** — антéна, -ни.
***Антимоний** — антимóній, -нію.
***Аппарат** — апарáт, -ту; **А.** дымовой—апарáт димовий; **А.** летательный—літний апарат; **А.** партийный — апарáт партійний; **А.** политический — апарáт політичний; **А.** телефонный, конечный— —апарáт телефóнний, кінцевий.
***Аппаратная двуколка** — апарáтна бідка.
***Аппарель** — апарéля, -лі.
***Апроши** — апрóші.
Аптечный — аптéчний; **А.** двуколка—аптéчна бідка.
Арест — арéшт, -ту; домашний арест—домóвий арéшт.
Арестант — арештáнт, -та.
Арестантский — арештáнтський; **А.** отделение—арештáнтський відділ, -лу.
***Арестование** — арештувáння, [заарештувáння.
***Арестованный** — заарештóваний, арештóваний; книга арестованных — книга заарештóваних.
***Арестовать, заарестовать, арестовывать** — арештувáти, заарештувáти, заарештóвувати.
***Арка** — лук, -ку.
***Аркан** — аркáн, -на; **А.** фуражный—ужи́сько, -ка.
***Арматура** — риштýнок, -нку.
***Арматурный** — риштýнкóвий; **А.** список—риштýнкóвий реєстр.
***Армеец** — армíєць, -міі́ця.
***Армия** — áрмія, -мії. [вóна.
***Армия Красная** — А́рмія Червона.
***Армейский** — армíйський, військóвий.
***Арсенал** — арсенáл, -лу.
***Арсенальный** — арсенáльний.
***Арсин** — арсен вóдень, -дня.
***Артиллерист** — гармáтник, -ка.
***Артиллерия** — артилéрія, -рії; **А.** баталионная—батальйóнова артилéрія; **А.** дальнобойная—далекобійна артилéрія; **А.** дивизионная—артилéрія дивізíйна; **А.** зенитная — артилéрія зенíтна; **А.** конная—артилéрія кíнна; **А.** крепостная—артилéрія фортéчна; **А.** особого назначения — артилéрія особли́вого призначéння; **А.** полевая—артилéрія польовá; **А.** полковая—артилéрія полковá; **А.** противоштурмовая — протиштурмовá артилéрія; **А.** сопровождения — артилéр'я супровíдна; **А.** тракторная—трáкторна артилéрія; **А.** траншейная — траншéйна артилéрія.
***Артиллерийский** — артилерíйний, гармáтний; **А-я** панорама— —артилерíйна панорáма; **А.** подготовка— артилерíйна підготóва; **А-ая** разведка—артилерíйна рóзвідка; **А-ая** часть—гармáтна частúна; **А-ая** школа — гармáтна шкóла; **А-ский** огонь—гармáтний вогóнь; **А-ский** парк—артилерíйний парк; **А-ский** полк—гармáтний полк; **А** ское довольствие— артилерíйне постачáння.
***Арчак** — лéнчик, -ка.
***Арьергард** — ар'єргáрд, -ду.
***Арьергардный**—ар'єргардóвий; **А.** бой—ар'єргардóвий бій.

Ассигнование — асигнува́ння.
Ассигновать — асигнува́ти.
Ассигновка — асигна́та, -ти, асигнува́ння.
Ассистент — асисте́нт, -та.
***Астролябия** — астроля́бія, -бії.
***Астрономический** — астроно-мі́чний; **А.** пункт — астрономі́чний пункт.
***Асфальт** — асфа́льт, -ту.
Атава — ота́ва, -ви.
***Атака** — ата́ка, -ки; **А.** внезапная — ата́ка на́гла; **А.** воздушная — повітряна́ ата́ка; **А.** газобаллонная — ата́ка газобало́нна; **А.** газовая — ата́ка га́зова; **А.** минная — ата́ка мі́нна; **А.** облаком — ата́ка хма́рою; **А.** огнеметная — ата́ка вогнеме́тна; **А.** ответная — ата́ка зворо́тна; **А.** простая — ата́ка звича́йна; **А.** решительная — ата́ка рішу́ча; **А.** сквозная — ата́ка крізна́; **А.** стремительная — нава́льна ата́ка; **А.** фланговая — ата́ка фланкова́; **А.** фронтальная — ата́ка фронта́льна; возобновить **Атаку** — відновúти ата́ку; производить **А.** — робúти, перево́дити ата́ку; контратака — контрата́ка.
***Атаковать, атаковывать** — атакува́ти, атако́вувати.
***Атакованный** — атако́ваний.
Атлетика — атле́тика, -ки; **А.** легкая — атле́тика легка́; **А.** тяжелая — атле́тика важка́.
***Атмосфера** — атмосфе́ра, -ри.
***Аттестат** — атеста́т, -ту; **А.** денежный — атеста́т грошовúй; **А.** на мыльное довольствие — атеста́т на милове́ постача́ння; **А.** на чайное довольствие — атеста́т на чайове́ постача́ння; **А.** продовольственный — атеста́т харчовúй; **А.** фуражный — атеста́т фура́жний.
***Аттестационный** — атестаці́йний; **А.** комиссия — атестаці́йна комі́сія; **А.** соответствие — атестаці́йна відпові́дність.
***Аттестация** — атестаці́я, -ції.
***Аттестовать, аттестовывать** — атестува́ти, атесто́вувати.
Аттестованный — атесто́ваний.
Аукцион — авкціо́н, -ну.
***Ацетилен** — ацетиле́н, -ну.
***Аэродром** — аеродро́м, -му.
***Аэронавигатор** — аеронавіга́тор, -ра.
***Аэроплан** — аеропла́н, -ну; противоаэропланная установка — протиаеропла́нне уста́влення.
***Аэрос'емка** — аерозді́йма́ння.
***Аэрофотос'емка** — аерофотографува́ння.
***Аэростат** — аероста́т, -ту; **А.** привязной — аероста́т прив'язнúй.
***Аэрофотография** — аерофотогра́фія.

Б

***Баба** — баба, -би.
***Бабка** (*надкопытная кость*) — бабка, -ки; (*небольшая наковальня*)—бабка,-ки.
***Багор** — очепа, -пи.
***Бадья** — цебер, -бра.
***База** — база, -зи; **Б.** операционная—база операційна; **Б.** передовая—база передова; **Б.** продовольственная—база харчова; **Б.** промежуточная — база проміжна; **Б.** фронтовая — база фронтова.
Базироваться — базуватися.
***Базис** — база, -зи.
***Бак** — бак, -ка.
***Баклага** — боклаг, -гу.
Баклажка — боклажок, -жка.
Балахон — балахон, -на.
***Балда** — довбня, -ні.
***Балистит** — балістит, -ту.
***Балка** (*мнж.*) —трям, -му; **Б.** (*потолочная*)—сволок, -ка; **Б.** (*топогр.*).—балка; **Б.** переводина— слиж, -жа; балочное строение (моста)—трямова мостова будова.
***Балласт** — баласт, -ту; (*для судов*) савур,-ру.
***Баллистика**—балістика, -ки; **Б.** внешняя—балістика зовнішня; **Б.** внутренняя—балістика середова.
***Баллистический**—балістичний; **Б.** волны —балістичні хвилі; **Б.** данные — балістичні дані; **Б.** качества—балістичні якості; **Б.** сведения — балістичні відомості.
***Баллон** — балон, -ну.
***Балочный** — трямовий.
***Банда** — ватага, банда.
***Бандаж**—(*колеса*) шина, -ни; (*проволочный*) пов'язь, -зя.
Бандитизм — бандитизм, -зму.
***Банка** — банка, -ки; **Б.** жестяная — бляшанка; **Б.** минная — мінний кущ.
***Банкет** — виступка, -ки.
***Банник** — щітка, -ки; **Б.** разрядник — щітка розрядник; **Б.** щетинный — щітка волосяна.
***Банно-прачешно дезинфекционный отряд** — лазне-прально-дезинфекційний відділ.
***Баня** — лазня, -ні.
***Барабан**—барабан, -на; **Б.** лимба — барабан лімбу; **Б.** отражателя — барабан відбивача.
***Барак** — барак, -ка.
***Барашек** — баранчик, -ка; **Б.** зажимной — затискний баранчик.
***Баржа** — баржа, -жі.
***Барка** — барка, -ки.
***Баркас** — баркас, -са.
***Барометр** — барометер, -тра.
Баррикада — барикада, -ди.
***Барьер** — бар'єр, -ра.
***Бастион** — бастіон, -ну.
***Батальон** — батальйон, -ну; **Б.** понтонный — батальйон понтонний; **Б.** саперный — батальйон саперний; **Б.** связи — батальйон звязку.

***Батальонный**—батальйоновий; **Б.** артиллерия — батальйонова артилєрія; **Б.** резерв — батальйонова резерва; по-батальонно — батальйонами.

***Батарейный** — батерійний; **Б.** очередь — батерійна черга.

***Батарея** — батерія, -рії; **Б.** аккумуляторная—батерія акумуляторна; **Б.** гаубичная — гавбична батерія; **Б.** горная — батерія гірська; **Б.** замаскированная — батерія замаскована; **Б.** конная — батерія кінна; **Б.** ложная — батерія фальшива; **Б.** тяжелая — батерія важка; „Батареею (орудиями), правое (левое), огонь"— „Батерією (гарматами), права (ліва), вогонь".

***Батман (толчок)**—батман, -на; „**Б.** налево" — „батмана вліво"; „**Б.** направо"—„батмана вправо".

***Барометр** — барометер, -тра.

***Башенка** — вежка, -ки.

***Башенный** — вежовий; **Б.** орудие — вежова гармата; **Б.** установка — вежова устава.

Башлык — башлик, -ка.

***Башмак**—черевик, -ка; **Б.** (*наконечник на свае*) — заківка, -ки; **Б.** кожанный — черевик шкіряний; **Б.** тормазный — гальмовий черевик; **Башмачный** тормаз — черевичне гальмо.

***Башня** — вежа, -жі.

Бдительность—чуйність, -ности, невсипущість, -щости; (*заботливость*) — дбайливість, -вости.

Бдительный — чуйний, невсипущий; (*заботливый*)—дбайливий.

***Бебут** — бебут, -ту.

***Бег** — біг, -гу; **Б.** на лыжах — бігання лижвами; **Б.** скоростный — біг на швидкість; **Бегом** марш - бігом руш; **бегучий** узел— бігучий вузол; находиться в бегах — бути втікачем.

Бегать — бігати.

***Беглый** — утікач, -ча; побіжний; **Б.** осмотр — побіжний огляд, -ду; **Б.** огонь — перебіжний вогонь.

Бегство — утікання, утеча, -чі; обратить в **б.** — погнати в розтіч; обратиться в **б.** — повернути навтіки.

***Бегун** — бігун, -на.

Бедро — стегно, -на.

Бедствие — лихо, -ха, біда, -ди; **Б.** народное — лихо народне; **Б.** общественное — лихо громадське.

***Без разделений** — без поділу.

***Безбруствертный**—безбрустверовий; **Б.** окоп — безбрустверовий шанець. [-ші.

***Безветрие** — безвітря, тиша,

Безвкусный — (*о пище*) несмачний; (*о газе*) — без смаку.

***Безвлажный** — безвологий.

***Безвоздушный** — безповітряний.

Безвольный — безво(і)льний.

***Безвредный** — нешкідний.

Безвыходный — безвихідний, безпорадний.

Бездействие — бездія́льність; Б. власти — бездія́льність вла́ди.

***Бездорожье** — бездорі́жжя.

***Бездымный** — безди́мний; **Б.** порох — безди́мний по́рох.

Беззаветный, -но — безогля́дний, -но, без вага́ння, не вага́ючись.

Беззащитность — беззахи́сність, -ности, безоборо́нність, -ности.

Беззащитный — беззахи́сний, безоборо́нний.

***Беззвучный, -но** — беззву́чний, -но.

***Безмен (пружинный)** — ка́нтар, -ра.

Безнаказанность — безка́рність, -ности.

Безначалие — безуря́ддя.

***Безоблачный, -но** — безхма́р(н)ий, -(н)о.

Безоговорочно — безпере́чно.

***Безопасность** — безпе́ка, -ки; быть в **б.** — бути убезпе́ченим.

Безопасно — безпе́чне, -но.

***Безопасный** — безпе́чний; **Б.** зона — безпе́чна зо́на.

***Безоружный** — неозбро́єний.

***Безостановочный, -но** — невпи́нний, -но, безупи́нний, -но.

Безотлагательный, -но — невідкла́дний, пи́льний, -но, невідкла́дно, не відклада́ючи.

Безотлучно — невідхі́дно, невідсту́пно.

Безрезультатный, -но — безрезульта́тний, -но, даре́мний, -но, без на́слідку.

Безуспешный, -но — ма́рний, -не, -но; надаре́мний, -не(о).

Безымянный палец — підмізи́нний па́лець.

***Белила** — біли́ло, -ла.

***Белильная известь** — хлоро́ве вапно́.

***Белить, беливать** (*здание*) — біли́ти, вибіля́ти; Б-ить известью — вапни́ти, вапнува́ти.

***Белый** — бі́лий; **Б.** жесть — бля́ха, -хи.

Белье — біли́зна, -ни.

***Бензин** — бензи́на, -ни.

***Бензинный** — бензи́новий; б-ная двуколка — бензи́нова бі́дка.

***Бензиномотор** — бензиномото́р, -ра.

***Бензол** — бензо́л, -лу.

***Берег** — бе́ріг, -рега; **Б.** обрывистый — бе́ріг урви́стий, крутобере́жжя; **Б.** отвесный — стрімки́й бе́ріг, стінува́тий бе́ріг.

Береза — бере́за, -зи.

Березовый — бере́зовий.

***Берма** — ви́ступка, -ки.

***Бертолетовая соль** — бертоле́това сіль.

Беседа — бе́сіда, -ди, розмо́ва, -ви.

Бесконечный, -но — безмі́рний, безкра́їній, без мі́ри, без кра́ю.

Беспартийный — позапарті́йний.

***Бесперебойность** — безпере́рвність, -ности.

Беспокоить — непокóїти, турбувáти, бентéжити.

Беспорядок — нелáд, безлáддя.

Беспрекословный, -но — безсуперéчний, бéзпереч.

***Беспрерывный, -но** — безперéрвний, -но, безперéстань.

***Беспроволочный** — бездротóвий; **Б.** телеграф — бездротóвий телегрáф.

***Бессрочный** — безтермінóвий, безстроковúй; **Б.** имущество — безстроковé майнó; **Б.** отпуск — безтермінóва відпýстка.

***Бесформенный** — безфóрмний.

***Бесцветный** — безкóлірний, безбáрвний; **Б.** газ — безкóлірний газ.

Бесцельный, -но — безціль[ний, -но.

***Бесшумный, но** — безшýмний, -но, погаласлúвий, -во, без гáласу.

***Бетон** — бетóн, -ну.

***Бетоньерка** — бетонярка, -ки.

***Бечёвка** — мóтуз, -зу, шворка, -ки.

Библиотека — бібліотéка, -ки, книгозбірня, -ні.

***Бивак** — бівáк, -ку; стать биваком — стáти бівáком; стоять на биваках — бівáком стоя́ти.

***Бикфордов шнур** — Бікфóрдів шнур.

***Билет** — білéт, квитóк, -тка; **Б.** отпускной — відпускнúй білéт.

***Бинокль** — бінóкль, -ля; призматический **Б.** — бінóкль призматúчний.

Бинт — бинт, -та.

Бинтовать — бинтувáти, обвя́зувати.

***Бирка** — бúрка, -ки; карб, -бу.

***Битва** — бій, бóю; вступить в битву — до бою стáти.

Бить — бúти; (*кнутом*) — батóжити; **Бить задом** (*лягать*) — брикáти, -ся.

Благодарность — дя́ка, -ки; **Б.** в приказе — дя́ка в накáзі; „Благодарим“ — „щúро дя́куємо“.

Благоприятный, -но — сприя́тливий, -во; **Б.** условия — сприя́тливі умови; **Б.** исход — щаслúвий кінéць.

***Благоустройство** — доброýстрій, -ою; упорядкувáння.

Бланк — блáнок, -нку.

***Блеск** — блиск, -ку.

***Блестка** — блúскітка, -тки.

***Ближний, ближайший** — близькúй, найблúжчий; **Б.** бой — блúзькúй бій; **Б.** дистанция — блúзькá дистáнція; **Б.** огонь — блúзькúй вогóнь; **Б.** от'езд — блúзькúй від'ї́зд; **Б.** разведка — блúзькá рóзвідка.

Близость — блúзькість, -кости; по-близости — поблúзу.

***Блиндаж** — бліндáж, -жу; **Б.** легкий — легкúй бліндáж.

***Блиндировать** — бліндажувáти.

***Блиндированный** — бліндажóваний.

***Блок** — блок, -ка.

***Блокада** — блокáда, -ди.

***Блокгауз** — блокгáвз, -зу.

***Блокировать** — блокувáти, обступáти.

*Блуждать, блудить — блукати, блудити.

*Блуждающий — мандрівний; Б. луч — мандрівний промінь.

*Бляха — бляха, -хи.

*Бляшка — бляшка, -ки.

Бодрствовать — не спати.

Бодрый — бадьорий; сделаться бодрее — побадьорішати.

*Боевой — бойовий, бойний; Б. втулка — бойний утулок; Б. готовность — готовість бойова; Б. деятельность—бойова діяльність; Б. единица — бойова одиниця; Б. задача — бойове завдання; Б. линия — бойова лінія; Б. личинка — бойний шрубак, -ка; Б. ось — бойна вісь; Б. плоскость — бойна площа; Б. позиция — бойова позиція; Б. пружина — бойна пружина; Б. служба пехоты — бойова служба піхоти; Б. стрельба—бойове стріляння; Б. часть—бойова частина; Б. щель — бойна щілина; Б. питание — бойове постачання; Б. столкновение — бойова сутичка; Б. взвод — бойний звід; Б. вырез — бойний виріз; Б. выступ — бойний виступ; Б. выход бойка — бойний вихід розбивача; Б. гребень — бойовий гребінь; Б. заряд — бойний заряд; Б. комплект — бойний комплект; Б. конь — муштровий кінь; Б. патрон — бойний набій; Б. порядок — бойовий порядок; Б. расчет — бойовий розрахунок; Б. состав — бойовий склад; Б. станок — бойний станок; Б. устав — бойовий статут; Б. участок — бойова дільниця; Б. газы — бойові гази; Б. действия—бойові дії; Б. припасы — бойні припаси; Б. свойства — бойні властивості; Б. формы строя—бойова форма ладу.

*Боевик — бойовик, -ка.

*Боек — розбивач, -ча.

*Боеприпасы — бойні припаси, -сів.

*Боеспособность — боєздатність, -ности.

Боеспособный — боєздатний.

*Боец — боєць (бійця); столкновение бойцов — сутичка бійців.

*Бой — бій (бою); Б. авангардный — бій авангардовий; Б. арьергардный—ар'єргардовий бій; Б. артиллерийский — бій гарматний; Б. ближний — бій близький; Б. в горах — бій у горах; Б. в лесу — бій у лісі; Б воздушный— бій повітряний; Б. в населенных пунктах — бій у залюднених пунктах; Б. вольный —бій вільний; Б. встречный—бій зустрічний; Б. групповой — бій груповий; Б. ночной — нічний бій; Б. наступательный — бій нападний; Б. оборонительный — бій оборонний; Б. открытый — бій відкритий; Б. отступательный — відступний бій; Б. преднамеренный — бій навмисний; Б. рукопашный — бій рукопашний; Б. уличный—бій вуличний; Б. штыковой — бій багнетовий; боем управлять—керувати боєм; место б. — бойовище.

***Бойница** — бійниця, -ці; **Б.** открытая — бійниця відкрита; **Б.** покрытая — бійниця вкрита; щеки бойницы — щоки бійниці.

***Бойня** (*скота*)—різниця, -ці.

Бок — бік (боку).

***Боковой** — боковий, бічний; **Б.** ветер — боковий вітер; **Б** линейка (*в лагере*)—бокова лінійка; **Б.** крышка — бокова покришка; **Б.** щель — бокова щілина; **Б.** охранение — бокова охорона; **Б.** авангард — боковий авангард; **Б.** выступ — боковий виступ; **Б.** наблюдательный пункт — боковий стежовий пункт; **Б.** отряд — боковий загін; **Б.** переключатель (*тел.*) — боковий перемикач; **Б.** уровень — бокова поземниця.

Бокс — бокс, -су.

***Болванка** — надібок, -бка.

Болезнь — хвороба, -би, хворість, -рости; **Б.** повальная—пошесть, -ти.

Болеть (быть больным)—хворувати на що, нездужати на що.

***Болотистый, болотный** — болотистий, болотяний; **Б.** местность — болотиста місцевість; **Б.** место — болотисте місце, багнище, -ща; **Б.** газ — болотяний газ.

***Болото** — болото, -та; **Б.** непроходимое — непрохідне болото; **Б.** проходимое—прохідне болото.

***Болт, болтик**—прогонич, -ча; **Б.** крепительный — прогонич закріпний; **Б.** поджимной—прогонич притискний; **Б.** стяжной — прогонич стяжний; **Б.** шарнирный — суставний прогонич.

***Болтать, -ся**—(*о жидкости*) бовтати, -ся; хитатися.

Больничный надзиратель—доглядач (-ча) шпиталю.

Больной—слабий, хворий.

Большевизм—більшовизм, -му.

Большевик—більшовик, -ка.

***Большой** — великий; **Б.** лопата—велика лопата; **Б.** палец — великий палець; **Б.** привал—велика постоянка; „**Больший ход**“ — „Збільшити ході“.

***Бомба** — бомба, -би; „**Бомбой**“ (*команда*) — „Бомбою“.

***Бомбардирование** — бомбардування.

***Бомбардировать** — бомбардувати.

***Бомбить** — бомбувати.

***Бомбовоз** — бомбовіз, -воза.

***Бомбомет** — бомбомет, -ту.

***Бомбардировочный**—бомбардовий; **Б.** самолет—бомбардовий літак.

***Боннет** — бонета, -ти.

***Боны** (*мост.*) (*множ.*) — заплавень, -вня.

***Борн**—борп, -пу.

***Боров** (*печной*)—лежак, -ка.

***Борода** — борода, -ди.

***Бородка** — борідка, -ки; **Б.** трубки ударника—борідка трубки ударника.

***Бородок** (*пробойка у слесарей*) — пробоєць, -бійця.

Борозда — борозна, -ни; рівчачок, -чка.

***Бороздка** — рівчачо́к, -чка́.

Борона — борона́, -ни́.

***Борт, бортик** (*понтона, лодки, платформы*)—о́блавок, -вка; (*платья*) край; **Б.** откидной — о́блавок відкидни́й.

Борьба — боротьба́, -би́.

***Бот** — бот, -та.

Ботинки — черевики, -ків.

***Боченок** — бари́ло, -ла, бари́льце, -ця.

***Бочка** — бо́чка, -ки; (*ав.*) — перека́т на крило́.

Боязливость — полохли́вість, -вости; боя́зкість, -кости.

***Браковать** — бракува́ти; -ванный — брако́ваний.

***Брандвахта**—бра́ндва́хта, -ти.

***Брандер** — бра́ндер, -ра.

***Брандспойт** — випри́скувач, -ча.

Брать, взять — бра́ти, узя́ти; брать ногу — узя́ти но́гу; брать в вилку—бра́ти у міжни́к.

***Браунинг** — бра́внінг, -га.

***Бревенчатый** — брусо́ваний.

***Бревно** — коло́да, -ди.

***Брезент** — брезе́нт, -ту; **Б.** ведро—брезе́нтове відро́.

***Брезентовый** — брезе́нтовий; **Б.** накидка — брезе́нтовий плащ; **Б.** чехол—брезе́нтовий покриве́ць.

***Брешь** — ви́лом, -лому.

***Бригада** — брига́да, -ди; кавалерийская бригада—кі́нна брига́да; **Б** кондукторская—конду́кторська брига́да.

***Бригадир** — бригади́р, -ра.

***Бризантный** — briза́нтовий; **Б.** вещество — бриза́нтова речови́на; **Б.** снаряд — бриза́нтовий гарма́тень.

***Бровка** — кант, -та; (*шляху', гре́блі*) — тор.

***Брод**—брід, бро́ду; **Б.** конный — брі́д кі́нний; **Б.** пеший — брід пі́ший.

***Бромбензилцианид**—бромбензилціяні́д, -ду.

***Бронебойный**—панцеробі́йний.

***Броневой, броненосный**—па́нцерний; **Б.** дрезина, бронедрезина — па́нцерна дрези́на, панцеродрези́на; **Б.** машина, бронемашина — па́нцерна маши́на, панцеромаши́на; **Б.** площадка — па́нцерна платфо́рма, панцероплатфо́рма; **Б.** часть — па́нцерна части́на; **Б.** автомобиль — па́нцерний автомобі́ль; **Б.** поезд, бронепоезд — па́нцерний по́їзд, панцеропо́їзд; **Б.** паровоз — па́нцерний паротя́г; **Б.** щит — па́нцерний щит; **Б.** силы, бронесилы — па́нцерні си́ли, панцероси́ли.

***Броненосец** — па́нцерник, -ка.

***Бронированный** — панцеро́ваний; **Б.** повозка — панцеро́ваний віз.

***Бронировать** — панцерува́ти

***Бронзовый** — спижови́й; **Б.** втулка — спижови́й уту́лок, -лка; **Б.** колонка — спижова́ коло́нка.

***Броня** — па́нцер, -ра.

***Бросание** — ки́дання.

***Бросать, -ся, бросить, -ся**— ки́дати, -ся, ки́нути, -ся, (*швыр-ком*) шпурля́ти, шпурлн́ути; бро-

ситься в штыки — вда́рити на багне́ти.

*Броском — павкида́, кидькома́.

*Бросок — кидь, -ди.

*Брус, брусок — брус, -са, брусо́к, -ска́; Б. угольный (*в сечении*) — брусо́к кутови́й; Б. угольный — ву́гільний брусо́к; Б. параллельные — бруси́ рівнолеже́і.

*Бруствер — бру́ствер, -ра; Б. скат — схил бру́ствера; безбрустверный окоп — безбру́стверовий ша́нець.

Брызга — бри́зка, -ки.

*Брызгалка — бри́зкалка, -ки.

*Брызгать, брызнуть — бри́зкати, бри́знути, при́скати, при́снути.

Брыкать, -ся — брика́ти, -ся.

Брюки — штани́, -ні́в; Б. на выпуск — штани́ пове́рх халя́в; Б. исподние — спі́дні (штани́); брючный ремень — очку́р, -ра́.

Брюшной — черевни́й; Б. мышцы — м'я́зи живота́; Б. пресс — черевни́й прес; Б. тиф — черевни́й тиф.

*Бугель — ри́хва, -ви.

*Бугор — горб, -ба́.

*Будка — бу́дка, -ки; будка-гриб — бу́дка-гриб.

*Буёк, буй — су́чка, -ки.

*Буерак — байра́к, -ка́.

*Букса — вісяни́ця, -ці.

*Буксовый — вісяни́чний; Б. вкладыш — вісяни́чний вкла́день.

*Буксир — голівни́к, -ка́; взять на буксир — загалюва́ти.

*Булыжник — бру́ковий ка́мінь, -меня, брукня́к, -ка́.

*Бумага — папі́р, -пе́ру; Б. графленная — ліні́єний папі́р; Б. копировальная — копіюва́льний папі́р; Б. масштабная — м'ри́льний папі́р; Б. переводная — перебивни́й папі́р; Б. входящая — вступни́й папі́р; Б. исходящая — вихідни́й папір.

*Бумазейное кольцо — бархано́ве кільце́, -ця́.

*Бунтик — скру́тень, -тня.

*Бура — бура́, -ри́.

*Бурав — сві́рдел, -дла.

*Буровая скважина — свердло́ви́на, -ни.

*Буссоль — бусо́ля, -лі.

*Бут — бут, -ту.

*Буфер — відпру́жник, -ка; Б. рессорный — відпру́жник ресо́рний.

*Буферный — відпружнико́вий; Б. тарелка — відпружнико́ва тарі́лка; Б. шайба — відпружнико́ва ша́йба; Б-ые вилы — відпружнико́ва ро́звилка; Б. нажим — відпружнико́вий натиска́ч.

*Бухта — зато́чина, -ни; (*каната*) — ко́йла, -ли.

*Бушмет — (*для пики*) стромі́ло, -ла.

*Бык — бик, -ка́.

*Быстро — шви́дко, ху́тко.

*Быстрота — шви́дкість, -кости, ху́ткість, -кости; Б. марша — шви́дкість ру́ху.

*Быстроходный — (*о лошади*) прудкобі́жний: (*о пароходе*) швидкопла́вний; (*об автомобиле*) швидкохі́дний; (*о мо-*

море) швидкору́шний; (*об аэроплане*) швидколі́тний.

Быт — по́бут, -ту.

***Бытность**—пробува́ння; **Б.** вне службы—пробува́ння по-за слу́жбою.

Бюджет — бюдже́т, -ту.

Бюро ячейки — бюро́ осере́дку.

В

В, во — в, у, до, на.

В бою — підча́с бо́ю; **Во** внимание принять—до ува́ги взя́ти; **В** движении—підча́с ру́ху; **В** длину, глубину, ширину — завдо́вжки, завгли́бшки, завши́ршки; **В** накидку — на́бпашки; **В** отпуск увольнение — у відпу́стку звільнення; **В** приказе—в нака́зі; **В** расход — на вида́ток; **В** собственные руки — у вла́сні ру́ки; **В** составе—в скла́ді; **В** строю — в ладу́.

Команды:

*„**В** атаку за мной" — „В ата́ку за мною"; „Во взводную колонну" — „В чотову́ коло́ну"; „В линию марш (стройся)" — „В лінію руш (ладна́йсь)"; „В передки, вперед (назад) марш" — „На передки́, впере́д (наза́д) руш"; „В полвыпада коли" — „З піввипадом коли́"; „В походную колонну стройся (шагом марш)" — „У похідну коло́ну ладна́йсь (кро́ком руш)"; „В ротную линию стройся" — „В соте́нну лінію ладна́йсь"; „В ружье" — „До збро́ї"; „В руку" — „В ру́ку"; „В стойку" — „Згра́єю"; „В цепь" — „Ро́зстрільнею"; „В штыки" — „На багне́ти".

***Вага** — штельва́га, -ги.

***Вагенбург** — ва́генбург, -гу.

***Вагон** — ваго́н, -на; **В.** крытый—кри́тий ваго́н.

***Вагонет, -ка** — вагоне́та, -ти.

***Важный** — важли́вий; **В.** проступок—важли́ва провина.

***Вазелин** — вазелі́на, -лі́ни.

Вакансия — вака́нсія, -сії.

Вакантный — ві́льний, вака́нтний; **В.** должность — ві́льна поса́да.

***Вал, валик** — вал, -ла, вало́к, -лка́; **Валик** безопасности — вало́к безпе́ки; **В.** крыла (*в седле*) — вало́к крила́; **Валик** подающего механизма — вало́к подава́льного механізму; **Валик** с конической шестерней — па́крутка.

***Валежник** — ла́мань, -ни, сушня́к, -ку́, (*мелкий*)—хмиз, -зу.

***Вален**(*упряжн.*)—о́рчик,-ка.

Валенок, -ки — ва́лянці, -ців, повстя́нки, -нок.

***Вальковый крюк** — о́рчиковий гак.

Валяться (*о лошади*) — кача́тися, валя́тися.

Варежки — рукави́ці, -ви́ць.

***Ватерлиния** — водокрéс, -су.
***Ватерпас** — ґрунтвáга, -ги.
***Вахта** — вáхта, -ти.
***Вахтер** — вáхтер, -ра.
***Вбивать, вбить** — забивáти, забúти.
Вверенный — дорýчений.
***Ввинтной** — уґвинтнúй; **В-ое дно** — уґвинтнé дно.
***Ввинчивать, -ся, ввинтить, -ся** — уґвúнчувати, -ся, уґвинтúти, -ся.
Вводить, ввести—(у)ввóдити, (у)ввéсти.
Вводить лошадей — завóдити кóні.
***Вводный** — упускнúй, додаткóвий, вступнúй; **В.** провод — упускнúй прóвід; **В.** задание — додаткóве завдáння.
***Вдавленность** — втúсненість, -ности.
***Вдвигать, вдвинуть** — всувáти, всýнути.
***Вдвижной** — всувнúй.
Вдоль—(у)вподóвж, (у)вздовж.
Вдумчивость — вдýмливість, -вости.
Вдыхать, вдохнуть — (у)вдихáти, (у)вдохнýти.
***Ведение** — провáдження; **В.** огня — прóвадження вогню; **Ведущий** огонь — що стріляє.
***Ведомость** — відóмість; **В.** вещевая — відóмість речовá; **В.** денежная—відóмість грошовá; **В.** ковочная—відóмість підкóвування; **В.** постовая — відóмість стійковá; **В.** суточная — відóмість добовá; **В.** распределительная—відóмість розподíльча; **В.** частей — відóмість частúн.
***Ведомство**—урядництво,-цтва; **В.** воздушного флота—уря́дництво повітря́ної флóти; **В.** морское — уря́дництво морськé; **В.** сухопутное — уря́дництво суходíльне.
***Ведро** — відрó, -рá; **В.** брезентовое—брезентóве відрó; **В.** водопойное — відрó напувáльне.
***Ведущий** — тяговúй, напрямнúй; **В.** ось — тяговá вісь; **В.** поясок—напрямнúй пояспóк.
***Веер** — вíяло, -ла; **В.** параллельный — вíяло рівнобíжне; **В.** расходящийся — вíяло розбíжне; **В.** сходящийся — вíяло збíжне.
***Величина** — величинá, -нú, велúкість, -кости; **В.** масштаба — велúкість мірúла.
***Велосипед** — велосипéд, -да.
***Венец** — вінéць, -нця́.
***Венок** — вінóк, -нкá.
***Вентиль** — вентúль, -ля.
***Вентилятор** — вітрогíн, -гóну, вентиля́тор, -ра.
***Вентиляция** — провíтрювання, вентиля́ція, -ції.
***Венчатый** — вінчáстий.
***Венчать** — вінчáти; (*крышу*) укривáти, покривáти; **В.** воронку — вінчáти вúрву.
***Венчик** — обідéць, -дця́; **В.** боевой личинки — обідéць бóйного шрубакá.
***Веревка** — мотýз, -за, шворка, -ки; **В-ки** с грузиками — мотузки з тягарця́ми.

***Веревочный** — мотузяний; **В.** кольцо—мотузяне кільце.

***Веретенное масло** — веретенне мастило.

***Веретено** — веретено, -на.

***Верки** — верки.

***Вероятность** — (й)імовірність, -ности; **В.** попадания—імовірність влучення, влучання.

***Вероятный** — (й)імовірний; **В.** отклонение — імовірний відхил.

***Верстак** — варстат, -ту.

***Верстовка** — верстівка, -ки.

***Верстовой** — верстовий; **В.** столб—верства, -ви.

***Вертикаль** — прямовис, -су.

***Вертикальный** — прямовисний; **В.** вираж — прямовисний віраж; **В.** наводка — прямовисне націлювання; **В.** пазы — прямовисні ґари; **В.** стенки — прямовисні стінки.

***Вертлюг** — оборить, -ти; **В.** с под'емным механизмом — оборить із підіймальним механізмом.

***Вертушка** — млинок, -нка.

***Верфь** — корабельня, -ні.

Верх—верх, -ха, вершок, -шка.

***Верхний** — горішній, верхній; **В.** окно — верхне вікно; **В.** паз — верхня ґара; **В.** пальцы — верхні пальці; **В.** линия — верхня лінія; **В.** одежда — верхній одяг; **В.** этаж — горішній поверх.

***Верховой** — верховий, верхівець, -івця; (*о ветре, воде*) горовий.

Верхом — верхи, (*мн.*)верхами.

***Вершина** — верх, вершина, (*горы*)—верховина; вершина траектории—вершок траєкторії.

***Вес** — вага; **В.** под'емный — підіймальна вага; **В.** разрывного заряда — вага розривного заряду.

***Весло** — весло, -ла.

Вести, весть — вести, провадити; **В.** бой — провадити бій; **В.** лошадь в поводу — вести коня на поводі; **В.** лошадь в ровных шенкелях — вести коня в рівних шенкелях; **В.** наблюдение — стежити; **В.** огонь — стріляти.

Вестовой — посланець, -нця.

***Весы** — терези; **В.** десятичные — десяткові терези; **В.** пружинные — кантар; **В.** чашечные — шальки.

***Ветвь** — галузь, -зи, гілка, -ки; **В.** восходящая — галузь догірна; **В.** выбрасывателя — гілка викидача; **В.** железнодорожная — залізничий рукав; **В.** нисходящая —додільна галузь.

***Ветер** — вітер, -тра; боковой **В.** — боковий вітер; встречный **В.** — супротивний вітер; попутный **В.** — ходовий вітер; порывистый **В.**—напальний вітер; сильный **В.** — великий вітер; слабый **В.** — малий вітер, тиховій; умеренный **В.** — помірний вітер.

Ветеринарный — ветеринарний, ветеринарський; **В.** врач — ветеринарний лікар; **В.** лазарет—ветеринарний шпиталь; **В.** лечебный пункт—ветеринарний лікарський пункт; **В.** состав—ветери-

нарний склад; В. часть—ветеринарна частина; В. фельдшер — ветеринарний фельдшер; В-но-санитарная служба—ветеринарно-санітарна служба.

*Ветошь — ганчір'я.

*Ветромер — вітромір, -ра.

*Ветряный — вітряний; В. мельница — вітряк, -ка.

*Веха, вешка — тичка, -ки; вехи ставить — тичкувати.

Вечерний — вечірній, вечоровий; В. перекличка—вечірня переліка.

Вешалка — вішалка, -ки, кілок, -лка.

*Вещевой — речовий; В. ведомость — речова відомість; В. довольствие—речове постачання; В. каптенармус — речовий комірний; В. мешок—речова торба; В. склад — речовий склад, комора.

*Вещество — речовина, -ни; В. бризантное — бризантова речовина; В. взрывчатое—речовина вибухова; В. горючее — речовина горюча; В. дробящее — речовина дробильна; В. легковоспламеняющееся — речовина займиста; В. метательное — речовина метальна; В. нарывное — речовина наривна; В. отравляющее — речовина труйна; В. слезоточивое—речовина слізна; В. удушающее — речовина задушлива; В. цементирующее — речовина цементувальна; В. чихательное — речовина чхальна; В. ядовитое —речовина отруйлива.

Вещь — річ, речи.

Взаимный — взаємний, обопільний.

*Взаимодействие — взаємодія, -дії; (*техн.*) — взаємочин, -ну В. частей — взаємочин частин.

*Взаимоотношения — взаємини.

*Взаимоположение — взаємоположення.

Взбегание — збігання, вибігання.

*Взведение — зведення; В. курка — зведення курка.

*Взвод (*часть*) — чота, -ти; (*действие*)—звід (зводу), зведення; В. боевой — бойний звід; В. предохранительный—запобіжний звід; В. управления — чота керування; В. охранения — чота охорони; В. ударника— зводення ударника; командир взвода — командир чоти.

*Взводить, взвести — зводити, звести.

*Взводный — чотовий.

Взлезание — вилізання.

*Взлет — зліт, зльоту.

*Взмах — помах, -ху.

Взнос — внесок, -ска.

*Взнуздывать, взнуздать — загнуздувати, загнуздати.

*Взрыв — вибух, -ху; обыкновенный В. — звичайний вибух; разработка взрывом — розроблювання вибухом.

*Взрывание — вибухання, висаджування (в повітря).

*Взрыватель — запальник, -ка.

*Взрывать, взорвать — виса-

джувати, висадити; скопувати, скопати.

*Взрываться, взорваться — вибухати, вибухнути.

*Взрывчатое вещество — вибухова речовина; дробящее В. вещество — дробильна вибухова речовина; детонирующее В. вещество — детонаційна вибухова речовина; бризантное В. вещество — бризантова вибухова речовина; метательное В. вещество — метальна вибухова речовина.

Взыскание — кара, -ри; дисциплинарное В. — дисциплінарна кара.

Взыскивать, взыскать — карати, покарати.

*Взять — (в)узяти; В. на буксир — заголювати; Взять в вилку — взяти у міжник; Команда: „В. столько-то коробок" — „Взяти стільки ось коробок"; „Взять во фланг" — „зайти в фланку"; В. на передки—взяти на передки.

*Взятие высоты — забирання, забрання висоти.

*Виадук—віядук, -ка.

*Вибрировать—вібрувати.

*Вибрирующий — що вібрує.

*Вид — вигляд, -ду; форма, -ми; внешний В. — зовнішній вигляд; ставить на В. — давати, дати на увагу; В. огня — рід вогню; В. поощрений—форма заохочування.

*Видимость—видність, -пости.

*Видимый — видний.

Видоизменять, видоизменить — зміняти, змінити.

*Визир — прозірник, -ка.

*Визирование—зореция; В. круговое — кругове зорения.

*Визировать, провизировать— зорити, прозорити.

Визирное приспособление — пристрій зірний; визирный инструмент — струмент зірний.

*Вилка — розвилка, -ки; міжник, -ка; В. соединительной планки — розвилка злучної планки; В. десятиделенная — десятиподілковий міжник; взять в вилку— взяти в міжник; В. пятиделенная — п'ятиподілковий міжник; предел вилки — границя міжника.

*Вилообразный — вилкуватий.

*Вилы (*мн.*) — вила (вил); розвилка, -ки; В. буферные — розвилка відпружникова.

Виновный — провинний, винуватий.

Виноградник — виноградник, -ка.

*Винт — ґвинт, -та; В. внутренний — ґвинт середовий; В. вертикальный — прямовисний ґвинт; В. дверцы — ґвинт дверок; В. зажимной — затискний ґвинт; В. наружный — зверхній ґвинт; В. натяжной — натяжний ґвинт; В. под'емного механизма — ґвинт підіймального механізму; В. прижимной — ґвинт притиский; В. регулирующий — регуляційний ґвинт; В. с маховичком — ґвинт з маховичком; В. упора — ґвинт упори; В. установочный — ґвинт установний; В. хвостовой — хво-

стовий ґвинт; **В.** ходовой—ґвинт ходовий.

***Винтовка** — ґвинтівка, -ки.

***Винтовой** —ґвинтовий; **В.** линия — ґвинтова лінія; **В.** нарезка — ґвинтова різь; **В.** выступы — ґвинтові виступи.

***Винтовочный** — ґвинтівчаний; **В.** порох — ґвинтівчаний порох, порох до ґвинтівки.

***Винтообразный**—ґвинтуватий.

***Вираж** — віраж, -жу; **В.** вертикальный — прямовисний віраж; **В.** пологий — віраж положистий.

***Виридиновая желтая** — жовто-зеленява фарба.

***Виридиновая коричневая** — рудувато-зеленява фарба.

Висеть — висіти, звисати.

***Вис** — звис, -су.

***Висячий** — висний; **В.** лампа — висна лямпа; **В.** замок — колодка; **В.** траверс — висна траверза.

***Виток**, (*мн.*) **витки** — звій, звою, звої; **Витки** поршня для сцепления со стволом — звої тоолоку для зчіплення з цівкою.

***Витой** — кручений, звиваний; **В.** вырезы — кручені вирізи.

***Вица** — каблучка, -ки; (*прутяная*) — гужівка, -ки.

Вклад — вклад, внесок, -ска; **В.** суммы — вкладення грошей.

***Вкладной** — вкладний; **В.** доска — вкладна дошка; **В.** ящик — вкладна скринька.

***Вкладывание** — вкладання; **В.** в котел — вкладання у казан.

***Вкладыш** — вкладень, -дня; **В.** буксовый — вісяничний вкладень; **В.** с зубчаткою — вкладень із трибком.

***Вклинение** — вклинення.

***Включать, -ся, включить, -ся,** (*техн.*)—вмикати, -ся,увімкнути, -ся; (*в список*) — заносити, занести.

***Включение** — (*техн.*) вмикання, увімкнення; (*в список*) занесення.

***Вколачивать, вколотить**— забивати, забити.

***Влага** — волога, -ги.

***Влагоупорный** — вологотривкий.

***Владение** — володіння, орудування; **В.** оружием — орудування зброєю.

***Владеть** — володіти, орудувати; **В.** оружием—орудувати зброєю; искусно владеющий — що вміло орудує.

***Влажный, -но** — вологий, -го.

Власть — влада, -ди; **В.** гражданская — цивільна влада.

Влево — вліво; „Влево отдельное дерево. Левее на два пальца—цепь — 14. Наводить в середину цели" — „Вліво окреме дерево. Лівіш на два пальці — розстрільня — 14. Націлювати в середину цілі".

Влияние — вплив, -ву; (*о реке*) — впадання.

Влиять — впливати.

***Вместилище** — вмістище, -ща.

***Вмятость** — вдавленість, -ности.

Вне — по-за; **В.** боя — по-за бо́ем; **В.** службы — по-за слу́жбою.

***Внезапность** — рапто́вість, -вости.

***Внезапный, -но** — рапто́вий, ра́птом, на́глий, -ло; **В.** атака — на́гла ата́ка.

***Внеочередной** — позапорядко́вий, позачерго́вий.

Внеплановый — позапла́новий.

***Внеслужебный** — позаслужбо́вий.

Внесрочное донесение — позатермі́нове доне́сення.

Внешкольная работа — позашкі́льна робо́та, -ти.

***Внешний** — зо́внішній, ве́рхній; **В.** баллистика — зо́внішня балі́стика; **В.** вид — зо́внішній, ве́рхній ви́гляд.

Внимание — ува́га, -ги; обратить **В.** — зверта́ти (зверну́ти) ува́гу, зава́жити; принять во **В.** — взя́ти до ува́ги; „Внимание“ (*команда*) — „ува́га“.

Внимательный, -но — ува́жний, -но.

***Внутренний** — (у)вну́трішній, середо́вий; **В.** караул — вну́трішня сторо́жа; **В.** крутость бруствера — вну́трішня кру́тість бру́ствера; **В.** под'емный винт — середо́вий підійма́льний ґвинт; **В.** порядок — вну́трішній поря́док; **В.** пост — вну́трішня сті́йка; **В.** часовой — вну́трішній стійко́вий; **В.** линия — середо́ва лі́нія; **В.** служба — вну́трішня слу́жба; **В.** спайка (единство) — вну́трішня є́дність.

Внятный, -но — вира́зний, -но, я́сний, -но.

Вовлекать, вовлечь — втяга́ти, втягти́.

***Вогнутость** — у(ві)гну́тість, -тости.

***Вода** — вода́, -ди́; **В.** грунтовая — ґрунтова́ вода́; **В.** питьевая — вода́ питна́.

***Водный** — во́дний; **В.** транспорт — во́дний тра́нспорт.

***Водовоз** — водово́з, -за.

***Водоворот** — вир, -ру.

***Водогрейня** (*в бане*) — водогрі́льня, -ні.

***Водоем** — водо́йма, -ми.

***Водокачка** — водотя́жня, -ні.

***Водолаз** — норе́ць, -рця́.

***Водолазный** — норе́цький.

***Водомер** — водомі́р, -ру.

Водомерный — водомі́рний.

***Водомет** — водоме́т, -та.

***Водонепроницаемый** — водонепрони́кливий.

***Водоотводный** — водовідхи́льний, водовідві́дний.

***Водоохладительный** — водоохоло́дний.

***Водопад** — водоспа́д, -ду.

***Водопод'емный** — водотя́жний.

Водопой — водопі́й, -по́ю.

***Водопойное ведро** — напува́льне відро́; **В.** корыто — напува́льне кори́то.

***Водораздел** — вододі́л, -лу.

***Водораздельная линия** — вододі́льна лі́нія.

***Водосборный колодец** — водозбірня.

***Водослив, водосоединительная линия** — водозбіг, водозбіжна лінія.

***Водоснабжение** — водопостачання.

***Водяной** — водяний; **В.** охлаждение — водяне охолодж(ува)ення; **В.** пар — водяна пара.

***Воевать** — воюватися.

***Военнослужащий** — військовий службовець, -вця.

***Военный** — військовий, воєнний; **В.** академия—військова академія; **В.** игра — воєнна гра; **В.** почта — військова пошта; **В.**-воздушный флот — військово-повітряна флота; **В**-но-врачебное заведение—військова лікарня; **В**-о-голубиная почта — військово-голубина пошта; **В**-о-морская Раб.-крест. инспекция — військово-морська Роб.-сел. інспекція; **В**-о обязанный — військово-зобов'язаний; **В**-о-прикладное упражнение — військово - прикладна вправа; **Военно - санитарный** поезд — військово-санітарний поїзд; **В.** служба — військова служба; **В**-о-статистический обзор местности—воєнно-статистичний огляд місцевости; **В**-о-строительный—військово-будівельний; **В**-о-технический — військово-технічний; **В**-о-учебное заведение - військово-навчальний заклад; **В**-но-финансовый — військово-фінансовий; **В**-о-химическая служба—військово-хемічна служба; **В**-о-хозяйственный — військово-господарчий; **В.** событие — воєнна подія; **В.** положение — військовий стан; **В.** действия — воєнні дії; **В.** глазомер — військовий окомір; **В.** комиссар — військовий комісар; **В** комиссарнат — військовий комісаріят.

***Вожатый** — проводар, -ря.

Вождь — проводир, -ря.

***Вожжа** — віжка, -ки, (*мн.*) віжки.

***Возбудитель** — збудник, -ка; **В.** взрыва — збудник вибуху.

***Возбуждать, возбудить** — збуджувати, збудити; (*дело*) порушувати, порушити; (*вопрос*) піднімати, підняти (*питання*).

***Возводить, возвести** — зводити, звести; (*строить*)—будувати, збудувати.

***Возвратный** — зворотний; **В.** пружина — зворотна пружина; **В.** механизм — зворотний механізм.

***Возвращение** — вертання.

***Возвышение** — (*место*) підвищення; (*действие*) — піднімання, піднесення.

***Возвышенность** — горбовина, -ни.

***Возвышенный**—підвищений; **В.** профиль — підвищений профіль.

***Воздействие** — натиск, -ку; **В.** дисциплинарное — дисциплінарний вплив.

***Воздух** — повітря.

Воздухооборона — повітрооборона, -ни.

***Воздухоплавательный** — повітроплáвний; **В.** станція — повітроплáвна стáція; **В.** отряд — повітроплáвний загін.

***Воздушный** — повíтряний; **В.** атака — повíтряна атáка; **В.** перспектива — повíтряна перспектúва; **В.** разведка — повíтряна рóзвідка; **В.** сеть — повíтряна мерéжа; **В.** яма — повíтряна яма; **В.** наблюдение — повітряне стéження; **В.** охранение — повітряна охорóна; **В.** бой — повíтряний бій; **В.** резервуар — резервуáр повітряний, па повітря; **В.** флот—повітряна флóта; **В.** силы — повíтряні сили.

Воззвание — відóзва, -ви.

***Возимый** — вóжений; **В.** инструмент — вóжений струмéнт; **В.** запас — вóжений запáс.

Возить — возúти.

Возлагать, возложить — покладáти, поклáсти.

***Возможность** — можлúвість, -вости; змóга, -ги; **В.** паблюдения — можлúвість стéження; **В.** стрельбы — можлúвість стріляння.

***Возмущение** — 1) бунт, -ту; 2) збивáння, збýрення; **В.** магнитной стрелки — збивáння магнéтної стрілки.

***Возникать, возникнуть** — виникáти, вúникнути, по(в)ставáти, пó(в)стáти.

***Возобновление** — понóвлення, віднóвлення; **В.** огня — віднóвлення вогню.

Возраст — вік, -ку, літá; **В.** призывной — призовнúй вік.

***Войлок** — повсть, -ти.

***Войлочный** — повстянúй; **В.** прокладка — повстянá перéліжка; **В.** пыж — повстянúй клúнтух.

Воин — воя́к, -кá (*мн.* воя́ки).

***Воинский** — військóвий; **В.** дисциплина — військовá дисциплíна; **В.** повинность — військовá повúнність; **В.** порядок — військовúй поря́док; **В.** почести—військóва пошáна; **В.** десятиборье—військовé десятизмагáння.

***Война** — війнá, -нú; **В.** горная — гíрська війнá; **В.** гражданская — громадя́нська війнá; **В.** маневренная—маневрóва війнá; **В.** наступательная — нападнá війнá; **В.** оборонительная — оборóнна війнá; **В.** партизанская — партизáнська війнá; **В.** позиционная — позиціýна війнá; **В.** химическая—хемíчна війнá.

***Войско** — вíйсько, -ка; войска вспомогательные —допомíчне вíйсько; войскá технические — технíчне вíйсько; обеспечение войск—забезпéчення вíйська; управление войсками — керувáння вíйськом.

***Войсковой** — військóвий; **В.** начальник — військóвий начáльник; **В.** позиция — військóва позúція; **В.** район — військóвий рай́он; **В.** соединение — військóва злýка; **В.** хозяйство — військóве господáрство.

***Вокзал** — дви́рець залізнúчний.

***Волна** — хвиля, -лі; **В.** газовая — газова хвиля; **В.** местности — хвиля місцевости; **В.** передатчика — хвиля передавача; **В.** приемника — хвиля приймача; **В.** электромагнитная — хвиля електромагнетна.

***Волнистый** — хвилястий; **В.** линия — хвиляста лінія.

***Волоком тащить** — переволікати, переволокти.

***Волчья яма** — вовча яма, вовківня, -ні.

*„**Вольно**" — „Вільно".

*„**Вольно, оправиться**"—„Спочинь".

Вольнонаемный — вільновайманий.

***Вольный** — вільний; **В.** бой — вільний бій; **В.** движения—вільні рухи.

***Вольтижировка** — вольтижування.

***Вольтижерское седло**—сідло вольтижерське.

***Вольтова дуга** — Вольтова дуга.

Воля — воля, -лі, свобода, -ди; сила **В.** — завзятість, -тости.

***Воображаемый** - уявлюваний; **В.** плоскость—уявлювана площа.

Воодушевлять, воодушевить — запалювати, запалити.

***Вооружать, вооружить** — озброювати, озброїти.

***Вооружение** — зброя, -рої; озброєння.

***Вооруженный** — озброєний; **В.** выводной — озброєний вивідник; Вооруженной силой — збройною силою.

Вопрос — питання.

***Вороненый** — чорноблисковий.

***Воронка** — 1) вирва, -ви (*в земле от взрыва*); 2) лійка, -ки

***Воронкообразный** — лійкуватий.

Вороной — вороний.

***Ворот** — коливоріт, -рота; (*в одежде*) — комір, -ра.

Ворота — брама, -ми.

***Воротник** — комір, -ра; **В.** кожанный — шкіряний комір.

***Вороток** — корба, -би.

***Воск** — віск, воску.

***Восковка** — восковий папір, -перу, восківка.

Воспаление — запалення, заятрення.

Воспитание — виховання; **В.** политическое — виховання політичне.

Воспитывать, воспитать — виховувати, виховати.

***Воспламенение** — завогнювання, завогнення.

***Воспламенитель** — завогнювач, -ча.

***Воспламенительный** — завогнювальний; **В.** коробка — завогнювальна коробка.

***Воспламеняющий** — завогнювальний; **В.** механизм — завогнювальний механізм.

Восполнять, восполнить—поповняти, поповнювати; **В.** пробел — поповнювати прогалину.

Воспрещать, воспретить — забороняти, заборонити.

Воспрещение отлучек со двора — заборона виходити зі двору.

*__Воспроизведение__—відтворення.

*__Восстанавливать, восстановить__—відновляти, відновити, поновляти, поновити; **В.** тишину — відновляти, відновити тишу.

Восстание — повстання.

*__Восстановление__ — відновлення, поновлення; **В.** сил — відновлення сил.

*__Восток__ — схід, сходу.

*__Восходящий__ — догірний; **В.** ветвь траектории — догірна галузь траєкторії; **В.** линия — догірна лінія.

*__Восьмерка__ — вісімка, -ки.

*__Впадина__ — вглибина, -ни, западина, -ни.

Впалзывать, вползать — (у) вповзати, (у)вповзти.

*„**Вперед. Вдоль дороги**“ — „Вперед. Вподовж шляху“.

*„**Вперед закройсь**“ — „Вперед закрийсь“.

*„**Вперед отвесно — руби**“ — „Вперед навсторч—рубай“.

*„**Вперед слева прикладом бей**“ — „Вперед зліва прикладом бий“.

Впечатление — враження.

*__Вплавь__ — (в)уплив, вплав.

*__Вправо__—вправо; **В.** принять—поступитися вправо.

*__Впресованный__ — угнічений.

*__Враг__ — ворог, -га.

Враждебно — вороже.

Враждебный — ворожий; **В.** отношение — вороже відношення.

Врач — лікар, -ря; **В.** ветеринарный — ветеринарний лікар; **В.** гарнизонный — лікар залоговий; **В.** главный—головний лікар; **В.** дежурный — вартовий лікар; **В.** санитарный — санітарний лікар.

*__Врачебное заведение__—лікарня.

*__Вращательное движение__ — обертальний рух.

*__Вращать__—обертати, крутити.

*__Вращающийся__ — поворітний; **В.** защелка — поворітна защіпка.

*__Вращение__ — обертання; **В.** снаряда вокруг оси — обертання гарматня навколо оси.

*__Вредный__ — шкідний; **В.** действие — шкідна дія.

Временно — тимчасово.

Временный — тимчасовий; **В.** пост — тимчасова стійка; **В.** соединение — тимчасова злука; **В.** устав — тимчасовий статут.

*__Время__ — час, -су; **В.** года — пора року; **В.** освещения одного снаряда — час освітлення одного гарматня; **В.** продолжительное—довгий час; **В.** суток—пора доби.

*__Врубать, врубить__ — зарубувати, зарубати.

Вручать, вручить — подавати, подати (до рук).

*__Вручную__ — рукопаш.

*__Врываться, ворваться__ — вдиратися, вдертися.

***Всадник** — ве́ршник, -ка.

***Всаживать, всадить** — застромля́ти, застроми́ти, встромля́ти, встроми́ти.

***Всасывательный** — всисни́й; **В.** труба — всисна́ труба́.

***Всасывать, всосать** — вбира́ти, увібра́ти, всмо́ктувати, всмокта́ти.

Вскачь — ско́ком.

***Вскидка**—скида́ння; на вскидку — з хва́ту.

***Вскок** — підско́к, -ку.

Всовывать, всунуть — засува́ти, засу́нути.

Вспользать, всползти — зла́вити, злі́зти, вила́зити, ви́лізти.

Вспалзывание — вилі́за́ння.

***Вспомогательный** — допомі́чни́й; **В.** войско — допомі́чне ві́йсько; **В.** рычаг — допомі́чний ва́жіль; **В.** точка — допомі́чна́ то́чка; **В.** угломер — допомі́чний кутомі́р; **В.** часть — допомі́чна́ части́на.

***Вспучивание** — здима́ння.

***Вспыхивать, вспыхнуть**—спала́хувати, спалахну́ти.

***Вспышка** — спа́лах, -ху; **В.** огня — спа́лах вогню́.

Вставать, встать — (в)устава́ти, (в)уста́ти.

***Вставлять, вставить**—вставля́ти, вста́вити.

***Вставной** — вставни́й.

Встреча — зу́стріч, -чи; **В.** взаимная — взає́мна зу́стріч.

Встречать, встретить — зустріча́ти, зустрі́ти.

***Встречный** — зустрі́чний; **В.** бой — зустрі́чний бій; **В.** ветер—супроти́вний ві́тер; **В.** удар—зустрі́чний уда́р.

***Вступать, вступить** — (у)вступа́ти, (у)вступи́ти; **В.** в бой—става́ти, ста́ти до бо́ю; **В.** в караул — става́ти, ста́ти на сторо́жу.

***Вторгаться, вторгнуться** — вдира́тися, вде́ртися, втруча́тися, утру́титися.

***Вторжение** — вдира́ння, втруча́ння; **В.** войска — впад ві́йська, наї́зд ві́йська.

***Второсрочный** — друготерміно́вий; **В.** имущество — друготерміно́ве майно́.

***Второстепенный** — другоря́дний.

***Втулка** — уту́лок, -лка; **В.** боевая — бо́йний уту́лок, -лка; **В.** бронзовая — спижови́й уту́лок; **В.** головная — головко́вий уту́лок; **В.** донная — де́нний уту́лок; **В.** запала — уту́лок підпа́льника; **В.** колесная — уту́лок ко́леса; **В.** соединительная — злучни́й уту́лок; **В.** опорная — опо́рний уту́лок; **В.** оседателя — уту́лок осі́дника; **В.** чугунная — чаву́нний уту́лок; **В.** эксцентрическая—ексцентри́чний уту́лок; **Втулочка** капсульная—уту́лок капсу́льний.

***Втупик** — вбезви́хідь; поставить в тупик — загна́ти вбезви́хідь.

***Втыкать, воткнуть** — втика́ти, увіткну́ти, застромля́ти, застроми́ти.

***Втягивание** — призвича́ювання; **В.** в ходьбу — призвича́ювання до ходи́.

***Втянутость (тренированность)** — призвича́єність, -ности.

Вход — вхід (вхо́ду).

***Входной** — вхідни́й; **В.** дверь — вхідні две́рі.

Входящий — вступни́й; **В.** журнал — журна́л вступни́х папе́рів.

Выбегать, выбежать — вибіга́ти, ви́бігти.

Выбивать, выбить — вибива́ти, ви́бити.

***Выбоина** — ви́бій, -бою.

***Выбор** — ви́бір, -бору, обра́ння; **В.** местных предметов — ви́бір місце́вих пре́дметів; **В.** оружия — ви́бір збро́ї; **В.** рода огня — ви́бір ро́ду вогню́; **В.** точки стояния — ви́бір то́чки стоя́ння; **В.** цели — ви́бір ці́ли.

***Выборка** — вибира́ння.

Выборный — ви́борний.

Выбраковка лошадей — збраку́вання ко́ней.

***Выбрасывание** — викида́ння.

***Выбрасыватель** — викида́ч, -ча́; **В.** ветвь — гі́лка викидача́.

***Выбрасывающий механизм** — механі́зм викидни́й.

Выбытие — вибуття́, ви́хід, -ходу, ви́їзд, -ду.

Выведывать, выведать — виві́дувати, ви́відати.

***Выверочный барабанчик** — виві́рчий бараба́нчик.

***Выверять, выверить** — виві́ряти, ви́вірити.

***Вывинчивать, вывинтить** — виґви́нчувати, ви́ґвинтити.

***Вывод** — ви́сновок, -вку; (*откуда-либо*) — виводі́ння, ви́від, -воду.

***Выводить, вывести** — виво́дити, ви́вести; **В.** из строя — ви́вести з ла́ду.

***Выводка (лошадей)** — ви́від (коней).

***Выводной** — вивідни́й, вивідни́к, -ка́; **В.** вооруженный — вивідни́к озбро́єний; **В.** паром — вивідни́й поро́н; **В.** трубка — вивідна́ тру́бка.

***Выгиб** — ви́гин, -ну; за́крут, -та, колі́но, -на.

***Выгибание** — вигина́ння.

Выговаривать — вимовля́ти.

***Выговор** — дога́на, -ни; **В.** в приказе — дога́на в нака́зі; **В.** перед строем — дога́на пе́ред ла́дом.

***Выгребная яма** — вигрібна́ я́ма.

***Выгружать, выгрузить** — виванта́жувати, ви́вантажити.

*„**Выгружаться направо**" — „виванта́жуватися напра́во".

***Выгрузка** — виванта́жування, виванта́ження.

***Выдавать, выдать** — видава́ти, ви́дати.

***Выдвигать, выдвинуть** — висува́ти, ви́сунути.

***Выдвижной** — висувни́й; **В.** прицел — висувни́й мі́рник; **В.** лапа — висувна́ ла́па.

***Выделка** — ви́ріб, -робу.

***Выделять, выделить** — виділя́ти, ви́ділити, вирізня́ти, ви́різнити.

***Выдерж** — де́ржа, -жі.
***Выдержка** — ви́трим, -му.
Выедать, выесть (*овес*) — виї́дати, ви́їсти.
***Выезд** — ви́їзд, -ду́; **В.** на позицию — ви́їзд на пози́цію.
***Выездка** (*лошадей*) — виїжджа́ння.
***Выем, выемка** — виймання, ви́йма, -ми; **В.** для защелки — ви́йма на за́щіпку; **В.** железнодорожная — залізни́ча ви́йма; **В.** кольцевой — кільце́ва ви́йма; **В.** сумм — виймання грошей.
***Выемной** — виймани́й; **В.** щит — виймани́й щит.
Выжидать, выждать — вичі́кувати, ви́чекати, вижида́ти, ви́ждати.
***Выжим** — ви́тиск, -ку; (*гирь*) — ви́вага.
***Выжимание** — вида́влювання, витиска́ння; (*гирь*) — вива́жування.
Выздоравливать, выздороветь — виду́жувати, ви́дужати.
***Вызов** — ви́клик, -ку; **В.** дежурных — ви́клик варто́вих; **В.** в ружье — ви́клик до зброї.
Вызывать, вызвать — виклика́ти, ви́кликати.
***Вызывной** — викли́чний; **В.** кнопка — кно́пка викли́чна; **В.** приспособление (зуммер) — викли́чний при́стрій (пищик); **В.** коммутатор — викли́чний комута́тор; **В.** сигнал — викли́чне гасло.
Выигрывать, выиграть — вигра́вати, ви́грати; **В.** время — вигра́вати час.
***Выкатывать, выкатить** — вико́чувати, ви́котити.
***Выкатывание** — вико́чування.
***Выкладка** — на́клад, -ду.
***Выключать, выключить** — вимика́ти, ви́мкнути.
***Выколотка** — вибива́чка; **В.** медная — вибива́чка мі́дна.
***Выкуривание** — вику́рювання.
***Вылазка** — ви́лазка, -ки.
Вылезать, вылезть — вила́зити, ви́лізти.
„Вылезай" — „Вила́зь".
***Вылет** — ви́літ, -льоту; **В.** пули — ви́літ ку́лі.
Вылетать, вылететь — віліта́ти, ви́летіти.
***Вымерять, вымерить** — виміря́ти, ви́міряти; **В.** свой шаг — виміря́ти свій крок.
Выметать, вымести — вимі́тати, ви́мести, заміта́ти, заме́сти.
***Вымпел** — ви́мпел, -лу.
***Вынимать, вынуть** — вийма́ти, ви́йняти; **„Вынуть лотки"** — „Ви́бери коро́би"; **„Вынь патрон"** — „Ви́бери набій".
Вынос — ви́несення.
***Выносливость** — витрива́лість, -лости.
Выносливый — витрива́лий.
Вынуждать, вынудить — приму́шувати, приму́сити.
***Выпад** — ви́пад, -ду.
Выпадение — випада́ння; **В.** пятен — випада́ння плям.

Выпекать, выпечь—випіка́ти, ви́пекти.

Выпечка (*хлеба*) — пе́чиво, -ва.

Выплачивать, выплатить—виплачувати, ви́платити.

Выползать, выползти—виповза́ти, ви́повзти.

Выполнение — ви́конання.

***Выполнимый** — здійсне́нний.

Выполняемый — вико́нуваний.

Выполнять, выполнить — вико́нувати, ви́конати, здійснювати, здійснити.

Выпоражнивать, выпорожнить — випоро́жнювати, ви́порожнити.

***Выправка** — випра́ва, -ви; виправля́ння; **В.** военная — військо́ва випра́ва.

***Выпрягать, выпрячь** — випряга́ти, ви́прягти.

„Выпрягай" — „Випряга́й".

***Выпрямитель** — випро́стувач, -ча.

***Выпрямление**—вирі́внювання, випро́стування.

***Выпрямлять, выпрямить**—вирі́внювати, ви́рівняти, випро́стувати, ви́простати; **„Выпрямить самокаты"** — „Ви́простати самока́ти".

***Выпуклость** — опу́клість, -лости, горбови́на, -ни; **В.** чертежа—опу́клість рису́нка; **В.** землі — опу́клість землі́.

***Выпуклый** — опу́клий.

Выпуск — ви́пуск, -ку.

Выпускать, выпустить — випуска́ти, ви́пустити.

***Выпускной** — випускни́й; **В.** труба — випускна́ труба́.

***Выпучивать, выпучить** — здима́ти, зду́ти; (*о грунте*) — випина́ти, ви́пнути.

Выпушка — обляма́вка, -ки.

Выпытывать, выпытать—випи́тувати, ви́питати.

***Вырабатывать, выработать** — виробля́ти, ви́робити.

***Выравнивание**—вирі́внювання.

***Выравнивать, выравнять**—вирі́внювати, ви́рівняти.

***Вырез**—ви́різ, -зу; боевой **В.**—бо́йовий ви́різ; **В.** витые—кру́чені ви́різи; **В.** прицельный—ви́різ мірнико́вий.

***Вырубка**—виру́бування; **В.** леса — виру́бування лісу.

Выручать, выручить — визволя́ти, ви́зволити, допомага́ти, допомогти́; **В.** в бою — допомага́ти в бою́.

Выручка — ви́звіл, -волу.

***Вырывать, вырыть** — вирива́ти, ви́рити, вико́пувати, ви́копати.

***Высадка** — висі́дання (з вагону), виса́джування.

***Высасывать, высосать**—висиса́ти, ви́ссати, висмо́ктувати, ви́смоктати.

***Высверливать, высверлить** — висве́рдлювати, ви́свердлити.

Высвобождение—ви́зволення, визволя́ння.

***Выселок** — ви́сілок, -лку.

Выскабливать, выскоблить(*из копыта*) — вискріба́ти, ви́скребти.

Выскакивать, выскочить—вискáкувати, ви́скочити, вистри́бувати, ви́стрибнути.

Выслеживание — вислíджування.

Выслеживать, выследить — вислíджувати, ви́слідити.

Выслуга — ви́слуга, -ги; по выслуге лет — ви́служивши свої́ літá.

Высматривать, высмотреть—визирáти, ви́зирити, виглядáти, ви́глядіти.

***Высокий** — висóкий; **В.** разрыв — висóкий рóзрив.

***Высокобойность** — високобóйність, -ности.

***Высота** — висотá, -ти; **В.** абсолютная — висотá абсолю́тна; **В.** бруствера—висотá бру́стверу; **В.** всадника — висотá вéршника; **В.** трудная — труднá висотá; **В.** закрытия—висотá закриття́; **В.** колена от земли — висотá колíна від землí; **В.** насыпи—висотá нáсипу; **В.** относительная—віднóсна висотá; **В.** прикладки — висотá прикладáння; **В.** прицела—висотá мíрникá; **В.** разрыва — висотá розри́ву; **В.** сечения — висотá перéрізу; **В.** взятие — забирáння, забрáння висоти́; **В**-ту набирать — забирáти висоти́.

***Высотомер** — висотомíр, -ру.

Выставлять, выставить—виставля́ти, ви́ставити; **В**-лять караул — виставля́ти сторóжу; **В**-лять пост—виставля́ти стíйку.

***Выстраивание** — ладнувáння.

***Выстраивать, -ся, выстроить, -ся** — виладнóвувати, -ся, ви́ладнати, -ся.

***Выстрел** — пóстріл, -ла; затяжной **В.** — затяжни́й пóстріл; производить **В.** — стріля́ти; прямой **В.** — прóстий пóстріл; холостой **В.** — слíпи́й пóстріл; линия **В**-ла — лíнія пóстрілу.

***Выстроенный** — поладнóваний.

***Выступ** — ви́ступ, -пу; **В.** боевой — бóйний ви́ступ; **В.** боковой—бокови́й ви́ступ; **В.** горы—ви́ступ гори́; **В.** направляющий—напрямни́й ви́ступ; **В.**, ударяющий по колодке выбрасывателя—ви́ступ, що б'є в колóдку викидáча.

***Выступать, выступить** — вирушáти, ви́рушити, виступáти, ви́ступити.

***Выступление** —вирушáння, ви́рушення, ви́ступ, -пу.

***Высший** — ви́щий; **В.** командный состав — ви́щий комáндний склад; **В.** ступень—найви́ща ступíнь.

***Высылать, выслать** — висилáти, ви́слати.

***Выталкивать, вытолкнуть** — виштóвхувати, ви́штовхнути.

***Вытеснять, вытеснить** — витискáти, ви́тиснути.

Вытребовать—ви́правити, домогти́ся.

***Вытягивание** — витягáння.

***Вытягивать, вытянуть** — витягáти, ви́тягти.

***Вытяжной**—витяжни́й; **В.** тру-

ба — витяжна́ труба́; В. трубка — витяжни́й запа́льник.

*Вытянутый — ви́тягнутий, простя́гнутий; В. рука — простя́гнута рука́.

Выхватывать, выхватить — вихо́плювати, ви́хопити.

*Выход — ви́хід, -ходу; В. боевой бойка — бо́йний ви́хід розбивача́; В. из боя — ви́хід із бо́ю.

*Выходить, выйти — вихо́дити, ви́йти, вируша́ти, ви́рушити.

*Выходной — витични́й, вихідни́й; В. положение — вихідне́ поло́ження; В. часть — вихідна́ части́на.

*Вычисление — обчи́слення, вирахо́вування.

Вычищать, вычистить — вичища́ти, ви́чистити.

*Вышечный — ве́жкови́й.

*Вышибной — вибивни́й; В. заряд — вибивни́й заря́д.

*Вышка — ве́жка, -ки.

*Вышмыг — ви́мик, -ку.

*Выяснение — з'ясо́вування, з'ясува́ння; В. обстановки — з'ясува́ння обста́вин.

*Выяснять, выяснить — з'ясо́вувати, в'ясува́ти.

*Вьюга — хуртови́на, -ни.

*Вьюк — в'юк, -ка.

*Вьючить — в'ю́чити.

*Вьючный — в'ю́чний; В. амуниция — в'ю́чна амуні́ція; В. кухня — в'ю́чна ку́хня; В. седло — в'ю́чне сідло́; В. ремень — в'ю́чний ре́мінь; В. пряжки лавок — в'ю́чні пря́жки ла́вок.

Вязанный — плете́ний.

*Вязка — в'яза́ння, плеті́ння, в'я́зка, -ки; В. крестовидная — навхре́сне в'яза́ння; В. простая — в'яза́ння звича́йне; В. свободная — ві́льне в'яза́ння; В. стяжная — в'яза́ння стяжне́.

*Вязкий (дорога) — грузьки́й (шлях); В. (хлеб) — глевки́й (хліб).

*Вязнуть — гру́знути, гру́зти.

Вяленный — в'я́лий, в'я́лений; В. трава — в'я́ла трава́.

Вялый — мля́вий.

Г

*Гавань — га́вань, -ни.

*Гаечка — му́терка, -ки.

*Гаечный — мутрови́й.

*Газ — газ, -зу; боевой газ — бойови́й газ; Г. гремучий — гриму́чий газ; Г. нарывной — наривни́й газ; Г. малостойкий — нетривки́й газ; Г. отравляющий — отру́йний газ; Г-зы пороховые — порохові́ га́зи; Г. слезоточивый — слізни́й газ; Г. стойкий — тривки́й газ; Г. удушающий — заду́шливий газ; Г. чихательный — чха́льний газ; Г. ядовитый — отру́йний газ.

Газета — газе́та, -ти, часо́пис, -су.

*Газобалонный — газобало́нний; Г. атака — газобало́нна ата́ка.

*Газовый — га́зовий; Г. атака — га́зова ата́ка; Г. борьба — га́зова боротьба́; Г. волна — га́зова хви́ля; Г. камера — га́зова ка́мера; Г. тревога — га́зова триво́га; Г. труба — га́зова труба́; Г. турбина — га́зова турбі́на; Г. наблюдение — сте́ження за га́зами; Г. облако — га́зова хма́ра; Г. отверстие — га́зовий о́твір; Г. инструктор — га́зовий інстру́ктор; Г. поршень — га́зовий то́лок; Г. цилиндр — га́зовий цилі́ндер.

*Газомет — газоме́т, -ту.

*Газометание — газопуска́ння.

*Газонепроницаемый — газонепрони́кливий; Г. одежда — газонепрони́кливий о́дяг.

*Газообразный — газува́тий.

*Газообразователь — газотві́рник, -ка.

*Газоопасный — газонебезпе́чний.

*Газоопределитель — газовизна́чник, -ка.

*Газопригодность — газоприда́тність, -ности.

*Газопроводный — газопровідний.

*Газоубежище — схо́ванка від га́зу.

*Гаечный — му́тровий.

*Гайка — му́тра, -ри; Г. (*кожанная*) — каблу́чка; Г. ударника — му́тра уда́рника; навинтованный конец гайки — нарі́заний кіне́ць му́три.

*Галлерея — галері́я, -рії; Г. [illegible]инная — підкі́нна галері́я; Г. подземная — галері́я підзе́мна.

*Галоп — гало́п.

*Галтель — жолобни́к, -ка́.

*Гальваноскоп — гальваноско́п, -па.

*Галька — рінь, -ни.

*Гандшпуг — важни́ця, -ці.

*Гарда — га́рда, -ди.

Гарнец — га́рець, га́рця.

*Гарнизон — зало́га, -ги.

*Гарнизонный — залого́вий; Г. караул — залого́ва сторо́жа; Г. наряд — залого́вий наря́д; Г. служба — залого́ва слу́жба.

*Гарпиус — кальофо́нія, -нії; живи́ця, -ці.

*Гать — га́та, -ти.

*Гаубица — га́вбиця, -ці.

*Гаубичный — га́вбичний; Г. батарея — га́вбична батері́я; Г. дивизион — га́вбичний дивізіо́н.

*Гауптвахта — гавптва́хта, -ти.

*Гвоздь — цвях, -ха; подковный Г. — ухна́ль, -ля.

*Гелиограф — геліо́граф, -фа.

Генеральный — генера́льний; Г. штаб — генера́льний штаб.

*Генератор — генера́тор, -ра.

*Генераторный — генера́торний.

Географический — географі́чний; Г. координата — географі́чна координа́та; Г. меридиан — географі́чний меридія́н; Г. сеть — географі́чна мере́жа.

*Геодезия высшая, низшая — геоде́зія ви́ща, ни́жча.

*Геометрический — геометри́чний; Г. точка — геометри́чна то́чка.

Героический — геро́їчний.

Гибельный — згу́бний.

***Гибкий** — гнучки́й.

***Гибкость** — гну́чкість, -кости.

Гигиена — гігіє́на, -ни.

***Гигроскопический** — гігроскопі́чний.

***Гидравлический** — гідравлі́чний.

***Гидропульт** — гідропу́льт, -та.

***Гидротин** — гідроти́на, -ни.

***Гильза** — гі́льза, -зи; **Г.** детонатора—гі́льза детона́тора; **Г.** латунная—гі́льза мося́жна; **Г.** стреляная—стрі́ляна гі́льза; **Г.** цельнотянутая — суцільнотя́гнена гі́льза.

***Гимнастика** — гімна́стика, -ки.

***Гимнастический** — гімнасти́чний; **Г.** городок — гімнасти́чний городо́к; **Г.** снаряд — гімнасти́чне прила́ддя.

***Гимнастерка**—гімнасті́вка, -ки.

***Гипербола** — гіпе́рбола, -ли.

***Гипосульфит** — гіпосульфі́т, -ту.

***Гипс** — гіпс, -су.

***Гиря**—(*в ватерпасе*) важо́к, -жка; тягаре́ць, -рця́.

***Главнокомандующий** — головнокома́ндувач, -ча.

***Главный** —головни́й; **Г.** управление — головне́ управлі́ння; **Г.** врач—головни́й лі́кар; **Г.** застава — головна́ заста́ва; **Г.** караул — головна́ сторо́жа; **Г.** направление — головни́й на́прям; **Г.** пункт — головни́й пункт; **Г.** силы — голові́ си́ли; **Г.** сопротивление — головни́й о́пір; **Г.** удар — головни́й уда́р.

***Гладилка** — глади́ло, -ла.

***Гладкий** — гла́дкий; **Г.** сектор—гла́дкий се́ктор; **Г.** дыра—гла́дка дíра́.

***Гладкоствольный** — гладкоцівкови́й; **Г.** оружие — гладкоцівкова́ збро́я.

Глаз — о́ко, ока (*мн.* о́чі).

***Глазок, глазки** — вічко́, -ка́ (*мн.* вічо́к); ложевые **Г.** — ложові́ вічка́.

***Глазомер** — окомі́р, -ра; на глазомер — на о́ко.

***Глазомерная с'емка** — здійма́ння на о́ко.

***Глазомерное определение расстояния** — ві́значення відда́лення на о́ко.

***Гласис** — гла́сис, -су.

***Глина** — гли́на, -ни; **Г.** главконитовая — гли́на главконі́това; **Г.** кембрийская — гли́на кембрі́йська.

***Глинистый** — гли́нястий; **Г.** грунт—гли́нястий ґрунт; **Г.** слой — гли́нястий шар.

***Глинобитный** (*пол*) — би́тий із гли́ни.

***Глинозем** — глинозе́м, -му.

***Глицерин** — гліцери́на, -ни.

***Глубина** — глибина́, -ни; **Г.** колонны — глибина коло́ни; **Г.** поражения — глибина́ пора́зки; **Г.** стрелковой ступени — глибина́ стріле́цького присту́пка; **Г.** цели— глибина́ ці́ли; в глубину — завгли́бшки.

***Глубокий** — глибо́кий; **Г.** разведка—глибо́ка ро́звідка; **Г.** цель — глибо́ка ціль.

***Глухой** — глухи́й; **Г.** козырек—сліпи́й дашо́к, -шка́; **Г.** ряд — глухи́й ряд.

***Глушитель** — глу́шни́к, -ка́.

***Глушить** — глуши́ти; „Глуши мотор“ — „глуши́ мото́ра“.

***Глыба** — бри́ла, -ли.

***Глянцевитый** — глянсува́тий.

Гнать, -ся — гна́ти, -ся (я жену́), гони́ти, -ся (я гоню́).

***Гнездо** — гніздо́; **Г.** для ввинчивания поршня — гніздо́, щоб уґви́нчувати то́лока; **Г.** для отражателя — гніздо́ для відбивача́; **Г.** для стакана — гніздо́ на цилі́ндер; **Г.** запасное — гніздо́ запа́сне; **Г.** панорамное—гніздо́ панора́мне; **Г.** пулеметное — кулеме́тне гніздо́.

***Гнездный** — гніздови́й; **Г.** окоп — гніздови́й ша́нець, -нця.

***Гнездовка** — гнізді́вка, -ки.

***Гнеток** — гніто́к, -тка́.

Годный — зда́тний, прида́тний.

Голенище — халя́ва, -ви.

Голень — гомі́лка, -ки.

***Голландская рама** — ставня́, -ні́.

***Голова** — голова́, -ви́; **Г.** колонны — голова́ коло́ни.

***Головка** — голі́вка, -ки; **Г.** деревянная — голі́вка дерев'я́на; **Г.** кожуха — голі́вка кожу́ха; **Г.** правила — голі́вка прави́ла; **Г.** с насечкой—карбо́вана голі́вка; **Г.** тренога — голі́вка трині́жка; **Г.** регулятора — голі́вка регуля́тора.

***Головной** — головни́й, голо́вко́вний, чолови́й; **Г.** втулка — голо́вко́вий уту́лок; **Г.** мишень — головна́ мета́; **Г.** пововка—головни́й віз; **Г.** охраняющая часть — чолова́ охоронна́ части́на; **Г.** отряд — чолови́й загі́н; **Г.** склад — чолови́й склад; **Г.** стержень — головко́вий прут; **Г.** убор—головни́й убі́р (кашке́т, шоло́м); **Г.** часть — чолова́ части́на.

Голос — го́лос, -су.

***Голубиный**—голуби́ний; **Г.** почта—голуби́на по́шта.

***Голубой** — блаки́тний.

Голубь — го́луб, -ба.

Голубятня — голубни́к, -ка́.

***Голый** — го́лий; **Г.** провод — го́лий про́від.

***Гондола** — гондо́ла, -ли.

***Гора, горка** — гора́, -ри́, гі́рка; **Г.** крутая — крута́ гора́; **Г.** отлогая — поло́жиста гора́; вершина горы — верхови́на; на склоне горы—на згі́рку; подошва **Г.**—підні́жжя гори́; по горе — горо́ю, по горі́.

***Горб** — горб, -ба́.

***Горбатый** — горба́тий; **Г.** пружина — горба́та пружи́на.

***Горбыль** — оба́піл, -пола.

***Горелка** (*лампы*) — пальни́к, -ка́ (ля́мпи).

***Горение** — горі́ння; прогрессивное **Г.** — прогреси́вне горі́ння.

***Горжа** — узбо́чина, -ни.

***Горизонт** — (*линия*) о́брій,

-рію; (*плоскость*)—позе́м, -му; Г. истинный — спра́вжній позе́м; математический Г. — математи́чний позе́м; Г. места—позе́м мі́сця; Г. оружия—позе́м вбро́ї.

*Горизонталь — позе́мина, -ни; Г. дополнительная — позе́мина додатко́ва; Г. общая — позе́мина спі́льна; Г. основная — позе́мина основна́; Г. средняя — позе́мина сере́дня; Г. утолщенная—гру́бша позе́мина.

*Горизонтальный — позе́мий; Г. дальность — позе́ма дале́кість, -кости; Г. наводка — позе́ме націлювання; Г. площадка—позе́ма [площі́нка.

*Гористый—го́ряний.

*Горловина — го́рло, -ла.

*Горлышко — ши́йка, -ки.

*Горн — го́рно, -на.

*Горнист — сурма́ч, -ча́.

*Горный—гі́рський; Горная война—гі́рська війна́; Г. позиция—гі́рська пози́ція; Г. проход — проліг; Г. хребет — гі́рський кряж.

Город — мі́сто; Г. губернский — губерні́яльне мі́сто; Г. уездный — повіто́ве мі́сто; Г. окружной—округо́ве мі́сто.

*Городок — городо́к, -дка́; Г. гимнастический — гімнасти́чний го́родок.

*Горт—горт, -ту; Г. шлейный—горт шлейови́й; Г. постромочный — горт посторо́нковий.

*Гортовый — го́ртовий; Г. ремень — го́ртовий ре́мінь.

*Горчичный — гірчи́чний; Г. газ — гірчи́чний газ.

*Горючий — горю́чий, пальни́й; Г. вещество — пальна́ речови́на́; Г. материал — пальни́й матерія́л; Г. пакет — пальни́й паке́т; Г. смесь — пальна́ міша́нина.

Горячий — гаря́чий; Г. пища—гаря́ча стра́ва.

Госпиталь — шпита́ль, -лю; Г. полевой — польови́й шпита́ль.

Госпитальный — шпита́льний.

Государственное Политическое Управление — Держа́вне Політи́чне Управлі́ння.

*Господство — пану́вання, (*власть*) — звéрхність кого над ким; Г. в воздухе — пану́вання в повітрі.

Государственный банк—Держа́вний банк.

*Готовиться — готува́тися.

*Готовность — гото́вість, -вости; Г. боевая—бойова́ гото́вість; Г. к выстрелу — гото́вість до по́стрілу; „Готово“ — „гото́во“.

Грабеж — грабі́ж, -біжу́; граба́нок, -нку.

Грабли — граблі́, -бе́ль, -блі́в.

*Гравий — жа́рінок, -нка.

*Гравировать, выгравировать — ритува́ти, ви́ритувати. [-пеня́.

*Градус—гра́дус, -су, сту́пінь,

*Градусник — гра́дусник, -ка.

*Градусный — гра́дусний, сту́пінний; Г. деление — гра́дусна поділка; Г. дуга—гра́дусна дуга́.

Гражданский — грома́дський, громадя́нський, циві́льний; Г. власть—циві́льна вла́да; Г. война —громадя́нська війна́.

Грамота — гра́мота, -ти; почетная Г.—поче́сна гра́мота.

***Граната** — грана́та, -ти; Г. оружейная — рушни́чна грана́та; Г. ручная—ручна́ грана́та; Г. фугасная — фуга́сна грана́та; „Гранатой" — „грана́тою"; метание Г. — мета́ння грана́т.

***Гранатометание** — гранатомета́ння.

***Гранатометчик** — гранатоме́тник, -ка.

***Гранит** — грані́т, -ту.

***Граница** — межа́, -жі́, грани́ця, -ці, кордо́н, -ну; Г. зрения — грани́ця зо́ру.

***Грань** — грань, -ни; боковая Г. — сті́нка.

Графа — графа́, -фи́.

***График** — гра́фик, -ка.

Графин — кара́фа, -фи.

***Графический** — графі́чний; Г. точность чертежа — графі́чна то́чність рису́нка.

***Графленный** — полініє́ний.

***Гребенка** — гребі́нка, -ки.

***Гребень** — гре́бінь, -беня; Г. боевой — бойови́й гре́бінь; Г. бруствера — гре́бінь бру́ствера; Г. прицельной рамки — гре́бінь мірнико́вої ра́мки; Г. стойки — гре́бінь постояка́; Г. топографический — гре́бінь топографі́чний.

***Гребля** —веслува́ння, гре́бня

***Гремучий**—гриму́чий; Г. ртуть — гриму́ча ртуть, гриму́че живе́ срі́бло; Г. студень — гриму́чі драглі́.

***Гренадер** — гренадье́р, -ра.

***Грести, гресть** — веслува́ти, гребти́.

Грибок — грибо́к, -бка.

Грива — гри́ва, -ви.

***Гривка с прорезью** — наці́льник, -ка.

Гроб — домови́на, -ни; труна́, -ни́.

***Громкоговоритель** — гучномо́вець, -вця.

***Громоздкость** — невкла́дистість, -тости; зава́листість, -тости.

***Громоотвод** — блискави́чник, -ка.

***Грохот** — гу́ркіт, -коту.

***Грубый** — гру́бий; Г. наводка— прибли́зне наці́лювання.

***Грудной** — грудни́й; Г. высота — грудна́ висота́; Г. мишень — грудна́ мета́.

Грудь — гру́ди (груде́й).

***Груз** — вантаж, -жу; Г. мертвый — ме́ртвий ванта́ж; Г. полезный — кори́сний ванта́ж.

***Грузик** — тягаре́ць, -рця́.

***Грузить, -ся** — ванта́жити, -ся.

***Грузовик** — вагові́з, -во́за; Г. трактор — вагові́з тра́ктор.

***Грузовой** — ванта́жний.

***Грузомашина** — вагомаши́на, -ни.

***Грузопод'емность** — ванта́жність, -ности.

***Грунт** — ґрунт; Г. глинистый — гли́нястий ґрунт; Г. мерзлый — ме́рзлий ґрунт; Г. песчаный — піскува́тий ґрунт; Г. плотный — щі́льний ґрунт; Г. скали-

стый — скелястий ґрунт; Г. слежавшийся — злеглий ґрунт; Г. торфяной — торфовий ґрунт.

*Грунтовой — ґрунтовий; Г. вода — ґрунтова вода.

*Грунтовка — ґрунтування.

Группа — група, -пи; Г. огневая — вогнева група; Г. содействия — група допомоги; Г. ударная — (у)дарна група.

*Группировка — групування; Г. войск — групування війська.

Групповод — груповід, -вода.

*Групповой — груповий; Г. бой — груповий бій; Г. огонь — груповий вогонь; Г. цель — групова ціль.

*Грушевидный — груш[к]уватий.

Грызть — гризти, точити; Г. ясли — гризти ясла.

*Гряда (горная) — пасмо (гірське).

Грязнить, -ся, загрязнить, -ся — занечищати, -ся, занечистити, -ся, забруднювати, забруднити.

*Грязь — (*топкая*) багно, -на, бруд, -ду; (*на дороге*) — грязь, -зи.

Губерния — губерня, . . . щина (Київщина, Харківщина).

*Губительный — згубний.

*Губка — губка, -ки.

*Губчатый — губкуватий.

*Гудок — гудок, -дка.

Гуж — гуж, -жу.

*Гужевой — тягловий.

Гурт (*скота*) — гурт, -ту.

*Гусеничный (*тракторный*) — плазуновий; Г. передача — плазунова передача; Г-но-колесный ход — плазуново-колісний хід.

*Густой — густий; Г-ая смазка — густе мастило.

*Густота — гущина, -ни, (*леса*) [гущавина.

*Гуськом — низкою, у колосок.

Д

*Давление — (*дейст.*) тиснення; тиск, -ку, натиск, -ку; Д. газов — тиск газів.

*Давность изготовления карт — давність складення мап.

Дальнейший — дальший.

*Дальний — далекий, дальній; Д. дистанция — дальня дистанція; Д. огонь — далекий вогонь; Д. от'езд — далекий від'їзд; Д. разведка — дальня розвідка.

*Дальнобойность — далекобійність, -ности.

*Дальнобойный — далекобійний; Д-ая артиллерия — далекобійна артилерія.

*Дальномер — далекомір, -ра.

*Дальномерщик — далекомірник, -ка.

*Дальность — далекість, -кости; Д. видимого горизонта — далекість обрію; Д. выстрела — далекість пострілу; Д. горизонталь-

ная — далéкість позéма; **Д.** действительная — далéкість дíйсна; **Д.** полета пули—далéкість льóту кýлі; **Д.** прямого выстрела — далéкість прóстого пóстрілу; **Д.** прицельная — далéкість мірникóва.

***Дамба** — гáтка, -ки.

***Данные** — дáні, -них; **Д.** исходные — вихідні дáні.

Дата — дáта, -ти.

***Дача** — давáння, дáча, -чі; **Д.** корма (*коню*) — дáвання фуражý (конéві).

***Двадцатипятиверстка**—двадцятип'ятиверстíвка, -ки.

***Дверца** — двéрці, -рець.

***Дверь** — двéрі, -рéй; **Д.** входная — вхідні двéрі.

***Двигатель** — рушíй, -ія́.

***Двигать, -ся, двинуть, -ся** — рýхати, -ся, рухнýти, -ся, рушáти, рýшити, посувáти, -ся, посýнути, -ся, посóвубати, -ся (вперед), прямувáти.

***Двигающийся, движущийся**— рухóмий, рýшний.

***Движение** — рух, -ху; амплитуда **Д.**—амплітýда рýху; вольные **Д.**—вíльні рýхи; **Д.** вперед— рух уперéд; **Д.** вращательное — обертóвий рух; **Д.** перекатами — посувáння перекóчуванням; **Д.** по компасу — рух за кóмпасом; **Д.** охватывающее — охóплювальний рух; **Д.** походное—похíдний рух; **Д.** простые — нескладні рýхи; **Д.** рук — рух рукáми; **Д.** фланговое — фланкóвий рух; **Д.** фронтальное — фронтáльний рух; **Д.** целиной — рух цілинóю.

***Двойной** — подвíйний; **Д.** действие — подвíйний чин; **Д.** линейка — подвíйна лінíйка; **Д.** наливной элемент — подвíйний наливнúй елемéнт; **Д.** шаг вперед— подвíйний крок уперéд; **Д.** шаг назад — подвíйний крок назáд.

***Двор** – подвíр'я, двір (дворá, двóру); **Д.** постоялый—зáїзд, -ду.

***Двугранный** — двостíнний; **Д.** угол — двостíнний кут.

***Двужильный** — двожúльний.

***Двуколка** — бíдка, -ки; **Д.** аппаратная — апарáтна бíдка; **Д.** аптечная — аптéчна бíдка; **Д.** машинная — машúнна бíдка; **Д** патронная — набíйна бíдка; **Д.** санитарная—санітáрна бíдка; **Д.** телефонная—телефóнна бíдка; **Д.** хозяйственная — господáрча бíдка.

***Двуперая пружина** — двопéра пружúна

***Двупутный** — двоколíйний; **Д.** линия (ж. д.) — двоколíйна (залізнúця).

***Двускатный**—двосхúлий, двопокíтний.

***Двухверстка** — двоверстíвка, -ки.

***Двухколейный** —двоколíйний.

***Двухколесный** — двоколíсний.

***Двухпроводный** — двопровíдний.

***Двухсторонний**—двобíчний; **Д.** фехтование — двобíчне фехтувáння.

*Дебушировать — дебушувати.
*Дегазация — дегазація, -ції.
*Деготь — дьоготь, -гтю.
*Дежурить — вартувати.
*Дежурный — вартовий; Д. комната — кімната вартового; Д. лекарский помощник — вартовий лікарський помічник; Д. наблюдатель — вартовий стежач; Д. по госпиталю — вартовий шпиталю; Д. по дивизии — вартовий дивізії; Д. по канцелярии переписчик — вартовий писар канцелярії; Д. по караулам гарнизона — вартовий сторож залоги; Д. по комнате посетителей — вартовий кімнати відвідувачів; Д. по конюшне — вартовий стайні; Д. по кухням — вартовий кухонь; Д. по лагерному сбору — вартовий табору, таборового збору; Д. по отдельной части — вартовий окремої частини; Д. по пекарне — вартовий пекарні; Д. по приемному покою — вартовий амбулаторії; Д. пулеметный взвод — вартова кулеметна чота; Д. санитар — вартовий санітар; Д. сигналист — вартовий сурмач; Д. часть — вартова частина; Д-ных книга — книга вартових; „Д-ные на линию" — „Вартові на лінію".
*Дежурство — варта, -ти; вступать в Д. — стати на варту.
*Дезертир — дезертир, -ра.
*Дезертирство — дезертування.
*Дезертировать — дезертувати.
*Дезинфектор — дезинфектор, -ра.
*Дезинфекционный — дезинфекційний; Д. камера — дезинфекційна камера.
Дезинфекция — дезинфекція, -ції, дезинфекування. [ція, -ції.
*Дезорганизация — дезорганіза-
*Действие — дія (дії), (*движение*) рух; (*техн.*) чин, -ну; Д. боевые — бойові дії; Д. военные — воєнні дії; Д. вредное — шкідна дія; Д. двойное — подвійний чин; Д. искры — чин іскри; Д. ложное — фальшива дія; Д. моральное — моральний вплив; Д. насильственное — поневільна дія; Д. наступательное — нападна дія; Д. осколочное — чин скалками; Д. периодическое — періодична дія, п. чин; Д пламени — чин полум'я; Д. полезное — корисний чин; Д. пробивное — пробивний чин; Д. разрушительное — руйнаційний чин; Д. раскаленного тела — чин розпеченого тіла; Д. ударное — ударний чин; Д. фугасное — фугасний чин; Д. химическое — хемічний чин.
*Действительность — дійсність, -ности; Д. огня — дійсність вогню.
*Действительный — дійсний; Д. военная служба — дійсна військова служба; Д. дальность — дійсна далекість; Д. огонь — дійсний вогонь.
*Действовать — діяти; (*чем-нибудь*) орудувати; (*тех.*) чинити.

***Действующий** — діє́вий, чи́нний; **Д.** армия — діє́ва а́рмія.

***Декоративный** — декорати́вний.

Делать, -ся — роби́ти, -ся, діяти, -ся; „**Делай** раз"—„Ро́би раз".

***Делегат связи** — делега́т зв'язку́.

***Деление** — по́ділка, -ки; нулевое **Д.** — нулева́ по́ділка; градусное **Д.**—гра́дусна по́ділка.

Дело — спра́ва, -ви.

Делопроизводитель — діловóд, -да; **Д.** по хозяйственной части — діловóд господа́рчої части́ни.

Делопроизводство — діловóдство, -ва.

***Демаркационный** — демаркаці́йний.

***Демаскированный** — здемаско́ваний.

***Демаскировать**—демаскува́ти.

***Демаскировка** — демаскува́ння.

***Демаскирующий** — демаскува́льний; **Д.** признаки—демаскува́льні озна́ки.

***Демобилизация** — демобіліза́ція, -ції.

***Демобилизованный** — здемобілізóваний.

***Демонстрация** — демонстра́ція, -ії.

***Деморализовать, -ся** — деморалізува́ти, -ся.

Денежный — грошóвий; **Д.** аттестат — грошови́й атеста́т; **Д.** книга — грошова́ кни́га; **Д.** ящик —грошова́ скри́нька.

***Денник** (*в конюшне*) —за́горóда, -ди.

Деньги — грóші, -шей.

***Депо** — депó, -па́; **Д.** пожарное — поже́жня, -ні.

***Дергать, дернуть** — сі́пати, сіпну́ти; сми́кати, сми́кнути.

***Дерево** — де́рево, -ва (*мн.* дере́ва́); **Д.** лиственное — листяне́ де́рево; **Д.** хвойное — глиде́ве де́рево.

***Деревянный** — дерев'я́ний; **Д.** головка — дерев'я́на голі́вка; **Д.** основание — дерев'я́на осно́ва; **Д.** палочка — дерев'я́на па́личка; **Д.** ящик для угломера — дерев'я́на скри́нька для кутомі́ра.

***Державка** — держа́к, -ка́, де́ржавка, -ки.

***Держать** — трима́ти, держа́ти; **Д.** под огнём—обстрі́лювати, держа́ти під вогне́м.

***Держатель**—держа́льник, -ка; (*приспособление*)—де́ржавка.

***Деривация** – дерива́ція, -ції.

***Дерн**—де́рен, -рну.

***Дернина** — дерни́на, -ни; **Д.** логом — дерни́на вздовж; **Д.** тычком — дерни́на впо́перек.

***Дерновать** — дернува́ти.

***Десант** — деса́нт, -ту.

***Десантный**—деса́нтний; **Д.** отряд — деса́нтний заги́н.

***Десятиборие** — десятизмага́ння.

***Десятиверстка** — десятиверсті́вка, -ки.

***Десятиделенный** — десятиподілковий

Детализация—деталізація, -ції; деталізування.

***Деталь** — деталь (*ж. р.* -ли), подробиця.

***Детонатор** — детонатор, -ра.

***Детонаторный** — детонаторний; **Д.** трубка — детонаторна трубка.

***Детонация** — детонація, -ції; детонування; **Д.** через влияние— детонація через вплив.

***Детонировать** — детонувати.

***Детонирующий** — детонаційний; **Д.** взрывчатое вещество — детонаційна вибухова речовина.

Детородные части — природження.

***Дефиле** — дефіле.

***Дефилировать** — дефілювати.

***Деформировать** — деформувати.

***Дешифровка** — розшифрування.

Деятельность — діяльність, -ности; **Д.** боевая—бойова діяльність.

Деятельный — діяльний, активний.

***Диагональ** — косива, -ви, діягоналя, -лі.

***Диаметр** — поперечник, -ка.

***Диаметральный** — поперечниковий.

***Диафрагма** — діяфрагма, -ми.

Диван — канапа, -пи.

***Дивизион** — дивізіон, -ну.

***Дивизионный** — дивізійний; **Д.** артиллерия — дивізійна артилерія.

***Дивизия** — дивізія, -зії.

Дивпарткомиссия —дивпарткомісія, -сії.

***Динамит** — динаміт, -ту; военный **Д.** — військовий динаміт; желатинированный **Динамит** — желятинований динаміт; студенистый **Д.** — драглистий динаміт.

Динамитный — динамітовий.

***Динамомашина** — динамомашина, -ни.

***Динамометр** — динамометер, -тра, силомір, -ра.

***Динитронафталин** — динітронафталіна; сполука Фав'є.

***Диоптр** — прозір, -зору.

Директива — директива, -ви.

***Директрисса** — директриса, -си; **Д.** огня — директриса вогню.

Дирижабль — дирижабль, -ля.

***Диск** — кружало; **Д.** с зубчаткою — кружало в трибком; **Д.** направляющий — напрямне кружало; **Д.** прицельный — мірникове кружало.

***Дисковый, дискообразный** — кружаловий, кружалуватий; **Д.** пружина — кружалувата пружина.

Дискредитировать — дискредитувати, здискредитувати.

Дислокация—дислокація, -ції.

Диспозиция—диспозиція, -ції.

***Дистанционный** — дистанційний; **Д.** трубка двойного дей-

ствия — дистанційний запальник подвійного чину; **Д.** часть — дистанційна частина; **Д.** деление — дистанційна поділка.

***Дистанция** — дистанція, -ції; **Д.** ближняя — близька дистанція; **Д.** видимости — дистанція видности; **Д.** дальняя — дальня дистанція; **Д.** средняя — середня дистанція.

***Дисциплина** — дисципліна, -ни; **Д.** воинская — військова дисципліна; **Д.** маскировочная — дисципліна маскування; **Д.** огня — дисципліна вогню.

***Дисциплинарный** — дисциплінарний; **Д.** взыскание — дисциплінарна кара; **Д.** воздействие — дисциплінарний вплив; **Д.** право — дисциплінарне право; **Д.** устав — дисциплінарний статут.

***Дифосген** — дифосген, -ну.

***Длина** — довжина, -ни; **Д.** гранаты — довжина гранати; **Д.** мины без взрывателя — довжина міни без запальника; **Д.** снаряда — довжина гарматня; **Д.** тела орудия — довжина тіла гармати; **Д.** трубки — довжина трубки; **Длиною, в Длину** — вдовж, завдовжки.

***Длительный** — тривалий, загайний.

***Дневалить** — чергувати.

***Дневальный** — черговець, -вця; **Д.** наружный — надвірний черговець; **Д.** неочередной — позапорядковий черговець; **Д.** очередной — порядковий черговець; **Д.** по конюшне — черговець стайні.

Дневка — днювання.

***Дневник** — щоденник, -ка.

***Дневной** — денний.

Днем — вдень, удень.

***Днище** — днище, -ща.

***Дно** — дно, дна (*мн.* дена); **Д.** ввинтное — вґвинтне дно; **Д.** рва — дно рову; **Д.** стальное — стальне дно; **Д** углубления — дно поглиблення.

***Добавок** — додаток, -тку.

Добавлять, добавить — додавати, додати.

Добегать, добежать — добігати, добігти.

***Добрасывать, добросить** — докидати, докидати, докинути.

***Доброшенный** — докинутий.

Доброволец — доброволець, -вольця, охотник, -ка.

***Доброкачественность** — добротність, -ности.

***Добронравный** (*конь*) — спокійний, лагідний.

Добросовестность — сумлінність, -ности, совісність, -ности.

Добыча — здобич, -чи.

Доверенность — доручення.

Доверие — віра, -ри, довір'я.

***Довесок** — доважка, -ки.

***Довинчивать, довинтить** — доґвинчувати, доґвинтити.

***Довольствие** — постачання; **Д.** артиллерийское — артилерійне постачання; **Д.** вещевое — речове постачання; **Д.** денежное — постачання грошове; **Д.** квартир-

ное — постача́ння квартирне; **Д.** мыльное — постача́ння ми́лове́; **Д.** приварочное — постача́ння приварко́ве; **Д.** провиантское — провіа́нтське постача́ння; **Д.** путевое — подоро́жні вида́тки; **Д.** суточное — добова́ па́йка харчів, харч на добу́; **Д.** чайное — постача́ння чаєве́; **Д.** фуражное — постача́ння фура́жне.

*__Довольствовать__ — постача́ти; **Д.** едой — харчува́ти.

Довольствоваться — задовольня́тися.

Договор — догові́р, -во́ру.

Догонять, догнать — догапя́ти, догна́ти, наздоганя́ти, наздогна́ти.

*__Догорать, догореть__ — догора́ти, догорі́ти.

Додавать, додать — додава́ти, дода́ти, добавля́ти, доба́вити.

Дождливый — дощови́тий, дощови́й.

Дождь — дощ (дощу́).

*__Дожимать, дожать__ — дотиска́ти, доти́снути.

*__Дозаряжать, дозарядить__ — дозаряджа́ти, дозаряди́ти.

Дознание — дізна́ння.

*__Дозор__ — дозі́р, дозо́ру; **Д.** караульный—дозі́р сторо́жі; **Д.** разведывательный—розві́дчий дозі́р.

*__Дозорный__ — дозо́рець, -зо́рця.

*__Док__ — док, -ку.

*__Доклад__ — до́повідь, -ди.

*__Докладывать, докласть__ — доповіда́ти, допові́сти, доно́сити, доне́сти.

*__Докручивать, докрутить__ — докру́чувати, докрути́ти.

*__Документ__ — доку́мент, -ту; **Д.** долговой — борговий доку́мент; **Д.** проездной — доку́мент на про́їзд; **Д.** увольнительный — відпускни́й доку́мент.

Долг—обо́в'язок, -зку, борг,-гу; **Д.** службы—службо́вий обо́в'язок.

*__Долговременный__ — довгоча́сний.

Долетать, долететь — долі́та́ти, долеті́ти.

*__Должностной__ — урядо́вий, службо́вий; **Д.** лицо — службо́ва, урядо́ва осо́ба.

*__Должность__ — поса́да, -ди; **Д.** административная — адміністрати́вна поса́да; **Д.** низшая — ни́жча поса́да; **Д.** строевая — муштрова́ поса́да.

*__Доливать, долить__ — долива́ти, доли́ти.

*__Доливка__ — долива́ння.

*__Долина__ — доли́на, -ни.

*__Долото__ — долото́, -та́.

*__Долы__ — жолоби́, -бі́в.

*__Дом__ — дім (до́му), (*здание*) буди́нок, -нку; **Д.** Красной Армии — Дім Червоної Армії; **Д.** лесника — лісникі́в дім.

*__Домашний__—домо́вий; **Д.** арест — домо́вий аре́шт.

*__Домкрат__ — ліва́р, -ра.

Донесение — доне́сення; **Д.** внесрочное — позатерміно́ве доне́сення; **Д.** по команде — доне́сення за кома́ндою; **Д.** срочное — доне́сення терміно́ве.

***Донный, доньевой** — де́нний; (*мн.*) **Д**-ые—де́нні; **Д.** втулка—де́нний уту́лок; **Д.** мина — де́нна міна; **Д.** стакан — де́нний циліндер; **Д.** фугас — де́нна фуга́са.

Доносить, донести — доно́сити, доне́сти, доповіда́ти, допові́сти; **Д.** по команде — доно́сити за кома́ндою.

Дополнение — допо́внення, додаток, -тку.

Дополнительный — додатко́вий; **Д.** горизонталь—додатко́ва позе́мина; **Д.** заряд — додатко́вий заря́д; **Д.** упражнения — додатко́ві впра́ви.

***Допризывной** — допризо́вний; **Д.** подготовка — допризо́вна підгото́ва.

***Допризывник** — допризо́вник, -ка.

***Допуск** — до́пуст, -ту.

Допускать, допустить — допуска́ти, допусти́ти, підпуска́ти, підпусти́ти.

***Дорога** — шлях, -ху́, доро́га, -ги; **Д.** временная — тимчасо́вий шлях; **Д.** вьючная—в'ючна доро́га; **Д.** грунтовая — ґрунтови́й шлях; **Д.** естественная — приро́дній шлях; **Д.** железная — залізни́ця; **Д.** зимняя — нате́ртий шлях, зимня́к; **Д.** искусственная—шту́чний шлях; **Д.** лесная — лісови́й шлях; **Д.** мощеная — бруко́ваний шлях; **Д.** полевая — польова́ доро́га; **Д.** проселочная — пу́тівець, -вця; **Д.** с канавами—шлях з кана́вами; **Д.** столбовая—стовпови́й шлях; **Д.** строющаяся—шлях, що буду́ється; **Д.** транспортная—тра́нспортний шлях; **Д.** тыловая — тилови́й шлях; **Д.** узкоколейная—вузькоколі́йна залізни́ця; **Д.** ширококолейная — ширококолі́йна залізни́ця; **Д.** шоссированная, шоссейная — шосови́й шлях; полотно дороги — тор, то́ру; проезжая часть дороги — пере́їздок; прохожая часть дороги — ступа́, -пи́; указатель дорог — пока́жчик шляхі́в.

***Дорожка** — домі́жка, -ки; **Д.** шомпольная—шо́мпольна дорі́жка.

***Дорожник** — долітце́ жолобча́сте, жолобі́вка.

***Дорожный** — шляхови́й, доро́жній; **Д.** автомобиль — доро́жній автомобі́ль; Дорожно-мостовой — шляхово́-мостови́й.

Доска — до́шка, -ки; **Д.** винтовальная— ґвинтува́льна до́шка; **Д.** вкладная — вкладна́ до́шка.

***Досмотр** — до́гляд, -ду.

***Досрочный** — дотерміно́вий; **Д.** освобождение — дотерміно́ве звільнення.

Доставать, достать—(*куда*) досяга́ти, досягти́; (*что*) здобува́ти, здобу́ти; (*откуда*) виййма́ти, ви́(й)няти, здійма́ти, зня́ти.

Достаточный (*количество*) — доста́тній, довільний.

***Достигать, достигнуть** — досяга́ти, дося́гти чого́, дохо́дити, дійти́ чого́.

Достижение—дося́гнення, здобуток, -тку.

Достоверность—пе́вність, -ности, правди́вість, -вости; **Д.** личности — правди́вість осо́би.

Достоинство — гі́дність, -ности; достóйність, -ности; повáга, -ги.

***Дострелвать, дострелить** — дострі́лювати, дострéлити.

Доступность — присту́пність, -ности, досту́пність, -ности.

***Досчатый** — дощаний.

Досылание — досилáння.

Досылатель — досилáч, -чá.

***Досылать, дослать** — досилáти, дослáти.

***Досягаемость** — досяжність, -ности; вне досягаемости — по-за дóсягом.

***Доталкивать, дотолкнуть** — доштóвхувати, доштовхну́ти.

Дотребовать — довимагáти.

Доходить, дойти (*до чего*)— дохóдити, дійти́ до чóго.

Драгунский — драгу́нський.

Дратва — дрáтва, -ви.

Драться — би́тися.

***Древесина** — деревни́на, -ни.

***Древесный** — деревни́й; Д-ные опилки — ти́рса, -си.

***Древко** — держáк, -кá; **Д.** для банника — держáк щі́тки.

***Древонасаждение** — деревосаді́ння, насáджування дерéв.

***Дредноут** — дреднóвт, -та.

***Дрезина** — дрези́на, -ни; **Д.** броневая — пáнцерна дрези́на.

***Дрель** — дриль, -ля.

Дремота — дрімóта, -ти.

***Дренаж** — дренáж, -жу.

***Дренажный** — дренáжний; **Д.** труба — дренáжна трубá.

***Дренировать** — дренувáти.

***Дробинка** — дроби́нка; стрельба **Д-ками** — стріля́ння дроби́нками.

***Дробящий** — дробильний; **Д.** взрывчатое вещество — дроби́льна вибухóва речови́на.

Дрова — дрóва (дров).

Дрогнуть — подавáтися, завагáтися; неприятель дрогнул — вóрог подáвсь, завагáвсь.

***Дублирование** — дублювáння.

***Дуга** — дугá, -гú; **Д.** Вольтова — дугá Вóльтова; **Д.** градусная — грáдусна дугá; **Д.** под'емного механизма — дугá підіймáльного механі́зму.

***Дужка** — ду́жка, -ки.

***Дуло** — ду́ло, -ла.

***Дульный** —дуло́вий; **Д.** срез — дуло́вий зрі́зок; **Д.** часть — дуловá части́на.

***Дульце** — ду́лко, -ка; **Д.** гильзы — ду́лко гі́льзи.

***Дуть, дунуть** — ду́ти, ду́нути.

Дыбы, становиться на дыбы— ду́ба, стáти ду́ба.

***Дым** — дим, -му.

***Дымный** — ди́мний; **Д.** порох— ди́мний пóрох; **Д.** порошок — ди́мний порошóк, -шку.

***Дымовой** — димови́й; **Д.** завеса — димовá заслóна; **Д.** коробка — дими́нця; **Д.** сигнал — димовé гáсло; **Д** состав — димовá спóлука; **Д.** труба — димáр, -ря́; **Д.** шашка — димовá шáшка.

***Дымогарная труба** — вогневá трубá.

***Дымок** — димóк, -мкá.

***Дымо-пиротехническая маскировка** — димо-піротехнічне маскува́ння.
***Дымоход** — димохі́д, -хо́ду.
***Дыра** — ді́ра́, -ри́ (*мн.* ді́ри); **Д.** гладкая—гла́дка ді́ра́; **Д.** нарезная—нагвинто́вана ді́ра́.
Дышать — ди́хати.
***Дышло** — ди́шель, -шля.
***Дышловой** — ди́шельний; **Д.** болт — ди́шельний проги́нич; **Д.** буфер — ди́шельний відпру́жник; **Д.** засов — ди́шельний за́сув; **Д.** коробка — ди́шельна коро́бка; **Д.** ремень — ди́шельний ре́мінь.
***Дюйм** — цаль, -ля.

Е

Еда — ї́жа (ї́жі), харч, -чу.
Единение — єдна́ння, є́дність, -ности.
***Единица** — одини́ця; **Е.** боевая — бойова́ одини́ця.
***Единичный** — одини́чний, поодино́кий.
Единовременный — одноча́сний, одноразо́вий.
Единодушный, -но — одностайний, -но, -не, одноду́шний, -но.
***Единоначалие** — единонача́льність, -ности.
***Единоначальник** — единонача́льник, -ка.
Единство — є́дність, -ности.
Единый — єди́ний.
***Едкий** — їдки́й, го́стрий.
Едок — їде́ць (їдця́).
***Еж** — їжа́к, -ка́; **Еж** проволочный — їжа́к дротяни́й.
Ежедневно — що-дня́, щоде́нно.
***Езда** — їзда́, ї́хання; езда сменою — їзда́ змі́ною.
***Ездить** — ї́здити.
***Ездовой** — їздови́й; „Ездовые садись" — „їздові́ сіда́й" „Ездовые слезай" — „їздові́ злазь".
***Ездок** — їзде́ць (їздця́).
***Ель** — яли́на, -ни
***Емкий** — містки́й, укла́дистий, ємни́й.
***Емкость** — мі́сткість, -кости; є́мність, -ности.
***Естественный, -но** — приро́дній, -ньо, натура́льний, -но, власти́вий; **Е.** маскировка — приро́днє маскува́ння; **Е.** магнит — приро́дній магне́т; **Е.** надобность — приро́дня потре́ба; **Е.** откос — власти́ва спохо́вина; **Е.** рубеж — приро́дній рубі́ж; **Е.** скат — приро́дній покі́т.
Есть — ї́сти.
Ехать — ї́хати; **Е.** верхом — ї́хати ве́рхи.

Ж

Жажда — спра́га, -ги, жа́жда, -ди.
***Жало** — жало́, -ла́.
***Жалоба** — ска́рга, -ги.
Жалобщик — жа́лобник, позо́вник, -ка.
Жалованье — платня́, -ні́.

Жаловаться— жалітися, скаржитися.
***Жалонер** — жалонер, -ра.
***Жалонировать** — жалопувати.
***Жалюзи** — жалюзі, -зів.
Жаться — тискатися, тиснутися, тулитися. [скрутень.
***Жгут**—джгут, -та; (*соломы*)
***Жезл** — жезло, -ла.
Желаемый — бажаний; **Ж.** направление — бажаний напрям.
Желание — бажання, хотіння; по собственному желанию — з власної волі. [нований.
***Желатинированный** — желяти-
***Желатинообразный**—желятинуватий.
***Железко** — залізце, -ця.
***Железнодорожный** — залізничний; **Ж.** ветка — залізничий рукав; **Ж.** выемка — залізнича виїмка; **Ж.** полк — залізничий полк; **Ж.** часть — залізнича частина.
***Железный** — залізний; **Ж.** дорога — залізниця; **Ж.** корпус — залізний корпус; **Ж.** крыло — залізне крило; **Ж.** пробка — залізна затичка; **Ж.** трубка — залізна трубка.
***Железо**— залізо; **Ж.** угловое— кутівкове залізо; **Ж.** листовое— аркушеве залізо; **Ж.** мундштучное — залізо байрачне.
***Железо-бетон** — залізо-бетон.
***Желоб** — жолоб, -ба; **Ж.** эксцентрический — жолоб ексцентричний.
***Желобок** — жолобок, -бка.
***Желобчатый** — жолобчастий, жолобуватий.
***Желто-белый** — жовтобілий.
***Желтый** — жовтий; **Ж.** охра— жовта вохра; **Ж.** фосфор — жовтий фосфор.
Желудок — шлунок, -нку.
***Жердевой** — жердяний.
***Жердь, жердина** — жердина; **Ж.** охоронная — жердина запобіжна.
Жеребец — жеребець, -бця.
Жестоний—жорстокий, лютий.
***Жесть** — бляха, -хи.
***Жестянка** — бляшанка, -ки.
***Жестяной** — бляшаний; **Ж.** коробка—бляшана коробка; **Ж.** поддон —бляшане піддення.
Жетон — жетон, -на. [лити.
***Жечь, сжечь** — палити, спа-
***Жженный** — палений.
***Живая изгородь** — живопліт, -лоту.
***Живец** — живець, -вця.
***Живой** — живий; **Ж.** цель — жива ціль.
Живость — жвавість, -вости, моторність, -ности.
Живот — живіт, -вота.
Животное — тварина, -ни.
***Животный** — тваринний; **Ж.** транспорт — тваринний транспорт.
***Жидкий** — течний, рідкий; **Ж.** тело — течне тіло; **Ж.** раствор— рідкий розчин.
***Жидкость** — течиво, -ва; рідкість, -кости. [-ці.
Жижа навозная — гнойовиця,

Жизнь — життя́, вік, -ку; **Ж.** мирная — ми́рне життя́; **Ж** походно-боевая — похі́дно-бойове́ життя́.

***Жила** — жи́ла, -ли.

***Жилой** — жили́й; **Ж.** помещение — житло́, -ла́; **Ж.** постройка — житлова́ буді́вля.

***Жмыхи** — маку́ха, -хи, (*из свеклы*) жмаки́, -кі́в.

***Журавлиный** — журавли́ний; **Ж.** строй — лад журавли́ним ключе́м.

Журнал — журна́л, -лу; **Ж.** взысканий — журна́л кар; **Ж.** военных действий — журна́л во́єнних дій; **Ж.** входящих бумаг — журна́л вступни́х папе́рів; **Ж.** высот — журна́л висо́т; **Ж.** исходящих бумаг — журна́л вихі́дних папе́рів; **Ж.** поощрений — журна́л заохо́чувань.

З

За — за, по, по-за; „За мной шагом (бегом) марш“ — „За мно́ю кро́ком (бі́го́м) руш“; „За спину“ — „За спи́ну“; послать за патронами — посла́ти по набо́ї.

***Заартачиться** — занорови́тися.

***Забивать, забить** — забива́ти, [заби́ти.

***Забивка** — забива́ння.

Забирать, забрать — забира́ти, забра́ти; **З.** в плен — полони́ти, у поло́н забра́ти.

***Заблаговременный, -но** — завча́сний, -но, заздалегі́дний, -дь; завчасу́, заздалегі́дь.

Заблудить, -ся — заблуди́ти, -ся, заблука́ти.

***Заблуждение** — ома́на; вводить, ввести в заблуждение — заво́дити, заве́сти в ома́ну.

***Забоина** — забо́їна, -ни.

***Заболачивание** — зболо́чування.

***Заболачивать** — зболо́чувати.

Заболевать, заболеть — захору́вати, захво́ріти, занеду́жувати, занеду́жати.

Заболевший — що захво́рів, що занеду́жав.

***Забор** — парка́н, -на́; забор (*воды*) — забі́р, -ру.

Заботиться, позаботиться — дба́ти, подба́ти, піклува́тися, попіклува́тися.

***Забраковывать, забраковать** — бракува́ти, забракува́ти.

Забрасывать, забросить — закида́ти, заки́нути, заки́дати.

***Забронировывать, забронировать** — панцерува́ти, запанцерува́ти.

***Забронированный** — панцеро́- [ваний.

***Завал** — зава́л, -лу.

***Заваливать, завалить** — закида́ти, заки́дати, зава́лювати, завали́ти.

Заварка — зава́рювання.

Заваляться (*о коне*) — завала́тися.

***Заведение** — за́клад, -ду; **З.** военно-лечебное — військова́ лі́карня; **З.** военно-учебное — вій-

ськóво-навчáльний зáклад; **З.** лечебное — лікáрня.

***Заведывающий** — завíдувач; **З.** оружием — завíдувач збрóєю; **З** разведкой батареи (дивизиона) — завíдувач рóзвідкою батерії (дивізіóну); **З.** хозяйством — господáр, -ря

***Завертка** — зáвертка, -ки.

***Завеса** — заслóна, -ни; **З**. дымовая — димовá заслóна; **З.** огневая — вогневá заслóна; **З.** световая — світловá заслóна.

Завет — заповíт, -ту.

Завещание — заповíт, -ту.

***Завинтованный** — заґвинтóваний; **З.** гнездо — заґвинтóване гніздó; **З.** конец — заґвинтóваний кінéць.

***Завинчивать, завинтить** — заґвúнчувати, заґвинтúти.

Завладевать, завладеть — опанóвувати, опанувáти, захóплювати, захопúти.

Завод — вирóбня, -ні; **З.** винокуренный — гурáльня, -ні; **З** кирпичный — цегéльня, -ні; **З.** кожевенный — чинбáрня, -ні; **З.** лесопильный — тартáк, -кá; **З.** орудийный — гармáтна вирóбня; **З.** оружейный — збрóйня; **З.** пороховой — порохáрня; **З.** сахарный — цукровáрня, -ні; **З.** стеклянный — гýта, -ти; **З.** трубочный — запальникóва вирóбня. [пáкрут.

***Завод гиревой** — тягарцéвий

***Заводить, завести**(*мотор*) — накрýчувати, накрутúти; „Заводи" — „Накрýчуй".

***Заводная лошадь** — запаснúй [кінь.

***Заводь** — затóка, -ки.

Завоевание — завоювáння, здобуттá.

Завоевывать, завоевать — завойóвувати, завоювáти, здобувáти, здобýти.

***Завожживать, завожжить** — завіжкувáти, завíжкати. [-мý.

***Завхим** (*скороч.*) — завхéм,

***Заволакивать, заволочь** (заслонять) — застелáти, застелúти, повивáти, повúти, затягáти, затягтú.

Завтрак — снідáнок, -нку.

***Завязка** — зав'áзка, -ки; **З.** боя — зав'áзка бóю.

***Завязывание** — зав'áзування.

***Загиб** — залíм, залóму; **З.** задней стенки — залíм зáдньої стінки.

***Загибать, загнуть** — загинáти, загнýти, залóмлювати, заломúти.

***Заглушать, заглушить** — глýшити, заглýшувати, заглушúти.

***Заглохнуть** — заглýхнути.

***Загнивание** — загнивáння.

Заговор — змóва, -ви.

Заголовок — заголóвок, -вку.

***Загораться, загореться** — займáтися, займáтися.

***Загородка** — загорóжа, -жі.

***Заготовлять, заготовить** — заготовлáти, заготóвити.

***Заградитель** — заслóнник, -ка.

***Заградительный** — заслóнний; **З.** огонь — заслóнний вогóнь; **З.** полоса — заслóнна смýга.

***Заграждение** — перепóна, -ни; **З.** внутреннее — внýтрішня пере-

по́на; З. минное — мі́нна перепо́на; З. мористое — перепо́на в мо́рі; З. проволочное — дротяна́ перепо́на; З. рейдовое — ре́йдова перепо́на.

Загривок — загри́вок, -вка.

***Загромождение** — зава́лювання, зава́ла. -ли.

***Загружать, загрузить,** — заванта́жувати, заванта́жити.

***Загрязняться, загрязниться**— забру́днюватися, забру́днитися.

***Загрязнение** — забру́днювання, забру́днення; З. частей — забру́днення части́н.

***Загрязненный** — забру́днений.

***Задание** — завда́ння; З. вводное—додатко́ве завда́ння; З. оперативное — операти́вне завда́ння.

***Задача** — завда́ння; боевая З. — бойове́ завда́ння; огневая задача — вогневе́ завда́ння.

***Задвигать, задвинуть** — засува́ти, засу́нути.

***Задвижка** — за́сувка, -ки.

***Задвижной щитик** — засувни́й щи́тик.

***Задевать, задеть** — зачіпа́ти, зачепи́ти.

Задержание — затри́мання.

***Задерживать, задержать** — затри́мувати, затри́мати.

***Задержка** — за́тримка. -ки; З. ударной муфты — за́тримка уда́рної му́фти; З. ствольная — цівкова́ за́тримка.

***Задернование** —задернува́ння.

***Задирина** — за́дірка, -ки.

***Задний** — за́дній; З. боец — за́дній бо́єць (бійця́); З. караул— за́дня сторо́жа, -жі; З. линейка — за́дня ліні́йка; З. нога — за́дня нога́, -ги́; З. план — за́дній план, -ну; З. положение — за́днє поло́ження; З. связь станка — за́дній по́в'язь станка́; З. труба—за́дня труба́, -би́; З. ход— за́дній хід, хо́ду; З. шарнир — за́дній суста́в, -ву; З. шеренга — за́дній шере́г.

***Задник** — закаблу́к, -ка; задо́к, -дка́.

***Заедать, заесть** — заї́да́ти, заї́сти; (*застревать*) — затина́тися, затя́тися.

***Заезд** — заї́жджа́ння.

***Зажжение** — запа́лювання, запа́лення.

***Зажигалка** — запальни́чка,-ки.

***Зажигать, зажечь** — запа́лювати, запали́ти.

***Зажигательный** — запа́льний; З. бомба—запа́льна бо́мба, -би; З. сегмент — запа́льний сегме́нт, -ту; З. снаряд — запа́льний гарма́тень, -тня.

***Зажим** — за́тиск, -ку; З. линейный — ліні́йний за́тиск.

***Зажимать, зажать** — зати́скати, зати́снути.

***Зажимной** — затискни́й; З. барашек — затискни́й бара́нчик; З. винт — затискни́й ґвинт; З. гайка —затискна́ му́тра; З. кольцо — затискне́ кільце́; З. кулак — затискни́й кула́к; З. матка—затискна́ ма́тка; З. приспособление — затискни́й при́стрій.

***Заземление** — узе́млювання, узе́млення.
***Зазор** — люз, лю́зу.
***Зазубрина** — щерби́на, -ни, за́зуб, -бу.
***Закал**—гарт, -ту; (*в хлебе*)—зака́лець, -льця.
***Закаленный** — загарто́ваний.
***Закаливать, закалять, закалить** — загарто́вувати, гартува́ти, загартува́ти.
***Закалка** — гартува́ння; гарт, [-ту.
***Закатка круговая** — колови́й о́бтиск.
***Закладка** (*в стойле*)—закла́дина, -ни; **З.** обеденная (ужинная) — закладання на обі́д (на вече́рю); **З.** продуктов — заклада́ння проду́ктів.
***Закладывать, заложить** — за́класти, закла́дати.
***Заклепка** — нюта, -ти.
***Заклепывание** — нютува́ння.
***Заклепывать, -пать** — нютува́ти, занютува́ти.
***Заклинение** — закли́нювання, закли́нення.
***Заклинивать, -ся, заклинить, -ся** — закли́нювати, -ся, заклини́ти, -ся.
Заключать, заключить (**договор**) — склада́ти, скла́сти (до́говора).
Заключение — ви́сновок, -вку; ув'я́знення.
Заключительный — кінце́вий.
***Заковывать, заковать** (*коня*) — зако́вувати, закува́ти.
***Закон** — зако́н, -ну; **З.** ошибок — зако́н по́милок; **З.** рассевания — за́кон ро́зсіву.
***Закраина** — закра́йок, -йка.
***Закрашивать, закрасить** — зафарбо́вувати, зафарбува́ти; (*придавать окраску*)—заба́рвлювати, заба́рвити.
***Закрепа** — за́кріпка, -ки.
***Закрепление** — закріплювання, закрі́плення; **З.** местности — закріплення місце́вости.
***Закреплять, закрепить** — закріпля́ти, закріпи́ти.
***Закрепляющий** — закріпни́й; **З.** болт — закріпни́й прого́нич; **З.** кольцо — закріпне́ кільце́.
***Закрой**—за́клад, -ду; В закрой — на(в)закла́д.
***Закругленный**—за(о)кру́глений.
***Закручивать, закрутить** — закру́чувати, закрути́ти.
***Закрывание** — закрива́ння, закриття́, зачиня́ння, зачи́нення.
***Закрывать, -ся, закрыть, -ся** — закрива́ти, -ся, закри́ти; -ся; зачиня́ти, -ся, зачини́ти, -ся; „Закройсь направо" — „Закри́йсь напра́во".
***Закрытие** — закриття́, -ття́; высота закрытия — висота́ закриття́.
***Закрытый** — закри́тий, зачи́нений; **З.** местность — закри́та місце́вість; **З.** позиция — закри́та пози́ція; **З.** собрание—закри́ті збо́ри; **З.** цель — закри́та ціль.
***Закупоривать, закупорить** — затика́ти, заткну́ти, (*пробкой*) закорко́вувати, закоркува́ти.

***Залегать, залечь** — залягáти, залягти́.

***Залив** — затóка, -ки.

***Заливать, залить** — заливáти, залйти.

***Заложение** — оснóва, -ви, заклáд, -ду; **З.** ската — заклáд схйлу.

***Заложник** — зарýчник, -ка.

***Залп** — ви́пал, -лу; дать **З.** — дáти ви́пал; „**Залпами пли**" — „Ви́палами палú"; **Залповый** огонь — вогóнь ви́палом.

Заманивать, заманить — замáнювати, заманйти, принáджувати, принáдити.

***Замаскированный** — замаскóваний.

***Замаскировывать, -ся, замаскировать, -ся** — замаскóвувати, -ся, замаскувáти, -ся.

***Замахиваться, замахнуться** — замірятися, замі́рятися.

***Замачивание** — замóчування.

***Замедление** — загáяння, затáйка, -ки.

***Замедлитель** — загáювач, -ча.

***Замедлять, замедлить** — загáювати, загáяти.

***Замена** — замі́на, -ни; в изменение приказа — в змі́ну накáзу.

Заместитель — застýпник, -ка.

***Замечание** — заувáження.

***Замечать, заметить** — заувáжувати, заувáжити, спостерігáти, спостерегти́, помічáти, помі́тити.

***Замешательство** — зам'ятня́, -ні́, зáмішка, -ки.

***Замкнутый** — зáмкнений; **З.** выпуклая форма — зáмкнена опýкла фóрма.

***Замковый** — замкóвий; **З.** кольцо — замкóве кільцé.

***Замок** — замóк, -мкá; **З.** висячий — колóдка, -ки.

***Замочный** — замкóвий; **З.** механизм — замкóвий механі́зм; **З.** паз — замкóва ґáра; **З.** рычаг — замкóвий вáжіль.

***Замундштучивать, замундштучить** — забайракóвувати, забайракувáти.

***Замыкание** — замикáння.

***Замыкатель** — замикáч, -чá.

***Замыкать, замкнуть** — замикáти, замкнýти; **Замкнуть** обход — замкнýти обхі́д.

***Замыкающий** — (*звание*) замикáльний; **З.** шпилька — замикáльна шпи́лька.

Замысел — зáмисел, -слу, нáмір, -ру.

Занесение — занéсення.

***Занимать, занять** — займáти, зайня́ти; занимать по фронту — займáти з фрóнту.

***Занос** — замéт, -ту.

***Заносить, занести** — занóсити, занéсти; (*оружие*) — замі́рятися, підня́ти.

***Занятие**—займáння, зайня́ття; **З.** неприятельской позиции — займáння, зайня́ття ворóжої пози́ції; **З.** своей позиции — займáння, зайня́ття своє́ї пози́ції; **З.** учебные —навчáння.

***Запад** — зáхід, зáходу.

***Запайка** — залютовування.

***Запал** — підпальник, -ка, підпалювання; **З.** искровый — підпальник іскровий; **З.** платиновый — підпальник платиновий.

***Запальный** — підпальний; **З.** отверстие — підпальний отвір; **З.** стакан — підпальний циліндер; **З.** трубка — підпальна трубка.

***Запас** — запас, -су; **З.** возимий — вожений запас; **З.** носимый — ношений запас; **З.** патронов — запас набоїв.

***Запасный** — запасний; **З.** вещи — запасні речі; **З.** гнездо — запасне гніздо; **З.** позиция — запасна позиція; **З.** пулеметный окоп — запасний кулеметовий шанець; **З.** часть — запасна частина.

***Запах** — запах, -ху.

***Запашное полотнище** — опілисте полотнище.

Запертый — замкнений.

***Запирать, запереть** — запирати, заперти, замикати, замкнути.

***Запирающий механизм** — замикальний механізм.

Записка — записка, -ки; **З.** об арестовании — записка про заарештування; **З.** об освобождении из-под ареста — записка про звільнення з-під арешту; **З.** объяснительная — пояснювальна записка.

Записывать, записать — записувати, записати; **З.** на приход — записати в прибуток; **З.** в расход — записати на видаток.

Запись — запис, -су.

***Заплечик** — заплечина, -ни.

***Запломбированный** — запломбований.

***Заподлицо** — упричерть.

***Запрудить** — запідпружити.

***Заполнять, заполнить** — заповнювати, заповнити.

***Заполнение** — заповнення; **З.** контура — заповнення обрису.

***Запор** — запора, -ри, замикання.

***Запресованчый** — загнічений; **З.** пороховая мякоть — загнічений пороховий м'якуш.

Запрещать, запретить — забороняти, заборонити.

Запрещение — заборона, -ни.

Запрос — запитання.

***Запруда** — загата, -ти.

***Запруживать, запрудить** — загачувати, загатити.

***Запрягать, запречь** — запрягати, запрягти.

***Запряжка** — запряг, -гу, запрягання; орудийная **З.** — гарматний запряг. [-ку.

***Запуск** (*мотора*) — запуск,

***Запускать, запустить** (*оставлять без ухода*) — занехаювати, занехаяти, (*мотор*) — запускати, запустити.

***Зарезка** — зарубка, -ки, карб, -бу.

***Заржаветь** — заржавіти, заіржавіти, взятися іржею.

***Заржавленный** — іржавий, заіржавілий.

***Заросли** — зарослі, -лів.

***Зарубина, зарубка** — зарубка, -ки, зарубина, -ни.

***Заручный** — запасний; **З.** оружие — запасна зброя.

***Зарывать, -ся, зарыть, -ся** — зарнвати, -ся, зарити, -ся, закопувати, -ся, закопати, -ся.

„Заря“ — „Зоря“.

***Заряд** — заряд, -ду; **З.** боевой — бойпий заряд; **З.** вышибной — вибивний заряд; **З.** дополнительный — додатковий заряд; **З.** основной — основний заряд; **З.** относительный — відносний заряд; **З.** разрывный — розривний заряд; **З.** сосредоточенный — восереджений заряд; **З.** удлиненный — видовжений заряд.

*„**Заряд** — 0. Угломер 00—00. Уровень 00—00. Прицел 00—00. Трубка 00 (удар, картечь)“ — „Заряд—0. Кутомір 00—00. Поземниця 00—00. Мірник 00—00. Запальник 00 (удар, картеча)“.

***Зарядный** — зарядний; **З.** лоток — зарядний короб; **З.** ящик — зарядний ящик.

***Заряжание** — заряджання; **З.** элемента — снасножування.

***Заряжать, зарядить** — заряджати, зарядити; „**Заряжай**“ — „заряджай“.

***Заряжающий** — заряджальник, -ка.

***Заряженный** — заряджений; **З.** оружие — заряджена зброя.

***Засада** — засідка, -ки.

***Засаривать, -ся, засорить, -ся** — засмічувати, -ся, засмітити, -ся.

***Засека** — засіка, -ки.

***Засечка** — зачерк, -ку; (*у коня*) засічка, -ки; **З.** обратная — зворотний зачерк; **З.** полуобратная — півзворотний зачерк; **З.** прямая—прямий зачерк.

***Заскакивать, заскочить** — заскакувати, заскочити.

***Заслон** — заслін, -лону.

***Заслонка** — затулка, -ки; (*в печи*) — заслінка.

***Заслонять, заслонить** — заслоняти, заслонити, затуляти, затулити.

***Заснарядное пространство** — простір позагарматнéвий.

***Засов** — засув, -ва; **З.** дышловой — дишельний засув; **З.** к наметке — засув до купки.

***Засорение** — засмічення; **З.** частей — засмічення частин.

***Застава** — застава, -ви; **З.** главная — головна застава.

Заставлять, заставить — примушувати, примусити, присилувати, присилити.

***Застегивать, -ся, застегнуть, -ся** — застібати, -ся, застебнути, -ся; **З.** патронную сумку (кобур) — застебнути набійницю (кобура).

***Застегнутый** — застебнутий.

***Застежка** — застібка, -ки.

***Застопоривать, застопорить** — застопорювати, застопорити; (*мотор*) — зупиняти, зупинити.

***Застрельщик** — застрельник, -ка.

***Застрига** — зáструг, -гу.

***Застревать, застрять** — застрявáти, застря́ти.

***Заступать, заступить** — заступáти, заступи́ти.

***Заступающий** — що заступáє.

Заступка — засту́пка, -ки.

***Затвор** — замóк, -мкá; стебель З. — стеблó замкá.

***Затворный** — замкóвий; З. задержка — замкóвá зáтримка; З. пру́жина — замкóвá пружи́на; З. часть — замкóвá части́на.

***Затворять, затворить** — зачиня́ти, зачини́ти.

***Затененный** — затíнений.

***Затишье** — ти́ша, -ші; безвíтря; зáтишок, -шку.

***Затор**—затéр, -ру, зáшерет, -ту.

***Затормозить** — загальмувáти.

***Заточка** — зáточка, -ки.

***Затравливать, затравить** (*порох в орудии*) — підпáлювати, підпали́ти.

***Затравочный** — підпáльний; З. отверстие — підпáльний óтвір.

Затруднение — тру́дність, -ности; перешкóда, -ди.

Затруднительный — утру́дливий, тру́дний, морóчливий.

Затруднять, затруднить — утрудня́ти, утрудни́ти, на перешкóді стáти, перешкóдити.

***Затухание** — загасáння.

Затыкать, заткнуть—затикáти, заткну́ти, затуля́ти, затули́ти.

***Затылок**—поти́лиця, -ці; в З. — в поти́лицю; З. (приклада) — стопá (приклáду).

***Затыльник** — зати́льник, -ка; З. с рукояткою — зати́льник із ру́чкою.

***Затычка** — зáтичка, -ки, чіп, чопá.

Затяжка — затягáння, тягани́на, -ни.

***Затяжной** — затяжни́й; З. выстрел — затяжни́й пóстріл.

***Зауздывать, зауздать** — загну́здувати, загнуздáти.

***Заусеница** — зáдра, -ри, зáдірка, -ки.

Зафиксирование — зафіксувáння.

***Захват** — захóплення, (*в орудии*)—зáчіп, -чепа; З. круговой—колови́й зáчіп; З. направляющий—напрямни́й зáчіп; З. оружия — захóплення зброї; З. походный — похíдний зáчіп; З. цели в вилку — захóплення цíли в міжни́к.

***Захватывать, захватить** — захóплювати, захопи́ти, зачіпáти, зачепи́ти.

***Захватывающий** — що захóплює.

***Захлестывать, захлеснуть** (*водой*)—захлю́пувати, захлюпну́ти, заливáти, залити; (*веревкой*) — закру́чувати, закрути́ти.

Заходить, зайти — захóдити, зайти́.

***Захождение** — зáхід (зáходу), захóдження.

***Захромать** — закульгáти.

***Зацеп** — зачéпа, -пи; З. рамы — зачéпа рáми.

***Зацеплять, зацепить** — зачіпляти, зачепити.

***Зачерчивать, зачертить** — зарисовувати, зарисувати.

Зачисление — залічення, зарахування.

Зачислять, зачислить — залічувати, залічити, зараховувати, зарахувати.

***Зачищать, зачистить** (*провод*) — зачищати, зачистити, обчищати, обчистити; (*металл*)— загладжувати, загладити.

***Зачищенный** — обчищений, зачищений; загладжений.

***Заштриховать, заштриховывать** — зарисковувати, зарискувати.

***Защелка** — защіпка, -ки, заскочка; **З.** вращающаяся — поворітна заскочка; **З.** магазинная— магазинова заскочка; **З.** приемника — заскочка приймача; **З.** с хвостом — защіпка із хвостом; **З.** хомутика — защіпка хамутика.

***Защита** — оборона, -ни, заслона, -ни; захист, -ту; **З.** круговая — заслона кругова; **З.** позиции — оборона позиції; **З.** противогазовая —протигазовий захист; **З.** сложная — заслона складна; **З.** тела — заслона тіла.

***Защитник** — оборонець, -нця.

***Защитный**—захисний, оборонний; **З.** одежда — захисний одяг; **З.** окрашивание — захисне забарвлення; **З.** цвет — захисний колір.

***Защищать,-ся,защитить,-ся**— обороняти, -ся, оборонити, -ся, захищати, -ся, захистити, -ся.

***Защищенный** —захищений; **З.** место — захищене місце.

Заявка — заявка, -ки.

Заявление — заява, -ви.

Заявлять, заявить—заявляти, заявити.

Звание — звання, стан, -ну.

***Звезда, звездка** — зірка, -ки, зоря, -рі; зірочка, -ки; Полярная **З.** — бігунова зоря; пятиконечная Звезда — п'ятикутна зірка.

***Звено** — ланка, -ки; **З.** подвоза — ланка підвозу; **З.** понтона — ланка понтона; **З.** цепи — ланка ланцюга.

***Звонковый** — дзвінковий; **З.** сигнализация — дзвінкове гаслування.

***Звук** — звук, -ку.

***Звуковой** — звуковий; **З.** сигнал — звукове гасло; **З.** сигнализация — звукове гаслування.

***Звукомаскировка** — звукомаскування.

***Звукометрический** — звукометричний.

***Здание** — будинок, -нку; **З.** казарменное — будинок-касарня.

Здоровье — здоров'я, -в'я.

,,Здравствуйте" — ,,Доброго здоров'я".

***Зеленый** — зелений.

***Зелень** — зелень, -ни; **З.** бронзовая — спижова зелень; **З.** виридиновая — віридинова зелень; **З.** главконитовая (глина) — главконітова зелень; **З.** изумрудная — смарагдова зелень; **З.** майская —

травнéва зéлень; З. масляная — олíйна зéлень; З. милери — мілерí; З. парижская — парúзька зéлень; З. резедовая — резедóва зéлень; З. цинковая — цúнкова зéлень; З. шелковая — шовкóва зéлень.

***Землекоп** — грáбáр, -рá.

***Землетрясение** — землетрýс, -су.

***Земля** — землá, -лí, ґрунт, -ту; Земля растительная — рослúнний ґрунт.

***Землянка** — землáнка, -ки.

***Земляной** — земляний; З. ком — грýд(к)а, -ки (землí); З. контакт — земляний дóтик; З. работы — землянá робóта.

***Земной** — земний; З. цель — земнá ціль; З. контакт — земнúй дóтик; З. магнетизм — земнúй магнетúзм; З. охранение —назéмна охорóна.

***Зензубель** — зензýбель, -беля.

***Зенитный** — зенíтний; З. артиллерия — зенíтна артилéрія; З. установка — зенíтне устáвлення, устáва.

***Зеркало, зеркальце** — люстро, -ра, люстéрко, -рка, дзéркало, -ла, дзéркальце, -льця.

***Зернение** — зернíння.

Зерно — зернó, -нá.

***Зерновой** — зерновúй; З. фураж — зерновúй фурáж.

***Зигзаг** — зигзáг, -гу.

***Зигзагообразный** — зигзагувáтий.

***Зимний** — зимовúй; З. сбшник — зимовúй лемíш; З. форма одежды — зимовá фóрма óдягу.

Злостный — злослúвий, зловмúсний.

Злоупотребление — зловживáння, надуживáння.

***Змейка** — змíйка, -ки; Змейкою в плане окоп стрелковый — змíйкóю в плáні стрілéцький шáнець.

***Змейковый** — змійковúй.

***Знак** — знак, -ку; З. личный — особúстий знак; З. опознавательный — прикмéтний знак; З. отличия — відзнáка; З. условный — умóвний знак.

Знакомство — знайóмість, -мости.

***Знаменщик** — прапорóвий, -ого; „Знаменщик, на середину шагом марш" — „Прапорóвий, на серéдину крóком руш".

***Знамя** — прáпор, -ра; Красное З. — червóний прапор; З. принять — прийнáти прáпора.

Значение — знáчіння.

Значительный — значнúй; З. потери — значнí втрáти.

Значок — значóк, -чкá.

***Зола** — пóпіл, -пелу.

***Зона** — зóна, -ни; З. оборонительная — оборóнна зóна.

***Зонтик** — парасóлька, -ки.

Зоркий — зіркúй.

Зрение — зір, зóру.

***Зрительный** — зоровúй; З. сигнал — зоровé гáсло.

***Зуб** — зуб, -ба; З. барабана — зуб барабáна; З. магазина — зуб магазúна; З. отсекающий — зуб-

відруб; **З.** чашки — зуб ча́шки; **Зубья для сцепления с гребенкой** — зу́б'я, щоб зчіплювати із гребінкою.

***Зубец** — зубе́ць, -бця́; **З.** ручки — зубе́ць ру́чки.

***Зубило** — зуби́ло, -ла.

***Зубчатка** — зубча́тка, -ки; колесо зубчатки — триб, -бу, трибо́к, -бка́.

***Зубчатый** — зубча́стий, трибови́й; **З.** барабан — зубча́стий бара́бан; **З.** колесо — триб; **З.** передача — трибова́ переда́ча; **З.** рейка—трибови́й брусо́к; **З.** сектор — зубча́стий се́ктор.

***Зуммер** (*вызывное приспособление*) — пи́щик,-ка.

***Зыбкий** — хисткий.

***Зыбь** — (*на воде*) бри́жа, -жі.

И

***Игла** — го́лка, -ки.

***Игра** — гра, гри; **И** азартная — газардо́ва гра; **И.** в карты—гра в ка́рти; **И.** военная — вое́нна гра; **И.** подвижная—рухли́ва гра; **И.** спортивная—спортова́ гра; **И.** стратегическая — стратегі́чна гра; **И.** тактическая — такти́чна гра.

Из снега окоп—ша́нець (шанця) зі сні́гу.

Избегать, избежать — уника́ти, уни́кнути.

Избирать, избрать — обира́ти, обра́ти.

***Избыточный** — зайви́нний; **И.** вода — зайви́нна вода́.

***Известь** — вапно́, -на́; **И.** белильная — хлорове́ вапно́.

Извещать, известить — повідомля́ти, повідо́мити.

Извещение — повідо́млення.

***Извилина** — ви́лина, -ни; **И.** линии — ви́лина (-ни) лінії.

***Извилистый**—вильни́й, покру́чений; **И.** дорога—вильни́й шлях; **И.** река — колінкува́та рі́чка.

***Извлекать, извлечь** — витяга́ти, ви́тягнути, добува́ти, добу́ти.

***Изгарина** — згар, -ри.

***Изгиб**—за́крут, -та; **И.** реки—колі́но рі́чки.

Изголовье — узголо́в'я.

***Изгородь**—огоро́жа; (*из хвороста*) — тин, -ну, пліт, плота́; (*из кольев*) — частокі́л; живая **И.** — живопліт, -пло́ту; **И.** из колючей проволоки — огоро́жа з колю́чого дро́ту.

***Изготовка** — поното́ва, -ви; **И.** к стрельбе — поното́ва до стріляння.

***Излишек** — зайвина́, -ни́, ли́шок, -шку.

Излишество — ро́зкіш, ро́зкошу.

Изложение — ви́клад, -ду.

***Излом(ы)** (*в окопе, ходе сообщения*) — колі́но, -на.

***Излучение** (*радио*) — промі́нювання.

***Излучина** — луковина, -ни; **И.** речки—луковина річки.

***Измельчение** — роздріблення.

Измена—зрада, -ди.

Изменение — зміна, -ни.

Изменник — зрадник, -ка.

***Измерительный**—вимірчий; **И.** валик — вимірчий валок.

***Измерять, измерить**—виміряти, виміряти.

***Измеряемое**—виміряне, що вимірюється.

***Изнашивание** — зношування.

Изнашивать, износить — зношувати, зносити.

***Износ** — знос, -су, спрацьованість; **И.** загибов боевой личинки—спрацьованість заломів бойного шрубака.

Изношенный — зношений.

***Изобразительная маскировка** — виобразне маскування.

***Изогнутый** — вигнутий.

***Изолировать** — ізолювати.

***Изолировочный** —ізоляційний; **И.** лента — ізоляційна стрічка.

***Изолирующий** — ізоляційний.

***Изолировка** — ізолювання.

***Изолятор** — ізолятор.

***Изоляция** — ізоляція.

***Израсходование**—витрачення; **И.** элемента — витрачення елементу.

Изрубать, изрубить — посікати, посікти, порубати.

Из'едать, из'есть — з'їдати, з'їсти.

***Из'ян** — ґандж, -джу, вада, -ди.

***Из'ятие**—випяток, -тку, вилучення.

***Ил** — мул (мулу).

***Иллюминовать** — барвувати, барвити.

***Иллюминовка**—(*планов*) барвлення.

Иллюстрировать — ілюструвати.

Именной—іменний; **И.** список—іменний список.

***Имитация** — імітація, -ції, підроблення.

***Имитировать** —імітувати, підроблювати.

Имущество — майно, -на; **И.** казенное—державне майно.

Имя — ім'я (імени).

***Инвентарь** — інвентар, -ря.

Индивидуальный—індивідуальний, особистий; **И.** пакет—індивідуальний пакет; **И.** фехтование—індивідуальне фехтування.

***Индуктирующий** — індуктувальний.

***Индукторный** — індукторний; **И.** телефон — індукторний телефон.

***Индукционный** —індукційний; **И.** катушка—індукційна шпулька.

***Индукция** — індукція, -ції.

***Инерционный** —інерційний; **И.** предохранитель — інерційний застережник; **И.** тело — інерційне тіло.

***Инерция** — інерція, -ції.

***Инжектор**—інжектор, -ра.

***Инженер** — інженер, -ра; **И.** военный — військовий інженер; **И.**

корпусный — ко́рпусний інженéр; **И.** гарнизонный — залогóвий інженéр.

***Инженерный** — інженéрний; **И.** довольствие — інженéрне постачáння; **И.** оборудование — інженéрне устаткувáння; **И.** парк — інженéрний парк; **И.** плацдарм — інженéрний плацдáрм; **И.** подготовка — інженéрна підготóва; **И.** разведка — інженéрна рóзвідка; **И.**-технические средства — інженéрно-техні́чні зáсоби; **И**-но-техническое дело — інженéрно-техні́чна спрáва; **Инж.**-техническая часть — інженéрно-техні́чна части́на.

Инициатива — ініціяти́ва, -ви.

Иностранный — чужозéмний; **И.** карта — чужозéмна мáпа.

Инспектирование — інспектувáння.

Инспекторский — інспекці́йний; **И.** осмотр — інспекці́йний óгляд.

Инспекция — інспéкція, -ції.

Инстанция — інстáнція, -ції.

Инструктировать — інструктувáти.

Инструктор — інстру́ктор, -ра.

Инструкция — інстру́кція, -ції; **И.** дежурному по госпиталю — інстру́кція вартовóму шпитáля; **И.** караульному начальнику — інстру́кція начáльникові сторóжі.

***Инструмент** — струмéнт, -та; **И.** визирный — струмéнт зірний; **И.** возимый — вóжений струмéнт; **И.** кузнечный — ковáльський струмéнт; **И.** музыкальный — музи́чний струмéнт; **И.** носимый — нóшений струмéнт; **И.** шанцевый — шáнцевий струмéнт; **И.** шанцевый малый — мали́й шáнцевий струмéнт.

***Инструментальный** — струмéнтовий; **И.** повозка — струмéнтовий віз.

Интенсивность — інтенси́вність, -вости.

Интенсивный — інтенси́вний.

***Интервал** — інтервáл, -лу; **И.** разрыва — інтервáл розри́ву.

Интерес — ціка́вість, -вости.

Интернационал — інтернаціонáл, -лу.

Ин ормационно-статистический — інформаці́йно-статисти́чний.

Информация — інформáція, -ції.

***Иодистый калий** — йоди́д кáлію.

***Иприт** — іпри́т, -ту; (горчичный газ) — (гірчи́чний газ).

***Искажать, исказить** — перекру́чувати, перекрути́ти.

***Искажение** — перекру́чування, перекру́чення.

***Исключение** — ви́ключення, ви́няток; **И.** из списка — ви́ключення зі спи́ску, реєстру.

***Исключительный** — ви́ключний; **И.** положение — ви́ключний стан.

***Искра** — іскра; действие и -ры — дія іскри.

***Искрение** — іскрувáння.

***Искровой** — іскрови́й; **И.** запал — іскрови́й підпáльник.

***Искривление** — скри́влення, скри́влювання.

***Искусственный**—шту́чний; **И.** препятствие —шту́чна перепо́на; **И.** рассеивание—штучний ро́зсів.

***Испарение** — випаро́вування.

***Испарять, -ся, испарить, -ся** — випаро́вувати, -ся, ви́парити, -ся.

Исподние брюки — спі́дні.

Исполнение — викона́ння.

Исполнитель — викона́вець, -вця.

***Исполнительный**—викона́вчий; стара́нний; **И.** команда—викона́вча кома́нда; **И.** комитет — викона́вчий комі́те́т. **И.** красноармеец —стара́нний червоноармі́єць.

***Исполнять, исполнить**—вико́нувати, ви́конати; **И.** схемы наизусть—вико́нувати схе́ми напа́м'ять; **И.** схемы от руки—вико́нувати схе́ми від руки́.

***Исполняющий** — вико́нувач, що вико́нує; **И.** обязанности — вико́нувач обо́в'язків.

***Использование** — використа́ння.

***Использовать** — використо́вувати, ви́користати.

***Исправление** — ви́правлення, виправля́ння.

***Исправлять, исправить** — виправля́ти, ви́правити, ла́годити, пола́годити. [-ност...

***Исправность** — спра́вніс

***Испускание** (*света*)—випромі́нювання.

***Испытание** — про́ба, -би; випро́бування.

Испытанный — ви́пробуваний.

***Испытыватель** (*прибор*) — випро́бувач, -ча.

***Испытательный** — випро́бувальний.

***Исследование** — до́слід, -ду; дослі́джування, дослі́дження.

***Истинный**—спра́вжній; **И.** горизонт — спра́вжній по́зем.

***Истопник** — грубни́к, -ка́.

***Источник** — джерело́, -ла́; **И.** тока — джерело́ стру́му.

***Истребитель**—нищи́льник, -ка.

***Истребительный** — нищи́льний; **И.** эскадрилья — нищи́льна ескадри́лля.

***Истребление** — ни́щення.

Истребование — ви́правлення.

Исход — кіне́ць, -нця́.

***Исходный** — вихідни́й; **И-ые** данные — вихідні́ да́ні; **И.** положение — вихідне́ поло́ження; **И.** пункт—вихідни́й пункт.

Исходящий — вихідни́й; **И.** журнал — журнал вихідни́х папе́рів.

Исчерпывать, исчерпать—вичерпувати, ви́черпати.

Итти, прийти — (й)іти́, прийти́; **И.** прямо к чему (стремиться) — прямува́ти; **Итти** на выстрел—прямува́ти на по́стріл.

К

*К — до, па; „К бою" — „До бою"; „К бою готовься" — „До бою готу́йсь"; „К ноге" — „До ноги́"; „К обороне сомкнись" — „До оборо́ни зімкни́сь"; „К орудиям" — „До гарма́т"; „К остановке — стой" — „До зу́пинки — стій"; „К рубке рассчитайсь" — „До руба́ння переліч́ись"; „К торжественному маршу" — „До урочи́стого ру́ху".

*Кабель — ка́бель, -ля; К. речной — ка́бель річкови́й.

*Каблук — закаблу́к, -ка, підбі́р, -бо́ра.

*Кавалерийский — кінни́й; К. дивизия — кі́нна диві́зія; К. корпус — кі́нний ко́рпус; К. разведка — кі́нна ро́звідка.

*Кавалерист — кінно́тчик, -ка.

*Кавалерия — кінно́та, -ти.

*Кадка — ді́жка, -ки.

*Кадмий желтый — жо́втий ка́дмій, -ію.

*Кадр — кадр, -ру; К. части — кадр части́ни.

*Кадровый — ка́дровий; К. часть — ка́дрова части́на.

Казак — коза́к, -ка́.

*Казарма — каса́рня, -ні.

*Казарменный — каса́ренний; К. принадлежность — каса́ренне прила́ддя; К. здание — буди́нок каса́рні.

*Каземат — казема́т, -ту.

*Казенник — гузі́вник, -ка.

*Казенный — гузови́й, держа́вний; (*в оружии*) — гузови́й; К. имущество — держа́вне майно́; К. срез — гузови́й зрі́зок; К. часть — гузова́ части́на.

*Казначей — скарбни́к, -ка́.

Кал — кал, -лу.

Календарь — календа́р, -ря́.

*Калибр — калі́бер, -бра.

*Калибровать — калібрува́ти.

*Калибромер — калібромі́р, -ру.

*Калий синеродистый — ціяна́к потасо́вий, ціяні́д ка́лію.

*Калька — ка́лька, -ки.

*Каменистый — камені́стий, камени́стий.

*Каменный — ка́м'яний, муро́ваний; К. уголь — ка́м'яне вугі́лля.

*Камнеметный фугас — каменеме́тна фуга́са

*Камень — ка́мінь, -меня; К. булыжный — брукови́й ка́мінь; К. надводный — надво́дний ка́мінь; К. подводный — підво́дний ка́мінь, клі́пень.

*Камера — ка́мера, -ри; К. газовая — га́зова ка́мера; К. дезинфекционная — дезинфекці́йна ка́мера; К. одиночная — опрі́чна ка́мера; К. паровая — парова́ ка́мера; К. пороховая — порохова́ ка́мера; К. пропускная — пропускна́ ка́мера; К. холостая — сліпа́ ка́мера.

*Камнемет — каменеме́т, -та.

*Камуфлет — камуфле́т, -та.
*Камуфлированный — камуфльо́ваний.
*Камуфляж — камуфля́ж, -жу.
*Камуфляжный — камуфля́жевий.
*Камыш (тростник) — очере́т, -ту.
*Канава — кана́ва, -ви; К. с валиком — кана́ва із валко́м; К. осушительная—висушна́ кана́ва.
*Канавка — рівчачо́к, -чка́; К. кольцевая—рівчачо́к кільце́вий.
*Канал — кана́л, -лу; К. передаточный—кана́л переда́тний; К. сквозной — кана́л на́скрізний; К. ствола — кана́л ці́вки; К. центральний — кана́л осередко́вий.
*Канализация — каналіза́ція, -ції.
*Канат — кодо́ла, -ли, мо́ту́з, -за; К. коновязный —кодо́ла конов'я́зна.
*Канатный — коді́льний, моту́зний.
*Канифоль — кальофо́нія.
*Канонада — канона́да, -ди.
*Канонерская лодка—каноне́рський чо́вен.
*Кант — кант, -та; К. шаровар — кант шта́нів (шарова́р).
Канцелярия — канцеля́рія, -ії; строевая К.—муштро́ва́ канцеля́рія; хозяйственная К. — канцеля́рія господа́рчої части́ни.
Канцелярский — канцеля́рський; К. принадлежности — канцеля́рське прила́ддя.
*Каолин — каолі́н, -ну.
*Капельно-жидкий — краплі́сто-течи́й.
*Капельмейстер — капельма́йстер, -стра.
*Капитуляция — капітуля́ція, -ції.
*Капюшон — ка́птур, -ра.
*Капкан — капка́н, -на.
*Капонир — капоні́р, -ра.
*Капор (*для лошади*) — ка́па, -пи.
*Капот (*авт.*) — покриве́ць, [-вця́.
*Капсюль — капсу́ля, -лі́; К. воспламенитель — капсу́ля зава́гнювач; К. детонатор — капсу́ля детона́тор; К. микрофонный — мікрофо́нна капсу́ля; К. патрона— капсу́ля набо́ю.
*Капсюльный — капсу́льний; К. втулка (втулочка) — капсу́льний уту́лок.
*Каптенармус — каптена́рмус; комі́рний, -ного; К. вещевой — речови́й каптена́рмус, комі́рний; К. оружейный — збройо́вий каптена́рмус, комі́рний; К. продовольственный — харчови́й каптена́рмус, комі́рний.
*Карабин — карабі́н, -на.
Карандаш — оліве́ць, -вця́; К. химический — хемі́чний оліве́ць; К. цветной—кольоро́вий оліве́ць.
*Карантин — каранти́н, -ну.
*Карантинизация — каранти́нува́ння.
*Карантинный — каранти́нний; К. расположение — каранти́нне розташува́ння.
Карательный — ка́рний.

*Караул — сторо́жа, -жі; К. внутренний — вну́трішня сторо́жа; К. гарнизонный — залого́ва сторо́жа; К. главный — головна́ сторо́жа; К. задний — за́дня сторо́жа; „К. направо" — „Сторо́жа право́руч"; К. отдельный — окре́ма сторо́жа; К. передний — пере́дня сторо́жа; К. полевой — польова́ сторо́жа; К. сборный — збі́рна сторо́жа; К-ла состав — склад сторо́жі; К-лов поверка — пере́вірка сторо́ж; К-лов развод — ро́звід сторо́ж; К-лов смена — змі́на сторо́ж; вступить в К. — става́ти на сторо́жу.

*Караульный — сторо́жовий; К. дозор — сторо́жовий дозі́р; К. наряд — наря́д у сторо́жу; К. начальник — нача́льник сторо́жі; „К. начальник на середину" — „Нача́льник сторо́жі на сере́дину"; „К-ные начальники на свои места" — „Нача́льники сторо́ж на свої́ місця́"; К-е патроны — набо́ї для сторо́жі; К-ное помещение — приміщення сторо́жі; К. пост — сторо́жова сті́йка; К. принадлежность — майно́ сторо́жі; К. служба — сторо́жова слу́жба; К. часть — сторо́жова части́на.

*Карболовая кислота — карбо́лова кислота́, -ти́.

*Каре — каре́.

*Каркас — снасть, -сти; Каркас „паучек" — снасть „павучо́к"; К. переплет — снасть-ра́ма.

*Карман (*в седле*) — кеше́ня.

*Карниз — кару́нка.

*Карта — ма́па, -пи; К. австрийская — австрі́йська ма́па; К. военная — військо́ва́ ма́па; К. военно-топографическая — військо́во-топографі́чна ма́па; К. германская — німе́цька ма́па; К. городская — місько́ ма́па; К. межевая — межова́ ма́па; К. поднятая — позна́чена ма́па; К. стратегическая — стратегі́чна ма́па; К. полуверстка — ма́па півверсті́вка; К. верстовка — ма́па версті́вка; К. двухверстка — ма́па двоверсті́вка; К. трехверстка — ма́па триверсті́вка; К. десятиверстка — мапа десятиверсті́вка; К. двадцатипятиверстка — мапа двацятип'ятиверсті́вка; К. сорокаверстка — ма́па сороковерсті́вка; К. стоверстка — мапа стоверсті́вка; исправление К-т — ви́правлення мап; копирование К-т — копіюва́ння мап; пополнение К-т — допо́внення мап; стык К-т — стик мап; увеличение К-т — збі́льшення мап; черчение К-т — рисува́ння мап.

*Картечь — карте́ча, -чі.

*Картинный — карти́нний; К. площадь — карти́нна пло́ща.

*Картографический — мапографі́чний; К. отдел — мапографі́чний ві́дділ.

*Картон — текту́ра, -ри; К. азбестовый — азбе́стова текту́ра.

*Картонный — текту́рний; К. кружок — текту́рний кружо́к; К. перегородка — текту́рна пере́ділка; К. пыж — текту́рний клинтух.

*Карточка — ка́ртка, -ки.

*Картуз — картуш, -ши.
*Карьер—кар'єр, -ру; (*железнодорожный*)—копання.
Касаться, коснуться — торкатися, торкнутися, дотикатися, діткнутися.
*Каска — шишак, -ка.
Касса — каса, -си.
Кастрировать — викладати, валашити.
Каталог — каталог, -гу.
*Катать, катить — качати, котити.
Категория — категорія, -рії.
*Катер — катерка, -ки.
*Каток, катки (*пулемета*)—колішня, -ні.
*Катушка — шпуля, -лі, шпулька, -ки; К. индукционная — індукційна шпулька; К. провода—шпуля дроту.
*Каучуковый — кавчуковий; К. буфера—кавчукові відпружники; К. буферные нажимы—кавчукові відпружникові натискувачі.
*Качание — хитання; гойдання.
*Качать, -ся — хитати, -ся; гойдатися; (*насосом*) — смокувати.
*Качественный — якісний.
*Качество — якість; К. нравственное — моральна якість; К. умственное — розумова якість; К. физическое — фізична якість.
*Качка — хитавиця, -ці.
*Каюта — каюта, -ти.
*Квадрант — квадрант, -та.
*Квадратный — квадратовий.
*Квадратура—квадратура, -ри.

Квалификация — кваліфікація, -ції.
Квартал — квартал, -лу.
*Квартира — квартира, -ри; К. обывательская — обивательська квартира; К. частная—приватна квартира.
*Квартирмейстер — квартирмайстер, -стра.
*Квартирное довольствие — постачання квартирне.
*Квартирное расположение — розташування у квартирах.
*Квартиро-бивак — квартиробівак.
*Квартирование — квартирування, розташування.
*Квартировать — квартирувати.
*Квартирьер — квартир'єр, -ра.
*Квасцы — галун, -ну.
Кверху —(*как*) догори, (*куда*) угору.
*Квитанция — квитанція, -ції.
*Кеньги — кинді.
*Кернение — кернiння.
*Кернер — керно, -на.
*Керосин — гас, -су.
*Кидание — кидання.
*Кидать, кинуть — кидати, кинути.
*Кидка сена — оберемок сіна.
*Километр — кілометер, -тра.
*Киль — кіль, -лю.
*Кильватерная колонна—кільватерна колона.
*Кинжал — кинджал, -ла.
*Кинжальный — кинджальний; К. окоп—кинджальний шанець.

Киноварь—цинóбра, -ри; **К.** зеленая — зелéна цинóбра.

***Кипрегель** — кіпрéгель, -ля.

***Кипятильник** — окріпник, -ка́.

***Кипяток** — окріп (окрóпу).

***Кирка** — дзьобáк, -ка́.

***Кирко-мотыга** — мотúко-дзьобáк; **К.-м.** легкая — лéгкий мотúко-дзьобáк; **К.-м.** малая — малúй мотúко-дзьобáк.

***Кирпич** — цéгла, -ли.

***Кирпичный завод** — цегéльня, -ні.

***Кислород** — кúсень, -сню.

***Кислота** — кислотá, -тú; **К.** азотная—азóтова кислотá; **К.** серная — сірчáна кислотá; **К.** соляная — солянá кислотá.

***Кисть** — (*художж.*) пéнзель, -зля; (*из мочала*)—квач, -чá; (*из щетины*) — щітяк, -кá; (*руки*)—кúтиця; (*знамени*)—кúтиця, -ці.

***Кишка**—(*пожар.*) рукáв, -вá.

Кладбище — кладóвище, -ща; **К.** православное — правослáвне кладóвище; **К.** иноверческое — чужовíрне кладóвище.

***Кладовая** — комóра, -ри; **К.** записка — кáсова зáписка.

***Кладчин** — кладíльник, -ка

***Клапан** — хлипáк, -кá; **К.** всасывающий — всисний хлипáк; **К.** нагнетательный — нагнітвúй хлипáк; **К.** разговорный—розмóвний хлипáк.

Класс — клáса, -си.

Классовый—клáсовий; **К.** враг — клáсовий вóрог.

***Классификация** — класифікáція, -ції.

***Клевок** — клювóк, -вкá.

Клеенка — цераáта, -ти.

***Клей** — клей, -ю; **К.** малярный — клей малярський; **К.** мездровый—клей міздровúй; **К.** столярный — карýк, -кý.

***Клеймение** — таврувáння.

***Клеймо** — таврó, -рá.

***Клейстер** — кляйстер, -тру.

***Клепка**—нютувáння;(*в бочке*) — клéпка.

***Клетка** — клíтка, -ки.

Клетчатка — целюльóза, -зи.

***Клещи** — кліщі, -щів.

***Клин** — клин, -ну; **К.** стопорный — стóпорний клин.

***Клинить** — заклúнювати.

***Клинок**(*шашки*)—залíзко,-ка.

Кличка — прíзвисько, -ка; по кличке — на прíзвисько.

Клуб — клуб, -ба.

***Ключ** (*водян.*)—джерелó, -лá; (*гаечный*) — ключ, -чá; **К.** гаечный — ключ мутровúй; **К.** простой—звичáйний ключ; **К.** разводной — розвіднúй ключ; **К.** раздвижной (французский) — розсувнúй ключ; **К.** регулятора — ключ регулятора; **К.** рожковый — ріжкáтий ключ; **К.** стратегический — стратегíчний ключ.

***Книга** — кнúжка, -ки; кнúга, -ги; **К.** арестованных — кнúга заарештóваних; **К.** дежурных — кнúга вартовúх; **К.** для медицинского осмотра — кнúга для медúчного óгляду; **К.** для чтения—

книжка для читання; К. жалоб — книга на скарги; К. заболевших — книга хворих; К. разносная — розносна книжка; К. шнуровая — шнурована книга.

*Книжка — книжка, -ки; красноармейская К. — червоноармійська книжка; К. полевая — польова книжка.

*Книжная передвижка — пересувна бібліотека, -ки.

• Книзу — донизу, вниз.

*Кнопка — ґудзик, -ка; К. вызывная — виклйчний ґудзик.

*Кнопочный коммутатор — ґудзиковий комутатор.

Кнут — батіг, -тога.

Ко — до; „Ко мне“ — „До мене“.

*Кобур — кобура, -ри.

*Ковать — (*о лошади*) підковувати; (*железо*) — кувати.

*Ковер (коврик) маскировочный — килим маскувальний.

*Ковка — кування; (*лошади*) — підковування.

*Ковочная ведомость — відомість підковування.

*Ковш — ківш, ковша.

*Когти (*для лазания*) — кігті, -тів.

*Код — код, -ду.

*Кожа — (*сырая*) шкіра, -ри; (*выделанная*) — ремінь, -меню; К. подошвенная — підошовний ремінь.

*Кожаный — шкіряний, ремінний; К. башмак — черевик шкіряний; К. петля — ремінна петля; К. подушка — шкіряна подушка.

*Кожух — кожух, -ха.

*Козел (*гимнаст.*) — кобилка, -ки.

*Козловый (устой) — кобиличний (стояк).

*Козлостав — кобиличник, -ка.

*Козлы — (*инж.*) кобилиця; (*винтовок*) — козла; (*для распилки дров*) — козли, -зел.

*Козырек — дашок, -шка.

*Койка — ліжко, -ка.

*Кокор — кокер, -ра.

*Кол — кіл (кола), кілок; К. анкерный — анкерний кілок; К. коновязный — конов'язний кілок; К. цепной — кілок ланцюга.

*Колебание — коливання; (*маятника*) — гойдання; (*стойки*) — хитання; (*о человеке*) — вагання.

*Колебательное движение — коливальний рух.

*Колено — коліно, -на; К. всасывающее — всисне коліно.

*Колено (*поворот окопа*) — коліно, -на.

*Коленчатый — колінчастий; К. выступ — колінчастий виступ; К. прорезь — колінчастий прорізь; К. рычаг — колінчастий важіль.

*Колесико — колісце, -ця.

*Колесница — колісниця, -ці.

*Колесный — колісний; К. втулка — колісний утулок; К. лафет — колісний лафет; К. ход — колісний хід.

*Колесо — колесо, -са.

*Колея — колія, -лії.

*Колики — колька, -ки.

*Количественный — кількісний.

***Количество**—кількість, -кости.

Коллектив — колектив, -ву.

Коллективно — колективно.

***Коллиматор** — колліматор, -ра.

***Коллодийный пироксилин** — колодійний піроксилін, -ну.

***Коловорот** — коловоріт, -рота.

***Колодезь, колодец** — колодязь, -зя, криниця, -ці; **К.** водосборный—водозбірня; **К.** минный — підкінний колодязь; **К.** Нортоновский — Нортонівський колодязь; **К.** открытый — відкритий колодязь; **К.** сборный — збірний колодязь; **К.** трубчатый — трубовий колодязь.

***Колодка**—колодка,-ки, (*обув.*) копил, -ла; **К.** выбрасывателя — колодка викидача; **К.** прицельная—колодка мірникова.

***Колокол**—дзвін (дзвону), дзвінок, -нка.

***Коломазь** — коломазь, -зи.

***Колонка** — колонка; **К.** бронзовая — спижова колонка.

***Колонна** — колона, -ни; **К.** по одному — колона одинцем; **К.** по два — колона двійками; **К.** по три — колона трійками; **К.** по четыре — колона чвірками; **К.** по шесть — колона шістками; **К.** вводная — чотова колона; **К.** походная — похідна колона; **К.** резервная — резервова колона; **К.** ротная — сотенна колона.

Колотушка — довбешка.

***Колпак** — ковпак, -ка; **К.** воздушный — повітряний ковпак; **К.** поварской — кухарський ковпак; **К.** ручки — ковпак ручки; **К.** с подножкой на ось — ковпак із ступінкою на вісь.

***Колпачек**—ковпачок, -чка; **К.** латунный — мосяжний ковпачок.

***Колышек** — кілочок, -чка.

***Кольцевой** — кільцевий; **К.** бороздка — кільцевий рівчачок; **К.** выем — кільцева вийма; **К.** выступ — кільцевий виступ; **К.** желоб — кільцевий жолоб; **К.** канавка — кільцевий рівчачок; **К.** паз — кільцева ґара; **К.** позиция — кільцева позиція; **К.** поясок — кільцевий поясок; **К.** проволока — кільцевий дріт; **К.** трубочный состав—кільцева запальникова влука; **К.** упор—кільцева упора.

-***Кольцеобразный** — кільцюватий.

***Кольцо** — кільце, -льця; **К.** бумазейное — барханове кільце; **К.** веревочное—мотузяне кільце; **К.** для шариков — кільце для кульок; **К.** желобчатое — жолобчасте кільце; **К.** важимное — затискне кільце; **К.** закрепляющее— закріпне кільце; **К.** латунное — мосяжне кільце; **К.** ложевое—ложове кільце; **К.** обтюрирующее— обтураційне кільце; **К.** переднее — переднє кільце; **К.** перекрывающее — перекривне кільце; **К.** предохранителя — кільце запобіжника; **К.** прицельное — кільце мірникове; **К.** разводное — розвідне кільце; **К.** разрезное — розрізне кільце; **К.** раз'емное —

роз'ємне кільце́; К. регулирующее — регуляційне кільце́; К. скрепляющее — скрі́пне кільце́; К. соединительное—злучне́ кільце́; К. стяжное — стяжне́ кільце́; К. тесемочное —стрічкове́ кільце́; К. установочное—устано́вне кільце́; К. цапфенное — ца́пфене кільце́; полукольцо — півкільце́.

*Кольчуга—кільча́стий па́нцер.

*Кольчужный способ плетения — кільча́сте плеті́ння.

Колючий — колю́чий; К. проволока — колю́чий дріт.

*Колющее оружие — коло́льна збро́я.

*Ком — гру́дка, -ки, гру́да, -ди; К. земли — гру́дка землі́.

*Команда — кома́нда, -ди; К. исполнительная — викона́вча кома́нда; К. музыкантская—музи́цька кома́нда; К. пожарная — поже́жна кома́нда; К. сборная — збірна кома́нда; К. слухачей — кома́нда підслу́хувачів; К. штабная — кома́нда штабова.

*Командир — команди́р, -ра, старшина́, -ни́; К. арт. дивизиона —команди́р гарма́тного дивізіо́ну; К. батальона — команди́р батальйо́ну; К. батареи — команди́р батерії; К. взвода—команди́р чоти́; Командир дивизии — команди́р диві́зії; К. звена — команди́р ла́нки; К. корпуса — команди́р ко́рпусу; К. обоза — команди́р ва́лки; К. отделения — команди́р ро́ю; К. отдельной части — команди́р окре́мої части́ни; К. парка—команди́р па́рку; К. полка—команди́р по́лку; К. роты — команди́р со́тні; К. эскадрона—команди́р кі́нної со́тні; К. единоначальник — команди́р єдинона́чальник; К. Раб.-Кр. Красной армии — старшина́ Роб.-Сел. Черво́ної а́рмії.

*Командировать —відря́джати.

*Командировка—відря́дження.

*Командный — кома́ндний; К. пункт — кома́ндний пункт; К. состав—кома́ндний склад; К. состав младший, средний, старший, высший — Кома́ндний склад мо́лодший, сере́дній, ста́рший, ви́щий; К. фехтование — фехтува́ння кома́ндами.

*Командование—кома́ндування; К. высот — кома́ндування висо́т; К. точек — кома́ндування то́чок; К. части—кома́ндування части́ни.

*Командовать — кома́ндувати.

*Командующий — що кома́ндує; К. войсками — кома́ндувач ві́йськом.

*Комбинированный — комбіно́ваний; К. вечер — комбіно́вана вечі́рка; К. гусенично-колесный ход — комбіно́ваний плазуно́воколі́сний хід; К. огонь — комбіно́ваний вого́нь; К. порядок — комбіно́ваний поря́док.

*Комбинировать —комбінува́ти.

*Комель (комли) — окоре́нок, -нка.

*Комендант — коменда́нт, -та; К. города — коменда́нт мі́ста; К. лагеря — коменда́нт та́бору.

***Комендантский** — коменда́нтський; К. управление — коменда́нтська упра́ва.

***Комиссар** — комiса́р, -ра; военный К. — військо́вий комiса́р; К. дивизии — комiса́р диві́зії; К. корпуса — комiса́р ко́рпусу; народный К. по военным и морским делам — наро́дній комiса́р військо́вих та мо́рських справ; К. отдельной бригады — комiса́р окре́мої бріга́ди; К. полка — комiса́р по́лку; К. части — комiса́р части́ни.

Комиссариат военный — військо́вий комiсарія́т, -ту.

Комиссарский состав — комiса́рський склад.

Комиссия — комі́сія, -сії.

Комитет — комiте́т, -ту; К. партии — комiте́т па́ртії; К. судей — комiте́т судді́в.

***Комкать, скомкать** — м'я́ти, зім'я́ти.

Коммунизм — комуні́зм, -му.

***Коммуникационная линия** — комунікаці́йна лі́нія.

Коммунист — комуні́ст, -та.

***Коммутатор** — комута́тор, -ра; К. кнопочный — ґу́дзиковий комута́тор; К. пирамидальный — піраміда́льний комута́тор; К. рычажный — ва́жільний комута́тор; К. центральный — центра́льний комута́тор; К. штепсельный — притичко́вий комута́тор.

Комната — кімна́та, -ти.

Компактный — компа́ктний.

***Компас** — ко́мпас, -са.

***Комплект** — компле́кт, -ту; К. боевой — бо́йний компле́кт.

***Комплектование** — комплектува́ння.

***Компрессор** — компре́сор, -ра.

Комсостав — комскла́д, -ду.

Ком'ячейка — комосере́док, -дку.

Конвекционные токи — конвекці́йні стру́ми.

Конвекция — конвекція.

***Конвоировать** — конвоюва́ти.

***Конвой** — конво́й, -во́ю.

***Конвойный** — конво́йний; К. наряд — конво́йний наря́д; К. самолет — конво́йний літа́к.

***Конденсатор** — конденса́тор, -ра; К. линейный — конденса́тор лінійний.

***Кондиция** — конди́ція, -ції.

***Кондуктор** — конду́ктор, -ра.

***Кондукторский** — конду́кторський; К. бригада — конду́кторська брига́да.

***Конек** (*стропил*) — гре́бінь, -беня.

***Конец** — кіне́ць, -нця́; К. завинтованный — заґвинто́ваний кіне́ць; конец (*веревка*) — моту́зка.

***Конечный, концевой** — кінце́вий; К. скорость — кінце́ва шви́дкість.

***Конечный телефонный аппарат** — кінце́вий телефо́нний апара́т.

***Конический** — коні́чний; К. гайка — коні́чна му́тра; К. движение пули — коні́чний рух ку́лі; К. скат — коні́чний по́кіт; К. шестерня — коні́чна шестерня́.

***Конница** — кінно́та, -ти.

***Конно-артиллерийский дивизион** — кінно-гарма́тний дивізіо́н.

***Конно-прожекторный** — кі́нно-проже́кторний.

***Конный** — кі́нний; **К.** армия — кі́нна а́рмія; **К.** артиллерия — кі́нна артиле́рія; **К.** тяга — кі́нне тягло́.

***Коновод** — конові́д, -вода.

***Коновязь** — коно́в'язь, -зя.

***Коновязный кол** — коно́в'я́зний кіло́к.

***Конопатить** — конопа́тити.

***Конский** — кі́нський; **К.** ремонт — кі́нський ремо́нт; **К.** состав — кі́нский склад.

***Конструкция** — констру́кція, -ції.

***Консультационное бюро** — консультаці́йне бюро́.

***Контакт** — до́тик, -ку; до́тичка, -ки; **К.** земной — земни́й до́тик.

***Контактный стержень** — дотичко́вий прут.

Контора почтовая — пошто́ва конто́ра.

***Контр-апроши** — контр-апро́ші.

Контр-атака — контр-ата́ка.

***Контр-буфер** — контр-відпру́жник.

***Контр-разведка** — контр-ро́звідка.

***Контр-революционный** — контр-революці́йний.

***Контр-революция** — контр-револю́ція, -ції.

***Контр-рельс** — при́рейка, -ки.

***Контр-удар** — контр-уда́р, -ру.

***Контр-форс** — (*в орудии*) відпі́рник, -ка.

***Контр-эскарп** — контр-еска́рп.

***Контраст** — контра́ст, -т

***Контрольный** — контро́л К. окно — контро́льне вікн ; пленный — контро́льний пс ний; **К.** столб — контро́льний стовп; **К.** точки — контро́льні то́чки; **К.** черточка — контро́льна ри́ска.

***Контры** — ко́нтри, -рів.

***Контузить** — конту́зити.

***Контузия** — конту́зія, -зії.

***Контур** — о́брис, -су.

***Контурный** — обрисо́вий; **К.** знак — обрисо́вий знак.

***Конус** — ко́нус, -су.

Конфликт — конфлі́кт, -ту.

***Концевое окно** — кінце́ве вікно́.

***Концентрация** — концентра́ція, -ції.

***Концентрический** — концентри́чний.

Кончать, кончить — кінча́ти, скінчи́ти.

***Конь** — кінь (коня́); **К.** боевой — муштро́вий кінь; **К.** с ручками — кінь із ру́чками

***Конюх** — стайни́р, -ра́.

***Конюшня** — ста́йня, -ні.

***Коорд нировать** — координува́ти.

***Копать, -ся** — копа́ти, -ся, ри́ти, -ся.

***Копер** — капа́р, -ра.

***Копировальная бумага** — копіюва́льний папі́р.

***Копировать** — копіювати.
***Копия** — копія, -пії.
***Копыто** — копит(б), -та.
***Копье** — ратище, -ща.
***Кора** — кора, -ри.
***Корабельный** — корабельний; К. узел — морський вузол.
***Корабль линейный** — лінійний корабель, -бля.
***Корда** — лінва, -ви.
***Кордон** — кордон, -ну.
***Коренной** — основний, ґрунтовний; (*лошадь*) — голобельний, дишельний; К. унос — дишельна пара коней.
***Корень** (*в арт. запряжке*) — дишельна пара.
***Корзина, к-ка** — кошик, -ка; К.-на панорамы—гніздо панорами.
***Коричневый** — брунатний.
Корм подножный — паша, -ші.
***Корма** — корма, -мів.
***Кормовой** — харчовий; К. деньги — харчові гроші.
***Корневой** — кореневий; К. часть — коренева частина; К. шайба — коренева шайба.
***Короб** — короб, -ба.
***Коробка** — коробка, -ки; К. воспламенительная — запальна коробка; К. дымовая — димниця; К. жестяная — бляшана коробка, бляшанка; К. магазинная — магазинова коробка; К. патронная — набійна коробка; К. прицела — коробка мірникова; К. ружейная — рушнична коробка; К. ствольная — цівкова коробка; К. ударной трубки — коробка ударного запальника; К. шестерни — коробка шестерні.
***Коробчатый** — коробчастий; К. связь — коробчастий пов'яз.
***Коромысло** — коромисло, -ла.
***Короткий** — короткий.
***Корпус** — корпус, -са; К. гранаты — корпус гранати; К. железный — корпус залізний; К. кавалерийский — кінний корпус; К. мины — корпус міни; К. стрелковый — стрілецький корпус; К. (*тело*) — корпус, -са; К. трубки — корпус дистанційного запальника.
***Корректирование** — коректування.
***Корректировать** — коректувати; К. стрельбу — коректувати стріляння.
***Корректура** — коректура, -ри.
Корреспондент — кореспондент, -та.
***Корридор** — коридор, -ру.
Корточки — почіпки; на К. садиться — сідати на почіпках.
***Корчевание** — корчування.
***Корыто** — корито, -та; К. водопойное — напувальне корито.
***Косогор** — косогір, -гору.
***Косой** — скісний; К. прорезь — скісний проріз.
***Косоприцельный огонь** — навскісний вогонь.
***Костер** — багаття.
***Костыль** — милиця, -ці; К. рельсовый — бретналь, -ля.
***Кость жженная** — палена кістка.

***Косяк** — (*в колесе*) дзвоня́к, -ка; (*оконный*) — лу́тка, -ки.
***Котел** — каза́н, -на́; состоять на К. — користува́тися з ва́рева.
***Котелок** — казано́к, -нка́.
***Котловина** — улого́вина, -ни.
***Коуш** — окі́вка, -ки.
***Кочка** — гру́дка, -ки, гру́да, -ди.
***Кочковатый** — грудкува́тий.
***Кошель**—(*для сена*)сі́тка,-ки.
***Кошка** — кі́твиця, -ці, кі́шка, -ки.
***Крага** — кра́га, -ги.
***Край** (*конец*) —край (кра́ю), кіне́ць, -нця́.
***Крайний**— кра́йній, грани́чний; заднее К. положение — за́днє грани́чне поло́ження.
***Кран** — кран, -ну.
***Крановый** — крано́вий.
***Красить** — фарбува́ти, ба́рвити.
***Краска** — фа́рба, -би, ба́рва, -ви; К. грунтовая—ґрунтова́ фа́рба.
***Краскомет** — фарбоме́т, -та.
***Красная Армия** — Черво́на Армія.
Красноармеец — червоноармі́єць, -ця; К почетный — поче́сний червоноармі́єць.
Красноармейский — червоноармі́йський; К. книжка—червоноармі́йська кни́жка.
***Красный** — черво́ний.
Красный (Ленинский) уголок— Черво́ний (Лені́нський) куто́к.
***Кратний, -ко**— коро́ткий, -ко; К. опись лошадям — коро́ткий ре́єстр ко́ней.
***Кратковременный** — короткоча́сний; К. отпуск — короткоча́сна відпу́стка.
***Крахмал** — крохма́ль, -лю.
***Крейсер** — кре́йсер, -ра.
***Крейсировать** — крейсува́ти.
***Кремальер** — креме́льєра, -ри.
***Крен** — на́хил, -лу, крен, -ну.
***Кренить** — нахиля́ти, хили́ти.
***Крепительный болт** — закріпни́й прого́нич.
***Крепостной** — форте́чний; К. артиллерия — форте́чна артиле́рія; К. минная часть — форте́чна мі́нна части́на; К. постройка— форте́чна будівля; К. форт — форте́чний форт.
***Крепость**— форте́ця, -ці; міць, мо́ци; К. склад — форте́ця склад, -ду.
***Кресло** — крі́сло, -ла.
Крест, крестик — хрест, -та́.
***Крестовидная вязка** — на́вхре́сне в'яза́ння.
***Крестовина** — перехре́стя, -тя.
***Кривая** (*линия*) — крива́; К. высот прицелов — крива́ висо́т мі́рників; К. давления газов — крива́ ти́ску га́зів; К. колебания ствола — крива́ хита́ння ці́вки.
***Кривизна** — кривина́, -ни́.
***Криволинейный** — криволіні́йний.
***Кристаллический** — кристалі́чний.
Критика — кри́тика, -ки.
Кровать — лі́жко, -ка.

***Кроки** — крокі́.

***Крокировка местности** — крокува́ння місце́вости.

***Кронверк** — кро́нверк, -ка.

***Кронциркуль** — кронци́ркель.

***Кронштейн** — кре́мпіль, -пеля; К. оттяжка — відтяжни́й кре́мпіль; К. прицела — кре́мпіль мірнико́вий; К. трубки ударника — кре́мпіль тру́бки уда́рника.

***Круг** — ко́ло, -ла; К. спасательный — ратунко́ве ко́ло.

***Круглогубцы** — круглогу́бці, -ців.

***Круглый** — кру́глий; К. отверстие — кру́глий о́твір, кру́гла ді́рка.

***Круговой** — кругови́й, колови́й; К. визирование — кругове́ зо́ріння; К. желобок — колови́й жоло́бо́к; К. закатка — колови́й о́бтиск; К. защита — кругова́ засло́на; К. захват — колови́й за́чіп; К. обзор — кругови́й о́гляд; К. отбив — колове́ відбива́ння; К. отвод — колове́ відве́дення; К. охранение — колова́ охоро́на; К. паз — колова́ ґа́ра; К. размах — колови́й ро́змах; К. толчок — колови́й по́штовх.

***Кругозор** — кругови́д, -ду.

*„**Кругом**" — „оберни́сь".

***Кругообразный** — колува́тий; К. вращение — кружа́льний рух.

***Кружить** — кружля́ти, верті́ти.

***Кружный путь, кружным путем** — кружна́ доро́га, кружно́ю доро́гою.

***Кружок** — кружо́к, -жка́, гурто́к, -тка́; К. картонный — текту́ровий кружо́к; К. клубный — клу́бний гурто́к; К. свинцовый — олив'я́ний кружо́к; К. суконный — суко́нний кружо́к.

Круп (*лошади*) — зад, -ду.

Крупа — крупи́, -пів.

***Крупный** — вели́кий; К. масштаб — вели́ке міри́ло; К. мушка — вели́ка му́шка.

***Крутизна, крутость** — кру́тість, -тости, кру́ча, -чі; К. нарезов — кру́тість нарі́зів; К. передняя — пере́дня кру́тість; К. постоянная — пості́йна кру́тість; К. прогрессивная — росту́ча кру́тість; К рва — кру́тість ро́ву; К. тыльная — за́дня кру́тість.

***Крутой, круто** — крути́й, кру́то, стрімки́й; К. откос — крута́ спохо́вина; К. берег — стрімки́й бе́ріг; К. траектория — стрімка́ траєкто́рія.

***Круча** — кру́ча, -чі.

***Крушение** — розбиття́, катастро́фа, -фи.

***Крыло, -ья** — крило́, -ла́, (*мн.*) кри́ла; К. большое — вели́ке крило́; К. железное — залі́зне крило́.

***Крылышки** — кри́льця.

***Крытый** — кри́тий; К. вагон — кри́тий ваго́н.

***Крыша** — дах, -ху.

***Крышеобразный** — дахува́тий.

***Крышка** — по́кришка, -ки; К. боковая — бокова́ по́кришка; К. короба — по́кришка ко́роба; К. магазинной коробки — по́кришка

магазинової коробки; К. откидная — відкидна покришка.

***Крюк** — гак, -ка; К. вальковый — орчиковий гак; К. панорамы — гак панорами; К. упосный — гак штельваги; К. шворневой — шворіневий гак.

***Крючок** — гачок, -чка; К. вальковый — орчиковий гачок; К. спусковый — кощок, -ка.

***Ксилол** — ксилол, -лу.

***Кряж** — кряж, -жа; горный К. — гірське пасмо.

***Кубатура** — кубатура, -ри.

***Кувыркание пули** — перевертання кулі.

***Кузнец** — коваль, -ля; К. строевой — муштровий коваль.

***Кузнечный** — ковальський; К. инструмент — ковальський струмент.

***Кузница** — кузня.

***Кузов** — ящик, -ка.

***Кулак** — кулак, -ка; К. зажимный — затисковий кулак; К. упорный — упірний кулак.

***Кулачек** — кулачок, -чка; К. с проволочной пружиной — кулачок із дротяною пружиною.

***Кулисы** — куліси; (*театр.*) — лаштунки.

***Культсмычка** — культ'єднання.

Купанье — купання.

***Купол** — баня, -ні.

***Курган** — могила, -ли.

Курить — курити, палити.

***Курок** — курок, -рка; К. болтается — курок хитається; К. взведение — зведення курка; К. не взводится — курок не зводиться; К. с пуговкой — курок із головкою; „Курок" — „Курок".

***Курс полета** — напрям льоту.

***Курсант** — юнак, -ка, курсант, -та.

Куст — кущ, -ща.

***Кустарник** — чагарник, -ку.

***Кухня** — кухня, -ні; К. походная — похідна кухня.

Куча — купа, -пи.

***Кучность** — густість, -тости; К. боя — густість бою; К. попадания — густість влучання; К. стрельбы — густість стріляння.

Кушанье — страва, -ви.

***Кювет** — канава, -ви, кювета, -ти.

***Курвиметр** — курвіметер, -тра.

Л

***Лаборатория** — лабораторія, -рії.

***Лава** — лава, -ви.

***Лавка** (*седла*) — лавка, -ки; Л. березовая — лавка березова.

***Лагерный** — таборовий; Л. палатка — таборовий намет; Л. расположение — табор, таборове розташування; Л. сбор — таборові вбори; Л. служба — таборова служба; Л. участок части — таборова дільниця частини.

***Лагерь** — табор, -ру; Л. по-

движной — рухомий табор; Л. стационарный — стаціонарний табор.
Ладонь — долоня, -ні.
***Ладыга, ладыжка** — щиколоток, -тка.
Лазание — лазіння.
***Лазарет** — шпиталь; Л. ветеринарный — ветеринарний шпиталь; Л. этапный — етапний шпиталь.
***Лазаретный** — шпитальний; Л. линейка — шпитальна лінійка.
***Лазурь берлинская** — блакит, -ту берлінський.
***Лазутчик** — пластун, -па.
***Лакировать** — лакувати.
***Лакмус** лакмус, -су.
***Лампа** — лямпа, -пи; Л. висячая — висна лямпа; Л. паяльная — лютувальна лямпа; Л. светосигнальная — гаслова лямпа; Л. столовая — стołова лямпа.
***Ламповый** — лямповий; Л. радиостанция — лямпова радіостанція; Л. стекло — лямпове скло.
***Ламповщик** — лямпар, -ря.
***Лапа** — лапа, -пи; шворневая Л. — лапа шворнева.
***Лапка** — лапка, -ки; Л. предохранителя — лапка запобіжника.
***Лапчатый** — лапастий.
***Латунный** — мосяжний; Л. гильза — мосяжна гільза; Л. колпачек — мосяжний ковпачок; Л. кольцо — мосяжне кільце; Л. кружок — мосяжний кружок.
***Латунь** — мосяж, -жу.
***Лафет** — лафет, -та.
***Лафетный** — лафетовий.
***Лебедка** — катеринка, -ки.
***Левый** — лівий; Л. концевая часть — ліва кінцева частина; Л. фланг — лівий фланк; „Левее 0-00" — „Лівіш 0-00"; влево — вліво; налево — ліворуч.
***Легенда** — пояснення.
***Легкий** — легкий; Л. атлетика — легка атлетика; Л. блиндаж — легкий бліндаж; Л. кирко-мотыга — легкий мотико-дзьобак; Л. пулемет — легкий кулемет; Л. телефонный провод — легкий телефонний провід; Л. топор — легка сокира.
***Легковой автомобиль** — пасажирний автомобіль.
***Легковоспламеняющийся** — займистий; Л. вещество — займиста речовина.
***Легкоплавкий** — легкотопний.
***Легкопулеметное отделение** — легкокулеметний рій.
***Легкость** — легкість, -кости; Л. на ходу — ходова легкість.
***Лед** — лід, льоду; (*плавуч.*) крига, -ги.
***Ледорез** — накрижник, -ка.
***Ледоход** — кригоплав, -ву.
***Лежа** — навлежачки.
Лежание — лежання.
***Лежень** — лежень, лежня.
***Лезвие** — лезо, -за.
***Лекало** — модло, -ла.
Лекарский — лікарський; Л. помощник — лікарський помічник.
Лекарство — ліки.
Ленивый — лінивий.

Ленинский уголок (красный) — Ленінський куток (червоний).
***Ленпалатка** — ленпамет, -ту.
***Лента** — стрічка; **Л.** изолировочная — ізоляційна стрічка; пороховая **Л.** — порохова стрічка; пулеметная **Л.** — кулеметна стрічка.
***Лентопротяжный механизм** — механізм стрічкотяжний.
***Ленточка** — стрічечка, -ки.
***Ленточный** — стрічковий; **Л.** порох — стрічковий порох.
Ленуголок — ленкуток, -тка.
***Ленчик** — орчак, -ка.
***Лепешка пороховая** — пороховий коржик, -жика.
***Лес** — ліс, -су; **Л.** вырубленный — віруб, -бу; зруб, -бу; **Л.** горелый — згар, згари; **Л.** лиственный — листяний ліс; **Л.** хвойный — глидевий ліс.
***Лесистый** — лісистий; **Л.** местность — лісиста місцевість.
***Лесник** — лісник, -ка; дом **Л.** — лісників дім.
***Лесной** — лісовий.
***Лестница** — сходи; драбина; **Л.** приставная — драбина; **Л.** наклонная — похила драбина; **Л.** отвесная — сторчова драбина.
***Летательный** — літний; **Л.** аппарат — літний апарат.
***Летний** — літній; **Л.** откидной сошник — літній відкидний леміш.
***Лётный состав** — літний склад.
***Летучий** — летучий; **Л.** мосток — летучий місток; **Л.** почта — летуча пошта; **Л.** раз'езд — летучий роз'їзд; **Л.** сапа — летуча сапа.
***Летучка** — летучка, -ки.
***Летчик** — літун, -на; **Л.** наблюдатель — літун-стежач.
***Лечебный** — лікарський; **Л.** заведение — лікарня; **Л.** пункт — лікарський пункт.
Лечение — лікування.
Ликвидация — ліквідація, -ції.
Ликвидировать — ліквідувати.
***Лимб** — лімб, -бу.
***Линейка** — лінійка, -ки; **Л.** боковая (*в лагере*) — бокова лінійка; **Л.** задняя (*в лагере*) — задня лінійка; **Л.** коленчатая — колінкувата лінійка; **Л.** лазаретная — шпитальна лінійка; **Л.** масштабная — мірильна лінійка; **Л.** передняя (*в лагере*) — передня лінійка; **Л.** средняя (*в лагере*) — середня лінійка; **Л.** стрелковая — стрілецька лінійка; **Л.** шарнирная — суставна лінійка.
***Линейный** — лінійний; **Л.** зажим — лінійний затиск; **Л.** конденсатор — лінійний конденсатор; **Л.** корабль — лінійний корабель; **Л.** крейсер — лінійний крейсер; **Л.** масштаб — лінійне мірило; **Л.** мера — лінійна міра; **Л.** угол — лінійний кут; **Л.** часть — лінійна частина.
***Линза** — лінза, -зи.
***Линия** — лінія, -нії; **Л.** боевая — бойова лінія; **Л.** винтовая — ґвинтова лінія; **Л.** внутренняя — лінія середова; **Л.** водораздельная — вододільна лінія; **Л.**

водосоединительная — водозбіжна лінія; Л. выстрела — лінія пострілу; Л. горизонта — лінія поземy; Л. коммуникационная — комунікаційна лінія; Л. наружная — зовнішня лінія; Л. натуральная — натуральна лінія; Л. нижняя — нижня лінія; Л. огня — лінія вогню; Л. полета пули — лінія льоту кулі; Л. полуденная—лінія південна; Л. прерывчатая — лінія перервчаста; Л. прицеливания — лінія націльна; Л. профильная — лінія профілева; Л. прямая — проста лінія; Л. разграничительная — розмежувальна лінія; Л. сплошная — суцільна лінія; Л. сходящиеся — збіжні лінії; Л. средних точек попадания — лінія середніх точок влучання; Л. танков — лінія танків; Л. телефонная — телефонна лінія; Л. фронтальная — фронтальна лінія; Л. ходовая — ходова лінія; Л. цели — лінія цілі; провешивать л-ию — тичкувати лінію; извилина линии — вилина лінії; утолщение линии — погрубшення лінії.

*Линять—(*о лошади*) линяти.

*Лирка правила—лірка правила.

*Лист — лист, -ту, (*бумаги*) аркуш, -ша; Л. нарядов — лист нарядів; Л. основания — аркуш основи; Л. подушки — аркуш подушки; Л. прививок — лист щеплення.

Листва — листя, -тя; Л. опавшая — опале листя.

*Лиственный — листовий; Л. дерево — листяне дерево.

*Листовка — метелик, -ка.

*Листовое железо — аркушеве залізо.

*Лисья нора — лисяча нора.

Литература — література, -ри.

Литографированный—літографований.

Лицо — лице,-ця, особа, -би; Л. должностное — службова, урядова особа; обращены лицом — повернені лицем; Лицом в поле — лицем до поля.

*Личинка — шрубак, -ка; Л. боевая — бойний шрубак.

Лично — особисто.

Личность — особа, -би; достоверность Л. — правдивість особи; удостоверение Л. — посвідка, посвідчення.

*Личный — особистий; особовий; Л. дело — особиста справа; Л. знак — особистий знак; Л. наблюдение — особистий догляд; Л. номер — особистий нумер; Л. обещание — особиста обіцянка; Л. общение — особисті зносини; Л. осмотр — особистий огляд; Л. пример — особистий приклад; Л. состав — особовий склад.

*Лишать, лишить —позбавляти, позбавити.

Лишение — позбавлення.

*Лоб — лоб, -ба, чоло, -ла.

*Лобовой—лобовий; Л. связь—лобова в'язь; Л. часть — лобова частина.

***Логом** (**дернина**) — подовжиком (дернина).

***Лодка** — човен, -вна; **Л.** подводная — підводний човен.

***Лодочная повозка** — човновий віз.

***Ложа** — ложа, -жі.

***Ложбина, -нка** — жолобина, -ни.

***Ложевой** — ложовий; **Л.** глазок (глазки) — ложове вічко; **Л.** кольцо — ложове кільце.

***Ложемент** — шапець, -пця.

Ложиться, лечь — лягати, лягти; „Ложись" — „лягай".

Ложка — ложка, -ки, (*разливная*) — ополоник, -ка.

***Ложный** — фальшивий; **Л.** батарея — фальшива батерія; **Л.** действия — фальшиві дії; **Л.** окоп — фальшивий шанець; **Л.** передвижение — фальшивий рух; **Л.** позиция — фальшива позиція; **Л.** постройка — фальшива будівля; **Л.** толчек — фальшивий поштовх.

***Лоза** — лоза, -зи.

***Лозунг** — гасло, -ла.

***Локоть** — лікоть, -ктя.

***Локтевой уступ** — ліктьовий приступок.

***Лом** — лом, -му.

***Лопасть** — лопать, -ти; **Л.** с отсекающим зубом и отражательным выступом — лопать із зубомвідрубом та відбивним виступом.

***Лопата** — лопата, -ти; **Л.** большая — велика лопата; **Л.** малая — мала лопата.

***Лот** (*для измерения глубины*) — оливниця, -ці.

***Лоток** — лоток, -тка, (*арт.*) короб, -ба; **Л.** подающего механизма — лоток подавального механізму.

***Лошадь** — кінь, коня; **Л.** заводная — запасний кінь; **Л.** строгая — строгий кінь; **Л.** строевая — муштровий кінь.

***Лощина** — перебалочок, -чка.

***Луг** — лука, -ки; **Л.** мокрый — заливна лука; **Л.** сухой — левада, -ди.

***Лудить, полудить** — лудити, полудити.

***Лука** (*седла*) — облук, -ку.

***Луч** — промінь, -меня; **Л.** блуждающий — мандрівний промінь; **Л.** зрения — промінь зору; **Л.** света — промінь світла.

***Лучеиспускание** — промінювання.

***Лучепреломление** — промінеломність, -ности.

***Лучший** — кращий; **Л.** стрелок — кращий стрілець.

***Лыжи** (*мн.*) — лижви (лижов).

***Лыжник** — лижовник, -ка.

***Людской** — людський; **Л.** состав — склад людей.

***Люисит** — люїзит, -ту.

***Люк** — люк, -ка; (*впускная дверь*) ляда; **Л.** с крышкою — люк із лядою.

***Люлька** — колиска, -ки.

***Люнет** — люнета, -ти.

***Лямка** — ляма, -ми.

Ляшка — стегно, -на.

М

***Магазин** — магазин, -ну; **М.** патронный — магазин для набоїв; **М.** продовольственный — харчовий склад.

***Магазинный** — магазиновий; **М.** защелка — магазинова защіпка; **М.** коробка — магазинова коробка; **М.** оружие — магазинова зброя.

***Магнетизм** — магнетизм, -му.

***Магнит** — магнет, -та.

***Магистраль** — магістраля, -лі.

***Магнитный** — магнетний; **М.** свойство — магнетна властивість; **М.** стрелка — магнетна стрілка.

***Мазь** — мазь, -зи; (*лекарство*) масть, -ти; Мазь сапожная — мазь для чобіт.

Маловажный — малозначний, маловажний.

***Малозаметность** — неприміт-ність; **М.** на расстоянии — непримітність на віддаленні.

***Малостойкий** — нетривкий; **М.** газ — нетривкий газ.

***Малочисленность** — нечисленність.

***Малый** — малий; **М.** кирко-мотыга — малий мотико-дзьобак; **М.** лопата — мала лопата; **М** напряжение(*тока*) — мала напруга; **М.** отверстие — малий отвір; **М.** привал — коротка постоянка; **М.** топор — мала сокира; **М.** шанцевый инструмент — малий шанцевий струмент.

***Малярный** — малярський.

***Маневр** — маневр, -ру.

***Маневренный** — маневровий; **М.** война — маневрова війна; **М.** способность — маневрова здатність.

***Маневрирование** — маневрування.

***Маневрировать** — маневрувати.

***Манеж** — манеж, -жу.

Марксистский — марксівський.

***Марш** — рух, -ху; (*команда*) руш; **М.** наступательный — наступний рух; **М.** отступательный — відступний рух; **М.** торжественный — урочистий рух; **М.** фланговый — фланковий рух; „Шагом марш“ — „Кроком руш“.

***Маршевый** — маршовий; **М.** способность — маршова здатність.

***Маршировка** — маршування.

***Маршрут** — маршрут, -ту.

***Маршрутный** — маршрутний; **М.** с'емка — маршрутне здіймання.

***Маск-ковер** — маск-килим.

***Маск-костюм** — маск-убрання.

***Маск-сети** — маск-мережі.

***Маск-халат** — маск-халат, -та.

***Маска-шлем** — маск-шолом, -ма.

***Маска** — маска, -ки; **М.** горизонтальная — поземна маска.

***Маскировать, замаскировать** — маскувати, замаскувати.

***Маскированно** — масковано.

***Маскировка** — маскування; **М.** декоративная — декоративне маскування; **М.** дымо-пиротехниче-

ская — димо-піротехнічне маскування; М. естественная — природне маскування; М. растительная — рослинне маскування; М. техническая — технічне маскування; меры М. — заходи маскування.

*Маскировочный прием — маскувальний спосіб, -собу.

*Маскировщик—маскувальник, -ка.

*Маскирующий—маскувальний, що маскує; М. дым — маскувальний дим; М. замысел — маскувальний задум, -му

*Масленка — мазничка, -кп; М. с носиком — мазничка з носиком.

*Масло — мастило. -ла, олія, -лії; масло, -ла; М. веретенное — веретенне мастило; М. машинное — машинове мастило; М. минеральное — мінеральне мастило; М. растительное — олія; М. церезин — церезин, -ну; М. цилиндровое — циліндрове мастило.

*Маслообразный — оліюватий.

*Маслянистый — олїїстий.

*Масса — маса, -си; товща, -щі.

*Массирование — скупчування.

*Массированный — скупчений.

*Массовой — масовий.

*Мастер — майстер, -тра; оружейный М. — збройний майстер.

*Мастеровой—майстровий, -вого.

*Мастерская — майстерня, -ні.

*Мастерство — майстерство, -тва.

*Мастика — мастиво, -ва.

*Масштаб — мірило, -ла; М. величина — великість мірила; М. времени — мірило часу; М. графический — графічне мірило; М. крупный — велике мірило; М. линейный — лінійне мірило; М. мелкий — дрібне мірило; М. оборотов колеса — мірило обертів колеса; М. поперечный — поперечне мірило; М. численный — числове мірило; М. шагов — мірило кроків; основание масштаба — основа мірила; точность масштаба — точність мірила; цена М. — ціна мірила.

*Масштабный — мірильний; М. линейка — мірильна лінійка; М. знак — мірильний знак.

*Мат — мат, -та; М. соломенный — солом'яний мат; М. хворостяной — хворостяний мат

*Материал — матеріял, -лу; М. горючий — пальний матеріял; М. лесной — лісовий матеріял; М. набивочный— матеріял щільничний; М. подручный — підручний матеріял; М. смазочный — мастило; М. перевязочный — матеріял перев'язний; М. починочный — полагодний матеріял.

*Материальный—матеріяльний; М. часть — матеріяльна частина.

*Матка — матка, -ки; М. зажимная—затискна матка; М. под'емного механизма— матка підіймального механізму.

*Матовый — матовий; М. кольцо — матове кільце.

*Матрац — матрац, -ца; (*набитый сеном*) — сіннйк, -ка.

*Матрос — матрос, -са.
*Махать, махнуть—махати, махнути; на махе — з маху.
*Маховик — маховик; М. под'емного механизма — маховик підіймального механізму.
*Маховичек — маховичок, -чка.
*Маховое колесо — махове колесо.
*Мачта — щогла, -ли.
*Мачтовый — щогловий.
*Машина — машина, -ни; М. броневая — панцерна машина; М. сапожная — шевська машина.
Машинально — машинально; М. вести счет — машинально рахувати.
*Машинизация — машинізація, -ції.
*Машинный — машиновий; М. двуколка — машинова бідка, -ки.
*Маяк — маяк, -ка; М. плавучий — плавний маяк.
Мгновенно — вмент, миттю.
*Медведица большая — віз (воза); М. малая — малий віз.
*Медицинский — медичний; М. осмотр — медичний огляд; М. персонал — медичний персонал; М. состав — медичний склад.
*Медный — мідний; М. выколотка — мідна вибивачка; М. наконечник — мідний наконечник; М. обтюрирующее кольцо — мідне обтураційне кільце; М. трубка — мідна трубка.
*Медь — мідь, -ди; М. красная — червона мідь, томбак, -ку.
*Межа — межа, -жі.
Международный — міжнародній.
*Мезга — мизка, -ки.
*Мел — крейда, -ди.
*Мелинит — меленіт, -ту; плавленный М. — топлений меленіт.
*Мелкий — дрібний; мілкий; М. масштаб — дрібне мірило; М мушка — дрібна мушка; М. черный порох в мешечке — дрібний чорний порох у торбинці.
*Мелкозернистый — дрібнозернистий.
*Мелькание (*огня*)—блимання.
*Мельница (*ветряная*) — вітряк, -ка; М. водяная—водяний млин, -на; М. паровая — паровий млин.
*Мельхиор — мельхіор, -ру.
*Мельхиоровый —мельхіоровий.
*Мембрана — мембрана, -ни.
*Мензула — мензуля, -лі.
*Меньший — менший; „М. ход" — „зменшити ходу".
*Мера—захід, -ду, спосіб, -собу; міра, -ри; М. дисциплинарного воздействия — заходи дисциплінарного впливу; М. маскировки—захід (спосіб) маскування; М-ы обеспечения — забезпечні заходи; М. предосторожности — заходи обережности; принять меры — вжити заходів.
*Мерзлый—мерзлий; М. грунт—мерзлий ґрунт, -ту.
*Меридиан—меридіян, -ну, південник, -ка.
*Мерка — мірка, -ки.
*Мерный — мірчий; мірний; М.

лента — мірча стрічка; М. шаг — мірний крок; М. цепь — мірчий ланцюг.

*Мероприятие — заходи, -дів; М. маскировочное — маскувальні заходи.

*Мертвый—мертвий; М. груз— мертвий вантаж; М. петля — мертва петля; М. пространство — мертвий простір; М. узел — мертвий вузол; М. ход — мертвий хід.

*Местность—місцевість, -вости; М. болотистая — болотиста місцевість; М. гористая—горяна місцевість; М. закрытая — закрита місцевість; М. лесистая — лісиста місцевість; М. непересеченная — рівна місцевість; М. открытая — чиста місцевість; М. пересеченная — перетята місцевість; М. песчаная — піскувата місцевість; М. равнинная — рівнинна місцевість; М. совершенно закрытая — зовсім закрита місцевість; М. холмистая — горбувата місцевість; свойства М-сти — властивості місцевости; разведка М-сти — розвідка місцевости.

*Местный — місцевий; М. поражаемое пространство — місцевий уразний простір; М. предмет — місцевий предмет; М. условия — місцеві умови.

*Место — місце, -ця; М. болотистое—багнище, -ща, місце болотисте; М. боя — бойовище; М. в тени — затінок; М. для убоя скота — місцо для зарізу товару; М. заключения — місце ув'язнення; М. защищенное — захищене місце; М. открытое — відкрите місце; М. отхожее — відхoдок; М. передков — місце передків; М. сборное — збірне місце, збірний пункт; М. стояния — місце стояння; М. укрытое — скрите місце, скриток, -тка; во всех местах — скрізь, усюди; к месту — до речи (*про розмову*); ни с места — ані руш.

*Местонахождение — місце перебування.

*Месторасположение — місцеровташування.

*Металл — метал, -лу.

*Металлический — металевий; М. пластинка — металева платівка; М. колпачок — металевий ковпачок; М. патрий — металевий натрій.

*Метание — метання; М. гранат — метання гранат; М. диска — метання кружала; М. копья — метання ратища.

*Метательный — метальний; М. взрывчатое вещество — вибухова речовина метальна.

*Метать, метнуть — кидати, кинути, метати, метнути.

*Метеорологический — метеорологічний.

*Метка — зазначка, -ки.

*Меткий — влучний; М. огонь— влучний вогонь.

*Меткость—влучність, -ности; М. огня — влучність вогню.

*Метла — мітла, -ли.

*Метод — метод, -ду.

***Метчик** — мутрорíз, -зу; **М.** конический — конíчний мутрорíз; **М.** цилиндрический — цилíндричний мутрорíз.

***Мех** — мíх; **М.** кузнечный — ковáльський мíх; **М.** ручной — ручнúй мíх.

***Механизм** — механíзм; **М.** возвратный — зворóтний механíзм; **М.** воспламеняющий — завóгнювальний механíзм; **М.** выбрасывающий — викиднúй механíзм; **М.** для сборки и разборки — механíзм, щоб складáти й розкладáти; **М.** задерживающий клин — механíзм, що затрúмує клúна; **М.** замочный — замкóвий механíзм; **М.** запирающий — замикáльний механíзм; **М.** лентопротяжный — механíзм стрíчкотяжний; **М.** передаточный — передавáльний механíзм; **М.** передающий — механíзм, що передає; **М.** печатающий — друкувáльний механíзм; **М.** поворотный — поворóтний механíзм; **М.** подающий — подавáльний механíзм; **М.** под'емный — підіймáльний механíзм; **М.** предохранительный — запобíжний механíзм; **М.** приемный — приймáльний механíзм; **М.** спусковой — спусковúй механíзм; **М.** счетный — лічúльний механíзм; **М.** ударный — удáрний механíзм; **М.** часовой — механíзм годúнниковий.

***Механический** — механíчний; **М.** смесь — мішанúна; **М.** тяга — механíчне тяглó.

***Мешалка** — перемíшувалка, (*весло*), копúстка, -ки.

***Мешок** — мішóк, -шкá; тóрба, -би; **М.** вещевой — речовá тóрба; **М.** земленосный — мішóк на зéмлю; **М.** крупяной — тóрба на крупú; **М.** - саква — саквú, -кóв; **М.** соляной — тóрба на сіль; **М.** сухарный — тóрба на сухарí; **М.** рулевой — стерновúй мішóк; мешочек — торбúнка.

***Мигание** — блимання, (*глазами*) клíпання, моргання.

Мизинец — мизúнець, -нця.

***Микротелефонный** — мікротелефóнний; **М.** капсюль — мікротелефóнна кáпсуля; **М.** трубка — мікротелефóнна трýбка.

***Микрофон** — мікрофóн, -на.

***Микрофонный** — мікрофóнний; **М.** цепь — мікрофóнне кóло.

***Милиметр** — мілімéтер, -тра.

***Милиционный** — міліцíйний; **М.** система — міліцíйна систéма.

***Милиция** — мілíція, -ції.

***Мимикрия** — мімікрíя, -рії.

***Мина** — мíна, -ни, (*подкоп*) — підкíп, -кóпу; **М.** автоматическая — мíна автоматúчна; **М.** автономная — мíна автонóмна; **М.** донная — дéнна мíна; **М.** обсервационная — обсервацíйна мíна; **М.** плавучая — плавнá мíна; **М.** подводная — підвóдна мíна; **М.** ползучая — повзнá мíна; **М.** стационарная — стацíйна мíна; **М-ная** траншея — траншéя підкóпу; **М-ны** корпус — кóрпус міни; **М-ны** хвост — хвіст міни.

*Минер — мінéр, -ра.
*Минеральный — мінерáльний.
*Минирование — мінувáння.
*Минированный — мінóваний.
*Минировать — мінувáти
*Минный — мíнний; М. аппарат — мíнний апарáт; М. банка — мíнний кущ; М. галерея — підкíнна галерíя; М. заградитель — мíнний заслóнник; М. заграждение — мíнна перепóна; М. колодец — мíнний колóдязь; М. магазин — мíнний магазúн; М. поле — мíнне пóле; М способ — мíнний спóсіб; М. спуск — мíнний спуск; М. станция — мíнна стáція; М. тральщик — мíнний трáлер; М. траншея — траншéя підкóпу; М. якорь — мíнна кíтва.
*Миномет — міномéт, -та.
*Миноносец — торпéдник, -ка.
Мир — мир, -ру.
Мирный — мúрний; М. жизнь — мúрне життя́.
Митинг — мíтинг, -гу.
*Мишень — метá,-тú; М. в росте—метá у вріст; М. головная — головнá метá; М. грудная — груднá метá; М. международная — міжнарóдня метá; М. падающая — метá, що пáдає; М. появляющаяся — метá, що з'являється; М. поясная — пояснá метá; М. скрывающаяся — метá, що ховáється.
*Младший командный состав — молóдший комáндний склад.
*Многоборие воинское — військóве змагáння.
*Многожильный — кількажúльний.
Многочисленность — числéнність, -ности.
*Мобилизационный — мобілізацíйний; М. план — мобілізацíйний план; М. шкаф — мобілізацíйна шáхва.
*Мобилизация — мобілізáція, -ції.
Могущество — могýтність, -ности.
*Модель — модéль, -ли.
*Модератор — модерáтор, -ра.
Молодой — молодúй.
*Молот, молоток — мóлот, -та; молотóк, -ткá; М. коновязный — конов'я́зний мóлот.
*Молоточек — молотóчок, -чка.
Молчание — мовчáння.
Моментально—вмить, відрáзу.
*Монокулярная трубка — монокуля́рна трýбка.
*Монопляс — монопля́с, -са.
*Монте-кристо—монте-крúсто.
Мопр — Мопр, -ру.
*Моральный — морáльний; М. действие —морáльний вплив; М.-политическое состояние — морально-політичний стан.
*Морда (*конская*) — мóрда, -ди.
*Моренго — морéнго, -га.
*Мористое заграждение — перепóна в мóрі.
Мороз — морóз, -зу.
*Морской — морськúй; Морское ведомство — морськé урядництво; М. команда — морськá комáнда.

***Мортира** — мортира, -ри.
*Мортирка — мортирка, -ки.

*Мортира** — мортира, -ри.

***Мортирка** — мортирка, -ки.

***Моряк** — морець, -рця.

***Мост** — міст (мосту); **М.** каменный — мурований міст; **М.** на плотах — міст плотовий; **М.** на сваях — міст на палях; **М.** на судах — міст на суднах; **М.** плавучий — плавний міст; **М.** понтонный — понтонний міст; **М.** разводной — розвідний міст.

***Мостик**—місток, містка; **М.** летучий — летучий місток; **М.** подвижной — рухомий місток.

***Мостовая** — мостинець, -нця; (*камен.*) — брук.

***Мостовой** — мостовий; **М.** отделение — мостовий рій.

***Мосток** — місток, містка.

***Мотивировка** — мотивування.

***Моток** — моташка, -ки, міток, мітка.

***Мотор** — мотор, -ра.

***Моторный** — моторовий; **М.** судно — моторове судно; **М.** самокат — моторовий самокат, мотоциклета, -ти.

***Мотоциклет** — мотоциклета, -ти.

***Мотоциклист** — мотоцикліст, -та.

***Мотыга** — дзьобак, -ка.

***Мотыль** — корба, -би.

Мох — мох, -ху.

Моча — сеч, -чи.

***Мочала** — рогожина, -ни.

***Мочка** (*у хомута*) — вухо, -ха.

***Мощенный** (*камнем*) — брукований; **М.** дорога — брукований шлях.

***Мощность** — міць, мoци, могутність, -ности; Мощность действия — міць дії; **М.** огня—міць вогню; **М.** оружия — міць зброї.

***Мощный** — міцний, дужий; **М.** огонь — дужий вогонь.

Мужественный — мужній.

***Музыка** — музика, -ки; хор **М-ки** — хор музики.

***Музыкальный инструмент** — музичний струмент.

***Музыкант** — музика, -ки.

***Музыкантский** — музицький; **М.** команда — музицька команда.

Мука — борошно, -на.

***Мулинет** — мулінета, -ти.

***Мумия** — мумія, -мії (*фарба*).

***Мундштук** — байрак, -ка.

***Мундштучение** — байрачення.

***Мундштучить. замундштучить** — байрачити, забайрачити.

***Мундштучный**—байрачний; **М.** железо—байрачне залізо; **М.** оголовье — байрачний наголовач.

***Мусор** — сміття.

***Мусорная свалка** — смітнище, -ща.

***Мусорный ящик**—смітниця,-ці.

***Муфта** — муфта, -ти; **М.** закрепляющая—закрінна муфта; **М.** с гнездом—муфта в гніздом; **М.** с заплечиком — муфта із заплечником; **М.** сцепная — зчеплена муфта; **М.** ударника—муфта ударника; **М.** упорная—муфта за-для опору; **М.** шомпольная — муфта шомпольна.

***Муфточка** — му́фточка, -ки; **М.** направляющая — напрямна́ му́фточка.

***Мушка**—му́шка; **М.** крупная—вели́ка му́шка; **М.** мелкая—дрібна́ мушка; **М.** металлическая (для показа правильной мушки)—му́шка мета́лева (щоб пока́зувати прав-ди́ву му́шку); **М.** ровная — рі́вна му́шка; основание **М.** — осно́ва му́шки

Муштра—му́штра, -ри.

***Мыло** — ми́ло, -ла.

Мысль — ду́мка, -ки.

***Мысок** — ріжо́к, -жка́.

Мытье (*белья*) — прання́.

Мышцы—м'я́зи, -зів; **М.** брюшные — м'я́зи живота́.

***Мышьяк** — арсе́н, -ну.

***Мякоть** — м'яку́ш, -ша́; **М.** пороховая — порохови́й м'яку́ш.

Мясо — м'я́со, -са.

***Мятель** — завірю́ха, -хи.

Н

На—на; **На** вытянутую руку—на простя́гнуту ру́ку; „**На** дорогу марш"—„На шлях руш"; „**На** катки"—„на колі́шню"; „**На** лицо (люди)" — „в ная́вності"; **На** подколенки — на підколі́ння; „**На** ремень" — „на ре́мінь"; **На** четвереньках — ра́чки.

***Набег** — наско́к, -ку.

***Набивка** — щільни́ця, -ці; набива́ння; **Н.** азбестовая—азбе́стова щільни́ця; **Н.** патронных лент—напо́внення набі́йних стрічо́к.

***Набивочный материал**—щільни́чний матерія́л.

***Набирать, набрать**—набира́ти, набра́ти; набирать высоту—забира́ти висоти́.

***Наблюдатель** — сте́жач, -ча.

***Наблюдательный** — стежови́й, спостере́жливий; **Н.** пункт — стежови́й пункт; **Н.** станция — стежова́ ста́ція.

***Наблюдать** — сте́жити, догляда́ти, пильнува́ти.

***Наблюдение** — сте́ження, до́гляд, -ду, догляда́ння; **Н.** визуальное—сте́ження очи́ма; **Н.** воздушное—сте́ження з пові́тря; **Н.** газовое—сте́ження за га́зами; **Н.** за полем боя — сте́ження за по́лем бо́ю; **Н.** личное — особи́стий до́гляд; **Н.** наземное — сте́ження з землі́; **Н.** облическое — сте́ження ско́сне; **Н.** промежутков—сте́ження за проміжками.

***Набойка** (*на мостах*)—набі́йка, -ки.

***Кабойник** — набива́ч, -ча́.

***Набор**—набира́ння; (*инструментов*) — справи́лля.

***Набрасывать, набросить**—накида́ти, наки́нути.

***Набросок** — на́рис, -су.

***Навертывать, навернуть**—на-

кру́чувати, накрути́ти, намо́тувати, намота́ти.

Наверху — вгорі́.

***Навес** — підда́шшя, -шя; **Н.** на стойках — підда́шшя на стовпа́х; **Н.** простейший — підда́шшя найпрості́ше.

***Навесный**—зви́слий; **Н.** огонь—зви́слий во́гонь; **Н.** стрельба — зви́сле стріля́ння; **Н** траекто́рия — зви́сла траекто́рія.

***Навинтной** — наґвинтни́й, що наґви́нчується; **Н.** верхний конус—наґвинтни́й ве́рхній ко́нус.

***Навинтованный** — наґвинто́ваний, нарі́заний; **Н.** дыра — наґвинто́вана діра́; **Н.** отверстие—наґвинто́ваний о́твір; **Н.** очко — наґвинто́ване ві́чко.

***Наводить, навести** — наво́дити, наве́сти; (*орудие*)—наці́лювати, наці́лити.

***Наводка**—наве́дення,(*орудия*) наці́лювання; **Н.** вертикальная—прямови́сне наці́лювання; **Н.** горизонтальная — позе́ме наці́лювання; **Н.** грубая—прибли́зне наці́лювання; **Н.** моста—наве́дення мо́сту; **Н.** непрямая—наці́лювання посере́днє; **Н.** слитная (нераздельная) — наці́лювання нерозді́льне; **Н.** орудия — наці́лювання гарма́ти; **Н.** прямая—наці́лювання про́сте; **Н.** раздельная—наці́лювання розді́льне; **Н.** тонкая — докла́дне наці́лювання.

***Наводнение** — по́відь, по́води.

***Наводчик**—наці́лювач, -ча; **Н.** пулемета — наці́лювач кулеме́ту.

Навоз — гній, гно́ю.

***Наволочка**—по́шивка, -ки; **Н.** тюфячная—сіня́нка, -ки.

***Навык** — на́вичка, -ки.

***Навьючивать, навьючить**—нав'ю́чувати, нав'ю́чити.

Навязывать, навязать—нав'я́зувати, нав'яза́ти.

***Нагайка** — канчу́к, -ка́.

***Нагар** — нага́р, -ру.

***Нагель** — ти́бель, -бля; **Н.** стальной — стале́вий ти́бель.

Нагибание — нахиля́ння.

***Наглухо (плотно)** — щі́льно.

***Наглядность**—на́очність, -ности.

***Наглядный**—на́очний; **Н.** пособие — на́очне прила́ддя.

***Нагнетательный** — нагніти́й; **Н.** клапан — нагніти́й хлипа́к.

***Нагнетать, нагнести** — нагніта́ти, нагніти́ти.

Награждение — нагоро́дження, нагоро́джування.

***Нагромождать, нагромоздить** — нагрома́джувати, нагрома́дити, накопи́чувати, накопи́чити.

***Нагромождение** — нагрома́дження, накопи́чення; **Н.** подробностей — накопи́чення дета́лів.

***Нагрудник** — нагру́дник, -ка.

***Нагрудный** — нагру́дний.

***Нагрузка** — наванта́ження; (*машины*)— обтя́ження.

***Надводный** — надво́дний; **Н.** камень — надво́дний ка́мінь.

***Надворный** — надві́рний; **Н.** строение — надві́рна будівля.

***Надевание** — одяга́ння.

*Надежность—надійність, -ности, певність, -ности; Н. изоляции—певність ізоляції; Н. управления—надійність керування.

*Надежный—надійний, певний.

*Надзиратель больничный—доглядач шпиталю.

*Надзор — догляд, -ду; Н. санитарный—санітарний догляд.

Надлежащий—належний, відповідний.

Надобность—потреба, -би; Н. естественная—природня потреба.

*Надолба—стовпець,-пця(*край дороги*).

*Надрез — надріз, -зу.

*Надсмотрщик—наглядач, -ча.

*Надстройка — надбудова, -ви.

*Надульник — надульник, -ка.

*Наездник — їздець, їздця.

*Нажатие—натискання, натиск, -ку.

*Наждак — шмергель, -лю.

*Нажим — натиск, -ку, натискач; Н. буферный — відпружниковий натискач; Н. экстракторного рычага—натискач екстракторного важеля.

*Нажимать, нажать—натискати, натиснути.

*Нажимной—натискний; Н. гайка сальника—натискна мутра защільника.

Назад—назад; „Назад прикладом бей“—„Назад прикладом бий“.

Название — назва, -ви.

*Наземный — наземний.

Назначать, -ся, назначить — призначати, -ся, призначити.

Назначение — призначення; Н. в наряд—призначення в наряд; Н. на службу — призначення на службу; Н. обслуживающее — призначення обслужче; Н. оружия — вибір зброї; Н. половое—призначення бойове; Н. целей — призначення ціли.

*Наменование—назва, -ви; Н. частей — назва частин.

*Наискось — навскіс, навскоси.

*Наибольший — найбільший; Н. давление газов—найбільший тиск газів.

*Наивыгоднейший—найвигідніший; Н. высота разрыва—найвигідніша висота розриву; Н. интервал разрыва — найвигідніший інтервал розриву.

*Наименьший прицел—найменший мірник.

*Наказание—кара, -ри; Н. отбывать — відбувати кару.

Наказывать, наказать —карати, покарати.

Накануне — напередодні.

*Накатник — накочувач, -ча; накіт, -коту.

*Накидка брезентовая — брезентовий плащ; в накидку—набпашки.

*Накладка — накладка, накладання; Н. ствольная — цівкова накладка, -ки.

*Наклейка (*действие*) — наліплювання.

*Наклон — нахил, -лу, похил, -лу.

*Наклонение — нахил.

*Наклонный — похи́лий.

*Наковальня — кова́дло, -дла.

*Наколенник—наколі́нник, -ка.

*Наконечник —наконе́чник, -ка.

*Накопление — ску́пчування, ску́пчення.

Накапливать,-ся,накопить,-ся —ску́пчувати, -ся, ску́пчити, -ся.

*Накрест — на́вхрест.

*Налагать, наложить — наклада́ти, накла́сти; Н. взыскание — накла́сти ка́ру, покара́ти.

*Налево—ліво́руч, налі́во; „Налево“ —„Ліво́руч“; „Н. во взводную колонну“ — „Ліво́руч у чотову́ коло́ну“; „Налево закройсь“— „Налі́во закри́йсь“; „Налево кругом“—„Ліво́руч оберни́сь“; „Налево равняйсь“ — „Налі́во рівня́йсь“.

*Налет — на́скок, -ка; (*на металле*) — су́га, -ги.

*Наливание — налива́ння.

*Наливной — наливни́й; Н. элемент—наливни́й еле́мент.

Наличие — на́явність, -ности; (*о людях*)—прису́тність, -ности.

*Наличный — (*о людях*) прису́тній, (*о вещах*) на́явний.

*Налобник — нало́бник, -ка.

*Налобный — нало́бний.

*Наложение печатей — наклада́ння, накла́дення печа́тов, запеча́тування; Н. взыскания—наклада́ння ка́ри, кара́ння.

*Налокотник—підлікі́тник, -ка.

*Намагничивать, намагнитить—магнетува́ти, намагнетува́ти.

*Наматывание — намо́тування, навива́ння.

*Наматывать, намотать — намо́тувати, намота́ти, навива́ти, навину́ти.

*Намерение — за́мір, -ру.

*Наметка — ку́пка, -ки.

*Наминка — намина́ння, наму́лювання; Н. (*металла*) — нами́нка; Н. ноги (*у коня*)—намина́ння ноги́; (*у человека*)—наму́лювання.

*Намордник, намордный ремень — нахра́пник, -ка.

*Намотка—на́витка, (*дейст.*) намо́тування, навива́ння.

*Нанесение—нане́сення, позна́чення.

*Наносить, нанести — нано́сити, нане́сти, завдава́ти, завда́ти, познача́ти, позна́чити.

*Наносный — наносни́й; стрелковый окоп наносом — наносни́й стріле́цький ша́нець.

*Нападение — на́пад, -ду; Н. химическое — хемі́чний на́пад.

*Наперсток — напе́рсток, -тка.

*Напильник — терпу́г, -га; Н. бархатный—шліхува́льний терпу́г; Н. драчевой — терпу́г драчови́й; Н. квадратный—квадрато́вий терпу́г; Н. личной — личкува́льний терпу́г; Н. круглый — кру́глий терпу́г; Н. плоский — плеска́тий терпу́г; Н. полукруглый — півкру́глий терпу́г; Н. трехгранный—тристі́нний терпу́г.

*Наполнять, наполнить—напо́внювати, напо́внити.

***Напоминание**—на́гад, -ду, нага́дування.

***Напор**—(*врага*) на́тиск, -ку, (*воды*) на́пір, -по́ру.

***Направление** — на́прям, -му; **Н.** главное — головни́й на́прям; „**Н.** на такой-то предмет“ — „На́прям па таки́й ось пре́дмет“; „**Н.** оси канала ствола до выстрела“ —„на́прямок о́си кана́лу ці́вки до по́стрілу“; „**Н.** по второму взводу“ — „На́прям за дру́гою чото́ю“; **Н.** по перпендикуляру — сторчови́й на́прям; **Н.** по створу — на́прям за сту́лком; **Н.** понижения местности — на́прям спа́ду місце́вости; **Н.** через плечо—на́прям че́рез плече́; **Н.** ската — на́прям схи́лу.

***Направлять, направить**—скеро́вувати, скерува́ти.

***Направляющий** — напрямни́й; **Н.** выступ — напрямни́й ви́ступ; **Н.** диск—напрямне́ кружа́ло; **Н.** захват—напрямни́й за́чіп; **Н.** муфточка — напрямна́ му́фточка; **Н.** обойма — напрямна́ обі́ймиця; **Н.** планка — напрямна́ пла́нка; **Н.** пластинка — напрямна́ плати́вка; **Н.** полозья люльки—напрямні́ полозі́ коли́ски; **Н.** ребра—напрямні́ ре́бра; **Н.** скоба — напрямна́ кля́мра; **Н.** стержень—напрямни́й прут; „**Н.**, стой“ — „Напрямни́й, сті́й“; **Н.** стойка — напрямни́й сто́як; **Н.** часть — напрямна́ части́на; **Н.** шпонка — напрямна́ плі́шка; **Н.** щека—напрямна́ щока́.

***Направо** — право́руч, напра́во; „Направо“ — „Право́руч“; „Направо закройсь“ — „Напра́во закри́йсь“; „**Н.** прикладом бей“ — „Напра́во прикла́дом бий“; „**Н.** развернись“—„Право́руч розгорни́сь“.

***Напрягать, напречь**—напру́жувати, напру́жити.

***Напряжение** — напру́га, -ги.

***Напряженность**—напру́женість, -ности; **Н.** огня — напру́женість вогню́.

***Напряжник**—напря́жник, -ка.

***Наращивание** (*бортов*)—досто́чування.

***Нарез** — нарі́з, -за; поля нарезов—поля́ нарі́зів.

***Нарезка** — нарі́зування, різь, -зи; **Н.** винтовая—ґвинтова́ різь.

***Нарезной** — нарізни́й; **Н.** оружие—нарізна́ збро́я; **Н.** сектор—нарізни́й се́ктор; **Н.** часть—нарізна́ части́на.

Народный — наро́дній; **Н.** бедствие — наро́днє ли́хо; **Н.** комиссар по военным и морским делам — наро́дній комі́са́р військо́вих та мо́рських справ.

***Наростание** — нароста́ння; **Н.** пороховых газов—нароста́ння порохови́х га́зів.

***Наружный** — зо́внішній, зве́рхній, надві́рний, око́лишній; **Н.** винт — зве́рхній ґвинт; **Н.** диаметр — зо́внішній поп(ре́чник; **Н.** дневальный — надві́рний черговець; **Н.** линия—зо́внішня лі́нія; **Н.** под'емный винт — зо́внішній підійма́льний ґвинт; **Н.** порядок—

зовнішній порядок; Н. пост — натвірна стійка; Н. продольные гребни — зовнішні подовжні гребені; Н. фланг—зовнішній фланк; Н. часовой — надвірний стійковий; Н. часть—зовнішня частина.

*Нарушать, нарушить — порушувати, порушити.

*Нарушение — порушення.

*Нары — піл, полу.

*Нарывной — наривний; Н. вещество — нарива речовина.

*Нарыльник — парильник, -ка.

*Наряд—наряд, -ду; Н. гарнизонный — залоговий наряд; Н. дневной — денний наряд; Н. караульный—наряд у сторожу; Н. конвойный—наряд конвою; Н. на службу — наряд на службу; Н. рабочих — наряд робітників; Н. суточный — добовий наряд.

*Наряжать, нарядить — наряджати, нарядити.

*Насадка — насад, -ду.

*Насекать, насечь — нарізати, нарізати, карбувати, накарбувати.

Население—людність; разведка населения — розвідка людности.

*Населенный пункт — залюднений пункт.

*Насечка — заруб, -бу, карб, -бу, карбіж, карбування.

Насилие — насильство, -ва.

Насильственный — поневільний, ґвалтовний; Н. действие — поневільна дія.

*Насквозь — наскрізь.

*Наскакивать, наскочить—наскакувати, наскочити.

*Насос — смок, -ку.

*Наставление — порадник, -ка, направа, -ви; Н. по обозному делу — порадник валкової справи.

*Настаивать, настоять — обстоювати, обстояти.

*Настенная таблица — стінна таблиця.

*Настигать, настичь — наздоганяти, наздогнати.

*Настил — поміст, помосту.

*Настилка — мостіння.

*Настилочный — помостовий.

*Настильность—наземність,-ности.

*Настильный — наземний; Н. траектория—наземна траєкторія.

Настойчивость — невідступність, -ности, настійливість, -вости, упертість, -тости.

*Настраивать, настроить—настроювати, настроїти.

Настроение — настрій, -рою.

*Наступательный — нападний, наступний; Н бой — нападний бій; Н. действия — нападні дії; Н. марш — наступний рух.

*Наступать, наступить — наступати, наступити, нападати, напасти.

*Наступление — наступ, -пу; при Н. — підчас наступу.

*Насыпать, насыпать — насипати, насипати.

*Насыпной — насипний; Н. ход сообщения—насипний хід сполучення.

*Насыпь — насип, -пу; Н. земляная — земляний насип; Н. на

дороге—насип на дорозі; высота Н-пи — висота насипу.

*Насыщенность — насиченість, -ности.

Нательная рубаха — сорочка, -ки.

*Натрий — натрій; Н. металлический — металевий натрій.

*Натуральный — природній, натуральний; Н. линия—натуральна лінія; Н. точка рельефа — природня точка рельєфу.

*Натягивать, натянуть — натягати, натягти; напинати, напнути.

*Натяжение — натяг, натягання; Н. возвратной пружины — натяг зворотної пружини.

*Натяжка — натягання, напинання.

*Натяжной — натяжний; Н. винт — натяжний ґвинт.

*Наугольник—(*сверху*) наріжник, -ка; (*в середине*) кутівник, -ка; (*прибор*) косинець, -нця.

*Наугольный — наріжний, кутовий.

*Наушники (*мн.*) — навушники, -ків.

*Нафталин — нафталін, -ну.

*Находиться — бути, перебувати; Н. во взаимной огневой связи — бути у взаємному вогневому звязку.

*Находчивость — спритність, -ности.

*Нахождение — перебування; визначення.

*Нацеливать, -ся, нацелить, -ся — націляти, -ся, націлити, -ся.

Национальный—національний.

*Начало — початок, -тку; Н. координат — початок координат; Н. отсчета (*по масштабу*) — початок відлічування.

*Начальник — начальник, -ка; Н. войсковой — військовий начальник; Н. ветеринарной части — начальник ветеринарної частини; Н. военных сообщений — начальник військових сполучень; Н. гарнизона—начальник залоги; Н. дозора — начальник довбру; Н. караульный — начальник сторожі; Н. квартиры — начальник квартири; Н. команды—начальник команди; Н. лагерного сбора — начальник таборового збору; Н. непосредственный — безпосередній начальник; Н. низший — нижчий начальник; Н. оперативного отдела — начальник оперативного відділу; Н. орудия — начальник гармати; Н. особого отдела—начальник окремого відділу; Н. прямой—прямий начальник; Н. пулемета — начальник кулемету; Н. раз'езда — начальник роз'їзду; Н. санитарной части — начальник санітарної частини; Н. связи — начальник звязку; Н. снабжения—начальник постачання; Н. хлебопекарни — начальник пекарні; Н. хозяйственной части — начальник господарчої частини; Н. штаба—начальник штабу; „Н. такого-то караула, в карауле и на постах благополучно“ — „начальник та-

кої ось сторожі, у сторожі й па стійках усе гаразд".

*Начальный — початковий; Н. скорость — початкова швидкість; Н. стрельба — початкове стріляння; Н. обучение — початкове навчання; Н. точка — початкова точка.

*Начальствующий состав — начальницький склад, -ду.

*Начертание — нарис, -су; Н. окопа — нарис шанця.

Начет — парахования, начислення.

*Начерчивать, начертить — нарисовувати, нарисувати.

*Начинать, начать — починати, почати; „Начинай, делай раз, делай два" — „Починай, роби раз, роби два".

*Начинять, начинить — начиняти, начинити.

*Нашатырь — сальм'як, -ку.

*Нашильник — пашильник, -ка.

*Нашильный — пашильниковий; Н. крюк — нашильниковий гак.

*Нащупывать, нащупать — намацувати, намацати.

Не, — пе, ні; не по форме (*одетый*) — не за формою (*одягнений*).

*Небезопасный — небезпечний.

*Небеленый — небілений.

*Невидимый — невидний; Н. цель — невидна, закрита ціль.

Невнимательный — неуважний.

Невозможность — неможливість, -вости.

*Невооруженный — неозброєний; Н-ым глазом — голим оком.

*Невязка — нев'язка, -ки.

*Негодный — непридатний, негідний.

Неграмотный — неписьменний.

*Недействительный — недійсний.

Неделя — тиждень, -жня.

*Недеятельный — недіяльний, пасивний.

*Недолет — недоліт, -льоту.

Недоразумение — непорозуміння, -ння.

Недостаток — вада, -ди, недостача, -чі.

*Недостоверность — непевність, -пости.

*Недосягаемый — недосяжний.

*Недоуздок — недоуздок, -дка.

*Нежилое помещение — нежиле приміщення.

Независимость — незалежність, -пости.

Незаконный — незаконний; Н. причина — незаконна причина.

Незамедлительно — негайно.

*Незаметный, -но — непомітний, -но.

Незначительный — незначний.

Неизбежность — неминучість, -чости.

Неизвестность — невідомість, -мости.

*Неисполнение — невиконання.

*Неисправность — несправність, -ности.

*Нейзильберный — невзільбер-

ний; **Н.** пружина—невйльберна пружи́на.

***Нейтрализовать** — невтралізува́ти.

***Нейтралитет**—невтраліте́т, -ту.

***Некрученная нить** — несу́кана ни́тка.

Немедленно — нега́йно.

***Ненастье** — него́да, -ди.

***Необоронительная постройка** — необоро́нна будо́ва.

***Необстреливаемый**—необстрі́люваний.

***Необходимость** — потрі́бність, -ности.

***Неограниченный** — необме́жений.

***Неожиданность** — несподі́ваність, -ности.

***Неоправдываемый**—невипра́вдуваний.

***Неослабный** — пи́льний, безнаста́нний.

***Неосновательный** — безпідста́вний.

***Неотожженная проволока** — невідпа́лений дріт (дро́ту).

***Неочередной дневальный** — позачорядко́вий чергове́ць.

***Непересеченный** — неперетя́тий; **Н.** местность—рі́вна місце́вість.

***Неповиновение** — неслухня́ність, -ности.

***Непогода** — него́да, -ди.

***Неподвижный** — нерухо́мий; **Н.** коробка — нерухо́ма коро́бка; **Н.** охранение—нерухо́ма охоро́на; **Н.** щит — нерухо́мий щит.

***Неподчинение** — непідле́глість, -лости; неслухня́ність, -ности.

***Неподчиненность** — непідляга́ння.

***Неполный** — непо́вний; **Н.** витки — непо́вні зво́ї; **Н.** ряд — непо́вний ряд; **Н.** число — непо́вне число́.

***Непоражаемый**—неура́зливий; **Н.** (мертвое) пространство — неура́зливий (ме́ртвий) про́стір.

***Непосредственный** — безпосере́дній; **Н.** начальник — безпосере́дній нача́льник; **Н.** охранение—безпосере́дня охоро́на; **Н.** связь—безпосере́дній звязо́к; **Н.** соприкосновение — безпосере́днє стика́ння.

***Непредвиденный** — непередба́чений.

***Непредставление к...** — неподання до...

Непредусмотренный — непередба́чений.

***Непреодолимый** — непремо́жний, непереборний.

***Непрерывность** — неперери́вність, -ности, невпи́нність, -ности.

***Непрерывный** — неперери́вний, невпи́нний.

Неприкосновенность — недото́рканість, -ности.

Неприкосновенный — недото́рканий.

Непринадлежащий — непале́жний.

***Неприступный**—непристу́пний.

***Неприятель** — во́рог, -га.

***Неприятельский** — ворожий.

Непродолжительный — недовгий, короткий; в **Н-ном** времени — незабаром, невдовзі.

***Непроизвольный** — невільний.

***Непромокаемый** — водощільний, непромокальний.

***Непроницаемый** — непроникливий.

***Непропитанный**—непропоєний.

***Непросматриваемый** — непрозірний.

***Непроходимый** — непрохідний; **Н.** болото — непрохідне болото.

***Непрямая наводка** — націлювання посереднє.

Нерадивый — недбайливий, недбалий.

***Неразводной** — нерозвідний; **Н.** часть моста — нерозвідна частина мосту.

***Нераздельная (слитная) наводка** — нероздільне націлювання.

***Неразорвавшийся** — нерозірваний, що не розірвався; **Н.** спаряд — нерозірваний гарматень, що не розірвався.

***Нервюры** (*ребра крыла*)— ребра.

***Неровность** — нерівність, -ности; **Н.** местности — нерівність місцевости.

***Неряшливо (одетый)** — неохайно (одягнений).

***Несамостоятельность** — несамостійність, -ности.

Несвоевременный — несвоєчасний.

***Несгораемый** — неспалений; **Н.** ящик — неспаленна скринька.

***Несоответствие** — невідповідність, -ности.

Несправедливый — несправедливий.

***Нестроевой** — немуштровий; **Н.** команда—немуштрова команда.

***Нес'емный** — нездіймaний; **Н.** ось — нездіймана вісь.

Неудовлетворение — незадоволення.

Неуклонно — неухильно.

***Неустойчивый** — нестійкий.

***Неуязвимый** — невразливий, невразний.

***Нефть** — нафта, -ти.

***Нефтяной** — нафтовий; **Н.** сало — нафтове сало.

Нецелесообразно — недоцільно.

***Нечетный** — непаристий.

***Неявка** — неявка, -ки; неприбуття.

Неясность—неясність, -ности.

***Нивеллир** — нівелір, -ра.

***Нивеллировать** — нівелювати, рівняти.

***Нижний** — нижній; **Н.** линия — нижня лінія; **Н.** окно — нижнє вікно; **Н.** паз — нижня ґара; **Н.** спуск — нижній спуск.

***Низкий, низший** — низький, нижчий; **Н.** разрыв — низький розрив; **Н.** должность — нижча посада; **Н.** начальник — нижчий начальник.

***Низменность**—низькоділ, -долу.

***Ниппель** — ніпель, -ля.
***Нисходящий** — доді́льний; **Н.** ветвь траектории — доді́льна га́лузь траєкто́рії; **Н.** линия — доді́льна лі́нія.
***Нитрация** — нітра́ція, -ції.
***Нитроглицерин** — нітрогліцери́н, -ну.
***Нитроклетчатка** — нітроцелюльо́за, -зи.
***Нить** — ни́тка, -ки; **Н.** покрученная — несу́кана ни́тка.
***Ничком** — ниць.
***Ниша** — ні́ша, -ші.
***Новобранец** — новобра́нець, -нця.
***Нога** — нога́, -ги́; **Н-га** (*стропильная*) — кроквина.
***Нож** — ніж, ножа́; **Н.** сапожный — книп, -па; книпе́ць, -пця́.
***Ножевка** — ножі́вка, -ки
***Ножка** (*циркуля*) — ні́жка, -ки.
***Ножницы** — но́жиці; **Н.** для резки проволоки — но́жиці дроторі́зні.
***Ножны** — пі́хви, пі́хов; „Штыки в ножны" — „Багне́ти в пі́хви".
***Номенклатура** — номенклату́ра, -ри.
***Номер** — число́, -ла́; ну́мер, -ра; **Н.** личный — особи́стий ну́мер; „По порядку номеров рассчитайсь" — „За чергою перелічи́сь!"
***Номератор** — нумера́тор, -ра.
***Нониус** — но́ній, -нію.
***Нора лисья** — ли́сяча нора́, -ри́.
***Норма** — но́рма, -ми.
***Нормаль** — норма́ля, -лі.
***Нормальный** — норма́льний; **Н.** разрыв — норма́льний ро́зрив.
***Норовистый** — норови́стий.
***Нортоновский колодец** — Нортонівський коло́дязь.
***Нос** — ніс, но́са.
***Носик** — но́сик, -ка.
***Носилки** — но́ші, нош, (*похорон.*) — мари, мар; **Н.** вьючные — в'ючні но́ші.
***Носильщик-санитар** — носи́льник (-ка)-саніта́р (-ра).
***Носимый** — но́шений; **Н.** запас — но́шений запа́с; **Н.** инструмент — но́шений струме́нт.
***Носовой** — носови́й; **Н.** платок — ху́стка до но́са; **Н.** часть — носова́ частина́.
***Носок** (*обуви*) — носо́к, ціска́; **Н.** чугунный — чаву́нний носо́к.
***Ночлег** — ночі́вля, -лі.
***Ночной** — нічни́й; **Н.** бой — нічни́й бій; **Н-е** действия — нічні́ дії; **Н.** пост — нічна́ сті́йка.
Ночью — вночі́.
Нравственный — мора́льний.
***Нулевой** — нульови́й; **Н.** вилка — нульови́й міжни́к; **Н.** линия прицеливания — нульо́ва лі́нія наці́лювання; **Н.** установка уровня — нульо́ва уста́ва позе́мниці.
***Нумерация** — нумера́ція, -ції.
Нутрец-жеребец — жеребе́ць (-бця́) - нутря́к (-ка́).
Ныряние — порина́ння.

О

***Обаммуничивание** — зашбрування.

***Обвал** — завал, -лу; обвалення.

***Обваливать, -ся, обвалить, -ся** — завалювати, -ся, завалити, -ся, обвалювати, -ся, обвалити, -ся.

***Обвод** (*линией*)—обведення.

***Обволакивать, обволочь** — обволікати, обволокти, заволікати, заволокти.

***Обвязочный материал** — в'язальний матеріял.

***Обвязочный угольник** — ощепóвий кутник.

***Огибать, обогнуть**—обгинати, обігнути; обминати, обминути.

Обед — обід, -ду.

***Обеденная закладка** — закладання на обід.

***Обеззараживать, обеззаразить** — знезаражувати, знезаразити.

***Обезопасить** — убезпечати, убезпечити.

***Обезоружение** — обеззброєння.

***Обезоружать, обезоружить** — обеззброювати, обеззброїти.

***Оберегать, оберечь** — оберігати, оберегти.

***Обеспечение** — забезпечення; **О.** войск—забезпечення війська.

***Обеспечивать, обеспечить** — забезпечувати, забезпечити.

***Обеспечивающий** — забезпечальний.

***Обещание** — обіцянка, -ки; **О.** торжественное — урочиста обіцянка.

***Обессиливать, обессилить** — знесилювати, знесилити.

***Обжалование** — оскарження.

***Обжаловывать, обжаловать**— оскаржувати, оскаржити.

***Обжим** — óбтиск, -ку.

***Обжимать, обжать** — обтискати, обтиснути.

***Обзор** — óгляд, -ду; **О.** круговой — круговий óгляд.

***Обкапывать, обкопать** — обкóпувати, обкопати.

***Обкладывать, обложить** — обкладати, обкласти.

***Обкручивание** —обкручування.

***Обкуривание** — обкурювання.

***Облагать, обложить**—облягати, облягти; обкладати, обкласти.

***Облако** — хмара, -ри; газовое **О.** — газова хмара.

***Облачность** — хмарність, -ности.

***Облегченный** — полегшений; **О.** телефонный провод — полегшений телефóнний прóвід; **О.** рысью — полегшеною ристю.

***Облический** — скісний; **О.** наблюдение — стеження скісне; **О.** движение — півзворóтний рух, скісний рух.

***Обложение** — облóга, -ги.

***Обман** — обмана, -ни; **О.** зрения — обмана зорова; **О.** про-

стой — проста обмана; О. сложный — складна обмана.

*Обмер — обмір, -ру.

Обмораживать, обморозить — обморожувати, обморозити.

Обмороженный—обморожений.

*Обмотка — обвитка, -ки.

*Обмундирование — умундирування.

*Обнажать, обнажить — оголяти, оголити.

*Обнаружение — виявлення.

*Обнаруживать, обнаружить— виявляти, виявити, викривати, викрити.

Обобщать, обобщить — узагальнювати, узагальнити.

Обобщение — узагальнення.

*Обод, ободок — обід (обода), обідець, -дця.

*Ободовый — ободовий; О. ремень — ободовий ремінь.

*Обоз — валка, -ки; О. обывательский — обивательська валка; О. II-го разряда—валка другого розряду; О. I-го разряда—валка першого розряду.

*Обозначать, -ся — обозначити, -ся, позначати, -ся, позначити, -ся.

*Обозно-вещевое довольствие — валково-речове постачання.

*Обозный — валковий.

*Обозревать, обозреть —оглядати, оглянути, озирати, озирнути.

*Обойма — обіймиця, -ці; О. для патронов — набійна обіймиця; О. направляющая — напрямна обіймиця; О. разрезная — розрізна обіймиця.

*Оболочка — оболона, -ни.

*Оборона — оборона, -ни; О. активная — активна оборона; при О-не — підчас оборони; О. противогазовая — протигазова оборона; О. противотанковая — протитанкова оборона.

*Оборонительный — оборонний; О. бой — оборонний бій; О. действия — оборонні дії; О. зона — оборонна зона; О. полоса — оборонна смуга.

*Обороноспособность —обороноздатність, -ности.

*Оборот—оберт, -ту; (*голови*) поворот, -роту; (*речи*) зворот, -роту; О. колеса — оберт колеса.

*Оборудование—устаткування; О. позиций — устаткування позицій.

*Оборудовать — устаткувати.

Обосновывать, обосновать— обґрунтовувати, обґрунтувати.

*Обочина—обочина, -ни (*шляху, греблі*).

*Обоюдный — обопільний; О. удар — обопільний удар.

*Обработка — обробка, -ки, оброблення.

Образец — зразок, -зка.

Образование—утворення; освіта, -ти.

*Образовывать, образовать — утворювати, утворити; образуется облако газа — утворюється газова хмара.

*Образцовый — зразковий, взірцевий.

*Обратный—зворотний, задній;

О. засечка — зворо́тний за́черк; **О.** скат возвышенности — за́дній схил горо́вини.

Обратно — наза́д.

***Обращать, -ся, обратить, -ся** — звертати, -ся, звернути, -ся; **О.** в бегство противника — погнати во́рога.

***Обращение** — пово́дження; **О.** грубое — гру́бе, брута́льне пово́дження; **О.** жестокое — жорсто́ке пово́дження; **О.** ласковое — ласка́ве пово́дження.

***Обрез** — край, -а́ю; (*берега*) — кант; **О.** дульца гильзы — край ду́лка гі́льзи.

***Обрезок** — врі́зок, -зка; окра́вка, -ки.

***Обрубок** — оцу́пок, -пка.

***Обруч** — обру́ч, -ча́.

***Обрыв** — у́рвище, -ща.

***Обрывистый** — урви́стий.

***Обсадка** — обса́джування.

Обсеменение — за́сів, -ву, засі́вання.

***Обсервационный** — обсерваці́йний; **О.** мина — обсерваці́йна мі́на.

***Обсечка** — (*действ.*) обсіка́ння, обру́бування; (*предм.*) — обсіка́ч, -ча́; **О.** стальная — стале́вий обсіка́ч.

***Обследование** — обслі́дування.

***Обслуживание** — обслуго́вування; **О.** санитарное — сані́тарне обслуго́вування.

***Обслуживать, обслужить** — обслуго́вувати, обслужи́ти.

***Обслуживающий** — обслужни́й; **О.** значение — обслужне́ призна́чення.

***Обстановка** — обста́ва, -ви, обста́вини, -вин; **О.** оперативная — операти́вні обста́вини.

***Обстрел** — о́бстріл, -лу; **О.** стесненный — обме́жений о́бстріл.

***Обстреливаемый** — обстрі́люваний; **О.** пространство — обстрі́люваний про́стір.

***Обстреливать, обстрелять** — обстрі́лювати, обстріля́ти.

Обсуждение — обгово́рення.

***Обсыпа́ть, -ся, обсы́пать, -ся** — обсипа́ти, -ся, обси́пати, -ся.

***Обтекать, обтечь** — обтіка́ти, обтекти́, обхо́дити, обійти́.

***Обтирание** — обтира́ння.

***Обтирать, обтереть** — обтира́ти, обте́рти.

***Обтюратор** — обтура́тор, -ра.

***Обтюрация** — обтура́ція, -ції.

***Обтюрировать** — обтурува́ти.

***Обтюрирующий** — обтураці́йний; **О.** кольцо — обтураці́йне кільце́.

Обувать, обуть — взува́ти, взу́ти.

Обутый — взу́тий.

Обувь — взуття́.

***Обух** — обу́х, -ха.

***Обучать, обучить** — навча́ти, навчи́ти, вивча́ти, ви́вчити.

***Обучение** — навча́ння, нау́ка, -ки; **О.** начальное — початко́ве навча́ння; **О.** совместное — спі́льне навча́ння.

***Обхват** — обхо́плювання, обхо́плення, обі́йми, обі́йм; в **О.** — в обі́йми.

***Обход**—обхід, обходу; О. местности—обхід місцевости; О. участка — обхід дільниці; периметр О-да — периметер обходу.

***Обходить, -ся, обойти, -сь** — обминати, обходити, -ся, обійти, -ся, обминути.

***Обшивка** — обшивка, -ки, обшивання.

***Обшлаг** — вилога, -ги.

***Общевойсковой** — загальновійськовий.

***Общежитие** — бурса, -си.

***Общение**—зносини, -син, спілкування; О. личное — особисті зносини.

Общественный—громадський; О. бедствие — громадське лихо.

***Общий** — загальний, спільний; О. горизонталь—спільна поземина; О. порядок—загальн..й порядок; О. собрание — загальні збори; О. состязания—загальні змагання.

***Об'единенный** — об'єднаний.

***Об'ездной**—об'їзний; О. участок дороги — об'їзна дільниця шляху.

***Об'езжать, об'ехать** — об'їжджати, об'їздити, об'їхати.

***Об'ект** — об'єкт, -ту.

***Об'ектив** — об'єктив, -ву.

***Об'ективный**—об'єктивний; О. окошко — віконце об'єктиву.

***Об'ем** — обсяг, -гу.

***Об'емистый** — засадний, укладистий; О. фураж — засадний фураж.

***Об'яснительный** — пояснювальний; О. записка—пояснювальна записка.

***Обывательский** — обивательський; О. квартира — обивательська квартира.

***Обыкновенный** — звичайний; О. взрыв — звичайний вибух; О. шаг — звичайний крок.

Обыскивать, обыскать — обшукувати, обшукати, трусити, потрусити.

Обычный — звичайний, звичний; О. положение — звичайне становище, звичайний стан.

***Обязанность** —обов'язок, -зку; О. служебная—службовий обов'язок.

Обязательный — обов'язковий.

***Овал** — овал, -лу.

***Овальный** — овальний.

Овес — овес (вівса).

***Овладевать, овладеть**—опановувати, опанувати, здобувати, здобути,

***Овраг** — яр, яру.

***Овсяный** — вівсяний, на овес.

Оглашение — оголошення.

***Оглобля** — голобля, -лі.

***Огневой** — вогневий; О. вал—вогневий вал; О. группа—вогнева група; О. завеса — вогнева заслона; О. задача—вогневе завдання; О. мешок — вогневий мішок; О. позиция — вогнева позиція; О. положение—вогневий стан; О. преграда — вогнева перепона; О. рубеж — вогневий рубіж; О. связь—вогневий звязок; О. сред-

ства—вогневі засоби; О. точка — вогнева точка.

***Огнемет** — вогнемет, -ту; О. ранцевый — ранцевий вогнемет.

***Огнеметание** — вогнеметання.

***Огнеметный** — вогнеметний; О. фугас — вогнеметна фугаса.

***Огнеприпасы** — вогнеприпаси, -сів; расход О. — витрата вогнеприпасів; пополнение О. — поповнення вогнеприпасів.

***Огнесклад** — вогнесклад, -ду.

***Огнестрельный** — вогнепальний, стрільний; О. оружие—вогнепальна зброя; О. припасы—вогнепальні припаси; О. рана — стрільна рана.

***Огнеупорный** — вогнетривкий.

***Огниво** — кресало, -ла.

***Оголовье** — наголовач, -ча; О. мундштучное — байрачний наголовач.

***Оголять, оголить** — оголяти, оголити.

***Огонь**—вогонь, вогню; „Огонь" —„Вогонь"; О. автоматический — автоматичний вогонь; О. артиллерийский — гарматний вогонь; О. беглый — перебіжний вогонь; О. ближний — близький вогонь; О. вести—стріляти; вид огня — рід огню; О. групповой—груповий вогонь; О. дальний — далекий вогонь; О. действительный—дійсний вогонь; О. заградительный—заслонний вогонь; О. комбинированный—комбінований вогонь; О. косоприцельный — навскісний вогонь; линия О. — лінія вогню; меткий О. — влучний вогонь; меткость О. — влучність вогню; напряженность О.—напруженість вогню; О. навесный — звислий вогонь; О. непрерывный—безупинний вогонь; О. одиночный — вогонь поодинчий; О. перекидной —перекидний вогонь; О. перекрестный — перехресний вогонь; О. с рассеиванием — вогонь із розсівом; О. редкий — рідкий вогонь; ведение О.—провадження вогню; возобновление О.—відновлення вогню; открытие О.—розпочинання вогню; перенос О. — перенесення вогню; перерыв О. — переривання вогню; прекращение О. — припинення вогню; развить огонь — зміцнити вогонь; О. скачками вперед—вогонь скоками наперед; разделение О. — поділ вогню; распределение огня—розподіл вогню; сосредоточение огня—зосередження вогню; управление О-нем — керування вогнем; О. фланговый — фланковий огонь; О. фронтальный — фронтальний вогонь.

Огород — город, -да.

***Ограда, ограждение** — огорожа, -жі, забезпечення.

***Ограждать, оградить** — огороджувати, огородити, забезпечувати, забезпечити.

***Ограничение** — обмеження.

***Ограничивать, ограничить** — обмежувати, обмежити.

***Ограничитель**—обмежник, -ка.

***Одевать, одеть** — одягати

одягти́; „Одевать сбрую“ — „зашо́рувати“.

Одетый — (з) одя́гнений; не по форме **О.**—не за формою одя́гнений; неряшливо **О.** — неоха́йно одя́гнений.

*__Одежда__ — о́дяг, -гу; **О.** верхняя — ве́рхній о́дяг; **О.** защитная—захисний о́дяг; **О.** окопа — о́дяг ша́нця; **О.** откосов — о́дяг спохо́вин; **О.** постовая — стійко́вий о́дяг; форма **О.**—фо́рма о́дягу.

Одеяло — ко́вдра, -ри.

Один — оди́н, сам; „**Одна** очередь (две очереди), беглый огонь“ — „Одна́ черга́ (дві черги́), перебі́жний вого́нь“; „**Одними** руками коли“ — „Сами́ми рука́ми коли́“.

*__Одиночка__ — одине́ць, -нця́.

*__Одиночный__ — поодино́чний, поодино́кий, само́тний, окрі́чний; **О.** камера — окрі́чна ка́мера; **О.** огонь — пооди́нчий ого́нь; **О.** пост — пооди́нча сті́йка; **О.** учение—впра́ви одинце́м; **О.** цель—пооди́нча ціль; „**О-ми** заряжай“— „Поодино́кими заряджа́й“; „**О-ными** начинай“ — „Поодино́кими почина́й“.

*__Одноконный__ — однокі́нний.

*__Одноместный__ — одномісце́вий.

Однообразие —одномані́тність, -ности; **О.** наводки — одномані́тність наці́лювання.

Однообразный — одномані́тний.

*__Однопроводный__ — однопрові́дний.

*__Односкатный__ — односхи́льний.

*__Однотонность__ — одното́нність, -ности.

*__Одноцветный__ — однoба́рвний.

Одышка — дихави́ця, -ці.

*__Ожевальная форма__—ожева́льна фо́рма.

Ожидание — очі́кування.

*__Ожог__—о́пік,-ку; (*водою*) о́пар, -ру.

*__Озеро__ — о́зеро, -ра.

Ознакамливать, ознакомить—ознайо́млювати, ознайо́мити.

Ознаменование — знак, -ку, озна́ка, -ки; в **О.** — на озна́ку, на па́м'ятку.

*__Озокерит__—озокери́т, -ту, віск земляни́й.

Оказывать, -ся, оказать, -ся — виявля́ти, -ся, ви́явити, -ся; **О.** помощь — допомага́ти, допомогти́.

*__Окапывание__ — око́пування.

*__Окапывать, -ся, окопать, -ся__—обко́пувати, -ся, обкопа́ти, -ся.

*__Окисление__ — окислення.

*__Окись__ — за́кис, -су; **О.** железа—залі́зний за́кис; **О.** углерода — однoза́кис вуглецю́.

Оклюзия—оклю́зія, -зії; **О.** газов—оклю́зія га́зів.

Оклад — платня́, -ні.

*__Окно__ — вікно́, -на́; **О.** верхнее—ве́рхнє вікно́; **О.** для выхода газов — вікно́ для ви́ходу га́зів; **О.** нижнее — ни́жнє вікно́; **О.** продолговатое — довга́сте вікно́; **О.** слуховое — дахове́ вікно́.

*__Окованный__ — оку́тий; **О.** железом — оку́тий залі́зом.

***Оковка** — (*действие*) обкóвування, (*вещь*) закíвець,-вця.
***Оковывать, оковать** — обкóвувати, обкувáти.
***Околица** — окóлиця, -ці.
***Околодок** — лікáрський пункт.
***Оконечность** — кінéць, кінця́, край, -áю; (*человека*) кінцíвка.
Оконечности — рýки (рук) й нóги (ніг).
***Оконечный** — кінцéвий.
***Оконный** — вікóнний; **О.** косяк—лýтка, -ки; **О.** рама — вікóнна варцáба; **О.** стекло—шибка, -ки; **О.** форточка — кватúрка, -ки.
***Окоп** — шáнець, -нця; **О.** безбрустверный — безбрýстверовий шáнець; **О.** гнездный—гніздовúй шáнець; **О.** для стрельбы лежа—шáнець для стріля́ння навлéжачки; **О.** для стрельбы с колена — шáнець для стріля́ння з колíна; **О.** для стрельбы стоя — шáнець для стріля́ння навстóячки; **О.** запасный—запаснúй шáнець; **О.** из снега—шáнець зі снíгу; **О.** кинжальный—кинджáльний шáнець; **О.** ложный—фальшúвий шáнець; **О.** отдельный—окрéмий шáнець; **О.** пулеметный—кулемéтний шáнець; **О.** стрелковый — стрілéцький шáнець; **О.** в плане змейкою — шáнець у плáні змíйкою; **О.** ячеечный—гніздовúй шáнець; начертание **О**-па—нáрис шáнця.
***Окошко** — вікнó, -нá; **О.** об'ективное — вікóнце об'єктúва.
***Окраина** — край, -áю, кінéць, -нця́; **О.** селения — кінéць селá.
***Окраска** — забáрвлення, фарбувáння, пофарбувáння; **О.** подражательная —наслідóвне фарбувáння, бáрвлення; **О.** предмета—бáрва прéдмета, пофарбувáння прéдмета.
***Окрашивание** — забáрвлення, фарбувáння; **О.** защитное—захиснé забáрвлення.
Округ — окрýга, -ги.
***Окружать, окружить** — отóчувати, оточúти.
***Окружение** — отóчення.
***Октябрьский** — жовтнéвий; **О.** революция—Жовтнéва революція, -ції.
***Окуляр** — окуля́р, -ра.
***Окулярный** — окуля́рний; **О.** (глазная) трубка—окуля́рна трýбка.
***Окутывание**—обгóртáння, оповивáння; **О.** газами—оповивáння гáзами.
***Олово** — цина, -ни.
***Ольдгамовское соединение**—Ольдгáмова злýка.
***Омеднение** — омíднення.
***Опалзывать, оползти**—осувáтися, осýнутися.
***Опасность** — небезпéка, -ки.
Опасный — небезпéчний.
***Опахало** — вíяло, -ла.
***Оперативный** — оперативний; **О.** задание—оперативне завдáння; **О.** обстановка — оперативні обстáвини; **О.** приказ — оперативний наказ.
***Операция** — оперáція, -ції.

***Опилки**—(*древесные*) ти́рса, си; **О.** (*металлич.*)—ошу́рка, -ки.

***Опираться, опереться** — опира́тися, опе́ртися, спира́тися, спе́ртися.

***Описание** — о́пис, -су; **О.** устное — у́сний о́пис.

***Опись**—о́пис, -су, рее́стер, -тра; **О.** краткая лошадям — коро́ткий рее́стер ко́ней; **О.** оружия—рее́стер збро́ї.

***Оплетка** — о́плітка, -ки.

Оповещать, оповестить—оповіща́ти, оповісти́ти, сповіща́ти, сповісти́ти.

***Опознавательный** — прикме́тний; **О.** знак — прикме́тний знак.

***Опознавать, опознать** — розпізнава́ти, розпізна́ти.

***Опознание** — розпізна́ння.

***Оползание** — осува́ння.

***Опора**—опо́ра, -ри; **О.** моста—опо́ра мо́сту.

***Опорный** — опо́рний; **О.** втулка — опо́рний ту́лок; **О.** плоскость—опо́рна пло́ща; **О.** пункт—опо́рний пункт; **О.** стакан — опо́рний цилі́ндер.

***Опорожнять, опорожнить** — спорожня́ти, спорожни́ти.

***Опорожненный** —спорожнений.

***Оправа** — опра́ва, -ви; **О.** поперечного уровня — опра́ва поперечної позе́мниці.

***Оправка**—опра́влення, о́правка.

***Оправлять, -ся, оправить, -ся** — оправля́ти, -ся, опра́вити, -ся; (*выздороветь*) — ви́чуняти; „Оправиться" — „Спочи́нь".

***Опрашивать, опросить** — допи́тувати, допита́ти.

***Определение**—ви́значення; **О.** положения точек — ви́значення поло́ження то́чок; **О.** превышения точек — ви́значення переви́щення то́чок; **О.** расстояния — ви́значення відда́лення; **О.** точки стояния—ви́значення то́чки стоя́ння.

***Определенный** — пе́вний, ви́значений.

***Определять, -ся, определить, -ся**—визнача́ти, -ся, ви́значити, -ся, признача́ти, -ся, призна́чити, -ся, прису́джувати, присуди́ти.

***Опрокидывание** — перекида́ння, переверта́ння.

***Опрокидывать, опрокинуть** — перекида́ти, переки́нути, переверта́ти, переверну́ти.

***Опрос** — о́пит, -ту, опи́тування.

***Оптический** — опти́чний; **О.** обман—опти́чна обма́на; **О.** прицел—опти́чний мі́рник; **О.** связь—опти́чний зв'язо́к.

***Опускание** — спуска́ння.

***Опускать, опустить**—спуска́ти, спусти́ти.

***Опускной** — спускни́й.

***Опушка** — (*одежды*) облямі́вка, -ки; (*леса*)—узлі́сся.

***Опытный**—досві́дчений, спро́бний.

***Оранжевый** — жовтогаря́чий.

***Орган** — о́рган, -на.

Организатор — організатор, -ра, упорядник, -ка.

Организационно - распределительный отдел — організаційно-розподільний відділ.

Организационный — організаційний.

***Организация**—організація, -ції; (*чего*) улаштування; **О.** с'емки — організація здіймання.

Организованность — організованість, -ности.

***Орден** — орден, -на; **О.** Красного Знамени—Орден Червоного Прапору; **О.** Трудового Знамени—Орден Трудового Прапору.

***Ордер** — ордер, -ра.

***Ординарец**—ординарець, -рця; **О.** личный — особистий ординарець.

***Ординарный** — ординарний, звичайний.

***Ордината** — ордината, -ти.

***Ориентир** — орієнтир, -ра; **О.** буссоль — орієнтир бусоля.

***Ориентирование** — орієнтування.

***Ориентировать, -ся** — орієнтувати, -ся.

***Ориентировочный** — орієнтаційний; **О.** направление — орієнтаційний напрям; **О.** предмет — орієнтаційний предмет.

***Оркестр** — оркестра, -ри.

***Ортоскоп** — ортоскоп, -па

***Орудие** — гармата, -ти; знаряддя; **О.** с затвором — гармата із замком; **О.** сопровождения — супровідна гармата.

***Орудийный** — гарматний; **О.** запряжка—гарматний запряг; **О.** начальник — начальник гармати; **О.** расчет — обслуга гармати; **О.** учение — гарматне навчання.

***Оружейник** — зброяр, -ра.

***Оружейный** — збройовий; **О.** каптенармус — збройовий каптенармус; **О.** мастерская—зброярня; **О.** склад — збройниця.

***Оружие**—зброя, -рої; **О.** гладкоствольное—гладкоцівкова зброя; **О.** заручное—запасна зброя; **О.** заряженное—заряджена зброя; **О.** колющее—колольна зброя; **О.** магазинное — магазинова зброя; **О.** нарезное—нарізна зброя; **О.** огнестрельное—вогнепальна зброя; **О.** рубящее — рубальна зброя; **О.** холодное — січна зброя; **Оружием владение**—орудування зброєю.

***Осада** — облога, -ги.

***Осадка** — осідання.

***Осадный** — обложний; **О.** положение—стан облоги.

***Осадок** — (*атмосф.*) опад, -ду; (*гуща*) осад, -ду, гуща, -щі.

***Осаждать, осадить** — облягати, облягти, обступати, обступити, (*химич.*) осаджувати, осадити.

***Осажденный**—обложений; обложенець, -нця.

***Осаживать, осадить** (*опускать*) — осаджувати, осадити; (*коня*)—збивати, збити.

Осведомленность — поінформованість, -ности.

***Освежение** — відсвіження; **О.** воздуха — провітрювання.

***Осветительный**—освітлювальний; **О.** прибор—освітлювальний прилад; **О.** ракета—освітлювальна ракета.

***Освещать, осветить** — освітлювати, освітлити.

***Освещение** — освітлення.

Освидетельствование—огляд, -ду.

Освобождать, -ся, освободить, -ся—звільняти, -ся, звільнити, -ся.

Освобождение — звільнення; **О.** досрочное—дотермінове звільнення; **О.** от наряда—звільнення від наряду.

***Осевой** — осьовий; **О.** наконечник — осьовий наконечник, -ка; **О.** подшипник — осьова вальниця.

***Оседатель**—осідник, -ка.

***Оседающий**—осідний; **О.** приспособление — осідний пристрій; **О.** цилиндр — осідний циліндер; **О.** часть — осідна частина.

***Оседлывать, оседлать** — сідлати, осідлати.

***Оселок** — брусок, -ска.

***Осечка** — осічка, -ки.

***Осколок** — скалка, -ки.

***Осколочный** — скалковий.

***Ослабление** — ослаба, -би.

***Ослаблять, ослабить**—послабляти, послабити; (*поводья*) попускати, попустити; **О**-ить влияние — зменшити вплив.

Ослепление — осліплення.

Ослеплять, ослепить — осліпляти, осліпити, засліплювати, засліпити.

***Ослушание** — непослух, -ху.

Осматривать, осмотреть — оглядати, оглянути.

***Осмолка** — обсмолювання, обсмолення.

***Осмотр** — огляд, -ду; **О.** инспекторский—інспекційний огляд; **О.** медицинский—медичний огляд.

Осмотрительно — обачно.

***Оснастка**—оснащування, оснащення.

***Основа** — основа, -ви; **О.** сетчатая—сітчаста основа; **О.** сплошная—суцільна основа.

***Основание** — підстава, -ви; основа, -ви; **О.** деревянное—дерев'яна основа; **О** деятельное — активна основа; **О.** недеятельное—пасивна основа; **О.** масштаба — основа мірила; **О.** мушки—основа мушки; **О.** прицела — основа мірника; **О.** ската — спід схилу; **О.** уровня — основа поземниці.

Основательность — ґрунтовність, -ности.

Основательный — ґрунтовний.

***Основной** — основний, головний, провідний; **О.** горизонталь—основна поземина; **О.** доска—основна дошка; **О.** заряд — основний заряд; **О.** мысль — провідна думка; **О.** орудие—основна гармата; **О.** стойка—основна постава; **О.** точка — основна точка.

Особый — (*отдельный*) окремий, (*особенный*) особ-

ли́вий; О. отдел — окре́мий ві́дділ.

Оставаться, **остаться** — залиша́тися, залиши́тися, лиша́тися, лиши́тися.

Оставлять, **оставить** — лиша́ти, лиши́ти, залиша́ти, залиши́ти, ки́дати, поки́нути.

***Останавливать**, **-ся**, **остановить**, **-ся** — зупиня́ти, -ся, зупини́ти, -ся, спиня́ти, -ся, спини́ти, -ся.

***Останавливающий** — зупи́нний; **О.** удар — зупи́нний уда́р; **О.** укол — зупи́нний уко́л.

***Остановка** — зу́пинка, -ки.

***Остов** — снасть, -ти, кістя́к, -ка́; **О.** венчатый — вінча́ста снасть; **О.** станка — снасть станка́; **О.** стойчатый — сторчова́ снасть; **О.** треноги — снасть-триніжка.

Осторожность — обере́жність, -ности.

***Острие** — вістря́; (*иглы*) жало́, -ла́; (*ножа*) — ле́во; (*прерывателя*) — шпе́вик, -ка.

***Остров** — о́стрів, -рова.

***Острогубцы** — гострогу́бці.

***Остроконечный** — го́стрий; (*гора*) стрімча́стий; **О.** пуля — го́стра ку́ля.

***Остряк** — гостря́к, -ка́.

***Осушительный** — висушни́й; **О.** канава — висушна́ кана́ва.

Осуществлять, **осуществить** — здійснювати, здійснити; спра́вджувати, спра́вдити.

Осыпа́ть, **-ся**, **осы́пать**, **-ся** — обсипа́ти, -ся, обси́пати, -ся.

***Ось** — вісь; **О.** абсцисс — вісь абсци́с; **О.** барабана — вісь бараба́на; **О.** боевая — бо́йна вісь; **О.** ведущая — тягова́ вісь; **О.** вращения рычага — вісь оберта́ння ва́желя; **О.** выбрасывателя — вісь викидача́; **О.** дифференциала — вісь диференція́лу; **О.** дороги — вісь шляху́; **О.** канала ствола — вісь кана́лу цівки; **О.** курка — вісь курка́; **О.** несъемная — нездійма́на вісь; **О.** овала — вісь ова́лу; **О.** ординат — вісь ордина́т; **О.** походная — похі́дна вісь; **О.** приемника — вісь приймача́; **О.** рассеивания — вісь ро́зсіву; **О.** рукоятки — вісь ру́чки; **О.** связи — вісь звязку́.

***Отапливать**, **-ся**, **отопить**, **-ся** — огріва́ти, -ся, огрі́ти, -ся.

***Отбив** — відбива́ння; **О.** круговой — колове́ відбива́ння; **О.** уступающий — відступне́ відбива́ння.

***Отбивать**, **-ся**, **отбить**, **-ся** — відбива́ти, -ся, відби́ти, -ся; „**Отбей вверх**" — „Відбий догори́"; „**Отбей налево**" — „Відби́й налі́во"; „**Отбей направо**" — „Відби́й напра́во"; „**Отбить ответ**" — „Відби́ти ві́дповідь".

***Отбитие** — відбиття́; **О.** атаки — відбиття́ ата́ки.

***Отблеск** — ві́дблиск, -ку.

***Отбой** — відбі́й, -бо́ю.

***Отборный** — добі́рний; **О.** боец — добі́рний бо́єць.

Отбрасывать, **-ся**, **отбросить**, **-ся** — від(од)кида́ти, -ся, від(од)-

ки́нути, -ся; від(од)бива́ти, -ся, від(од)би́ти, -ся.

***Отбывать, отбыть** — відбува́ти, відбу́ти; **О.** наказание — відбува́ти, відбу́ти ка́ру.

***Отбытие**—відбува́ння, відбуття́.

***Отверстие** — о́твір, -вору; **О.** выпускное — випускни́й о́твір; **О.** для оси курка — о́твір для о́си курка́; **О.** для походной оси — о́твір похі́дної о́си; **О.** газовое — га́зовий о́твір; **О.** запальное — підпа́льний о́твір; **О.** круглое — кру́глий о́твір; **О.** нарезное — нагвинто́ваний о́твір; **О.** наливное — наливни́й о́твір; **О.** пароотводное—паровідвідни́й о́твір.

***Отвертка** — розшру́бник, -ка.

***Отвертывать, отвертеть** — відкру́чувати, відкрути́ти, відверта́ти, відверну́ти.

***Отвес** — виско́к, -ска́.

***Отвесно**—прямови́сно, стрі́мко.

***Отвесный**—стрімки́й, стінува́тий, сторчови́й; **О.** берег — стрімки́й бе́ріг; **О.** положение прибора — сторчове́ поло́ження при́строю.

***Ответ** — ві́дповідь, -ди; **О.** сложный — складна́ ві́дповідь.

***Ответный**— зворо́тний; **О.** атака — зворо́тна атака.

Ответственность — відповіда́льність, -ности.

Ответственный— відповіда́льний; **О.** организатор — відповіда́льний організа́тор; **О.** секретарь — відповіда́льний секре́тар.

***Ответчик**—відповіда́льник, -ка.

Отвечать, ответить —відповіда́ти, відпові́сти.

***Отвинчивать, отвинтить**—відґви́нчувати, відґвинти́ти.

***Отвлекать, отвлечь**— відверта́ти, відверну́ти; відтяга́ти, відтягти́.

***Отвод** — відві́д, -во́ду, відво́дження, відве́дення; **О.** воды — відве́дення води́; **О.** квартир — відве́дення приміщ(ень); **О.** круговой —колове́ відве́дення; **О.** простой — про́сте відве́дення; **О.** тока — відве́дення стру́му; **О.** ударом — відве́дення уда́ром.

***Отводить, отвести** — відво́дити, відве́сти; відверта́ти, відверну́ти.

***Отводка** — відвідни́к, -ка́.

Отворять, отворить — відчиня́ти, відчини́ти.

***Отвращение** — відверта́ння; **О.** побега — запобіга́ння вте́чі.

***Отвязывать, -ся, отвязать, -ся** (*о лошади*) — (од)відви́зувати, -ся, (од)відвяза́ти, -ся.

***Отгибать, отогнуть** — відгина́ти, відігну́ти.

***Отдавать, отдать** — (од)віддава́ти, (од)відда́ти; **О.** приказание — да́ти нака́за, наказа́ти.

***Отдаление** — відда́лення; ві́ддаль, -ли.

***Отдача** (*орудия*) — відбі́й, -бо́ю.

Отдел — ві́дділ, -лу; ро́зділ, -лу.

***Отделение** — (*войск. соединен.*) рій, ро́ю; ві́дділ, -лу;

(*действ.*) — відділення; „О. ко мне" — „Рій до мене".

***Отделенный** — ройовий; О. окоп — шанець на рій.

***Отделка** — оброблення, оброблювання.

Отдельно — окремо.

***Отдельный** — окремий; (*единичный*) поодинокий; О. боец — окремий боєць; О. кавалерийская бригада — окрема кінна бригада; О. караул — окрема сторожа; О. часть — окрема частина; О. эскадрон — окрема кінна сотня.

***Отделять, отделить** — відокремлювати, відокремити, відділяти, відділити.

***Отдушина** — продух, -ху.

***Отдых** — відпочинок, -нку.

Отдыхающий — що відпочиває; О. часть — частина на відпочинку.

***Отек** — пухлина, -ни, (*ноги*) набреск.

***Отжимать, отжать** (*отталкивать*) — відтискати, відтиснути.

***Отзыв** — (*воен.*) відклик, -ку; думка, -ки.

***Отказ** — відмова, -ви; до О. — до відпори.

***Откат** — відкочування; відкот, -ту.

***Откатывать, откатить** — відкочувати, відкотити.

***Откачивать, откачать** (*насосом*) — відсмоковувати, відсмокувати.

***Откидной** — відкидний; О. борт — відкидний облавок; О. сошник — відкидний леміш; О. щит — відкидний щит.

***Откидывание** — відкидання.

***Откладывать, отложить** — відкладати, відкласти.

***Отклонение** — відхил, відхилення; О. вероятное (серединное) — імовірний (середній) відхил; О. пули — відхил кулі.

***Отклонять, отклонить** — відхиляти, відхилити, відвертати, відвернути.

***Откомандировывать, откомандировать** — відряджати, відрядити.

***Откос** — споховина, -ни; О. естественный — властива споховина; О. крутой — крута споховина.

***Откосный** — споховинний; скісний; Откосный ремень — скісний ремінь.

***Откручивать, открутить** — відкручувати, відкрутити.

***Открывать, открыть** — відкривати, відкрити; відчиняти, відчинити; викривати, викрити.

***Открытие** — відкриття, викриття; О. огня — розпочинання вогню.

***Открытый** — відкритий; О. бой — відкритий бій; О. бойница — відкрита бійниця; О. местность — місцевість чиста, місцевість відкрита; О. позиция — відкрита позиція, -ції.

Отлагательство — (од)відкладення.

Отличаться, отличиться—(од)відрізнятися, (од)відрізнитися; (од)відзначатися, (од)відзначитися.

Отличие — відміна, -ни; відзнака, -ки.

***Отличительный** — відмітний, відмінний; О. знак — відмітний знак, -ку.

***Отличный** — видатний; дуже гарний, відмінний; О. стрелок—видатний стрілець, -льця; О. стрельба — видатне стріляння.

***Отлогий** — положистий; О. траектория — положиста траєкторія, -рії.

***Отлогость**—положистість, -тости; О. траектории — положистість траєкторії.

***Отложение**—поклад, -ду; відкладання.

Отлучаться, отлучиться—(од)відлучатися, (од)відлучитися.

Отлучившийся — що відлучився.

***Отлучка** — відлука; О. самовольная — самовільна відлука.

***Отмель** — обмілина, -ни.

Отмена — скасування.

Отменять, отменить — касувати, скасовувати, скасувати.

***Отмеривание** — (од)відмірювання.

***Отметка** — зазнака, -ки; позначка, -ки; О. высот — позначка висот; по отметкам — за зазнаками.

***Отметчик** — зазначник, -ка.

***Отмечание** — зазначання, зазначування; О. орудия — зазначання гармати.

Отмечать, отметить — зазначати, зазначити.

***Отмостка** — вимощення.

Отмостить — (*досками*) вимостити, вистелити; (*камнем*)—вибрукувати.

***Отмывка** — відмивання; відмивка.

***Отмыкать, отомкнуть** — відмикати, відімкнути; О. штык — здіймати, зняти багнета.

***Относительный** — відносний; О. длина тела орудия — відносна довжина тіла гармати; О. заряд — відносний заряд; О. командование высот — відносне командування висот.

***Отношение** — відношення; (*канц.*) завідомлення.

***Отогнутый** — відігнутий.

***Отодвигать, отодвинуть** — відсувати, відсунути.

***Отожженный** — відпалений; О. проволока — відпалений дріт.

***Отопление** — огрів, огрівання; О. паровое — огрів паровий.

Оторванность — відірваність, -ности.

Оторг — (*скор.*) відорг, -га.

***Отпор** — відсіч, -чи.

***Отправление** — виряджання, вирядження; виконання; О. команд — виряджання команд; О. обязанностей—виконання обов'язків; О. поезда — виряджання поїзда, вирушення поїзда.

*Отправлять, отправить — виряджа́ти, ви́рядити.

*Отпрягать, отпречь — випряга́ти, ви́прягти; „Отпрягай“ — „Випряга́й“.

*Отпрягание — випряга́ння.

*Отпуск — відпу́стка, -ки; О. бессрочный — безтермі́нова відпу́стка; О. кратковременный — короткоча́сна відпу́стка; О. по болезни — відпу́стка че́рез хворі́сть; О. продолжительный — довгоча́сна відпу́стка.

*Отпускной — відпускни́й; О. билет — відпускни́й біле́т.

*Отравленный — отру́єний, затру́єний.

*Отравлять, отравить — отру́ювати, отру́їти, затру́ювати, затру́їти.

*Отравляющий — тру́йний; О. вещество — тру́йна речови́на́.

*Отражатель — відбива́ч, -ча́; „Отражатель больше (меньше)—00“ — „Відбива́ч більш (менш)—00“.

*Отражательный — відбивни́й; О. выступ — відбивни́й ви́ступ.

*Отражать, отразить (*врага, свет*) — відбива́ти, відби́ти.

*Отражение — відбива́ння; відби́ток, -тка; О. атаки — відбива́ння ата́ки.

*Отрасль — га́лузь, -зи.

*Отрезок — відти́нок, -нка.

*Отрешать, отрешить — усува́ти, усу́нути; О. от должности — усува́ти з поса́ди.

*Отрицательчый — негати́вний; від'є́мний.

*Отрог — відно́га, -ги.

*Отросток — па́росток, -тка.

*Отрывка — копа́ння, відкопува́ння; О. окопа — копа́ння ша́нця.

*Отряд—загі́н, -го́ну; ві́дділ, -лу; О. автомобильный — автомобі́льний загі́н; О. банно-прачечно-дезинфекционный —ла́зне-пра́льно-дезинфекці́йний ві́дділ; О. боковой — бокови́й загі́н; О. воздухоплавательный— повітропла́вний загі́н; О. головной — головни́й загі́н; О. десантный — деса́нтний загі́н; О. перевязочный — перев'я́зувальний ві́дділ; О. сторожевой — сторожови́й загі́н; О. строевой — муштрови́й загі́н; О. эвакуационный — евакуаці́йний ві́дділ; О. эпидемический — епіде́мічний ві́дділ.

*Отсек — ві́друб, -бу.

*Отсекающий зуб — зуб-ві́друб.

*Отсечка-отражатель — ві́друб-відбива́ч.

*Отсечный — відрубни́й; О. позиция — відрубна́ пози́ція, -ції.

Отсрочка — відро́чення.

*„Отставить“ — „Верни́“.

Отставший — відста́лий.

*Отстаивать, отстоять — (од) відсто́ювати, (од)відсто́яти.

*Отстегивать, отстегнуть — (од)відстіба́ти, (од)відстебну́ти.

Отстранять, отстранить—усо́вувати, усу́нути.

*Отступательный — відступ-

ний; О. бой — відступний бій; О. марш — відступний рух.

*Отступать, отступить — відступати, відступити, відходити, відійти.

*Отступление — відступ, -пу.

Отсутствие — відсутність, -ности.

Отсутствовать — бути відсутнім.

Отсутствующий — відсутній.

*Отсчет — відлік, -ку, відлічення, відлічування.

*Отсыревать, отсыреть—звогчуватися, звогчитися.

*Отсырелый — відвоглий.

*Отталкивание — відштовхування.

*Отталкивать, оттолкнуть — відштовхувати, відштовхнути.

*Оттенять, оттенить — (од)відтіняти, (од)відтінити.

*Оттенение — відтінювання.

*Оттенок — відтінок, -нка.

*Оттеснять, оттеснить — відтісняти, відтіснити; відкидати, відкинути.

*Оттиск — відбиток, -тка.

*Оттягивать,оттянуть — (од)відтягати, (од)відтягнути.

*Оттяжка — отоса, -си; відтягання; О. с зацепом — отоса з зачепою.

*Отход — відхід, -ходу.

*Отходить, отойти — відходити, відійти.

*Отхожее место—відходок,-дка.

*Отчаливать, отчалить — відчалювати, відчалити.

*Отчет — звіт, -ту, справоздання.

Отчетливость — виразність, -ности.

*Отчетность — звітність, -ности.

*Отчетный — звітний; О. карточка — звітна картка.

*От'езд— від'їзд, -ду; О. ближний — близький від'їзд; О. дальний — далекий від'їзд.

*Охват — охоплення.

*Охватывающее движение — охоплювальний рух.

*Охватывать, охватить—охоплювати, охопити.

*Охлаждающий — охолодний.

*Охлаждение—охолодж(ува)ення; О. водяное — охолодж(ува)ення водяне; О. ствола — охолодж(ува)ення цівки.

*Охотник — охочий; мисливець.

*Охотничий — мисливський; Охотничий патрон — мисливський набій.

*Охра — вохра, -ри; О. желтая — жовта вохра; О. красная— червона вохра.

*Охрана — охорона, -ни.

*Охранение — охорона, -ни; О. артиллерии — охорона артилерії; О. боковое — бокова охорона; О. воздушное — повітряна охорона; О. земное — наземна охорона; О. круговое — колова охорона; О. непосредственное — безпосередня охорона; О. неподвижное — нерухома охорона; О. подвижное — рухома охорона; О. походное —

похідна охорона; **О.** сторожовое— сторожова охорона; **О.** тыловое— тилова охорона; **О.** фланговое— фланкова охорона; фронтальное **О.** — фронтальна охорона; **О.** химическое — хемічна охорона.

***Охранительный, охранный** — охоронний, захисний, запобіжний; Охранительный блиндаж — захисний бліндаж; Охоронная жердь — запобіжна жердина.

***Охранять, охранить** — охороняти, охоронити.

***Охраняющий** — охоронний; що охороняє; **О.** взвод — чота, яка охороняє; **О.** часть — частина, яка охороняє.

***Оценка** — оцінка, -ки, оцінювання; **О.** целей — оцінка цілів; **О.** обстановки — оцінка обставин.

***Оцепление**—обступ, -пу, обступання.

***Оцеплять, оцепить** — оточувати, оточити, обступати, обступити.

***Очаг** — вогнище, -ща.

***Очелок** (*у печи*) — челюсти.

Очень — дуже, сильно; **О.** высокий разрыв — дуже високий розрив.

***Очередной**—черговий; **О.** дневальный — порядковий черговець; „Очередной, на пост" — „Черговий, на стійку"; „Очередной, оружие к ноге, отстегнуть патронную сумку" —„черговий, зброю до ноги, відстебнути набійницю".

***Очередь** — черга, -ги; **О.** батарейная — батерійна черга; вне **О**-ди — по-за чергою; „Очередь— огонь" — „Черга — вогонь".

***Очертание** — обрис, -су.

Очистка — очищення.

***Очки** — окуляри, -рів.

***Очко** — вічко, -ка; **О.** навинтованное — нагвинтоване вічко.

Ошибка — помилка, -ки.

Ошибочный — помилковий.

***Ошоривание** — зашорування.

***Ошоривать, ошорить** — зашорувати, зашорувати.

***Ощупью**—помацки, навпомацки.

П

***Падающий** — що падає; **П.** мишень — мета, що падає.

***Падение** — падання; спад, -ду; **П.** листом — падання листом.

***Пажилина** (*моста*)— притужина, -ни.

Паек — пайка, -ки.

***Паз**—ґара, -ри; **П.** вертикальные—простовисні ґари; **П.** верхний — верхня ґара; **П.** для выступа бородки трубки ударника— ґара для виступу борідки трубки ударника; **П.** для конца гнетка предохранителя — ґара для кінця гнітка запобіжника; **П.** для шипа рукоятки — ґара для чопа ручки; **П.** кольцевой — кільцева ґара; **П**-ы рамы — ґари рами;

П. скошенный — скісна ґара; П. продольный — подовжна ґара.

*Пакгауз — пакгавз, -зу.

*Пакет — пакет, -та; П. горючий — пальний пакет; П. индивидуальный — індивідуальний пакет.

*Пакля — клочча, -ччя.

Палата — палата, -ти.

*Палатка — намет, -ту.

*Палаточный—наметний; П. лагерь — наметний табор.

*Палаш — палаш, -ша.

*Палец — палець, -льця; П. безымянный — підмизинний палець; П. большой — великий палець; П. верхние — верхні пальці; П. к крючку — палець до гака; П. ограничитель — палець обмежник; П. указательный — вказівний палець.

*Палочка — паличка; П. деревянная — дерев'яна паличка.

*Палуба—(*строения*) палуб, -ба; (*судна*) палуба, -би.

*Пальба — стрілянина, -ни.

*Панель — лиштва, -тви; панеля, -лі.

Паника — паніка, -ки.

*Панорама — панорама, -ми; П. артиллерийская — гарматна панорама.

*Панорамное гнездо — гніздо панорамне.

*Пантограф — пантограф, -фа.

*Панцырь — панцер, -ра.

*Папка — шабатурка, -ки.

*Пар — пара, -ри; П. водяной — водяна пара.

*Парабола — парабола, -ли.

*Парад—парада, -ди; „П. смирно, к торжественному маршу на (столько-то) линейных дистанций, по-ротно, равнение направо“— „Парада струнко, до урочистого руху на (стільки ось) лінійних дистанцій, сотнями, рівнання праворуч“.

*Параллель—рівнолежник, -ка, паралеля, -лі.

*Параллельный — рівнобіжний, рівнолежний; П. брусья — рівнолежні бруси; П. веер—рівнобіжне віяло.

*Парапет — парапет, -ту.

*Парафин — парафіна, -ни.

*Парашют — парашут, -та.

*Парировать — відбивати.

*Парк — парк, -ку; П. артиллерийский — артилерійний парк; П. инженерный — інженерний парк.

Парламентер — парламентар, -ря.

*Парный — парний, паристий; П. пост — парна стійка; П. часовые — парні стійкові.

*Паровоз — паротяг, -гу; П. броневой — панцерний паротяг.

*Паровозный — паротяговий.

*Паровой — паровий; П. камера — парова камера; П. катер — парова катерка; П. отопление — паровий огрів.

*Паровыпускной— паровипускний.

*Пароль — пароль, -лю.

*Паром — пором, -на.

*Пароотводный — паровідвідний; П. отверстие — паровідвідний отвір; П. трубка — паровідвідна трубка.
*Парорабочий — пароробочий.
*Пароход — пароплав, -ва.
*Пароходный — пароплавний.
Партбилет — партквиток, -тка.
Партдисциплина — партдисципліна, -ни.
Партзадание — партзавдання.
Партзанятие — партнавчання.
Партиец — партієць, -тійця.
*Партизан — партизан, -на.
*Партизанский — партизанський; П. война — партизанська війна; П. действие — партизанська дія; П. отряд — партизанський загін.
Партийность — партійність, -ности.
Партийный — партійний; П. аппарат — партійний апарат; П. комиссия — партійна комісія.
*Партия — партія, -тії; П. разведывательная — розвідча партія.
Партколлектив — партколектив, -ву.
Партком — партком, -му.
Партконференция — партконференція, -ції.
Партобязанности — партобов'язок, -зка.
Партработа — партробота, -ти.
Партстаж — партстаж, -жу.
Партустав — партстатут, -ту.
Партэтика — партетика, -ки.
Партядро — партядро, -ра.
*Парус — вітрило, -ла.
*Парусина — парусина, -ни.
*Пасмурный — хмарний.
*Пассивный — пасивний.
*Патрон — набій, -бою; П. боевой — бойовий набій; П. караульные — набої для сторожі; П. охотничий — мисливський набій; П. унитарный — унітарний набій; П. учебный — навчальний набій; П. холостой — сліпий набій.
*Патронник — набійник, -ка.
*Патронный — набійний; П. в'юк — набійний в'юк; П. двуколка — набійна бідка; П. коробка — набійна коробка; П. лента — набійна стрічка; П. лоток — набійний короб; П. магазин — набійний магазин; П. резерв — набійний резерв; П. склад — склад набоїв; П. сумка — набійниця; П. обойма — обіймиця набійна.
*Патронташ — набійниця, -ці.
*Патрубок — патрубок, -бка.
*Патрулирование — патрулювання.
*Патруль — патруль, -ля.
*Пауза — павза, -зи.
*Пачка — пачка, -ки.
Пачкать, запачкать — бруднити, забруднити, мазати, замазати.
Пашня — нива, -ви, рілля, -ллі.
*Паяльник — лютівник, -ка.
*Паяльная лампа — лютувальна лямпа.
*Педаль — ступатень, -тня.
*Педометр — кроколічильник, -ка.
Пекарня — пекарня, -ні.
*Пеленгаторная станция — пеленгаційна стація, -ції.

***Пенек**—пеньо́к, -пька́; (*тех.*) шпе́ник, -ка.

Пение — спів, -ву; спі́ви, -вів, співа́ння.

Пень — пень (пня).

***Пеньковый** — конопля́ний.

Первичный—первісний, почат-ко́вий.

***Первосрочный** — пе́ршого те́р-міну, першотерміно́вий; **П.** об-мундирование — першотерміно́ве умундирува́ння.

Первый — пе́рший; „Первая смена к разводящим" — „пе́рша змі́на до розві́дників"; **П.** шеренга — пе́рший шере́г.

***Перебегать, перебежать**—пе-ребіга́ти, перебі́гти; передава́ти-ся, переда́тися.

***Перебежка**—пере́біг, -гу; пе-ребіга́ння; **П.** стремительная — нава́льний пере́біг.

***Перебежчик**—переки́пець, -нця.

***Перебивание** — перебива́ння.

***Переборка** — (*в конюшне*) перегоро́дка, -ки; пере́ділка, -ки.

***Перебрасывать, перебросить** — перекида́ти, переки́нути.

***Переброска** — переки́д, -ду; перекида́ння.

***Перевал** — перехі́д; **П.** горный — гі́рський перехі́д.

***Переверка** — пере́вірка, -ки; перевіря́ння.

***Переверять, переверить**—пе-ревіря́ти, переві́рити.

***Перевес** — перева́га, -ги; **П.** в огне—перева́га у вогні́.

Перевод (*с должности*)— перемі́щення; (*фехтование*)— пере́від, -воду; (*действие*) — перекладання, переве́дення; **П.** карты из одного масштаба в дру-гой—переве́дення ма́пи в одно́го мі́рила на дру́ге; **П.** стрелочный —ви́личний пере́від.

***Переводина** — слиж, -жа.

***Переводной** — перевідни́й, пе-ребивни́й.

***Перевоз, перевозка** — пере-ві́з, -во́зу, переве́зення.

***Перевозочный, перевозный** — перевозо́вий, перевізний; **П.** до-кументы—перевозо́ві доку́менти; **П.** средства — перевозо́ві за́соби.

***Перевооружать, перевоору-жить** — переозбро́ювати, перео-збро́їти.

Переворот — перево́рот, -ту; пере́верт, -верту; переверта́ння; **П.** через крыло—пере́верт че́рез крило́.

***Перевязка** — перев'я́зування, пере́в'язка, -ки.

***Перевязочный** — перев'язни́й; **П.** материал—перев'язни́й мате-рія́л; **П.** отряд—перев'язни́й ві́д-діл; **П.** пункт — перев'язни́й пункт.

***Перегиб** — пере́гин, -гину; пе-регина́ння.

Переговариваться — перемов-ля́тися.

***Переговоры**—перегово́ри, -рів; перемо́ви, -мов.

***Перегонка** — дестиля́ція; **П.** сухая — суха́ дестиля́ція.

***Перегородка**— пере́ділка, -ки;

П. картонная — тектурна перéділка.

*Перегружать, перегрузить — переванта́жувати, переванта́жити.

*Перегрузка — переванта́ження.

*Перегрузочный — переванта́жний; П. путь — переванта́жна ко́лія.

*Перегруппировка — перегрупува́ння.

*Передавать, передать — передава́ти, переда́ти, перека́зувати, переказа́ти.

*Передаточный — переда́тний; П. канал — переда́тний кана́л; П. механизм — переда́тний механі́зм; П. связь — переда́тний зв'язо́к; П. пункт — переда́тний пункт.

*Передатчик — передава́ч, -ча́; П телеграфный — передава́ч телегра́фний.

*Передача — передава́ння, переда́ча, -чі; П. зубчатая — трибо́ва переда́ча.

*Передающий механизм — механі́зм переда́тний.

*Передвигать, -ся, передвинуть, -ся — пересува́ти, -ся, пересу́нути, -ся.

*Передвижение — пересува́ння; П. войск — пересува́ння ві́йська; П. ложное — пересува́ння фальши́ве; П. пригнувшись — пересува́ння зігну́вшись.

*Передвижной — пересувни́й; П. библиотека (передвижка книжная) — пересувна́ бібліоте́ка.

*Передний — пере́дній; П. выдвижная лапа — пере́дня висувна́ ла́па; П. караул — пере́дня сторо́жа; П. кольцо — пере́днє кільце́; П. линейка — пере́дня ліні́йка; П. скат возвышенности — пере́дній схил горбови́ни; П. труба — пере́дня труба́; П. стенка — пере́дня сті́нка; П. упос — пере́дня па́ра; П. ход — пере́дній хід; П. хомут — пере́дній хому́т; П. шеренга — пере́дній шере́г.

*Передовой — передови́й; П. линия — передова́ лі́нія; П. наблюдательный пункт — передови́й сте́жовий пу́нкт.

*Передок — передо́к, -дка́; „Передки на батарею" — „Передки́ на батері́ю".

*Переезд — пере́їзд, -ду.

*Перезаряжание — перезаря́джа́ння.

*Перезаряжать, перезарядить — перезаряджа́ти, перезаряди́ти.

*Перекапывать, перекопать — перeко́пувати, перекопа́ти.

*Перекат — перeко́чування; гу́ркіт, -коту; (*на реке*) — пере́міль, -ли; движение перекатами — посува́ння (рух) перeко́чуванням.

*Перекашивать, перекосить — перeко́шувати, перекоси́ти.

*Перекидной — перекидни́й; П. огонь — перекидни́й ого́нь; П. сана — перекидна́ са́па.

*Перекладина — пере́кладка, -ки; (*между стропилами*) — ба́нтина, -ни; (*в лестнице*) щабе́ль, -бля́.

*Перекличка — пере́ліка, -ки; переклика́ння; П. вечерняя — вечі́рня пере́ліка.

*Переключатель — перемикáч, -чá; П. боковой—бокови́й перемикáч.

*Перековка — перекувáння, перекóвування.

*Перекос — перекі́с, -кóсу.

*Перекосина — косóвина, -ни.

*Перекрестный — перехрéсний; П. огонь — перехрéсний огóнь.

*Перекресток, перекрестье — перехрéстя, -тя; П. дорог—роздорі́жжя, -жжя.

*Перекрещивание—перехрéщування.

*Перекрой — перекривáння.

*Перекрывать, перекрыть — перекривáти, перекри́ти.

*Перекрывающий — перекривни́й; П. кольцо — перекривнé кільцé.

*Перекрытие —перекриття́; перекривáння.

Перелезать, перелезть — перелáзити, перелізáти, перелі́зти.

*Перелет — перелі́т, -льóту.

*Перелетный — перелі́тний.

*Перелом — перелі́м, -лóму; злам, -му.

*Перемах — перемáх, -ху.

*Перемена—змі́на, -ни; П. направления—змі́на нáпряму; П. цели — змі́на ці́ли.

*Переменный — змі́нний; П. заряд — змі́нний заря́д; П. напряжение (*тока*)—змі́нне обтя́жения; П. скорость — змі́нна шви́дкість; П. состав—змі́нний склад; П. ток — змі́нний струм.

*Переметная сума—сакви́ (сакóв).

*Перемещение — перемі́щення.

*Перемирие — переми́р'я.

*Перемычка — склепі́ння, попере́чина, -ни; кольцевая канавка с перемычкой—кільцéвий рівчачóк із перéкладкою.

Перенос — перенéсення; П. огня — перенéсення вогню́.

*Переносить, перенести — перенóсити, перенéсти.

*Переноска — перенóшування; перенéсення.

*Переносной — перенóсний; П. плетень — перенóсний тин; П. препятствие—перенóсна перепóна.

Переносье—(*сбруя*) нахрáпник, -ка.

*Переосвидетельствовать — пересвідувáти, переогля́нути.

*Перепалзывать, переползти—переповзáти, переповзти́.

Переписка — листувáння, перепи́сування; П. служебная — службóве листувáння.

Переписчик—перепи́сувач, -ча; пи́сар, -ря.

*Переплет (*каркаса*)—рáма, -ми.

*Переплетный (*мост*)—ключи́нистий.

*Переползание —переповзáння.

*Переправа — перепрáва, -ви.

*Перепутывание (*проводов*)—переплу́тування.

*Перерыв — перéрва, -ви, перериáння; П. огня—переривáння вогню́.

***Перерывать, перервать** — переривати, перервати.
***Перерывчатый** — перерйвчастий.
***Пересадка** (*растений*) пересаджування.
***Переседлывать, переседлать** — пересідловувати, пересідлати.
***Пересекать, пересечь** — перетинати, перетяти; переймати, перейняти.
***Пересеченная местиость** — перетята місцевість.
Пересмотр — перегляд, -ду.
***Перестраивать, перестроить** — переладновувати, переладнати; перебудовувати, перебудувати.
*** Перестреливать, перестрелять**—перестрілювати, перестріляти.
***Перестрелка**—перестріл, -лу; перестрілювання.
***Перестроение** —переладнання.
***Перетягивание** —перетягування.
***Перехватывание**—переймання, перехоплювання.
***Перехватывать, перехватить** — перейматн, перейняти; перехоплювати, перехопити.
***Переход** — перехід, -ходу.
***Перечень** — перелік, -ку.
***Перечерчивать, перечертить** — перерисовувати, перерисувати.
***Перила** — поруччя.
***Перильщик** — поруччар, -ря.
***Перильный** — поручаний.
Периметр — периметер, -тра; **П.** обхода — периметер обходу.
Период — період, -ду.
***Периодический** —періодичний; **П.** действие — періодична дія.
***Перископ** — перископ, -па.
***Перка**—перко, -ка (*сверла*); **П.** ложечная — ложкове перко; **П.** центровая — центрове перко.
***Перо** (*ж.д.*) — перо, -ра; **П.** боевой пружины—перо бойної пружини.
***Перпендикуляр** — сторч, -ча.
***Перпендикулярный** — сторчовий.
***Персонал** — персонал, -лу.
***Перспектива** — перспектива.
***Перспективный** — перспективний; **П.** рисунок — перспективний малюнок.
***Перчатка** — рукавичка, -ки.
***Песок** — пісок, -ску.
***Песочный** — пісковий.
***Песчаный** — піскуватий, піщаний: **П.** грунт—піскуватий ґрунт; **П** слой — піщана верства, шар.
***Песчанник** — пісковець, -вця.
***Петарда** — петарда, -ди.
***Петлевой узел** — зашморг.
***Петлица** — петлиця, -ці.
***Петля, петелька** — петля, -лі, петелька, -ки; (*в сети*) вічко, -чка; **П.** кожанная—ремінна петля; **П.** мертвая — мертва петля.
Петь — співати.
***Пехота** — піхота, -ти.
***Пехотный** — піхотний; **П.** разведка — піхотна розвідка; **П.** устав—піхотний статут.
***Печатающий механизм** — друкувальний механізм.

*Печатный — друкóваний; друкáрський.

Печать — печáтка, -ки; друк, -ку; наложение печатей—запечáтування.

*Печь — грýба, грýбка, піч (пéчи); П. земляная — землянá піч; П. хлебопекарная—піч пекáрська.

Печь, испечь — пектú, спектú.

*Пешеходный — хіднúй.

*Пеший — пíший; П. порядок—пíший порядок.

*Пешком — пíшки.

*Пещера — печéра, -ри.

*Пика — спис, -са.

*Пикет — бекéт, -ту; (*геод.*)— пікéт, -та.

*Пикирование — пікувáння.

*Пикриновая кислота — пікрúнова кислотá.

*Пикрит — пікрúт, -ту.

*Пике — піке.

*Пила — пúлка, -ки; П. дисковая—кружáльна пúлка; П. квадратная — квадратóва пúлка; П. лучковая — кросне́ва пúлка; П. плоская —плескáта пúлка; П. полукруглая—півколовá пúлка; П. поперечная — поперéчна пúлка; П. узкая — вузькá пúлка.

*Пилот — пілóт, -та.

*Пирамида—пірамíда, -ди;(*для оружия*) — ставнúця, -ці.

*Пирамидальный — пірамідáльний; П. коммутатор—пірамідáльний комутáтор, -ра.

*Пироксилин—піроксилíна, -ни; П. влажный — вологá піроксилíна; П. коллодионный—колодíйна піроксилíна; П. растворимый — розчúнна піроксилíна; П. сухой— сухá піроксилíна.

*Пироксилиновый — піроксилíновий; П. порох—піроксилíновий пóрох; П. шашка—піроксилíнова шáшка.

*Пиротехник — піротéхник, -ка.

*Пиротехническая маскировка — піротехнíчне маскувáння.

*Пистолет — пістóль, -ля.

*Пистолетный — пістóльний.

*Пистон — пістóн, -на.

Письменный — пúсаний, писéмний; П. приказ—пúсаний накáз; П. стол — писéмний стіл.

Письмоводство — діловóдство.

*Питание — харчувáння, постачáння; П. патронами — постачáння набóїв.

Пить — пúти.

*Питьевая вода — питнá водá.

*Пишущий приемник — самопúсний приймáч.

*Пища — ї́жа (ї́жі), стрáва, -ви.

*Пищалка — пúщик, -ка.

*Пищевой — стрáвний, харчовúй.

*Плавание — плавбá, -бú; плáвання.

*Плавательный — плáвальний.

*Плавленный мелинит — тóплений мелíніт.

*Плавный — плáвний; П. спуск курка—плáвне спускáння куркá.

*Плавучий—плавнúй; П. мина— плавнá мíна.

Плакат — плакáт, -та.

*Пламя — полум'я.
*План — план, -ну; П. боя — план бою.
*Планировать (*об аэропланах*) — спускатися плавом.
*Планировка (*об аэропланах*) — спускання.
*Планка — планка, -ки; П. короткая—коротка планка; П. направляющая — напрямна планка; П. соединительная—злучна планка; П. подкрепляющая—підсильна планка; П. предохранительная —запобіжна планка; П. спусковая —спускова планка.
*Планомерно — планово.
*Планомерность — плановість, -вости.
*Планшет — планшета, -ти.
*Пласт — верства, -ви.
*Пластина — платва, -ви.
*Пластинка — платівка, -ки; П. слюдяная—лоснякова платівка; П. тормазная—гальмова платівка.
*Пластинчатый — платівчастий; П. пружина — платівчаста пружина.
*Пластичность — пластичність, -ности.
*Платиновый — платиновий; П. запал — платиновий підпальник.
*Платформа — платформа, -ми.
*Плац — плац, -цу; П. учебный — учбовий плац.
*Плацдарм — плацдарм, -му.
*Плашка — плашка, -ки.
*Плашмя — плазом.
*Плащ — плащ, -ща.
*Плен — полон, -ну.
*Пленный — полонений; П. контрольный — контрольний полонений.
*Плетение—плетіння; П. кольчужным способом—кільчасте плетіння.
*Плетень — пліт (плоту), [тин, -ну; ліса, -си.
*Плечико —плічко, -ка, (*мн.*) плічки.
*Плечо—плече, -ча; рамено, -на; П. рукоятки — рамено ручки.
*Пловучий — плавний; П. мина — плавна міна; П. мост — плавний міст; П. фугас—плавна фугаса.
*Плоский — плескатий, плоский; П. поворот—плоский поверт; П. пружина—плескатa пружина; П. штопор—плоский викрутець.
*Плоскогорье—високорівня, -ні.
*Плоскогубцы — плоскогубці, -ців.
*Плоскодонный—плоскодонний.
*Плоскость—площа, -щі; П. боевая — бойна площа; П. вертикальная—прямовисна площа; П. истинного горизонта — площа справжнього позему; П. клинка—площа залізка; П. направления—площа напряму; П. опорная — опорна площа; П. поворачивающая выбрасыватель — площа, що повертає викидач; П. проекций—площа проекцій; П. секущая — площа січна; П. стрельбы—площа стріляння.
*Плот — пліт (плоту).

***Плотина** — гре́бля, -лі.
***Плотник** — те́сля, -слі.
***Плотничный** — теслярський.
***Плотность** — гущина́, -ни́; щільність, -ности.
***Плотный** — густи́й, щільний; **П.** грунт — щільний ґрунт.
***Площадка** — платфо́рма, -ми; площи́нка, -ки; **П.** броневая—па́нцерна платфо́рма; **П.** горизонтальная—площи́нка позе́ма; **П.** пулеметная — куле́метна площи́нка.
***Площадь** — пло́ща, -щі; **П.** поражения — пло́ща пора́зки; **П.** рассеивания — пло́ща ро́зсіву.
***Плывун** — (*водоносн. слой*) пливу́н, -на́.
***Пневматический** — пневмати́чний.
***По** — на, за, че́рез; **Побатарейно**—батері́ями; **По болезни**— че́рез хво́рість; „**По вагонам стройся**"—„З розраху́нку ваго́нів лаштуйсь"; „**По головной части**" — „За головно́ю части́ною"; „**По два расчитайсь**" — „На двійки перелічи́сь"; „**По два шагом марш**" — „Двійками кро́ком руш"; „**По два стройся**"—Двійками ладна́йсь"; **По делам службы** — в спра́вах службо́вих; „**По кольцу назад**"—„За кільце́м наза́д"; **По команде**—„За кома́ндою"; „**По местам**"—„На місця́"; „**По одному**" — „Одинце́м"; „**Поорудийно**" — „гарма́тами"; „**По отметкам**" — „За зазна́ками"; „**По переднему уступу**"—„За пе́реднім у́ступом"; **По приказу** — За нака́зом; „**Популеметно**"—„Куле́метами"; „**По разделениям**"—„з по́ділом"; „**Поротно**"—„Со́тнями"; **По списку**— За спи́ском; **По телефону**—телефо́ном; **По три** — трі́йками; **По усмотрению**—З ро́зсуду; **По целику**—За наці́льником; „**По четыре стройся**"—„Чві́рками ладна́йсь"; **Поэскадронно** — со́тнями.
Побег — вте́ча, -чі, тіка́ння.
***Победа** — перемо́га, -ги.
***Победитель** — перемо́жець, -жця.
***Побеждать, победить** — перемага́ти, перемогти́.
Повальный—по́шесний; **П.** болезнь — по́шесна хоро́ба.
Повар — ку́хар, -ря.
***Поведение** — поведі́нка, -ки; пово́дження.
***Поверка** — переві́рка, -ки, переві́ряння; **П.** боя — переві́рка бо́ю; **П.** караула—переві́рка сторо́жі.
***Поверочный** — переві́рчий; **П.** станок — переві́рчий стано́к.
***Повертывать, повернуть**—поверта́ти, поверну́ти.
***Поверхность** — пове́рхня, -ні.
***Поверять, поверить** —переві́ряти, переві́рити.
*****„**Повестка**"—(о)по́ві́стка, -ки; **П.** дня— поря́док де́нний.
***Повинность** — пови́нність; военская **П.**—військова́ пови́нність.
***Повиновение** — по́слух, -ху; слухня́ність, -ности.
***Повод** — по́від, -вода (*мн.* пово́ди́, -ді́в); при́від, -воду; **П.** впра-

во—пóвід вправо; П. короткий—корóткий пóвід; П. мундштучные – байрáчні поводи́; П. трензельные — трéнзельні поводи́.

*Поводок (*гаубицы*) — вáзуб, -ба.

*Повозка — віз, вóза; „Повозки к пулемету" — „Вози́ до кулемéту"; „Повозками налево марш" —„Вози́ми ліворуч руш"; П. парная—пáрний віз; П. лодочная — чóвновий віз.

*Повозочный—візни́чий; „П-ный садись" — „Візни́чі сідáй".

*Поворачивать, поворотить — повертáти, поверну́ти, обертáти, оберну́ти.

*Поворачивающий — повертáльний; П. призма — повертáльна при́зма.

*Поворот — пóверт, -ту; „П. налево" —„пóверт ліворуч"; „П. направо"—„пóверт праворуч".

*Поворотливость—поворíтність, -ности; (*о человеке*) — мотóрність, -ности.

*Поворотный — поворíтний; П. механизм — поворíтний механíзм; П. стол—поворíтний стіл; П. треугольник—поворíтний трику́тник.

Повреждение — ушкóдження; шкóда, -ди.

*Повторный — повтóрний.

*Повышение—підви́щення, піднéсення, підіймáння; П. в должности (по службе) — підви́щення на уря́ді.

*Повязка — пóв'язка, -ки.

*Погашать, погасить —гаси́ти, погаси́ти; П. документ—погаси́ти докумéнта.

*Поглотитель — вбирни́к, -кá.

*Поглощать, поглотить — увібрáти, вбирáти, втягáти, втягти́, поглинáти, погли́нути.

*Поглощающий — вбирни́й; П. колодезь — колóдязь вбирни́й.

*Погнутость — пóгнутість, -тости; П. ствола—пóгнутість цівки.

*Погода — погóда, -ди; П. мокрая—моквá, -ви́; сльотá, -ти́; П. ненастная—негóда, -ди; П. хорошая — годи́на.

*Погонный — подóвжний.

Погоня — погóня, -ні.

*Пограничник — прикордóнник.

*Пограничный — прикордóнний; П. стража—прикордóнна охорóна.

*Погреб, погребок — льох, -ху; П. пороховой — порохови́й льох, порохíвня, -ні.

Погребение — пóхорон, -ну.

*Погрешность — пóхибка, -ки.

*Погрузка — вантáження.

*Погрузочный — вантáжний.

*Под—під, попíд; „П. ноги"— „під нóги"; П. сдачей —до вдáчі.

*Под — (*печной*) черíнь, -ня́.

*Подаватель — подавáч, -чá.

*Подавать, подать — подавáти, подáти; П. пример—подавáти при́клада.

*Подавление — приду́шення.

*Подавлять, подавить — приду́шувати, придуши́ти; П. огнем — перемагáти, перемогти́ вогнéм.

*Подающий — подавáльний; П. механизм — подавáльний меха-

нізм; П. рычаг—подава́льний ва́жіль.

*Подбой — (*в потнике*) підби́вка, -ки.

*Подбородный — підборі́дний; П. ремень — підборі́дник.

Подбородок — підборі́ддя.

*Подбрюшник—підчере́вник, -ка.

Подведомственный — підле́глий.

*Подвергаться, подвергнуться — підпада́ти, підпа́сти (під що), зазнава́ти, зазна́ти (чого); підляга́ти, підлягти́ (чому).

*Подвес — по́чіпка, -ки; підчі́плювання.

*Подвеска—по́чіпка, підчі́плювання.

*Подвесной—підчіпни́й; П. сидение —підчіпни́й сіде́ць.

*Подвигать, подвинуть — посува́ти, посу́нути.

*Подвижной — рухо́мий, рухли́вий; П. затвор—рухо́мий замо́к; П. игра—рухли́ва гра; П. лагерь — рухо́мий та́бор; П. мосток — рухо́мий місто́к; П. муфта — рухо́ма му́фта; П. охранение — рухо́ма охоро́на; П. поршень—рухо́мий то́лок; П. состав — ваговий склад; П. стойка—рухо́мий стояк; П. трубка — рухо́ма тру́бка; П. щит — рухо́мий щит.

*Подвижность—рухо́мість, -мости, рухли́вість, -вости.

*Подвода — підво́да, -ди.

*Подводный — підво́дний; П. камень — підво́дний ка́мінь, кли́нець; П. лодка — підво́дний чо́вен; П. мина—підво́дна мі́на; П. фугас—підво́дна фуга́са.

*Подвоз — дові́з, -во́зу.

*„Подвысь“ — „підви́сь“.

*Подвязка—підв'я́зування, підв'я́зка.

*Подвязь (*арт.*)—підв'я́зь, -зи.

*Подгонка (*частей*) — припасо́вування, припасува́ння.

*Подгонять, подогнать — припасо́вувати, припасува́ти; (*лошадь*) підго́нити, підганя́ти, підігна́ти.

Подготовительный —підгото́вчий.

*Подготовка — готува́ння, підгото́ва, підгото́влення; П. артиллерийская—артилері́йна підгото́ва; П. допризывная — підгото́ва допризо́вна; П. тактическая—так-ти́чна підгото́ва.

*Подгрудный — підгру́дний; П. ремень — підгру́дний ре́мінь.

*Подгубник — підгу́бник.

*Подгубный — підгу́бний.

Поддержание —підтри́мання.

*Поддерживать, поддержать — підтри́мувати, підтри́мати.

*Поддержка—(*часть*) підмо́га, -ги; підтримка, -ки.

*Поддон — підде́ння, -ня; П. жестяный — бляша́не підде́ння.

*Поддувало — піддува́ло, -ла.

*Поджим — при́тиск, -ку; притиска́ння.

*Поджимной — притискни́й; П. болт — притискни́й прого́нич.

*Подземный — підзе́мний; П. галлерея—підзе́мна галері́я.

*Подкладка—підкладень, -дня, підкладання.

*Подклинивать—підклинювати.

Подкова — підкова, -ви.

*Подковный гвоздь — ухналь, -ля.

*Подковывать, подковать — підковувати, підкувати.

*Подколенник—підколінник,-ка.

*Подкоп — підкіп, -копу.

*Подкос — косяк, -ка.

*Подкрепление — підмога, -ги.

*Подкреплять, подкрепить — підсилювати, підсилити, підкріпляти, підкрепити.

*Подкрепляющий—підсильний; П. планка—підсильна планка.

*Подлинность — справжність, -пости.

*Подлокотник—підлікітник, -ка.

*Подметка — підметок, -тка.

*Подмостки — підмостка, -ки.

*Поднимание —підіймання, піднесення.

*Поднимать, поднять — підіймати, підійняти, підносити, піднести.

*Подножка — ступійка, -ки.

*Подножный — підніжний; П. решетка—підніжний ґратник; П. корм — паша, -ші.

*Подноска — підношування; П. патронов — підношування набоїв.

*Подносчик — підносець, -сця; П. патронов — підносець набоїв.

*Поднятие — підіймання, піднесення.

*Поднятая карта — позначена мапа.

Подозревать — підозрівати.

*Подошва—(*горы*) підніжжя, -жжя, низ, -зу; підошва, -ви.

*Подпалзывать, подползти — підповзати, підповзти, підлазити, підлізти.

*Подперсие — підгрудник, -ка.

*Подпилок — терпуг, -га.

Подписка — передплата, -ти, підписка, -ки.

Подпись — підпис, -су.

*Подпора, подпорка — підпора, -ри, підпірка, -ки.

*Подпочва — підґрунтя.

*Подпруга (*збруя*) — попруга, -ги.

Подпружить—підтягти попругу.

*Подпряжка — підпрягання.

*Подпятник — підп'ятник, -ка.

*Подражательный — наслідовний; П. окраска — наслідовне фарбування.

*Подразделение — підрозділ, -лу.

*Подробность— подробиця, -ці; деталь, -ли; докладність, -пости.

*Подробный — детальний, докладний.

*Подручный — підручний; П. материал — підручний матеріял; П. переднего уноса — підручний передньої пари.

*Подрыв — підкіп, -копу; висад, -ду.

*Подрывание — підкопування, підривання; висаджування в повітря.

*Подрывник — висадник, -ка.

*Подрывной — висадний, вибу-

хо́вий; П. команда — висадна́ кома́нда; П-ые средства — вибухо́ві за́соби; П. шашка—висадна́ ша́шка.

Подсаживание — підса́джування.

*Подседельная (лошадь) — підсіде́льний (кінь).

*Подследственный — підслі́дний.

*Подслушивание — підслу́хування.

*Подставка — пі́дставка, -ки.

*Подстановка — підпірка, -ки; Подстановка заднего хода — пі́дпірка за́днього хо́ду.

*Подстилка — пі́дстілка, -ки; підсте́лювання.

*Подстилочный — на пі́дстілку; П. солома — соло́ма на пі́дстілку.

*Подстрелина — в'язина́, -ни́, в'язо́к, -зка́.

*Подступ — пі́дступ, -пу; П. к позиции — пі́дступ до пози́ції; П. скрытый — потайни́й пі́дступ.

Подсудный — підсу́дний.

*Подсумок — набі́йниця, -ці.

Подтверждать, подтвердить— підтве́рджувати, підтве́рдити, стве́рджувати, стве́рдити.

*Подтрачивать, подтрочить — підтяга́ти, підтягти́ попру́гу.

*Подтягивание — підтяга́ння.

*Подтягивать, подтянуть — підтяга́ти, підтягти́.

*Подушка — по́душка, -ки.

Подушечная наволочка — по́шивка на по́душку.

*Подхват — пі́дхопень, -пня, підхо́плювання; П. для нижнего щита — пі́дхопень для ни́жнього щита́.

*Подхвостье — підхві́стя, -стя.

*Подход — підхі́д, -хо́ду.

*Подходить, подойти — підхо́дити, піді́йти́.

*Подчасок — підстійко́вий.

*Подчинение—підле́глість, -лости, підляга́ння; П. прямое — пряма́ підле́глість, -лости.

*Подчиненность — підле́глість, -лости; П. техническая — техні́чна підле́глість.

*Подчиненный —підле́глий.

*Подчинять, подчинить—підпорядко́вувати, підпорядкува́ти.

*Подчиняться — підляга́ти, підлягти́.

*Подшипник — вальни́ця, -ці.

*Под'езд — під'ї́зд, -ду, під'їжджа́ння.

*Под'ездной путь — підвізни́й шлях, підвізна́ ко́лія.

*Под'ем—підняток, -тка; підійма́ння, підне́сення (ду́ху); підня́ття; П. карт — позна́чення мап; П. склепкой — підійма́ння ду́жкою.

*Под'емный—підійма́льний; звідни́й; П. вес — підійма́льна вага́; П. винт — підійма́льний ґвинт; П. деньги — подоро́жні гро́ші, подоро́жне; П. дуга—підійма́льна дуга́; П. механизм—підійма́льний механі́зм; П. мост—звідни́й міст; П. рычаг — підійма́льний ва́жіль; П. сила — підійма́льна си́ла.

*Поезд — по́їзд, -ду; П. броневой—па́нцерний по́їзд; П. военно-

санитарный — військо́во-санітарний поїзд.

*Поездной — поїздо́вий.

*Пожар — поже́жа, -жі.

*Пожарный — поже́жний; поже́жник, -ка; П. депо — поже́жня; П. команда — поже́жна кома́нда.

Позади — поза́ду, зза́ду.

*Позаимствование — запози́чення.

Позволять, позволить — дозволя́ти, дозво́лити.

Поздороваться — поздоро́вкатися, приві́татися.

Поздравлять, поздравить — поздоровля́ти, поздоро́вити.

* Позиционный—позиці́йний; П. война — позиці́йна війна́.

*Позиция — пози́ція, -ції; П. боевая — бойова́ пози́ція; П. войсковая — військо́ва пози́ція; П. закрытая — закри́та пози́ція; П. запасная — запасна́ пози́ція; П. кольцевая — кільце́ва пози́ція; П. ложная — фальши́ва пози́ція; П. огневая — вогнева́ пози́ція; П. открытая — відкри́та пози́ція; П. отсечная — відрубна́ пози́ція; П. полевая — польова́ пози́ція; П. полузакрытая — напівзакри́та пози́ція; П. предмостная — передмосто́ва пози́ція; П. стратегическая — стратегі́чна пози́ція; П. стрелковая — стріле́цька пози́ція; П. тыловая—тилова́ пози́ція; укрепление позиций — укрі́плення пози́цій; усиление П.—змі́цнення пози́цій.

Поименованный — на́званий, пойменова́ний.

*Поиск — шука́ння, ро́зшук, -ку; П. разведчиков — ро́зшук розві́дачів.

*Показ — пока́з, -зу, пока́зування.

*Показной — показо́вий; П. учение — показо́ве навча́ння.

*Показчик — пока́зник, -ка.

*Показывать, показать — пока́зувати, показа́ти; П. укол — показа́ти уко́ла.

*Покатость — спа́дистість, -тости.

*Поклажа — кла́жа, -жі.

*Покой приемный — амбулато́рія, -рії.

*Покров—по́крив, -ву, вкриття́; П. растительный — росли́нне вкриття́; П. снеговой — снігове́ вкриття́.

*Покрывало — покрива́ло, -ла.

*Покрывать, покрыть — вкрива́ти, вкри́ти, покрива́ти, покри́ти.

*Покрытие — покриття́.

*Покрытый — вкри́тий, покри́тий; П. бойница—вкри́та бійни́ця.

*Покрышка — по́кришка, -ки.

Покушение — спро́ба, -би; за́мах, -ху.

„Пол-шага" — „Пів кро́ка".

*Пола (*палатки*) — пола́, -ли́.

*Полагать, положить — кла́сти, покла́сти, вважа́ти; П. на лицо— уважа́ти, що з'яви́вся.

Полдень — пі́вдень, -дня.

*Поле — по́ле, -ля; П. боя — бойо́вище, по́ле бою; П. видимо-

сти—по́ле ви́дности; П. зрения—по́ле зо́ру; П. карты — береги́ ма́пи; П. минное — мі́нне по́ле; П. невидимости — по́ле неви́дности; П. нареза — по́ле нарі́зу; П. сражения—бойо́вище; П.(*фон*) —тло, тла.

Полевой—польови́й; П. артиллерия — польова́ артиле́рія; П. госпиталь — польови́й шпита́ль; П. караул — польова́ сторо́жа; П. книжка — польова́ кни́жка; П. назначение — польове́ призна́чення; П. позиция — польова́ пози́ція; П. служба—польова́ слу́жба; П. сумка — польова́ та́шка; П. телефон — польови́й телефо́н; П. устав—польови́й стату́т; П. фортификационная постройка—польова́ фортифікаці́йна буді́вля; П. хлебопекарня—польова́ пека́рня; П. циркуль — польови́й ци́ркель.

***Полезный** — кори́сний; П. груз — кори́снийванта́ж; П. действие — кори́сний чин.

Полено — полі́но, -на.

***Полет** — літ (льо́ту); П. пули — літ ку́лі.

***Ползать, ползти** — по́взати, плазува́ти.

***Ползком** — по́повзом.

***Ползун** — ковзу́н, -на́.

***Ползучий** — плазови́тий; П. мина — повзна́ мі́на.

***Полигон** — полі́го́н, -ну.

***Полированный** — поліро́ваний.

***Полиспаст** — многобло́к, -ка.

Политаппарат — політапара́т, -ту.

Политбой — політбі́й, -бо́ю.

Политграмота — політгра́мота, -ти.

Политдиректива — політдиректи́ва, -ви.

Политзанятие — політнавча́ння.

Политико-моральный — політи́чно-мора́льний.

Политико-просветительный — політи́чно-осві́тній.

Политико-экономический — політи́чно-економі́чний.

Политинспекция—політінспе́кція, -ції.

Политический — політи́чний; П. аппарат — політи́чний апара́т; П. воспитание — політи́чне вихо́вання; П. руководитель — політи́чний керівни́к; П. состав — політи́чний склад.

Политобзор — політо́гляд, -ду.

Политобслуживание — політобслуго́вування.

Политобстановка—політобста́вини.

Политотдел—політві́дділ, -лу.

Политпросветимущество—політосвітмайно́, -на́.

Политпросветработа — політосвітробо́та, -ти.

Политпросветсостав — політосвітскла́д, -ду.

Политработник — політробітни́к, -ка́.

Политрук—політкерівни́к, -ка́.

Политрулетка — політруле́тка, -ки.

Политсводка—політзві́д, -зво́ду.

Политсекретариат — політсекретаріят, -ту.

Политсостав — політсклад, -ду.

Политуправление — політуправління.

***Политура** — політура, -ри.

Политфант — політфант, -ту.

Политчас — політгодина, -ни.

Политчасть — політчастина, -ни.

***Полк** — полк, -ку; **П.** автомотоциклетный — автомотоциклетний полк; **П.** артиллерийский — гарматний полк; **П.** железнодорожный — залізничий полк; **П.** связи — полк звязку.

***Полка** — полиця, -ці.

Полкбюро — полкбюро, -ра.

***Полковой** — полковий; **П.** артиллерия — полкова артилерія; **П.** дежурная часть — полкова вартова частина; **П.** канцелярия — полкова канцелярія.

***Полнота** — повність, -ности; **П.** плана — повність плану.

***Полный** — повний, цілковитий; **П.** вес — повна вага; **П.** длина — повна довжина; **П.** профиль — повний профіль; **П.** разборка — цілковитий розбір; **П.** шаг — повний крок.

***Полоборот** — півоберт, -ту; „**П**-та направо (налево)“ — „Півоберту праворуч (ліворуч)“.

Половинить — половинити.

***Пологий** — положистий, пологий; **П.** вираж — положистий віраж.

***Положение** — стан, -ну, становище, -ща, положення; **П.** военное — військовий стан; **П.** заднее — заднє положення; **П.** имущественное — матеріяльний стан; **П.** исключительное — виключний стан; **П.** исходное — вихідне положення; **П.** лежа — положення навлежачки; **П.** обычное — звичайний стан; звичайне становище; **П.** осадное — стан облоги; **П.** особое — особливий стан; отвесное **П.** прибора — сторчове положення приладу; **П.** относительно цели — положення до цілн; **П.** поперечное — поперечне положення; **П.** продольное — подовжне положення; **П.** с колена — положення з коліна; **П.** сидя — положення навсидячки; **П.** среднее — середнє положення; **П.** стоя — положення навстоячки.

Положительный — позитивний.

***Полоз** — полоз, -за; **полозок** — полозок, -зка; **П.** направляющий — напрямний полоз.

***Полом** — полім, -лому.

***Полоса** — смуга, -ги; **П.** главного сопротивления — смуга головного опору; **П.** заградительная — заслонна смуга; **П.** наблюдения — смуга стеження; **П.** оборонительная — оборонна смуга; **П.** огня — смуга вогню; **П.** охранения — смуга охорони; **П.** резервов — смуга резервів; **П.** сердцевинная — осередкова смуга; **П.** сопротивления — смуга опору; **П.** укрепленная — укріплена смуга.

***Полость** — порожнина, -ни.

*Полотнище — полóтнище, -ща.
*Полотно — полотнó, -нá; П. дороги — тор, -ру; П. ж. д.—залізничий тор; П. наждачное — шмергелéве полотнó.
*Полувал — піввáл, -лу.
*Полуверстка — півверстíвка, -ки.
*Полувыпад — піввúпад, -ду.
*Полуда — полýда, -ди.
*Полуденная линия — півдéнна лíнія.
*Полудить — поцинувáти, полудúти.
*Полузакрытый — напівзакрúтий; П. позиция — напівзакрúта позúція.
*Полуинструментальный — напівструментóвий.
*Полукольцо — півкільцé, -цÿ.
*Полукапонир — півкапонíр, -ра.
*Полуклетка — півклíтка, -ки.
*Полукруглый — півкрýглий.
*Полукруговой — півколовúй; П. защита — півколовá оборóна.
*Полулимб — півлíмб, -ба.
*Полуобратная засечка — напівзворóтний зáчерк.
*Полупереход — півперехíд, -ходу.
*Полуприседание — півприсідáння.
*Полустаканчики с светящим составом — півшклÿнки з світловúм склáдом.
*Полустанок—полустáнок, -нка.
Получать, получить — одéржувати, одéржати, отрúмувати, отрúмати.
Получка — одéржання.

*Полушубок — кожýх, -ха.
*Полый — порожнÿвий.
Пользоваться — користувáтися, користáтися.
*Полюс — пóлюс, -са, бігýн, -нá.
*Полярный — полÿрний; П. координаты — полÿрні координáти; П. звезда — бігунóва зорÿ.
*Пометка — вáзначка, -чки.
*Помещать, -ся, поместить, -ся — містúти, -ся; уміщáти, -ся, умістúти, -ся.
*Помещение — примíщення; П. жилое — житлó, -лá; П. караульное — примíщення сторóжі; П. нежилое — нежилé примíщення; П. спальное — спáльня.
Помогать, помочь — допомагáти, допомогтú; пособлÿти, пособúти.
*Помойная яма — помúйна ÿма.
*Помост — помíст, помóсту.
*Помощник — помічнúк, -кá; П. дежурного — помічнúк вартовóго; П. караульного начальники — помічнúк начáльника сторóжі; П. командира взвода — помічнúк командúра чотú; П. командира полка по хозяйственной части — помічнúк командúра пóлку в спрáвах господáрчих; П. лекарский—лікарський помічнúк; П. наводчика-пулемета — помічнúк націлювача кулемéту; П. начальника штаба — помічнúк начáльника штáбу.
Помощь — пóміч (пóмочи).
*Помпа — пóмпа, -пи.
*Помятость—пóгнутість, -тости.

***Понижение** — спад, -ду, пони́ження, зни́ження; П. горизонта— зни́ження по́вому.

Понимать, понять — розумі́ти, зрозумі́ти, тя́мити, утя́мити.

***Понтон** — понто́н, -на.

***Понтонер** — понтоне́р, -ра.

***Понтонный** — понто́нний; П. батальон — понто́нний батальйо́н; П. мост — понто́нний міст; П. часть — понто́нна части́на.

Понукание — поганя́ння.

***Поощрение** — заохо́чування; виды П. — фо́рми заохо́чування.

***Поощрять, поощрить** — заохо́чувати, заохо́тити.

***Попадание** — влуча́ння, влу́чення; П. вероятность — імові́рність влу́чення, влуча́ння; П. прямое — про́сте влу́чення.

***Попадать, попасть** — влуча́ти, влучи́ти, потрапля́ти, потра́пити.

Поперек — упо́перек.

***Поперечина** — попере́чка, -ки; П. внутренняя — попере́чка середо́ва; П. шарнирная — попере́чка суставна́.

***Поперечник** — попере́чник, -ка.

***Поперечный** — попере́чний; П. винт—попере́чний ґвинт; П. масштаб — попере́чне мі́рило; П. нагрузка — попере́чна вантáга; П. паз—попере́чна ґа́ра; П. перегородка — попере́чна пере́ділка; П. пила — попере́чна пи́лка; П. положение — попере́чне поло́ження; П. ремень — попере́чний ре́мінь; П. связь — попере́чний по́в'язь; П. уровень — попере́чна позе́мниця.

***Поплавок** — поплаве́ць, -вця́.

***Пополнение** — допо́внення, попо́внення; П. карт — допо́внення мап; П. огнеприпасов—попо́внення вогнеприпа́сів.

***Пополнять, пополнить** — поповня́ти, попо́внити.

***Попона** — попо́на, -ни.

***Поправка** — по́правка, -ки, поправ́лення.

***Поправлять, поправить** — поправля́ти, попра́вити, ла́годити, пола́годити.

***Попутный (ветер)** — ходови́й (ві́тер).

Порабощение — пригно́блення, понево́лення.

***Поражаемый** — ура́зний; П. пространство — ура́зний про́стір.

***Поражать, поразить** — (в)уража́ти, (в)урази́ти.

***Поражение**—пора́зка, -ки, ура́жа́ння, влу́чення; глубина Поражения — глибина́ уража́ння; массовое П. (*газими*)—ма́сове ура́жа́ння; П. мишени — влу́чення в мету́; П. противника — пора́зка во́рога.

***Пораженный** — ура́жений.

Порайонный — порайо́нний.

***Пористый** — порува́тий.

***Порог** — порі́г, -ро́га.

***Порода** — поро́да, -ди.

***Порок** — ва́да, -ди.

***Порох** — по́рох, -ху; П. бездымный — безди́мний по́рох; П. винтовочный — ґвинтівча́ний по-

рох; П. дымный—димний порох; П. ленточный—стрічковий порох; П. пироксилиновый — піроксиліновий порох; состав П. — склад пороху.

*Пороховой — пороховий; П-ые газы—порохові гази; П. заряд—пороховий заряд; П. камера — порохова камера; П. лента — порохова стрічка; П. лепешка — пороховий коржик; П. мякоть — пороховий м'якуш; П. петарда — порохова петарда; П. погреб — пороховий льох; П. состав — пороховий склад.

*Порошкообразный —порошкуватий; П. мелинит — порошкуватий мелініт.

*Порошок — порошок, -шка; П. угольный — вугільний порошок.

*Порт — порт, -ту.

Портить, испортить — псувати, віпсувати, нівечити, знівечити.

*Портовой — портовий.

*Портупея — перевісь, -віси.

Портянка — онуча, -чі.

Поручать, поручить — доручати, доручити.

Поручение — доручення.

*Поручень — поруччя, -чя.

Порционный — пайковий.

Порция — пайка, -ки.

*Порча — псування.

*Поршень — толок, -ка.

*Поршневой — толоковий; П. затвор — толоковий замок.

*Порыв (*ветра*)—подмух, -ху.

*Порывистый — рвачкий; П. ветер — навальний вітер.

*Порядковый — порядковий.

*Порядок — порядок, -дку; П. боевой — бойовий порядок; П. внутренний — внутрішній порядок; П. воинский — військовий порядок; П. в'ючный — в'ючний порядок; П. дисциплинарный — дисциплінарний порядок; П. для боя — порядок для бою; П. для движения — порядок для руху; П. комбинированный — комбінований порядок; П. наружный — зовнішній порядок; П. общий — загальний порядок; П. пеший — піший порядок; П. содержания арестованных в местах заключения—порядок утримання заарештованих в місцях ув'язнення.

*Посадка — сідання, саджання, посадка, -ки.

*Посадочное Т. — сідальне Т.

Посев — засів, -ву.

Посетитель — відвідувач, -ча.

Посещение —відвідування, відвідання.

Посильный — можливий.

*Посланец — посланець, -нця.

*Последовательный, -но — послідовний, -но.

*Последствие—наслідок, -дка.

*Послужной список — службовий список.

*Пособие — підмога, -ги, допомога, -ги; приладдя; П. денежное—грошова допомога; П. наглядное — наочне приладдя.

*Поспешный — поспішний; П.

укрепление (усиление) — поспішне укріплення (зміцнення).

*Посредник — посере́дник, -ка.

Посредством — че́рез; П. хитрости — хи́трощами.

*Пост — сті́йка, -ки; П. внутренний — вну́трішня сті́йка; П. временный — тимчасо́ва сті́йка; П. караульный—сторо́жова сті́йка; П. наружный—надвірна сті́йка; П. ночной — нічна́ сті́йка; П. одиночный—поодинча сті́йка; П. парный — па́рна сті́йка; П. постоянный — пості́йна сті́йка; П. промежуточный — промі́жна сті́йка; П. сторожевой—охоро́нна сті́йка; табель П-ам — та́бель сті́йок.

*Постановка — ста́влення, поста́ва; П. часовых — ста́влення стійко́вих.

Постановление — ухва́ла, -ли, постано́ва, -ви.

*Постель — по́стіль, -тели.

*Постельный — по́стільний; П. принадлежности—по́стільне прила́ддя.

*Постепенно — поступо́во.

*Постепенность—поступо́вість, -вости, ступне́вість, -вости.

*Постовой — стійко́вий.

*Постовая будка (гриб)—стійко́ва́ бу́дка (гриб); П. ведомость—стійко́ва́ відо́мість, -мости; П. одежда — стійко́вий о́дяг; П. вещи — стійко́ві ре́чі.

*Постой — пості́й, -стою.

*Постоянный — пості́йний, ста́лий; П. крутизна нарезов — ста́ла кру́тість нарі́зів; П. пост — пості́йна стійка; П. прицел — ста́лий мірни́к; П. соединение — пості́йна, ста́ла злу́ка; П. установка — пості́йна уста́ва.

*Построение — ладна́ння.

*Построиться — ви́ладнатися.

*Постройка — буді́вля, -лі, будува́ння; П. жилая — житлова́ будівля; П. ложная — фальши́ва буді́вля; П. надворная—надвірна буді́вля; П. необоронительная — необоро́нна буді́вля.

*Постромка—посторо́нок, -нка; П. к грудной шлее — посторо́нок до грудно́ї шлеї́; П. ременная — ремі́нний посторо́нок; П. -ки уносные — посторо́нки пере́дньої па́ри.

*Постромочный — посторо́нковий.

*Поступательный —поступний.

Поступок — (у)вчи́нок, -нку.

Посуда — по́суд, -ду.

Посылать, послать — посила́ти, посла́ти.

*Посыльный — посланє́ць, -нця́; П. собака — посланє́ць-соба́ка.

Посыпа́ть, посы́пать — посипа́ти, поси́пати.

*Потаенный — потайни́й.

*Потеря — втра́та, -ти.

*Потник — пітви́к, -ка́.

*Потниковый — пітнико́вий; П. крышка — ло́кришка пітнико́ва.

Потребность — потре́ба, -би.

*Поучительный — поучни́й.

*Поход — похі́д, -хо́ду.

*Походный — похі́дний; П. дви-

жение — похідний рух; П-но-боевая жизнь—похідно-бойове життя; П. захват — похідний вачін; П. колонна — похідна колона; П. кухня—похідна кухня; П. ось—похідна вісь; П. охранение — похідна охорона; П. палатка — похідний намет; П. форма—похідна форма; П. шаг — похідний крок.

***Почва** — ґрунт, -ту.

***Почвенный** — ґрунтовий.

Почесть — пошана, -ни, повага, -ги; П-ти воинские—військова пошана.

Почетный—почесний; П. красноармеец — почесний червоноармієць.

***Почин** — почин, -ну.

***Починка** — полагодження, полагода.

***Починочный** — полагодний.

***Починочный материал** — полагодний матеріял.

***Почта** — пошта, -ти; П. военная — військова пошта; П. военноголубиная — військово-голубина пошта; П. летучая—летуча пошта.

***Почтовый** — поштовий; П. контора — поштова контора; П. станция — поштова стація, -ції.

***Появляться, появиться**—з'являтися, з'явитися.

***Появляющаяся** — що з'являється; П. мишень — мета, що з'являється.

***Пояс, поясок** — пояс, -су, поясок, -ска; **Поясок ведущий** — напрямний поясок; П. кольцевой — кільцевий поясок.

***Поясной** — поясний; П. мишень—поясна мета; П. ремень—поясний ремінь, пасок; П. цель—поясна ціль.

Правдивость — правдивість, -вости; П. материала — правдивість матеріялу.

,,**Правее 0—00**" — „Правіше 0—00".

***Правило** — правило, -ла; П. стрельбы — правило стріляння.

***Правило** — правило, -ла; П. с железной лопатой — правило із залізною лопатою.

***Правильный** — правильний.

***Правильный**—правильник, -ка.

Правительство — уряд, -ду.

Право — право, -ва; П. дисциплинарное — дисциплінарне право.

Правомочие — правоможність, -ности.

Правомочный — правоможний.

***Правофланговый**—правофланговий.

***Правый** — правий; П. концевая часть—права кінцева частина; П. (левое) плечо вперед — праве (ліве) плече вперед; П. фланг — правий фланк.

Праздник — свято, -та.

***Практический** — практичний; П. стрельба — практичне стріляння.

***Прачешная** — пральня, -ні.

Пребывание — перебування.

***Превосходство**—перевага.

***Превышение** — перевищення; П. линии огня — перевищення

лінії вогню; **П.** точки — перевіщення точки.

***Преграда** — перегорода, -ди; перепона, -ни; **П.** огневая — вогнева перепона.

***Преграждение** — (*действ.*) перегороджування.

***Предавать, предать**—(*суду*) віддавати, віддати; (*противнику*) враджувати, врадити.

***Предварительный** — уперёдній; **П.** команда — уперёдня команда; **П.** рассчет — уперёдній розрахунок.

Предварять, предварить — попереджати, попередити.

Предвидение — передбачення, (*действ.*) передбачання.

Предвидеть — передбачати, передбачити.

***Предел**—границя,-ці; **П.** вилки (большой, малый) — (велика, мала) границя міжника; **П.** возможной точности масштаба — границя можливої точности мірила; **П.** упругости ствола — границя пружности цівки.

***Предельный** — граничний; **П.** точность — гранична точність.

***Предмет** — річ (речи); предмет, -та; **П.** военного обихода — військова річ; **П.** местный — місцевий предмет; **П.** ориентировочный — орієнтаційний предмет; **П**-ты ценные — цінні речі.

***Предмостный** — передмостовий; **П.** позиция — передмостова позиція.

Предназначать, предназначить — призначати, призначити наперед.

***Преднамеренный**—навмисний; **П.** бой — навмисний бій.

***Предосторожность** — обережність, -ности, пересторога, -ги; меры **П**-сти — заходи обережности, запобіжні заходи.

***Предотвращать, предотвратить** — запобігати, запобігти; (од)відвертати, (од)відвернути.

***Предохранитель** — запобіжник, -ка.

***Предохранительный** — запобіжний; **П.** взвод — запобіжний звід; **П.** кружок — запобіжний кружок; **П.** механизм — запобіжний механізм; **П.** планка — запобіжна планка; **П.** пружина — запобіжна пружина; **П.** разрезное кольцо—запобіжне розрізне кільце; **П.** чека — запобіжний загвіздок; **П.** щитик — запобіжний щитик.

***Предписание** — припис, -су.

***Предписывать, предписать** — приписувати, приписати; наказувати, наказати.

Предположение—припущення, здогад, -ду.

Предпочтение—перевага, -ги.

Предпочтительный — переважний, кращий.

***Предпринимать, предпринять** — заходжуватися, заходжатися; братися, взятися до чого; **П.** наступление — розпочинати наступ.

Председатель — голова, -ви; **П.** ВУЦИК — Голова ВУЦВК.

Представитель — представник, -ка́; полномочный П. округа— повновáжний представник округи.

***Представление** — з'явлення, подáння, надсилáння; П. по команде — з'явлення за комáндою; П. ходатайства — подáння клопотáння; П. сведений — подáння відомостів.

***Представлять, представить**— подавáти, подáти, надсилáти, надіслáти.

***Представляться, представиться** — з'являтися, з'явитися.

Предстоящий — майбýтній.

***Предупреждать, предупредить**— попереджáти, попередити, запобігáти, запобігти; упереджáти, упередити.

***Предупреждающий** — упередній; П. удар — упередній удáр.

***Предупреждение** — попередження, запобігáння; П. от О.В. — запобігáння О.Р.

Предшествующий — попередній.

***Преждевременный** — передчáсний; П. разрыв—передчáсний рóзрив.

Президиум — президія, -дії.

Презрение—призирство, -ства, зневáга, -ги.

***Преимущество**—перевáга, -ги.

***Прекращать, -ся, прекратить, -ся** — припиняти, -ся, припинити, -ся; „Прекратить огонь" — „Припинити вогóнь".

***Прекращение** — припинення; П. огня — припинення вогню.

***Преобладание**—перевáга, -ги

***Преодолевание**—перемагáння.

***Преодолевать, преодолеть** — перемагáти, перемогти.

***Преодолевающая работа мышц** — перемагáльна робóта м'язів.

***Препятствие** — перепóна, -ни; перешкóда, -ди; П. искусственное — штýчна перепóна; П. переносное — перенóсна перепóна.

***Препятствовать, воспрепятствовать** — перешкоджáти, перешкóдити.

***Прерыватель**—переривач, -ча; П. тока (зуммер) — переривач стрýму (пищик).

***Прерывать, прервать** — переривáти, перервáти.

***Прерывистый**—переривчастий.

***Прерывчатость** — переривчастість, -тости.

***Преследование** — переслідування.

***Преследовать** — переслідувати.

***Пресс** — гніт, -ту; П. рычажный — вáжільний гніт.

***Прессованный** — гнічений; П. сено — гнічене сіно.

Преступник—злочинець, -нця.

Преступный — злочинний.

***Прибавлять, прибавить** — додавáти, додáти, збільшувати, збільшити; „Прибавь, прямо" — „Збільш, прóсто".

***Приближать, -ся, приблизить, -ся** — наближáти, -ся, наблизити, -ся.

***Приближение** — наближення; **П.** к цели—наближення до цілп; пристрелка **Приближением**—пристрілювання наближенням.

***Приближенный** — наближений; **П.** точность—наближена точність.

***Прибор** — прилад, -ду; **П.** для набивки патронных лент — прилад наповняти набійні стрічки; **П.** осветительный — освітлювальний прилад; **П.** пробный—спробний прилад; **П.** электро-измерительный—електро-вимірчий прилад.

Прибывать, прибыть — прибувати, прибути.

Прибывающий — що прибуває.

Прибыль (*людей и лошадей*) — прибуток, -тку.

Прибытие — прибуття.

***Привал** — постоянка, -ки; причал, -лу; **П.** большой — велика постоянка; **П.** малый — коротка постоянка.

***Приварок** — приварок, -рку.

***Приварочный** — приварковий; **П.** довольствие — приваркове постачання.

***Привертывать, привернуть** — прикручувати, прикрутити.

Приветствие — привітання.

***Привешивать, привесить** — причіплювати, причепити.

Прививка — щеплення.

***Привинчивать, привинтить** — пригвинчувати, пригвинтити.

Привлекать, привлечь — притягати, притягти, залучати, залучити; **П.** к ответственности — притягти до відповідальности.

***Привод** — передача, -чі, трансмісія, -сії; (*коня*) приведення; **П.** ножной — ножна передача, трансмісія; **П.** педальный — ступатнева передача; **П.** ручной — ручна передача.

Приводить, привести — приводити, привести, (*пример*) наводити, навести.

***Приводной** — приводний; **П.** валик — приводний валець.

Привычка — звичка, -ки, навичка, -ки.

***Привязной** — прив'язний; **П.** аэростат — прив'язний аеростат.

***Привязывать, привязать** — прив'язувати, прив'язати.

***Привязь** — прив'язь, -зи, припон, -пону.

Пригибать, -ся, пригнуть, -ся — пригинати, -ся, пригнути, -ся.

Приглашение — запрошення.

***Пригнанный** — припасований.

***Пригонка** — (*одежды*) добір, -бору; (*оружия, снаряжения*) — припасовування, припасування.

***Пригонять, пригнать** — припасовувати, припасувати, добирати, добрати; **П.** снаряжение — припасовувати лаштунок; **П.** одежду — добирати одяг.

***Пригорок** — пагорок, -гірка.

Приготовлять, приготовить — готувати, приготувати, лагодити, налагодити.

*Придавать, придать — додава́ти, дода́ти; надава́ти, нада́ти.
*Придерживать, придержать — притри́мувати, притри́мати; П. -ся — дотри́муватися.
*Придорожный — придоро́жній.
*Прием—хват, -ту; спо́сіб,-собу; приймання; П. амбулаторный — амбулато́рне приймання; П. маскировочный —маскува́льний спо́сіб; П. ружейный — хват рушни́чний.
*Приемник — приймач, -ча́.
*Приемный — прийма́льний; П. механизм — прийма́льний механі́зм; П. покой — амбулато́рія; П. станція — прийма́льна ста́ція.
*Приемщик—прийма́льник, -ка.
*Прижим — при́тиск, -ку.
*Прижимать, прижать — прити́скувати, прити́снути.
*Прижимной — притискни́й; П. винтик — притискни́й гвинтик.
*Призма—при́зма, -ми; П. отражатель — при́зма відбива́ч.
*Призматический — призмати́чний; П. бинокль — призмати́чний біно́кль; П. стекло — призмати́чне скло.
Признавать, признать — визнава́ти, ви́знати (за що, кого).
*Признак — озна́ка, -ки.
*Призыв — при́зов, -ву; за́клик, -ку.
*Призывной — призовни́й; П. возраст — призовни́й вік.
*Приказ — нака́з, -зу; П. по 00 полку — нака́з 00 полко́ві; П. по части—нака́з части́ні; по П.-зу — за нака́зом.

*Приказание — за́гад, -ду.
*Приказист — нака́зник, -ка.
*Приказывать, приказать — нака́зувати, наказа́ти.
*Приклад — прикла́д, -ду.
*Прикладка — приклада́ння.
*Прикладной — прикладни́й; П. упражнение—прикладна́ впра́ва; П. фехтование — прикладне́ фехтува́ння.
*Прикладывать, приложить — приклада́ти, прикла́сти.
*Приклепанный—принюто́ваний.
*Приколыш — при́кіл, -кола.
*Прикомандированный — приставо́влений.
*Прикомандировывать, прикомандировать—пристано́влювати, пристанови́ти.
*Прикосновение — до́тик, -ку.
*Прикреплять, прикрепить — прикріпля́ти, прикріпи́ти.
*Прикрепленный — прикрі́плений.
*Прикрывать, прикрыть — прикрива́ти, прикри́ти.
*Прикрывающий — прикриви́й, захисни́й; П. часть — захисна́ части́на.
*Прикрытие — за́хист, -ту, прикрива́ння, прикриття́; П. щитовое — щитове́ прикриття́.
Прикуска (*у лошади*)—прику́ска, -ски.
Прилегать, прилечь — приляга́ти, прилягти́.
*Прилежащий — приле́жний.
*Прилив—при́ливок, -вка; при́плив, -ву; П. для пружины под-

жимов — при́ливок для пружи́ни прити́сків; П. крови — при́плив кро́ви; П. с упором — при́ливок з упо́рою.

Приложение — дода́ток, -тку; прикладання.

***Применение** — вжива́ння, застосо́вання, пристосува́ння; П. к местности — пристосува́ння до місце́вости.

***Применительно** — відпові́дно до, пристосо́вуючись до.

***Применять, -ся, применить, -ся** — вжива́ти, вжи́ти, застосо́вувати, застосува́ти; пристосо́вувати, -ся, пристосува́ти, -ся.

Пример — при́клад, -ду; П. личный — особи́стий при́клад; подавать П. — бу́ти за при́клад.

Примерный — зразко́вий, взірце́вий.

***Примесь** — до́мішка, -ки.

***Приметка**—прикме́та, -ти, озна́ка, -ки.

***Примечание** — при́мітка, -ки.

***Примкнутый штык** — настро́млений багне́т.

***Примыкать, примкнуть** — прилуча́тися, прилучи́тися, прилягати, прилягти́; „Примкнуть штыки" — „Настроми́ти багне́ти".

***Принадлежность** — прила́ддя; прина́ле́жність, -ности; П. казарменная — касарня́не прила́ддя; П. караульная — майно́ сторо́жі.

***Принимание** — прийма́ння.

***Принимать, принять** — прийма́ти, прийня́ти; вважа́ти; П -ют скорость—прийма́ють шви́дкість.

***Принимающий парад** — що прийма́є пара́ду.

Принуждать, принудить—приму́шувати, приму́сити, си́лувати, приси́лувати.

Принуждение — при́мус, -су, си́лування.

Принципиальный, -но — принципо́вий, -во.

***Приостанавливать, приостановить** — припиня́ти, припини́ти.

***Приостановка** — припи́нення; П. огня — припи́нення вогню́.

***Припас** — припа́с, -су; П. боевые — бо́йові припа́си; П. огнестрельные — вогнепа́льні припа́си; П. с'естные — харчі́, -чі́в.

***Припек** — при́пік, -ку.

***Приподнимать, приподнять** — підійма́ти, підійня́ти.

***Припой** — лю́та, -ти.

***Припряжка** — підпря́жка, підпряга́ння.

***Приращивать** — дото́чувати.

Присваивать, присвоить —присво́ювати, присво́їти, привла́щувати, привласти́ти.

***Приседание** — присіда́ння.

***Присоединять, присоединить**—прилуча́ти, прилучи́ти, приє́днувати, приєдна́ти.

***Приспособление** — при́стрій, -рою; пристосува́ння; П. визирное — візирни́й при́стрій; П. вызывное (зуммер) — викличний при́стрій (пищик); П. оседающее — осідни́й при́стрій; П. прицельное — наці́льний при́стрій; П. стреляющее — стрі́льний при́стрій; П. для

вставляния патронов — при́стрій для вклада́ння набо́їв; П. терочное — терковий при́стрій; П. к местности — пристосува́ння до місце́вости; П. охлаждающее — охолодни́й при́стрій.

*Приспособлять, -ся, приспособить, -ся — пристосо́вувати, -ся, пристосува́ти, -ся.

Приставлять, приставить — приставля́ти, приста́вити; П. линейку — приставля́ти лінійку; П. ногу — приста́вити но́гу.

*Приставление — приста́влення.

*Приставной — приставни́й; П. лестница — драби́на; П. магазин — приставни́й магази́н.

*Пристань — при́стань.

Пристегивать, пристегнуть — присті́бувати, пристебну́ти.

*Пристрелка — пристрі́лювання; П. захватом цели в вилку — пристрі́лювання захо́пленням ці́ли в міжни́к; П. непрерывным огнем — пристрі́лювання невпи́нним вогне́м; П. по дальности — пристрі́лювання за відда́ленням; П. по направлению — пристрі́лювання за на́прямом; П. приближением к цели — пристрі́лювання набли́женням до ці́ли; П. скачками — пристрі́лювання ско́ками.

*Пристройка — прибудо́вування, прибудува́ння; прибудо́ва.

*Приструги — підпру́жники, -ків.

*Приступок — при́ступок, -пка.

*Пристяжной — орчико́вий.

Присяга — прися́га, -ги; принятие П. — прийма́ння прися́ги.

*Приток — до́плив, -ву.

*Приторачивать, приторочить — приторо́чувати, приторо́чити.

*Притягивание — притяга́ння.

*Притягивать, притянуть — притяга́ти, притягти́.

*Притяжной — притяжни́й; П. ремень — притяжни́й ре́мінь.

Приучать, приучить — привча́ти, привчи́ти.

Приучение — привча́ння.

Приход — прибу́ток, -тку.

*Прицел — мі́рни́к, -ка́; П. выдвижной — висувни́й мі́рник; высота П. — висота́ мі́рника; П. по расстоянию — мі́рник за відда́ленням; П. наименьший — найме́нший мі́рник; П. оптический — опти́чний мі́рник; П. постоянный — ста́лий мі́рник; стебель прицела — стебло́ мі́рника́.

*Прицеливание — наці́лювання.

*Прицельный — мірнико́вий; наці́льний; П. вырез — ви́різ мірнико́вий; П. дальность — мірнико́ва дале́кість; П. диск — кружа́ло мірнико́ве; П. колодка — коло́дка мірнико́ва; П. кольцо — кільце́ мірнико́ве; П. линия — наці́льна лі́нія; П. муфта — му́фта мірнико́ва; П. поражаемое пространство — наці́льний ура́зний про́стір; П. приспособление — наці́льний при́стрій; П. прорезь — про́різь мірнико́ва; П. пружина — пружи́на мірнико́ва; П. рамка — ра́мка мірнико́ва; П. станок — стано́к наці́льний; П. хомутик —

хамутик мірниковий; П. шпилька—шпилька мірникова.

*Прицепка — причіпка, -ки; причіплювання.

*Прицепной — причіпний.

*Причальный узел — причальний вузол.

Причастный — причетний.

*Причина — причина, -ни; П. незаконная—незаконна причина; П. уважительная—поважна причина.

*Причислять, причислить — зараховувати, зарахувати.

Причитающийся — належний.

*Пробанивать, пробанить (*орудие*) — протирати, протерти.

*Пробег — перебіг, -гу.

*Пробел — прогалина, -ни; пропуск, -ку.

*Пробиваемость — пробивність, -ности.

*Пробивание — пробивання.

*Пробивной — пробивний; П. действие — пробивний чин, міць.

*Пробка — затичка, -ки; корок, -рка; П. железная — залізна затичка.

*Пробковый — корковий; П. крышка — коркова покришка.

*Пробный — спробний; П. прибор — спробний прилад.

*Пробоина — пробоїна, -ни.

*Пробой — пробій, -бою.

*Пробойник — пробивач, -ча; протичка, -ки.

*Проведение — переведення, проведення; П. в жизнь — переведення в життя; П. горизонталей — проведення поземин.

*Проверять, проверить — перевіряти, перевірити.

*Проветривание — провітрювання.

*Проветривать, проветрить — провітрювати, провітрити.

*Провешивать, провесить — тичкувати, витичкувати; П. линию — тичкувати лінію.

*Провиантское довольствие— провіянтське постачання.

*Провисание — обвисання.

*Провод — провід, -воду, дріт, дроту; П. вводный — упускний провід; П. голый — голий провід; П. телефонный облегченный — телефонний полегшений провід; П. легкий телефонный — легкий телефонний провід.

*Проводка — провідня, -ні, проведення.

*Проводник — провідник, -ка; П. семижильный — семижильний провідник; П. соединительный — злучний провідник.

*Провожатый — проводар, -ря.

*Провозоспособность — провоспроможність, -ности.

*Проволока — дріт, дроту; П. вязальная — в'язальний дріт; П. железная — залізний дріт; П. колючая—колючий дріт; П. кольцевая — кільцевий дріт; П. медная — мідний дріт; П. стальная струнная — сталевий струнний дріт.

*Проволочный — дротяний; П. заграждение — дротяна перепона; П. еж — дротяний їжак; П. пру-

жина — дротяна́ пружи́на; П. сеть — дротяна́ мере́жа; П. телеграф — дротяни́й телегра́ф.

*Прогар — прога́р, -ру.

*Прогиб — про́гин, -ну.

*Прогон — підва́лина, -ни.

Программа — про́грам, -му.

*Прогрессивный — росту́чий, прогреси́вний; П. горение — прогреси́вне горі́ння; П. крутизна нарезов — росту́ча кру́тість нарі́зів.

Прогулка — прохі́дка, -ки.

*Продвигать, -ся, продвинуть, -ся — просува́ти, -ся, просу́нути, -ся.

*Продвижение — просува́ння.

*Продергивать, продернуть — просми́кувати, просмикну́ти, просмика́ти, просми́кати.

*Продовольственный — харчови́й; П. база — харчова́ ба́за; П. каптенармус — харчови́й комі́рний; П. магазин — харчови́й мага́зин; П. транспорт — харчови́й тра́нспорт.

*Продовольствие — харч, -чу, провія́нт, -ту.

*Продолговатый—довга́стий; П. окно — довга́сте вікно́.

*Продолжение — продо́вження; П. оси канала ствола — продо́вження о́си кана́лу ці́вки.

*Продолжительность — трива́лість, -лости; П. действия газов — трива́лість ді́ї га́зів; П. марша—трива́лість ру́ху; П. прогулки — трива́лість прохі́дки.

*Продолжительный—трива́лий, довгоча́сний; П. время — до́вгий час, чима́ло часу́; П. отпуск — довгоча́сна відпу́стка.

*Продольно — подо́вжно.

*Продольный — подо́вжний; П. кольцевой паз — подо́вжна кільцева́ га́ра; П. положение — подо́вжне поло́ження; П. прорези — подо́вжні про́різи; П. ребра — подо́вжні ре́бра; П. тавр—подо́вжний тет; П. уровень — подо́вжна позе́мниця.

Продуктивность — продукти́вність, -ности.

*Продукт — проду́кт, -ту; Продукты разложения — проду́кти ро́зкладу.

*Проездка — проїжджа́ння.

*Проездной — проїзни́й; П. документ — доку́мент на проїзд, проїзни́й доку́мент.

*Проезжая часть дороги — пере́їздка, -дки.

*Проект — прое́кт, -ту.

*Проектирование — проектува́ння.

*Проектировать—проектува́ти.

*Проекционный — проекці́йний; П. плоскость — проекці́йна пло́ща.

*Проекция — прое́кція, -ції; П. горизонтальная — позе́ма прое́кція; П. картографическая — мапографі́чна прое́кція.

*Прожектор — проже́ктор, -ра.

*Прожекторист — проже́кторник, -ка.

*Прожекторный — проже́кторний; П. часть — проже́кторна части́на.

***Прозрачный** — прозо́рий.

***Производить, произвести** — переводити, перевести́; **П.** выстрела — стріля́ти; **П.** маскировку — маскува́ти; **П.** наблюдение — стежити; **П.** побег — (у)втіка́ти; „Произведено развод караулов" — „Переве́дено ро́звід сторо́жі".

***Производство** — переве́дення; те́хніка, -ки; **П.** выстрела — те́хніка по́стрілу; **П.** поверки — переве́дення пере́вірки; **П.** работ — переве́дення робо́ти; **П.** стрельбы — стріля́ння.

Произносить, произнести — виголо́шувати, ви́мовити, ви́голосити, вимовля́ти.

Происходить — похо́дити, відбува́тися.

***Происшествие** — приго́да, -ди.

***Прокладка** — прокладання; пере́ліжка; **П.** войлочная — повстяна́ пере́ліжка.

***Пролет** (*между станциями*) — перегі́н, -го́ну; **П.** моста — прогі́н, -го́ну.

***Пролом** — проло́м, -ло́му.

***Промасливать, промаслить** — прома́щувати, промасти́ти.

***Промах** — про́мах, -ху.

***Промахнуть, -ся** — промахну́ти, -ся.

***Промедление** — зага́йка, -ки, заба́ра, -ри.

***Промежуток** — промі́жок, -жку.

***Промежуточный** — промі́жний; **П.** пост — проміжна́ сті́йка; **П.** склад — промі́жний склад; **П.** траверс — проміжна́ тра́вераза; **П.** шайба — проміжна́ ша́йба; **П.** шестерня — проміжна́ шестерня́.

***Промер** — ви́мір, -ру; **П.** протяжения — ви́мір про́тягу.

***Промокать, промокнуть** — промока́ти, промо́кнути.

***Промывка** — промива́ння.

***Проникание** — проника́ння.

***Проникать, проникнуть** — проника́ти, прони́кнути, прохо́дити, пройти́.

Пропаганда — пропага́нда, -ди.

***Пропеллер** — пропе́лер, -ра.

***Пропитанный** — простя́клий.

***Пропитывать, пропитать** — напо́ювати, напої́ти.

***Пропитываться** — просяка́тися.

***Пропорциональность** — пропорці́йність, -ности.

***Пропуск** — пере́пустка, -ки; перепуска́ння.

***Пропускной** — перепускни́й; **П.** камера — перепускна́ ка́мера; **П.** способность — перепускна́ спромо́жність.

***Прорезиненный** — гумо́ваний; **П.** лента — гумо́вана стрі́чка.

***Прорезь** — про́різ, -зу; **П.** прицела — про́різ мірнико́вий.

***Прорубь** — опо́ло́нка, -ки.

***Прорыв** — прори́в, -ву; **П.** пороховых газов — прори́в порохови́х га́зів.

***Прорываться, прорваться** — прорива́тися, прорва́тися.

***Просачиваться, просочиться** — просо́чуватися, просочи́тися.

***Просверленный, -но** — просве́рдлений, -но.

*Просека — просíка, -ки.
*Проселочная дорога — путівéць, -вця́.
*Проскок — проскóк, -ку.
*Проследовать — пройти́, проїхати.
*Прослойка — прóшарок, -рка.
*Просовывать, просунуть — просóвувати, просýнути.
*Просрочивать, просрочить — прострóчувати, прострóчити.
*Простой — прóстий, звичáйний, нескладни́й; П. атака — прóста атáка; П. вязка — звичáйне в'язáння; П. движение — нескладни́й рух; П. ключ — звичáйний ключ; П. обман — прóста обмáна; П. отвод — прóсте відвéдення.
Простейший — найпростíший.
*Простой (*вагона*) — перéстій, -стою.
Простота — простотá, -ти́, прóстість, -стости; П. в обращении — прóстість повóдження.
*Пространство — прóстір, прóстору; П. заспарядное — прóстір позагарматнéвий; П. мертвое — мéртвий прóстір; П. обстреливаемое — обстрíлюваний прóстір; П. поражаемое — урáзний прóстір.
*Прострел — прóстріл, -лу.
*Простреливать, прострелить — прострíлювати, прострéлити.
Простуда — застýда, -ди.
*Проступок — провúна, -ни; П. важный — важли́ва провúна.
*Простыня — простирáло, -ла.
Просьба — прохáння.
*Проталкивать, протолкнуть — пропихáти, пропхнýти, проштóвхувати, проштовхнýти.
Протаскивать, протащить — протягáти, протягти́, проволікáти, проволокти́.
*Противник — вóрог, -га.
*Противоаэропланный — протиаероплáнний.
*Противоброневой — протипáнцерний.
*Противовес — противáга, -ги.
*Противовоздушный — протиповітряни́й.
*Противогаз — протигáз, -за.
*Противогазовый — протигáзовий; П. защита — протигáзовий зáхист; П. оборона — протигáзова оборóна; П. средства — протигáзові зáсоби.
*Противодействие — протичи́н, -ну.
*Противодействовать — протичи́нити, перешкоджáти.
*Противодымный — протиди́мний.
*Противоположный — проти́вний, протилéжний, супроти́вний.
*Противопоставлять, противопоставить — протиставити.
Противоречие — суперéчність, -ности.
*Противотанковый — протитáнковий; П. борьба — протитáнкова боротьбá; П. оборона — протитáнкова оборóна.
*Противоштурмовый — протиштурмóвий; П. артиллерия — протиштурмóва артилéрія.

*Противоядие — протиотру́та, -ти.

*Протиральиик—протира́ч, -ча́.

*Протирать, протереть — протира́ти, протерти.

*Протирка — протира́чка, -ки; протира́ння.

*Проток — перетік, -то́ку.

Протокол — протоко́л, -лу.

*Протравливание (*семян*) — щавлення.

*Протяжение — про́тяг, -гу; П. линии — про́тяг лінії; П. фронта — про́тяг фро́нту.

*Протяжный, -но — протя́жний, -но, протя́глий, -ло.

*Проушина — ву́хо, -ха.

*Профиль — про́філь, -ля; П. возвышенный — підне́сений про́філь; П. дороги—про́філь шляху́; П. истинный — правди́вий про́філь; П. полный — про́філь по́вний; П. сокращенный — скоро́чений про́філь; П. условный — умо́вний про́філь.

*Профильный — про́фільний.

*Проход — прохі́д, -хо́ду; прохо́дження; П. горный — пролі́г, -ло́гу.

*Проходимый — прохі́дний; П. болото — прохідне́ багно́, боло́то.

*Проходить, пройти — прохо́дити, пройти́.

*Проходной — прохідний; П. свидетельство—подоро́жній лист.

*Прохожая часть дороги — ступа́, -пи́.

*Прохождение — прохо́дження.

Процент — відсо́ток, -тка.

Процесс — проце́с, -су.

Процессия — проце́сія, -сії.

*Прочищать, прочистить — прочища́ти, прочи́стити.

*Прочность — міцність, -ности, три́вкість, -кости.

„Прощайте“—„Прощава́йте“.

*Пруд — став, -ву, ставо́к, -вка́.

*Пружина — пружи́на, -ни; П. боевая — бо́йна пружи́на; П. возвратная — зворо́тна пружи́на; П. главная — головна́ пружи́на; П. горбатая — горба́та пружина; П. двуперая — двупе́ра пружи́на; П. дисковая — кружалува́та пружи́на; П. замка — пружи́на замка́; П. нажимающая диск прицела — пружи́на, що нати́скує на кружа́ло мірника́; П. накатника — пружи́на нако́чувача; П. нейзильберная — невзи́льберна пружи́на; П. пластинчатая — платівча́ста пружи́на; П. плоская — плеска́та пружи́на; П. подавателя—пружи́на подавача́; П. предохранительная — запобіжна́ пру́жи́на; П. прицельная — пружи́на мірнико́ва; П. проволочная — пружи́на дротяна́; П. спиральная — спіра́льна пружи́на; П. со стержнем — пружи́на зі стри́жнем; П. спусковая — спускова́ пружи́на; П. ствольная — цівкова́ пружи́на; П. стопора — пружи́на сто́пора; П. тарелочная —тарілкува́та пружи́на.

*Пружинный — пружи́нний; П. весы — ка́нтар; П. крышка — пружи́нна по́кришка; П. нажим —

пружи́нний натиска́ч; П. предохранитель — пружи́нний запобіжник; П. часть—пружи́нна части́на.

*Прут — прут, -та́.

*Прыгание — стриба́ння, плига́ння.

*Прыгун — стрибу́н, -на́, плигу́н, -на́.

*Прыжок — скік, ско́ку, стрибо́к, -бка́; П. в глубину—стрибо́к у гли́б; П. простой—про́стий стрибо́к; П. через бревно — стрибо́к че́рез коло́ду; П. через коня — стрибо́к че́рез коня́.

*Пряжка — пря́жка, -ки.

*Прямой — прями́й, про́стий; „Прямо“ — „Про́сто“; П. выстрел — про́стий по́стріл; П. засечка — прями́й за́черк; „Прямо коли“ — „Про́сто коли́“; П. линия — про́ста лі́нія; П. наводка — про́сте наці́лювання; П. начальник — прями́й нача́льник; П. подчинение — пряма́ підле́глість; П. попадание — про́сте влу́чання; П. угол—прями́й кут, про́стий ріг; П. удар— про́стий уда́р; П. укол — про́стий уко́л.

*Прямолинейный, -но — простолінійний, -но.

Пугливый — лякли́вий.

Пуговица — ґу́дзик, -ка.

*Пуговка—голі́вка, -ки; П. курка — голі́вка курка́; П разрядника — голі́вка розря́дника.

*Пук, пучек — жмут, -та́.

*Пулемет — кулеме́т, -та; „Пулемет к повозкам“ — „кулеме́т до возі́в“; П. легкий — легки́й кулеме́т; П. станковый — станко́вий кулеме́т.

*Пулеметный — кулеме́тний; П. вьюк — кулеме́тний в'юк; П. гнездо — кулеме́тне гніздо́; П. карточка — кулеме́тна ка́ртка; П. лента — кулеме́тна стрі́чка; П. окоп — кулеме́тний ша́нець; П. повозка — кулеме́тний віз; П. площадка — кулеме́тна площи́нка; П. рота — кулеме́тна со́тня.

*Пулеметчик—кулеме́тник, -ка.

*Пульверизатор — при́скавка, -ки.

*Пулька — ку́лька, -ки.

*Пульный вход—кульови́й вхід.

*Пуля — ку́ля, -лі; П. остроконечная — го́стра ку́ля.

*Пункт —пункт, -ту; П. астрономический —астрономі́чний пункт; П. главный — головни́й пункт; П. исходный — вихі́дний пункт; П. командный—кома́ндний пункт; П. наблюдательный — стежови́й пункт; П. назначения — пункт призна́чення; П. населенный — насе́лений пункт; П. опорный — опо́рний пункт; П. перевязочный — перев'я́зний пункт; П. сборный — збірни́й пункт; П. эвакуационный—евакуаці́йний пункт; П. этапный — ета́пний пункт.

*Пунктир — пункти́р, -ру.

*Пунктирный — крапкови́й.

*Пускать, пустить — пуска́ти, пусти́ти.

*Пусковой — пускови́й.

*Пустой — поро́жній.

***Пустота** — порожне́ча, -чі.
***Пустотелый** — порожня́вий.
***Пустырь** — пу́стиня.
***Путо** — пу́то, -та, (*мн.*) пу́та.
***Путеводный** — провідни́й.
***Путевой** — подоро́жній; **П.** довольствие — подоро́жні вида́тки.
***Путлище** — пу́тлиця, -ці.
***Путь** — доро́га, -ги, шлях, -ху́; **П.** водяной — водяни́й шлях; **П.** дозора — доро́га дозо́ру; **П.** железнодорожный — ко́лія; **П.** обыкновенный — звича́йний шлях; **П.** перегрузочный — переванта́жна ко́лія; **П.** подвова — шлях підво́зу; **П.** сообщения — шляхи́ (сполу́чень); **П.** следования — шлях прямува́ння.
***Пучек** — жму́тик, -ка.
***Пушечный** — пушкови́й; (*орудийный*) гарма́тний; **П.** батарея — пушкова́ батері́я; **П.** станок — гарма́тний стано́к.
***Пушка** — пу́шка, -ки.
***Пыж** — кли́нтух, -ха; **П.** войлочный — повстяни́й кли́нтух; **П.** картонный — текту́рний кли́нтух.
Пыл — запа́л, -лу.
***Пылить, -ся, запылить, -ся** — запоро́шувати, -ся, запороши́ти, -ся.
***Пыль** — по́рох, -ху.
***Пятиборие** — п'ятизмага́ння.
***Пятиделенный** — п'ятиподіа́ковий.
***Пятка, пята** — п'ята́, -ти́; **П.** коленчатого рычага приемника — п'ята́ коліча́стого ва́желя прийнача́; **П.** шаровая — куля́ста п'ята́.
***Пятнистый** — плями́стий, плямува́тий.

Р

Работа — робо́та, -ти; **Р.** земляные — земляна́ робо́та.
***Работоспособность** — (*о человеке*) працезда́тність, -ности, (*о машине*) роботоспромо́жність, -ности.
***Рабоче-Крестьянская Военно-Морская Инспекция** — Робітни́че-Селя́нська Військо́во-Морська́ Інспе́кція.
***Рабочий** — робітни́к, -ка́; (*относит. к рабочему*) — робітни́чий; (*относит. к орудию работы*) — робо́чий; (*относит. к работе*) — робітни́й.
***Равелин** — равелі́н, -ну.
***Равентух** — рядно́, -на́.
***Равнение** — рівна́ння; „**Р.** направо (налево, на середину)“ — „Рівна́ння право́руч (лі́воруч, на сере́дину)“.
***Равнина** — рівни́на, -ни́ни; (*в горах*) — полони́на, -ни.
***Равнинная местность** — рівни́нна місце́вість.
***Равновесие** — рівнова́га, -ги.
***Равномерность** — рівномі́р-

ність, -ности; Р. движения — рівномірність руху.

*Равномерный — рівномірний.

*Равнять — рівняти, вирівнювати.

*„Равняйсь“ — „Рівняйсь“.

*Радиатор — радіятор, -ра.

*Радио — радіо.

*Радиодепеша — радіодепеша, -ші.

*Радиокорреспонденция — радіо-листування.

*Радио-пеленгирование — радіопеленгування.

*Радиоперехват — радіоперейманння.

*Радиоприемник — радіоприймач, -ча.

*Радиоразговор — радіорозмова, -ви.

*Радиослежка — радіослідкування.

*Радио-станция — радіо-стація; Р. ламповая — лямпова радіо-стація.

*Радиотелеграф — радіотелеграф, -фу.

*Радиотелеграфирование — радіотелеграфування.

*Радиотелеграфный батальон — радіотелеграфний батальйон.

*Радиотелефон — радіотелефон, -на.

*Радиус — радіус, -са; Р. вектора — радіус-вектор; Р. действия — радіус дії.

*Разаммуничивать — розшоровувати, розшорувати.

*Разбег — розгін, -гону; с разбегу — з розгону.

*Разбивать, разбить — розбивати, розбити; розмічати, розмітити; Р. лагерь — ставати, стати табором; Р. палатку — нап'ясти намета; Р. позицию — розмітити позицію.

*Разбивка — розбивання, розмічання; поділ, -лу.

*Разбирать, разобрать — розбирати, розібрати; Р. козлы — розбирати, розібрати козла.

*Разбор, разборка — розбір, -бору; розбирання.

*Разборный — розбірний.

*Разбрасывать, разбросать — розкидати, розкидати.

*Разбросанность — розкиданість, -ности.

*Разбросанный — розкиданий; Р. расположение частей — розкидане розташування частин.

*Разбрызгивание — розбризкування.

*Разбрызгивать, разбрызгать — розбризкувати, розбризкати.

Разбудить — розбудити.

*Развалина — руїна, -ни.

*Разведение — розведення.

*Разведка — розвідка, -ки; Р. агентурная — агентурна розвідка; Р. артиллерийская — артилерійна розвідка; Р. ближняя — близька розвідка; Р. воздушная — повітряна розвідка; Р. глубокая — глибока розвідка; Р. дальняя — далека розвідка; Р. инженерная — інженерна розвідка; Р. кавалерийская — кінна розвідка; Р. местности — розвідка місцевости; Р.

населения — рóзвідка населéння; Р. в непосредственном соприкосновении с противником — рóзвідка у безпосерéдньому стикáнні з вóрогом; Р. пехотная — піхóтна рóзвідка; Р. пешая — піша рóзвідка; Р. поля боя — рóзвідка бойóвища; Р. противника — рóзвідка (*чья*) ворóжа, (*кого*) вóрога.

*Разведчик — розвíдач, -ча.

*Разведывательный — розвíдчий; Р. взвод — розвíдча чотá; Р. дозор — розвíдчий довір; Р. отделение — розвíдчий рій; Р. партия — розвíдча пáртія; Р. судно — розвíдче суднó; Р. часть — розвíдча частина; Р. эскадрилья — розвíдча ескадрилля.

*Разведывать, разведать — розвíдувати, розвíдати.

*Развернутый — розгóрнутий.

*Разверстка — рóзкладка, -ки; Р. повязки — рóзкладка пов'язки.

*Развертывание — розгортáння.

*Развертывать, -ся, развернуть, -ся — розгортáти, -ся, розгорнýти, -ся; Р. носки — розстáвити носкú; „Развернись" — „Розгорнись".

*Разветвление — розгалýження, рóзвилок, -лка; Р. дорог — рóзвилок шляхíв.

*Развивать, развить — розвивáти, розвинути; розгортáти, розгорнýти; Р. огонь — зміцняти, зміцнити вогóнь.

*Развилина — рóзвилка, -ки; Р. для ролика — рóзвилка для коліщáти.

Развитие — рóзвиток, -тку.

*Развод — рóзвід, -воду; Р. караулов — рóзвід сторóж.

*Разводной — розвідний; Р. ключ — розвідний ключ; Р. кольцо — розвіднé кільцé; Р. мост — розвідний міст.

*Разводящий — розвідник, -кá; „Разводящие для смены" — „Розвідники для зміни"; „Разводящий произвел смену часовых исправно" — „Розвідник змінив стійкóвих спрáвно".

*Разворачивание — розгортáння.

*Разворачивать, -ся, развернуть, -ся — розгортáти, -ся, розгорнýти, -ся.

*Развьючивать, развьючить — розвючувати, розвючити.

Развязка — кінéць, -нця; розв'язання, розв'язування.

*Разгибание — розгинáння.

*Разгибатель — розгинáч, -чá.

*Разгибать, разогнуть — розгинáти, розігнýти.

Разговаривать — розмовляти.

Разговор — розмóва, -ви.

*Разговорный — розмóвний; Р. клапан — розмóвний хлипáк; Р. коммутатор — розмóвний комутáтор.

*Разграничивать, разграничить — розмежóвувати, розмежувáти.

*Разграничительный — розмежувáльний; Р. линия — розмежувáльна лінія, межá.

*Разграфленный — розлініений.

Разгром — розгрóм, -му; Р. противника — розгрóм вóрога.

***Разгрузка** — розвантáжування, розвантáження.

***Раздатчик** — роздáвець, -вця.

***Раздача** — роздавáння, роздáча, -чі.

***Раздвигание** — розсувáння.

***Раздвигать, раздвинуть**—розсóвувати, розсувáти, розсýнути.

***Раздвижной** — розсувни́й; **Р.** ключ — розсувни́й ключ.

Раздеваться, раздеться—роздягáтися, роздягнýтися, роздягти́ся.

***Разделение** — розпóділ, -лу; **Р.** огня — розпóділ вогню́; **Р.** цели между ружейными стрелками — розпóділ ці́лів між рушни́чними стрільця́ми.

***Раздельный** — розді́льний; **Р.** наводка— розді́льне наці́лювання.

***Разделять, разделить** — розділя́ти, розділи́ти, розподіля́ти, розподіли́ти; „Разделить огонь от такого то орудия"—„Розділи́ти вогóнь від такóї ось гармáти".

***Раздражитель**—подрáзник, -ка.

***Раздробление** —роздрóблення.

***Раздутость** — роздýтість, -тости.

***Разжимать, разжать** — розтуля́ти, розтули́ти, розці́плювати, розціпи́ти.

***Разлагать, -ся, разложить, -ся** — розкладáти, -ся, розклáсти, -ся.

***Разлет**—розлі́т,-льóту; **Р.** пуль — розлі́т куль.

***Разлетаться, разлететься** — розлітáтися, розлеті́тися.

***Разлив** — розли́ва, -ви, рóзлив, -ву, розливáння.

Различие — різни́ця, -ці.

***Разложение** — рóзклад, -ду; разложение продуктов — рóзклад продýктів.

***Размах** — рóзмах, -ху; **Р.** круговой — коловий рóзмах.

***Размахивание** — розмáхування.

***Размер** — рóзмір, -ру; **Р.** шага — рóзмір крóку.

***Размещение** — розташувáння, розмі́щення.

***Размочалить, размочаливать** — (*дерево*) розволóкнювати, розволокни́ти; (*веревку*)— розклóчувати, розклóчити.

***Размыв** — розми́в, -ву; розмивáння.

***Размыкание** — розмикáння.

***Разнимать, разнять** — розтýляти, розтули́ти, розні́мати, розня́ти.

***Разновидность** — відмі́на, -ни.

***Разновидный** — різномані́тний.

Разногласие — різноголóсиця, -ці, незгóда, -ди.

Разнообразный — різномані́тний.

Разносить, разнести — рознóсити, рознéсти.

***Разносной** — розносни́й; **Р.** книга — розноснá кни́жка.

Разность — різни́ця, -ці.

***Разнуздывать, разнуздать** — розгнýздувати, розгнуздáти.

***Разогревать, разогреть** — розігрівáти, розігрі́ти.

***„Разойдись"** — „Розі́йдись".

*„Разомкнись“—„Розімкнись“.

*Разомкнутый — розімкнений; Р. строй — розімкнений лад.

*Разоружение — роззброєння, роззброювання.

Разорять, разорить — руйнувати, зруйнувати, нищити, знищити.

*Разработка — розроблювання, розроблення; Р. взрывом — розроблювання вибухом; Р. лопатой — розроблювання лопатою.

*Разреженный — розріджений.

*Разрез — перекрій, -рою; розріз, -зу.

*Разрезка — розрізування.

*Разрезной — розрізний; Р. кольцо—розрізне кільце; Р. обойма — розрізна обійма; Р. патрон — розрізний набій; Р. чека— розрізний загвіздок.

Разрешать, разрешить — дозволяти, дозволити; розвязувати, розвязати.

Разрешение — дозвіл, -волу.

*Разрушать, разрушить — руйнувати, зруйнувати.

*Разрушение — руйнування, зруйнування.

*Разрушительность — руйнаційність; Р. огня— руйнаційність огню.

*Разрушительный — руйнаційний; Р. действие — руйнаційний чин.

*Разрыв — розрив, -ву; Р. высокий — високий розрив; высота Р. — висота розриву; Р. клювок — клювок; Р. ниже цели — розрив нижче від цілн; Р. низкий— низький розрив; Р. нормальный— нормальний розрив; Р. очень высокий—дуже високий розрив; Р. преждевременный—передчасний розрив; Р. провода — розрив дроту; Р. снаряда — розрив гарматня.

*Разрывной — розривний, вибуховий; Р. заряд — розривний заряд; Р. снаряд — вибуховий гарматень.

*Разрыхляемость — розпушність, -ности.

*Разрыхлять, разрыхлить—підпушувати, підпушити.

*Разряд — розряд, -ду; (*электрич.*) виснага.

*Разрядник — розрядник, -ка; (*электр.*) виснажник.

*Разряжание —розряджування, розряджання; (*электр.*) виснажання.

*Разряжать, разрядить — розряджати, розрядити; „Разряжай“ — „Розряджай“.

*Раз'единять, раз'единить — роз'єднувати, роз'єднати.

*Раз'езд—роз'їзд, -ду; (*ж. д.*) розминка; Р-да начальник—начальник роз'їзду.

*Раз'емный —роз'ємний; Р. кольцо — роз'ємне кільце.

Раз'яснять, раз'яснить — з'ясовувати, з'ясувати, роз'яснити, роз'яснити.

*Район — район, -ну; Р. войсковой — військовий район; Р. действия — район дії; Р. тыловой — тиловий район.

***Ракета** — ракета, -ти; **Р.** осветительная — освітлювальна ракета; **Р.** световая — світлова ракета; **Р.** сигнальная — гаслова ракета.

***Раковина** (*в металле*) — виїд, -ду; (*в литье*) — сказ, -зу.

***Рама** — рама, -ми; **Р.** голландская — ставня; **Р.** лафета — рама лафета; **Р.** оконная — віконна варцаба; **Р.** спускового механизма — рама спускового механізму; **Р.** станка (*мастерской*) — рама верстату.

***Рамка** — рамка, -ки; **Р.** карты — рамка мапи; **Р.** прицельная — мірникова рамка.

***Рамный** — рамовий; **Р.** рельс — рамова рейка; **Р.** устой — рамовий стояк.

***Рампа** — рампа, -пи.

Рана — рана, -ни.

Раненый — ранений, поранений.

***Ранец** — ранець, -нця.

***Ранцевый** — ранцевий; **Р.** огнемет — ранцевий огнемет.

Ранить, поранить — ранити, поранити.

***Рапира** — рапіра, -ри.

***Рапорт** — рапорт, -та; **Р.** о болезни — рапорт про хворість.

***Рапортовать** — рапортувати.

***Раскаленный** — розпечений.

***Раскатанный** — (*о шинели*) розгорнений.

***Расквартирование** — розквартирування, розташування.

***Раскладка** — розкладка, -ки.

***Расковывать, расковать** — розковувати, розкувати.

Раскрывать, раскрыть — розкривати, розкрити, викривати, викрити.

***Распечатывать, распечатать** — розпечатувати, розпечатати.

***Расписание** — розклад, -ду; **Р.** движения — розклад руху; **Р.** занятий — розклад навчання; **Р.** караульного наряда — розклад наряду в сторожі; **Р.** постов — розклад стійок.

Расписка — розписка, -ки.

***Расплавливать, расплавить** — розтоплювати, розтопити.

***Распознавание** — розпізнавання.

***Располагать, -ся, расположить, -ся** — розташовувати, -ся, розташувати, -ся, розміщувати, -ся, розмістити, -ся.

***Расположение** — розташування; **Р.** карантинное — карантинне розташування; **Р.** лагерное — таборове розташування; **Р.** на месте — розташування на місці; **Р.** на отдых — розташування на відпочинок; **Р.** номеров — місця нумерів; **Р.** уступное — розташування приступкове, уступом; **Р.** частей — розташування частин; **Р.** разбросанное — розкидане розташування.

***Распорка** — розпірка, -рки.

***Распорядок** — порядок, -дку.

***Распоряжение** — розпорядження; **Р.** отдавать — зробити розпорядження, дати наказа.

***Расправление** — розпросту́вання, розправля́ння.

***Распределение**—розпо́діл, -лу; **Р.** нарядов — розпо́діл наря́дів; **Р.** огня — розпо́діл огню́; **Р.** уравнительное — вирівня́льний розпо́діл; **Р.** целей — розпо́діл ці́лів.

***Распределительный** — розпо́дільчий; **Р.** ведомость — відо́мість розпо́ділу.

***Распределять, разпределить** — розподіля́ти, розподіли́ти.

Распространять, распространить — розповсю́джувати, розповсю́дити, поши́рювати, поши́рити.

***Распрягать, распречь** — розпряга́ти, розпрягти́.

***Распускать, распустить** — розпуска́ти, розпусти́ти.

***Распутица** — ро́зквась, -си.

***Распылитель** — розпоро́шувач, -ча; (*для жидкости*) — розпо́рскувач.

***Распылять, распылить** — розпоро́шувати, розпороши́ти.

Рассвет — світа́нок, -нку; на **Р.** — удо́світа; с **Р-том** — як задні́ло.

***Расседлывать, расседлать**— розсі́длувати, розсідла́ти.

***Рассеивание** — ро́зсів, -ву, розсі́вання; **Р.** выстрелов естественное — приро́дній ро́зсів по́стрілів; **Р.** закон — зако́н ро́зсіву; **Р.** искуственное — шту́чний ро́зсів; **Р-ня** площадь — пло́ща ро́зсіву.

***Рассеиватель**—розсі́ювач, -ча.

***Рассеивать, рассеять** — розсіва́ти, розсі́яти; розпоро́шувати, розпороши́ти.

***Рассекать, рассечь** — розтина́ти, розтя́ти.

***Рассеянный** — (*свет*) розсі́яний; розпоро́шений; **Р.** огонь — розпоро́шений ого́нь.

***Расследование** — ро́зслід, -ду; розслі́дування.

Рассматривать, рассмотреть — розгляда́ти, розгля́нути, роздивля́тися, роздиви́тися.

Расспрос — розпи́тування.

Расстегивать, -ся, расстегнуть, -ся — розстіба́ти, -ся, розстебну́ти, -ся.

***Расстояние** — відда́лення; на **Р.** выстрела — на по́стріл.

***Расстраивать, расстроить** — розла́джувати, розла́дити.

***Расстреливать, расстрелять** (*пули*) — вистрі́лювати, ви́стріляти.

***Рассчитывать, рассчитать** — розрахо́вувати, розрахува́ти.

Рассыльный—посланéць, -нця́.

***Раствор** — ро́зхил, -лу; ро́зчин, -ну; **Р.** жидкий — рідки́й ро́зчин; **Р.** циркуля — ро́зхил ци́ркля.

***Растворимый** — розчи́нний; **Р.** пироксилин — розчи́нна піроксилі́на.

***Растительный** — росли́нний; **Р.** земля — росли́нний ґрунт; **Р.** маскировка—росли́нне маскува́ння; **Р.** покров—росли́нне вкриття́.

Расторопность — жвавість, -вости, моторність, -ности.

Расторопный — жвавий, моторний.

***Раструб** — широкий кінець (*сурми або труби*).

***Растушевка** — розтушування.

***Растянутый** — розтягнений.

Расхищение — розкрадання.

***Расход** — розхід, -ходу; видаток, -тку, витрата, -ти; **Р.** огнеприпасов — витрата вогнеприпасів.

***Расходиться, разойтись** — розходитися, розійтися, розминатися, разминутися.

Расходный — видатковий; **Р.** гурт скота — видатковий гурт товару.

Расходовать — витрачати, витратити.

***Расходящийся** — розбіжний; **Р.** веер — розбіжне віяло.

***Расхождение** — розходження; **Р.** частей — розходження частин.

***Расцвечивать, расцветить** — забарвлювати, забарвити.

***Расцветка** — забарвлення; **Р.** красками — забарвлення фарбами; **Р.** цветными карандашами — забарвлення кольоровими олівцями.

***Расцепной** — розчіпний; **Р.** рукоятка — розчіпна ручка.

***Расчесывать, расчесать** — розчісувати, розчесати.

***Расчет** — розрахунок, -нку; **Р.** боевой — бойовий розрахунок; **Р.** горизонталей — розрахунок поземин; **Р.** движения — розрахунок руху; **Р.** караула — розрахунок сторожі; **Р.** орудийный — обслуга гармати; **Р.** предварительный — попередній розрахунок; **Р.** строевой — муштровий розрахунок; **Р.** штатный — штатний розрахунок.

***Расчистка** — розчищення.

*„**Расчитайсь**" — „перелічись".

***Расчищать, расчистить** — розчищати, розчистити.

***Расчленение** — розділення, -ня.

***Расширять, -ся, расширить, -ся** — розширювати, -ся, розширяти, -ся, розширити, -ся.

***Расшифровывать, расшифровать** — розшифровувати, розшифрувати.

Рвота — блювання, блювотина, -ни.

Реагировать — реагувати.

Реальность — реальність, -ности.

***Ребристый** — ребруватий; **Р.** форма — ребрувата форма.

***Ребро** — ребро, -ра; край (краю), руб, -ба; **Р**-ра направляющие — напрямні ребра; **Ребром** — руба.

Реввоенсовет — Реввійськрада; Революционный Военный Совет Союза Советских Социалистических Республик — Революційна Військова Рада Союзу Радянських Соціялістичних Республік.

***Револьвер** — револьвер, -ра; „**Револьверы заряди**" — „Револьвери заряджай".

*Револьверный станок — револьверний станок, -пка.

Ревтрибунал — революційний трибунал, -лу, ревтриб, -бу.

Революция — революція, -ції.

*Ревун (*сигн.*) — ревун, -на.

*Регенератор — регенератор, -ра.

*Регистрация — реєстрування.

*Регистрировать — реєструвати.

*Регулирующий — регуляційний; Р. винт — регуляційний ґвинт; Р. кольцо — регуляційне кільце.

Регулярная армия — регулярна армія.

*Регулятор — регулятор, -ра.

*Редкий — рідкий; Р. огонь — рідкий огонь.

*Редут — редут, -ту.

*Редюит — редуїт, -та.

Режим — лад, -ду; режим, -му; Р. экономии — режим ощадности.

*Резак — різак, -ка.

*Резерв — резерва, -ви; (*ж.-д.*) — викопище; Р. охранения — резерви охорони.

*Резервный — резервовий; Р. колонна — резервова колона; Р. рота — резервова сотня.

*Резервуар — резервуар, -ру; Р. воздушный — повітряний резервуар; Р. для воздуха — резервуар на повітря.

*Резина — гума, -ми.

*Резиновый — гумовий; Р. лента — гумова стрічка.

*Резкий — гострий, різкий; Р. запах — гострий запах.

*Результат — наслідок, -дку; Р. стрельбы — наслідок стріляння.

*Резьба — різь, -зи.

*Рейд — рейд, -ду.

*Рейдовый — рейдовий; Р. заграждение — заслона рейду.

*Рейка — лата, -ти; Р. зубчатая — трибовий брусок.

*Рейс — рейс, -су.

*Рейсфедер — рисник, -ка.

*Река — річка, -ки; разлив реки — повідь, -води, розлива річки.

Реквизиция — реквізиція, -ції.

Рекомендательный — рекомендаційний.

*Рекогносцировка — розвідування; Р. местности — розвідування місцевости.

*Рельеф — рельєф, -фу; Р. географический — географічний рельєф; Р. топографический — топографічний рельєф.

*Рельефность — рельєфність, -ности; Р. карты, плана — рельєфність мапи, плану.

Рельс — рейка, -ки; Р. рамный — рамкова рейка.

*Ремень — ремінь, -меня *и* -меню, пас, -са; Р. брючный — очкур, -ра; Р. верхний соединительный — верхній злучний ремінь; Р. гортовый — ремінь гортовий; Р. ободовый — ободовий ремінь; Р. откосный — скісний ремінь; Р. подбородный — підборідник; Р. подгрудный — підгрудний ремінь; Р. поперечный —

поперечний ремінь; Р. поясной — пасок; Р. притяжной — притяжний ремінь; Р. ружейный — рушничний ремінь.
*Ремонт — ремонт, -ту; Р. конский — ремонт кінський.
*Ремонтный — ремонтний.
Реорганизация — реорганізація, -ції.
*Респиратор — респіратор, -ра.
Республика — республіка, -ки.
*Рессора — ресора, -ри.
*Рессорный — ресорний; Р. буфер — відпружник ресорний.
*Рефлектирующий — відбивний.
*Рефлектор — рефлектор, -ра.
*Речной — річковий; Р. кабель — річковий кабель.
Решать, решить — рішати, вирішати, вирішити, розвязувати, розвязати.
Решающий — що вирішує; що розвязує; Р. голос — ухвальний голос.
Решение — рішення; Р. начальника — рішення начальника.
*Решетка — ґратник, -ка; Р. на сено — ґратник па сіно; Р. подножная — підніжний ґратник.
*Решетчатый — ґратчастий.
Решимость — рішучість, -чости.
Решительный — рішучий, відважний; Р. удар — рішучий удар.
*Ржаветь — іржавіти.
*Ржавчина — (і)ржа, -жі.
*Ржавый — (і)ржавий.
Ржаной — житній.
*Ригель — банта, -ти.
*Рикошет — рикошет, -ту.
*Рикошетирование — рикошетування.
Рисковать, рискнуть — ризикувати, ризикнути.
*Рисунок — малюнок, -нка.
*Ритмичность — ритмічність, -ности.
РККА (*скороч.*) — РСЧА.
Робость — боязкість, -кости, полохливість, -вости.
*Ров — рів, рову.
*Ровик — рівчак, -ка; Р-ки для номеров — шанці для номерів.
*Ровный — рівний; Р. мушка — рівна мушка; Р. шаг — рівний крок.
*Рог — ріг, рогу.
*Рогатка — рогачка, -ки.
*Рогожа — рогожа, -жі, (*соломенная*) — мата, -ти.
*Рогулька — рогуля, -лі.
*Род — рід (роду); Р. огня — рід вогню; Р. оружия — рід зброї.
*Родник — криниця, -ці.
*Рожковый ключ — ріжкатий ключ.
*Рожок — сурма, -ми; ріжок, -жка; Р. сигнальный — сурма, -ми.
*Розетка — розета, -ти.
*Ролик — коліща, -щати.
Роль — роля, -лі.
*Рост — зріст, зросту.
*Рота — сотня, -ні; Р. отдельная — окрема сотня; Р. связи — сотня звязку; Р. станко-

вых пулеметов, пулеметная—кулеме́тна со́тня; Р. штабная — со́тня (кома́нда) шта́бова.

***Ротный**—со́тенний; Р. линия—со́тенна лі́нія; Р. сторожевой участок—со́тенна охоро́нна дільни́ця.

***Роща** — гай, га́ю.

***Ртуть** — живе́ срі́бло, рту́ть, -ти; Р. гремучая — гриму́че живе́ срі́бло.

***Рубаха**—соро́чка, -ки;(*техн.*) обго́ртка; Р. верхняя — ве́рхня соро́чка; Р. нательная — спі́дня соро́чка; Р. френч — соро́чка френч.

***Рубеж** — рубі́ж, -жа́; Р. огневой — вогне́вий рубі́ж; Р. естественный — приро́дній рубі́ж; Р. стратегический — стратегі́чний рубі́ж; Р. укрепленный — укрі́плений рубі́ж.

***Рубить, разрубить** — руба́ти, розруба́ти.

***Рубка** — руба́ння; ру́банка, -ки.

***Рубка** (боевая) — (*на броневике*) комі́рка (бойова́).

***Рубящий** — руба́льний; Р. оружие — руба́льна збро́я.

***Руда** — руда́, -ди́.

***Рудник** — копа́льня, -ні.

Ружейный — рушни́чний; Р. граната — рушни́чна грана́та; Р. капсюль — рушни́чна капсу́ля; Р. коробка — рушни́чна коро́бка; Р. огонь — рушни́чний ого́нь; Р. патрон — рушни́чний набі́й; Р. ремень — рушни́чний ре́мінь.

„Ружья заряди“ — „Ґвинті́вки заряджа́й“.

***Ружье** (*ненарезное*)—рушни́ця, -ці.

Рука — рука́, -ки́.

***Рукав** — (*пожарный*) ки́шка, -ки, рука́в, -ва́; (*реки*) — відно́га, -ги; (*рассасывающий*) — вбирна́ ки́шка; Р. нагнетающий — нагнітна́ ки́шка.

Рукавица — рукави́ця, -ці.

***Руководитель** —керівни́к, -ка́; Р. политический — політи́чний керівни́к; Р. работ — керівни́к робо́ти.

Руководить — керува́ти.

***Руководство** — керівни́цтво, -тва.

***Руководящий** —керівни́й, провідни́й; Р. приказ — провідни́й нака́з.

***Рукопашный** — рукопа́шний; Р. бой — рукопа́шний бій.

***Рукоятка** — держа́к, -ка́, ру́чка, -ки, рукі́в'я.

***Рукояточная ось** — вісь ру́чки.

***Рулевой** — (*прилаг.*) стерно́вий; (*существ.*) стерни́к, -ка́.

***Руление** — стерні́ння.

***Рулетка** — руле́тка, -ки.

***Руль** — стерно́, стерна́; Р. высоты — стерно́ висоти́; Р. поворотов — стерно́ по́вертів.

***Рупор** — ру́пор, -ра.

***Русло** — кори́то, -та; Р. покинутое — рі́чище, -ща.

***Ручей** — струмо́к, -мка́.

***Ручка** — ру́чка, -ки; Р. для заряжания — ру́чка для заря-

джання; Р. рычага — ру́чка ва́жільна.

*Ручной—ручни́й; Р. граната—ручна́ грана́та; Р. пулемет—ручни́й кулеме́т.

*Рыбацкий — риба́льський; Р. способ — риба́льський спо́сіб; Р. узел — риба́льський ву́зол.

*Рысь — рись, -сти.

*Рытвина — ри́тва, -ви.

*Рыть — ри́ти, копа́ти.

*Рыхлый — пухки́й.

*Рычаг — ва́жіль, -желя; Р. барабана — ва́жіль бараба́на; Р. для изменения угла возвышения — ва́жіль, щоб зміня́ти кут підви́щення; Р. замочный — замко́вий ва́жіль; Р. отделяющий патрон в лотке от остальных — ва́жіль, що відокре́млює набі́й у лотко́ві від ре́шти; Р. подающий — подава́льний ва́жіль; Р. под'емный — під'ємний ва́жіль; Р. спускового механизма — ва́жіль спусково́го механі́зму; Р. стопора — ва́жіль сто́пора.

*Рычажный — ва́жільний; Р. коммутатор — ва́жільний комута́тор; Р. пресс—ва́жільний гніт.

*Рычажок — важельо́к, -лька́.

*Ряд — ряд, -ду; глухой ряд—глухи́й ряд.

*Рядовой — рядови́й; Р. красноармеец — рядови́й червоноармі́єць; Р. состав—рядови́й склад.

Рядом — по́руч.

*Ряж — капи́ця, -ці.

*Ряжевый — капи́чний.

С

С, со — з, із, зі, ізі; „С выпадом коли"—„Із ви́падом коли́"; „С дороги вправо (влево, в стороны)"— „з шляху́ впра́во (влі́во в бік) зійди́"; „С колена пулеметный окоп" — „З колі́на кулеме́тний ша́нець"; „С рассеиванием огонь (очередь)" — „із розсі́юванням вого́нь (черга́)".

*Сабельный — ша́бельний.

*Сабля — ша́бля, -лі.

*Сад — (*спицы*) сад, -ду; (*фруктовый*) садо́к, садка́.

*Садиться, сесть — сіда́ти, сі́сти; С. на корточки—сіда́ти на по́чепках; „Садись"—„сіда́й".

*Сажа — са́жа, -жі.

*Саква — сакви́, -ко́в; С. овсяная — сакви́ на ове́с; С. фуражная — сакви́ на фура́ж.

*Салазки—ґринджо́ли, -джо́л.

*Сало — са́ло, -ла; С. говяжье — лій, ло́ю; С. орудийное—гарма́тне са́ло; С. ружейное — руши́чне са́ло.

*Сальник — защі́льник, -ка.

*Салют — салю́т, -ту.

*Самовзводный —самовзві́дний.

*Самовзрывание—самовибуха́ння.

*Самовозгорание — самозапа́лення.

Самовольный, -но—самові́льний, -но; С. отлучка—самові́льна відлу́ка.

***Самодействующий**—самочи́нний.

Самодеятельность — самоді́яльність, -ности.

Самодеятельный—самоді́яльний.

***Самокат**—самока́т, -та; С. моторный — мотоци́кл; „Выпрямить самокаты" — „Ви́простати самока́ти"; „С-ты за спину" — „Самокати́ за спи́ну".

***Самокатчик**—самока́тник, -ка.

***Самолет**—літа́к, -ка́; С. бомбардировочный—бомбардо́вий літа́к; С. истребитель — літа́к винищи́льник; С. конвойный—конво́йний літа́к.

***Самомаскировка**—самомаскува́ння.

Самообладание — самовлада́ння.

***Самоокапывание**—самообко́пування.

Самоотверженность — самовідданість, -ности.

Самопожертвование — саможе́ртва, -ви.

***Самопроизвольный**—самові́льний; С. открывание—самові́льне відкрива́ння.

***Саморазложение** — саморо́зклад.

Самосохранение —самоохоро́на, -ни.

Самостоятельность — самості́йність, -ности.

***Сани** — са́ни, -не́й; С. грузовые — вантажні са́ни; С. легковые—пасажи́рні са́ни.

***Санитар** — санітар, -ра.

***Санитарный** — саніта́рний; С. врач—саніта́рний лі́кар; С. двуколка — саніта́рна бі́дка; С. надзор—саніта́рний до́гляд; С. оборудование — саніта́рне устаткува́ння; С. обслуживание — саніта́рне обслуго́вування; С. поезд—саніта́рний по̀їзд; С. помощь — саніта́рна допомо́га; С. служба—саніта́рна слу́жба; С. состав — саніта́рний склад; С. станция — саніта́рна ста́ція; санитарно-автомобильный транспорт—саніта́рно-автомобі́льний тра́нспорт.

Санкционировать—санкціонува́ти.

Санкция — са́нкція, -ції.

Санный—са́нний; С. обоз—са́нна ва́лка.

***Сап** — сап, -пу.

***Сапа** — са́па, -пи.

***Сапер** — сапе́р, -ра.

***Саперный** — сапе́рний; С. батальон — сапе́рний батальйо́н.

***Сапный**—са́пний; С. работа—са́пна робо́та.

Сапоги — чо́боти, -бі́т.

***Сапожный** — ше́вський; С. инструмент — ше́вський струме́нт; С. мазь—мазь для чобі́т; С. мастерская — ше́вська майсте́рня; С. нож — книп, книпе́ць; С. товар — ше́вський това́р.

Сапожник — швець, шевця́.

Сарай — шо́па, -пи; С. (*для*

повозок) — возо́вня, -ні; (*для дров*) — дрові́тня, -ні.

Сахар — цу́кор, -кру.

***Сачок** — сачо́к, -чка́.

***Сберегать, сберечь** — зборіга́ти, зберегти́, ощаджа́ти, ощади́ти.

***Сбережение** — зберіга́ння, оща́дження.

***Сбивать, -ся, сбить, -ся** — збива́ти, -ся, зби́ти, -ся, заблуди́ти.

***Сближать, -ся, сблизить, -ся** — зближа́ти, -ся, збли́зити, -ся, наближа́ти, -ся, набли́зити, -ся.

***Сближение** — збли́ження, набли́ження.

Сбоку — збо́ку; „Сбоку прикладом бей“ — „Збо́ку прикла́дом бий“.

***Сбор** — збір, збо́ру, збира́ння; „Сбор“—„Збір“; С. лагерный— таборо́ві збо́ри.

***Сборка** — склада́ння, збира́ння.

***Сборный** — збі́рний; С. караул—збірна́ сторо́жа; С. колодец — збі́рний коло́дязь; С. команда —збірна́ кома́нда; С. место—збірне́ мі́сце; С. пункт — збі́рний пункт.

***Сбрасывание** — скида́ння.

***Сбрасывать, сбросить** — скида́ти, ски́нути.

***Сбруя** — збру́я, -ру́ї.

***Свайный** — пальови́й.

***Сваливать, свалить** — зва́лювати, звали́ти, скида́ти, ски́нути.

***Свалка**—бі́йка, колотне́ча, -чі, зва́лювання, скида́ння; С. мусорная — смі́тнище.

***Сваривать** (*металл*) — спогріва́ти.

***Сварной** — спогрі́тий; С. мина — спогрі́та мі́на.

***Свая** — па́ля, -лі.

***Сведение** — відо́мість, -мости; зві́дення; С-ння о противнике— відо́мості за во́рога.

***Сверлильный станок**—свердля́рка, -ки.

***Сверлить, просверлить** — свердли́ти, просвердли́ти.

***Сверло** — све́рдел, -дла.

***Сверток** — паку́нок, -нка.

***Свертывание**—згорта́ння.

***Свертывать, -ся, свернуть, -ся** — згорта́ти, -ся, згорну́ти, -ся; „Свернись“ — „Згорни́сь“.

***Сверх** — пове́рх, над, пона́д, че́рез, крі́м; С. меры—над мі́ру, на́дто; С. силы — над си́лу, понад си́лу, че́рез си́лу.

***Сверхкомплектный** — надкомплекто́вий.

***Сверху** — зве́рху, згори́.

***Сверхсрочный** — поверхстроко́вий; С. служба — поверхстроко́ва слу́жба.

***Сверхштатный**—позашта́тний.

***Сверять, сверить** — звіря́ти, зві́рити.

***Свет** — сві́тло, -ла.

***Светло-желтый**—я́сно-жо́втий.

***Светло-зеленый** — я́сно-зеле́ний.

***Световой** — світлови́й; С. завеса—світлова́ засло́на; С. раке-

та — світлова́ раке́та; С. сигнализация—світлове́ гаслува́ння.

***Светосигнальный** — світлогасло́вий; С. лампа—гаслова́ ла́мпа.

***Светосила** — світлоси́ла, -ли.

***Светочувствительный** — світлочутли́вий; С. бумага — світлочутли́вий папі́р.

***Светящийся**—світни́й; С. компас — світни́й ко́мпас; С. снаряд —світни́й гарма́тень; С. состав—склад, що сві́титься.

Свидание — поба́чення.

***Свинец** — о́ливо, -ва.

***Свинцовый**—олі́в'яний; С. колечко—олі́в'яне кільце́; С. колпачек — олі́в'яний ковпачо́к; С. кружок — олі́в'яний кружо́к; С. пробка — олі́в'яна за́тичка.

***Свисток** — сви́щик, -ка.

***Свободный**—ві́льний; С. вязка— ві́льне в'яза́ння; С. шаг — ві́льний крок.

***Свод**—склепі́ння; збір, збо́ру; збі́рник, -ка, звід, зво́ду; зве́дення.

***Сводить, свести** — зво́дити, зве́сти.

***Сводка**—звідо́млення, зве́дення; С. донесений — звідо́млення з доне́сень, зве́дення з доне́сень; С. оперативная— операти́вне звідо́млення.

***Сводный**—збі́рни́й, зве́дений.

***Своевременность**—вча́сність, -ности, своєча́сність, -ности; С. огня — вча́сність вогню́.

***Свойство**—власти́вість,-вости; вда́ча, -чі; С. боевые—бо́йні власти́вості; С. магнитное—магне́тна власти́вість, -вости; С. местности—власти́вість міце́вости.

***Сворачивание** — згорта́ння, (*с дороги*) зверта́ння.

***Связной** — звязкови́й.

***Связывать, -ся, связать, -ся** — звя́зувати, -ся, звяза́ти, -ся.

***Связь** — звязо́к, -зку́; по́в'язь, -зя; С. в глубину — звязо́к у глибину́; С. командования—звязо́к кома́ндування; С. коробчатая — коро́бчастий по́в'язь; С. лобовая — лобови́й по́в'язь; С. непосредственная—безпосере́дній звязо́к; С. огневая — вогне́вий звязо́к; С. оптическая — опти́чний звязо́к; С. передаточная—переда́тний звязо́к; С. по фронту — звязо́к вздовж фро́нту; С. станка — по́в'язь станка́; С. техническая — техні́чний звязо́к; С. хоботовая — хобото́вий по́в'язь; ось связи — вісь звязку́; часть связи — части́на звязку́.

***Сгиб** — згин, -ну.

***Сгибание** — згина́ння.

***Сгорание** — згора́ння; С. полное — цілкови́те згора́ння.

***Сгорать, сгореть** — згора́ти, згорі́ти.

***Сгруппировать** — згрупува́ти, ску́пчити.

***Сдавать, сдать** — здава́ти, зда́ти.

***Сдаваться, сдаться** — піддава́тися, підда́тися.

***Сдавливать, сдавить** — сти́скувати, сти́снути.

***Сдатчик** — здаве́ць, -вця́.

***Сдача** — здава́ння; пі́дда́ння, капітуля́ція; **С.** в плен—підда́ння; **С.** словесная—у́сне здава́ння; **С.** часового—здава́ння стійко́вого.

***Сдвигание** — зсува́ння.

***Сдергивать, сдёрнуть** — зрива́ти, зірва́ти.

***Сдерживать, сдержать**—стри́мувати, стри́мати.

***Север** — пі́вніч, -ночи; **С.**-ровосток — півні́чний схід; **С.**-розапад — півні́чний за́хід.

***Северный** — півні́чний; **С**-ровосточный — півні́чно-схі́дній; **С**-ро-западный — півні́чно-за́хідній.

***Сегмент**—сегме́нт, -та; **С.** зажигательный—запа́льний сегме́нт.

***Сегментный** — сегме́нтний; **С.** снаряд — сегме́нтний гарма́тень.

***Седелко** — сіде́льце, -ця.

***Седлание** — сідла́ння.

***Седлать, оседлать**—сідла́ти, (за)осідла́ти.

***Седло**—сідло́; **С.** вольтижерское — вольтиже́рське сідло́; **С.** вьючное—в'ю́чне сідло́.

***Седловина** — сідлови́на.

***Седловка** — сідла́ння.

***Секрет** — таємни́к, -ка́; таємни́ця, -ці.

Секретарь — секре́тар, -ря.

Секретный, -но—та́ємний, та́ємно.

***Сектор**—се́ктор, -ру; **С.** гладкий—гла́дкий сектор; **С.** наблюдения—се́ктор сте́ження; **С.** нарезной—нарізний сектор; **С.** обстрела—се́ктор о́бстрілу; **С.** угломера — се́ктор кутомі́ра.

***Секторальный**—сектора́льний; **С.** вырез — сектора́льний ви́різ.

***Секунда** — секу́нда, -ди.

***Секундомер**—секундомі́р, -ра.

***Секущая** — січна́; **С.** плоскость — січна́ пло́ща.

***Селение** — се́лище, -ща.

***Селитра** — салі́тра, -ри.

***Семафор** — семафо́р, -ра.

Семейный—роди́нний; **С.** положение — роди́нний стан.

Семейство — роди́на, -ни.

***Семижильный** — семижи́льний; **С.** проводник—семижи́льний провідни́к.

Сено — сі́но, -на.

***Сера** — сі́рка, -ки.

***Сердечник**—осе́рдя; **С.** пули—осе́рдя ку́лі.

***Сердцевина**—осере́док, -дку; (*растения*)—стри́жень, -жня.

***Сердцевинный** —осередко́вий; **С.** полоса — осередко́ва смуга.

***Серединный** — сере[illegible]ний; **С.** или вероятное отклонение — середи́нний або ймові́рний відхил.

***Сережка**—сере́жка, -ки; обі́ймиця, -ці.

***Серный** — сірча́ний; **С.** ангидрид—сірча́ний ангідри́д; **С.** кислота — сірча́на кислота́.

***Сетка** — мере́жа, -жі, сі́тка, -ки; **С.** для сена—сі́тка на сі́но.

***Сетчатый** — сітча́стий.

***Сеть**—ме́режа, -жі, сі́тка,-ки; **С.** воздушная—повітря́на мере́жа;

С. маскировочная — маскувальна сітка; С. проволочная — дротяна мережа.

*Сечение — переріз, -зу; высота С. — висота перерізу.

*Сжатость — стисність, -ности; стислість, -лости.

*Сжатый — стиснений.

*Сжигание — спалювання, спалення.

*Сжим — стискач, -ча, стиск, -ку.

*Сжимаемость — стисливість, -вости.

*Сжимать, сжать — стискати, стиснути.

Сзади — взаду, позаду.

*Сигнал — гасло, -ла; С. вызывной — викличне гасло; С. дымовой — димове гасло; С. звуковой — звукове гасло; С. зрительный — зорове гасло.

*Сигнализация — гаслування; С. звонковая — дзвінкове гаслування; С. звуковая — звукове гаслування; С. световая — світлове гаслування.

*Сигналист — гасліпник, -ка; сурмач, -ча; С. дежурный — вартовий сурмач.

*Сигнальный — гасловий; С. веревка — гасловий мотуз; С. огонь — гасловий вогонь; С. ракета — гаслова ракета; С. рожок — гасловий ріжок; С. труба — сурма.

*Сидение — сідець, -дця, сидіння.

Сидеть, сесть — сидіти, сісти.

*Сикрит — сикрит, -ту.

*Сила — сила, -ли, енергія; С. броневые — сили панцерні; С. ветра — сила вітру; С. внешняя — зовнішня сила; С. воздушные — повітряні сили; С. вооруженная — збройна сила; С. главные — сили головні; С. живая — кінетична енергія; С. звука — сила звуку; С. натяжения — сила натягу; С. под'емная — підіймальна сила; С. противодействующая — супротивна сила; С. тока — величина струму (на ампери); С. убойная — убійна сила.

*Силок — сільце, -ця.

*Силуэт — силует, -ту.

*Сильный — сильний, міцний; С. ветер — великий вітер.

*Симметричный — симетричний.

*Синеродистый калий — ціянак калію.

*Синильная кислота — синя кислота.

*Сирена — сирена, -ни.

*Система — система, -ми; С. делений — система поділок; С. зубчатых передач — система трибових передач; С. милиционная — міліційна система.

Систематический — систематичний.

*Сито — сито, -та.

*Сифон — сифон, -ну.

*Скакательный сустав — стрибний суглоб.

*Скала — скеля, -лі.

*Скалистый — скелястий; С. грунт — скелястий ґрунт.

*Скамейка — лавка, -ки, лава, -ви.

***Скат** — покіт, покоту, схил, -лу; спадистість, -тости; **С.** бруствера—схил бруствера; **С.** вогнутый—угнутий схил; **С.** выпуклый—опуклий схил; **С.** естественный—природній покіт; **С.** конический—конічний схил; **С.** крутой— крутий схил; **С.** пологий—положистий схил; заложение ската — заклад схилу.

***Скатанный** — згорнений; **С.** шинель — згорнена шинеля.

***Скатка** — згорток, -тка.

***Скатывать, скатить** — скочувати, скотити, згортати, згорнути.

***Скачок** — скік (скоку); стрибок, -бка; „**С.** назад" — „скік назад"; скачками — скоками.

***Скашивать, скосить**—перекошувати, перекосити, (*откос*) зрізувати, зрізати навскіс.

***Скважина** — шпара, -ри; **С.** буровая — свердловина.

***Сквозной**—наскрізний; **С.** атака—наскрізна атака; **С.** гнездо—наскрізне гніздо; **С.** канал—наскрізний канал.

***Скелет** — кістяк, -ка; **С.** карты — кістяк мапи; **С.** схемы — кістяк схеми.

***Скипидар** — шпигинар, -ру.

Скирда — стирта, -ти.

***Склад** — склад, -ду, комора, -ри; **С.** вещевой—речовий склад, комора; **С.** крепости—склад фортеці; **С.** патронный—склад набоїв; **С.** промежуточный — проміжний склад; **С.** снарядов — склад гарматнів; **С.** со взрывчатыми веществами — склад із вибуховими речовинами.

***Складка** — згортка; **С.** местности—згортка місцевости.

***Складной** — складаний.

***Складывать, сложить** — складати, скласти.

***Склеивание** — склеювання.

***Склепка** — зпютовування, зпютування; (*гимнаст.*) —дужка, -ки.

***Склон** — схил, -лу; на склоне горы—на згірку; **С.** горы — згір'я, згірок, -рка.

***Склоноуказательный столб**—схилосказівний стовп.

***Склонять, склонить** — схиляти, схилити.

***Скоба** — клямра, -ри; **С.** для переноски—клямра для перенесення; **С.** для тормоза — клямра до гальми; **С.** луки (*седла*) — клямра облуку; **С.** направляющая—напрямна клямра; **С.** спусковая—спускова клямра.

***Сковывать, сковать** — сковувати, скувати.

***Скольжение** — ковз, -зу; ковзання; **С.** на крыло — ковзання на крило; **С.** на хвост—ковзання на хвіст.

***Скользить, скользнуть**—ковзати, ковзнути.

***Скользкий** — ковзкий, слизький.

***Скользящий** — ковзний.

***Скомандовать**—скомандувати.

***Скопировать** — скопіювати.

*Скопление — скупчення.

*Скоплять, скопить — скупчувати, скупчити.

*Скоростный — на швидкість; С. бог — біг на швидкість.

*Скорострельность — швидкострільність, -ности.

*Скорострельный — швидкострільний.

*Скорость — швидкість; С. вращения—швидкість обертання; С. горения—швидкість горіння; С. движения — швидкість руху; С. конечная—кінцева швидкість; С. начальная—початкова швидкість; С. переменная — змінна швидкість; С. полета—швидкість льоту; С. стрельбы — швидкість стріляння; С. удвоенная—подвоєна швидкість.

*Скорый — швидкий.

*Скос — скісок, -ска; С. выреза рамы—скісок вирізу рами; С. для отсчета делений прицела — скісок для відлічення поділок мірника.

Скот — товар, -ру.

*Скошенный — скісний, скошений; С. конец—скошений кінець; С. паз — скісна гара.

*Скребница — скребло, -ла.

*Скребок — скребачка, -ки.

*Скрепа —скріпа, -пи.

*Скреплять, скрепить — скріпляти, скріпити.

*Скрепляющий — скріпний; С. кольцо — скріпне кільце; С. угольник—скріпний кутник.

*Скрещение — схрещування.

*Скрутка — скрутень, -тня; скручування; С.-спайка — скрутень-злют.

*Скрывать, скрыть—скривати, скрити, таїти, затаїти, переховувати, переховати.

*Скрывающийся — що ховається; С. мишень — мета, що ховається.

*Скрытно — потайки.

*Скрытность — скритність, -ности; потайність, -ности.

*Скрытый—скритий, потайний; С. подступ—потайний підступ.

*Скульпто-макеты —скульптомакети, -тів.

*Скульптомаскировка—скульпто-маскування.

*Скучивание — скупчування, скупчення.

*Скученный — скупчений.

Скучный—сумний, невеселий.

Слабость — слабість, -бости; неміч, -мочи; кволість, -лости.

*Слабый — кволий, легкий, малий; С. ветер —малий вітер, тиховій; С. концентрация — легка концентрація, -ції; С. ток—малий струм.

Слабосильный — слабосилий.

*Слаженность — палагодженість, -ности.

*Слань — мостовиння.

Слева — зліва; „С. по шести" — „зліва шістками"; „С. рядами" — „Зліва рядами".

След — слід, -ду.

*Следить — слідкувати, стежити, пильнувати.

***Следование** — прохо́дження, прямува́ння; С. команд — прохо́дження кома́нд.

***Следовать** — прохо́дити; іти́, прямува́ти.

Следствие — сли́дство, -ва; на́слідок, -дку.

Следующий — насту́пний.

***Слежавшийся** — зле́глий; С. грунт—зле́глий ґрунт.

***Слежка** — слідкува́ння,

***Слезать, слезть** — зла́зити, злі́зти; „Слезай" — „Злазь".

***Слезоточивый** — слізни́й; С. вещество — слізна́ речовина́; С. газ — слізни́й газ.

***Слепок** — ві́дтиск, -ку; С. с печати — ві́дтиск печа́тки.

***Слесарная** — слюса́рня, -ні.

***Слесарский** — слюса́рський.

***Слесарь** — слю́сар, -ря.

***Слив** — збіжни́к, -ка́.

***Сливать, -ся, слить, -ся** — злива́ти, -ся, зли́ти, -ся, вилива́ти, ви́лляти.

***Слитная (нераздельная) наводка**—нерозді́льне наці́лювання.

***Сличать, сличить** — порі́внювати, порівня́ти.

***Сличение** — порівна́ння; С. с местностью—порівна́ння з місце́вістю.

***Сличительный** —порівня́льний; С. ведомость—порівня́льна відо́мість.

***Словесный** — слове́сний; С. распоряжение — слове́сне розпоря́дження; С. сдача — слове́сне здава́ння.

***Сложный** — складни́й; С. защита—скла́дна засло́на; С. обман — складна́ обма́на; С. ответ — складна́ ві́дповідь.

***Слоистый** — шарува́тий.

***Слой**—шар, -ру, верства́, -ви́; С. глинистый — гли́нястий шар, верства́; С. песчаный — піща́на верства́, шар.

***Служба** — слу́жба, -би; С. ветеринарно-санитарная — ветерина́рно-саніта́рна слу́жба; С. внутренняя — вну́трішня слу́жба; С. гарнизонная — залого́ва слу́жба; С. караульная—сторо́жова слу́жба; С. лагерная—таборо́ва слу́жба; С. полевая—польова́ слу́жба; С. санитарная—саніта́рна слу́жба; С. сверхсрочная —понадстрокова́ слу́жба; С. связи—слу́жба зв'язку́.

***Службы**—(*помещения*) надві́рні буді́влі.

***Служебный** — службо́вий; С. обязанность—службо́вий обо́в'язок; С. переписка — службо́ве листува́ння; С. поручение—службо́ве дору́чення; С. распоряжение — службо́ве розпоря́дження; С. форма—службо́ва фо́рма.

***Служить**—служи́ти; „Служим трудовому народу" — „Слу́жимо трудя́щому наро́дові".

***Слухач** — підслу́хувач, -ча; С-чей команда—команда́ підслу́хувачів.

***Слуховой**—слухови́й; С. окно — дахове́ вікно́.

Случай — ви́падок, -дку.

Случайность — випадковість, -вости.

Слушать — слухати, вважати; С-ться — слухатися.

Слышать, услышать — чути, почути.

***Слюдяной** — лосняковий; С. пластинка—лоснякова платівка.

***Смазка** — (*материал*) мастило, (*действие*) мащення; С. густая—густе мастило.

***Смазочный** — мастильний; С. материал — мастило, -ла.

***Смазывать, смазать** — мастити, вимастити.

***Сматывать, смотать** — змотувати, змотати.

***Смежный** — суміжний.

Смелый — сміливий, смілий.

***Смена** — зміна, -ни; „Смена за мной марш"—„зміна за мною руш"; С. караула — зміна сторожі; „Смена стой" — „зміна стій".

***Смененный** —змінений; „Смененный, оружие на осмотр" — „змінений, зброю на огляд".

***Сменять, сменить** — змінити, змінити, заступати, заступити.

***Смертоносный** — смертяний; С. полоса—смертяна смуга.

***Смесь**—мішанина, -ни; С. горючая—пальна мішанина; С. красочная — фарбова мішанина; С. механическая—мішанина; С. химическая — суміш.

***Смета** — кошторис, -су.

Сметливость — спритність -ности.

***Смешивать, смешать** — змішувати, змішати.

***Смещать, сместить** — усувати, усунути; зміщати, змістити.

***Смещение** — усунення; зміщення.

*„**С м и р н о**" — „Струнко"; „Смирно, под знамя"—„Струнко, до прапору"; „Смирно, равнение направо (налево)" — „Струнко, рівняння праворуч (ліворуч)".

***Смолистый** — смолистий.

Смолкать, смолкнуть — змовкати, змовкнути, стихати, стихнути.

Смотреть — дивитися, глядіти (чого).

***Смыкание** — змикання, зімкнення; С. повязки—зімкнення пов'язки; С. обхода — зімкнення обходу.

***Смыкать,-ся, сомкнуть,-ся**— змикати,-ся, зімкнути, -ся, „Сомкнись"—„зімкнись"; С. колонну —зімкнути колону.

Смычка—єднання, спілка, -ки.

***Смычный (брус)** — злучний (брус).

***Смягчать, смягчить** —м'якшити, зм'якшити.

***Снабжать, снабдить** — постачати, постачити.

***Снабженец**—постачальник,-ка.

***Снабжение** —постачання.

***Снайпер** — снайпер, -ру.

***Снаружи**—зовні, зокола, знадвору.

***Снаряд**—гарматень, -тня; приладдя; С. агитационный—агіта-

ційний гармáтень; С. бризантный —бризантóвий гармáтень; С. гимнастический — гімнастичне приладдя; С. зажигательный — запáльний гармáтень; С. светящийся—світній гармáтень; С. стальной — сталéвий гармáтень; С. сегментный — сегмéнтний гармáтень; С. химический— хемі́чний гармáтень.

*Снаряжать, снарядить—лаштувáти, налаштувáти; виряджáти, вúрядити; набивáти, набúти (*снаряд*).

*Снаряжение — лаштувáння, лаштýнок, -нка.

*Снаряженный—налаштóваний, набúтий; С. снаряд — набúтий гармáтень.

*Снеговой, снежный—сніговúй; С. занос—замéт, -ту; С покров —снігове́ вкриття́, сніговúй пóкрив; С. щит—щит протиснíжний.

*Снижать, снизить — знúжувати, знúзити.

*Снизу—знúзу, віспóду; „Снизу прикладом бей" — „Знúзу приклáдом бий".

*Снимание — здіймáння.

*Снимать, снять — здіймáти, зня́ти; Снимаемый участок—здіймувана дíльнúця, д., що її здіймáють; С. орудие с передка — здіймáти гармáту з передкá.

*Снимок — зня́ток, -тку.

Сноп — сніп, снопá.

Сноровисто—спрúтно, зрýчно.

Сноровка—спрúтність, -ности, зрýчність, -ности.

*Снур —шнур, -рá, мотузóк,-зкá.

*Снятие—здіймáння; С. кроки—здіймáння крокí; С. с передков—здіймáння з передкíв; С. часовых —здіймáння стійкóвих.

Со *см.* С. „Со знаменем, за мной, шагом марш" — „Із прáпором, за мнóю, крóком руш".

*Собака-посыльчый — собáка (-ки) -посланéць (-нця).

*Собачка — зáскочка, -ки; С. барабана—зáскочка барабáну; С. лотка — зáскочка кóроба.

*Собирать, собрать — (*оружие*) складáти, склáсти; збирáти, зібрáти.

*Собираться, собраться—збирáтися, зібрáтися.

Соблюдать, соблюсти—додéржувати, додéржати, (*чого*) викóнувати, вúконати.

Собрание—збóри, -рів; зібрáння; общее собрание — загáльні збóри.

Собственный — влáсний.

*Событие—подíя, -дії; С. военное — воєнна подíя.

Совершать, совершить—дíяти, вдíяти, чинúти, вчинúти.

Совершенно секретно—зóвсім таéмно.

Совершенный — цілковúтий, пóвний.

Совет Народных Комиссаров — Рáда Нарóдніх Комісáрів.

Советский — радя́нський; С. власть—Радя́нська влáда.

Совещание — парáда, -ди.

Совещательный — дорáдчий.

***Совместно** — ра́зом, спі́льно.

*Совместный — спі́льний, сумі́сний; С-ные действия—спільні ді́ї; С. обучение — спі́льне навча́ння.

***Совмещать, совместить** — суміща́ти, суміс́ти́ти; (*обязанности*) сполуча́ти, сполучи́ти.

***Совмещение** — сумі́щення; (*обязанностей*) сполу́чення.

***Совокупность** — суку́пність, -ности.

***Совпадать, совпасть** — (*во времени*) збіга́тися, збі́гтися; (*в пространстве*) злива́тися, зли́тися.

Современный — суча́сний; С. развитие—суча́сний ро́звиток.

Согласование — пого́дження.

Согласовывать, согласовать — пого́джувати, пого́дити.

***Согнутый** —ві́гнений.

***Содействие** — сприя́ння, допомо́га, -ги; группа С-вия—гру́па допомо́ги.

***Содействовать** — сприя́ти, допомага́ти.

Содержание—зміст, -ту; утри́мання; кошт, -ту.

Содержать — місти́ти, утри́мувати.

***Соединение** — (*хим.*) сполу́ка; (*мех.*) злу́ка, -ки, злу́чення; С. войсковое — військова́ злу́ка; С. временное—тимчасо́ва злу́ка; С. постоянное — пості́йна, ста́ла злу́ка; С. химическое — хемі́чна сполу́ка; С. шворневое—шворене́ва злу́ка.

***Соединительный** — злучни́й; С. винт — злучни́й ґвинт; С. втулка—злучни́й уту́лок; С. канал—злучни́й кана́л; С. кольцо—злу́чне кільце́; С. планка—злучна́ пла́нка; С. проводник—злучни́й провідни́к; С. рычаг—злучни́й ва́жіль; С. тяга — злучни́й тяг; С. чашка — злучна́ ча́шка.

***Соединять, соединить**—злуча́ти, злучи́ти, сполуча́ти, сполучи́ти; з'є́днувати, з'една́ти; „Соединить огонь" — „злучи́ти вого́нь".

***Созвездие**—сузі́р'я; С. Большой Медведицы — Віз, Во́зу; С. Малой Медведицы — Мали́й Віз.

***Создавать, создать** — утво́рювати, утвори́ти.

Создание — утво́рення.

Сознательность — свідо́мість, -мости.

Сознательный — свідо́мий.

Созыв —скли́кання, склик, -ку.

Созывать, созвать—склика́ти, скли́кати.

***Сокращать, сократить**—скоро́чувати, скороти́ти, прикоро́чувати, зме́ншувати, зме́ншити.

Сокращение — скоро́чення, зме́ншення.

***Сокращенный** — скоро́чений; С. профиль—скоро́чений про́філь; С. рысь—прикоро́чена ристь.

Солома—соло́ма, -ми; С. яровая — ярова́ соло́ма.

***Соломенный** — соло́м'яний; С. мат—соло́м'яний мат.

*Соль — сіль, солі.

*Соляная кислота — соляна кислота.

*Сомкнись — зімкнись.

*Сомкнутый — зімкнений; С. строй—зімкнений лад.

Соображение — міркування.

Сообразительность — второпність, -ности; спритність, -ности.

*Сообщать, сообщить — сповіщати, сповістити, повідомляти, повідомити.

*Сообщаться — зноситися, сполучатися.

*Сообщение — сполучення; повідомлення; С. -ния военныя — військові сполучення; С. с тылом—сполучення з тилом; С. ход— хід сполучний.

*Сооружать, соорудить — споруджати, спорудити, будувати, збудувати.

*Сооружение — будування, спорудження; будівля, -лі; споруда, ди; С. бетонное — бетонна споруда; С. хозяйственного значения — будівля господарчого призначення.

*Соответствие — відповідність, -ности.

*Соответствовать — відповідати.

*Соответствующий — відповідний.

*Соотношение — співвідношення.

*Сопка — сопка, -ки.

*Сопоставлять, сопоставить — порівнювати, порівняти.

*Сопредельный — суміжний.

*Соприкасаться,соприкоснуться — стикатися, зіткнутися, прилягати, прилягти.

*Соприкосновение — стикання (*с кем*), прилягання (*к чему*).

*Сопровождать —супроводити.

*Сопровождающий — супровідник, -ка.

*Сопротивление — опір, опору; С. главное — головний опір.

*Соразмерность — помірність, -ности.

*Соразмерять, соразмерить — розміряти, розміряти, пристосовувати, пристосувати.

*Соревнование — змагання.

Сорный — засмічений.

*Сорокаверстка — сороковерстівка, -ки.

*Сортировка — сортування.

Сосед —сусід, -да, сусіда, -ди.

*Соседний — сусідній; С. часть — сусідня частина.

*Соскабливать, соскоблить — вшкрібати, вшкребти.

*Соскок — віскок, -ку.

*Сосок—пиптик, -ка; С. стержня — пиптик стрижня.

*Сосредоточение—зосередження; скупчення; С. огня — зосередження вогню.

*Сосредоточенный, -но — зосереджений, -но; С. заряд — зосереджений заряд.

*Сосредотачивать, сосредоточить — зосереджувати, зосередити, скупчувати, скупчити.

***Состав** — склад, -ду; С. административно - хозяйственный — адміністратйвно - господарчий склад; С. боевой — бойовий склад; С. ветеринарный — ветеринарний склад; С. гарнизона — склад залоги; С. дистанционный — дистанційний склад; С. дымовой — димовий склад; С. железно-дорожный — залізнйчна валка, оклад; С. караула — склад сторожі; С. командный — командний склад; С. комиссарский — комісарський склад; С. конский — склад кінський; С. лётный — літний склад; С. личный — особистий склад; людской С.— людський склад; С. медицинский — медичний склад; С. начальствующий — начальницький склад; С. переменный — змінний склад; С. подвижной — ваговий склад; С. политический — політичний склад; С. пороха — склад пороху; С. постоянный — постійний склад; С. светящийся — світний склад; С. терочный — терковий склад; С. трубочный — трубковий склад; С. ударный — ударний склад; С. фавье — фав'є (*динітронафталін*).

***Составление** — складання; С. козел — ставлення в козла.

***Составлять, составить** — складати, скласти; „Составь" — „В козла".

***Составной** — складовий, зложений; С. часть — складова частина.

***Состояние** — стан, -ну; становище, -ща; С. морально-политическое — морально - політичний стан; С. оружия — стан зброї.

***Состоять** — бути; складатися; С. на котле — користуватися з варева; С. под следствием — бути під слідством; С. под судом — бути під судом; „Затвор состоит из . . ." — „замок складається з . . .".

***Состязание** — змагання.

***Сосуд** — посудина, -ни.

Сотня — сотня, -ні.

***Сотрясение** — струс, -су, двигіт, -готу; (*процесс*) — двигтіння.

***Сохранение** — зберігання; додержання (*дисципліни*).

***Сохранять, сохранить** — зберігати, зберегти; додержуватися, додержатися

***Социализм** — соціялізм, -му.

***Социальный** — соціяльний; С. положение — соціяльний стан.

***Сочетание** — сполучення; сполука.

***Сочетать** — злучати, сполучати; Сочетающие огонь — що сполучають вогонь.

***Сошка** — сішка, -ки.

***Сошник** — леміш, -меша; С. зимний — зимовий леміш; откидной С. — відкидний леміш.

Союз — союз, -зу, спілка, -ки; Союз Советских Социалистических Республик; С.С.С.Р. — Союз Радянських Соціялістичних Республік; С.Р.С.Р.

Союзник—союзник, -ка; спільник, -ка.

***Спайка** — одність, -ности; злютовування, злютування; (*место*) злюток; С. внутренняя — внутрішня одність.

***Спалзывание** — зсовування; сповзання.

***Спалзывать, сползти** — зсовуватися, зсунутися, сповзати, сповзти.

***Спальня, спальное помещение** — спальня, -ні.

***Спасательный** — рятунковий; С. круг — рятункове коло.

***Спасать, спасти** — рятувати, врятувати.

Спать — спати.

Спектакль — вистава, -ви.

***Спектральный**—спектральний.

***Спектрофотометр** — спектрофотометер, -тра.

***Спектрофотометрический** — спектрофотометричний.

***Специалист** — фаховець, -івця.

***Специальный** — спеціяльний; С. одежда — спеціяльний одяг; С. рода войск — спеціяльні роди зброї, спеціяльно військо; С. часть — спеціяльна частина.

***Спешенный** — спішений; С. эскадрон — спішена кінна сотня.

***Спешивание** — спішування.

***Спешиваться, спешиться** — спішуватися, спішити, -ся.

***Спешить, поспешить** — поспішати, поспішити.

***Спешно** — спішно.

***Спешность**—спішність, -ности, нагальність, -ности; С. работы — спішність роботи.

***Спиливать, спилить** — спилювати, спиляти.

***Спина, спинка** — спина, -ни, спинка, -ки; С-ка рукоятки — спинка держака; „За спину" — „за спину".

***Спираль** — спіраля, -лі; С. Бруно — спіраля Брунова.

***Спиральный** — спіральний; С. пружина — спіральна пружина.

***Спирт** — спирт, -ту.

***Список** — список, -ску; реєстер, -тру; С. арматурный — реєстер риштунковий; С. именной — іменний список, реєстер; С. послужной — службовий список.

***Спица** (*колесная*) — спиця, -ці.

***Сплав** (*металлов*) — стоп, -пу.

***Сплачивать, сплотить** — збивати, збити; (*ряды*) — з'єднувати, з'єднати.

***Сплетать, сплести** — сплітати, сплести.

***Сплоченность** — з'єднаність, -ности.

***Сплошной** — суцільний.

***Сплюснутый** — сплющений, сплюснений.

***Сплющивать, сплющить** — сплющувати, сплющити.

Спокойный — спокійний.

***Сползание**—зсовування, сповзання.

***Сползать, сползти** — зсовуватися, зсунутися, сповзати, сповзти.

Спорный — суперечний.

***Спорт** — спорт, -ту.

***Спортивный** — спортовий; С. игра — спортова гра; С. имущество — спортове майно.

***Способ** — спосіб, -собу; засіб, засобу; чин, чину; С. воздействия — спосіб впливу; С. рыбачий — рибальський спосіб; С. химического нападения — спосіб хемічного нападу; каким способом — яким чином.

***Способность** — (*о человеке*) здібність, -ности; (*о машине, войске*) — здатність, -ности; (*возможность*) — спроможність, -ности; С. красящая — здатність фарбувати; С. кроющая — здатність закривати; С. маневренная — маневрова здатність; С. маршевая — маршова здатність; С. пропускная — перепускна спроможність.

Способствовать — сприяти, допомагати.

***Спотыкач** — спотикач, -ча.

***Справа** — з правого боку, справа; С. налево — з правого боку наліво; „Справа по звеньям" — „Справа ланками"; „Справа по одному" — „Справа одинцем".

Справка — довідка, -ки.

Спрашивать, спросить — питати, спитати, запитувати, запитати.

***Спресованный** — згнічений.

***Спресовывать, спресовать** — згнічувати, згнітити.

***Спрямление** — випростування, випростання; С. дорог — випростування шляхів; С. ходовых линий — випростання ходових ліній.

***Спуск** — спускання, спуск, -ку; узвіз, -возу; С. к мосту — узвіз до мосту; С. штопором — спускання спіралею; плавный спуск курка — плавне спускання курка.

***Спускать, спустить** — спускати, спустити.

***Спусковой** — спускний; С. крючек — спускний гачок; С. механизм — спускний механізм; С. планка — спускна планка; С. пружина — спускна пружина; С. рычаг — спускний важіль; С. скоба — спускна клямра; С. тяга — спускний тяг; С. шнур — спускний шнур.

***Спутывать, спутать** — плутати, поплутати, (*лошадей*) путати, спутати.

***Спущенный** — спущений.

***Сравнивать, сравнить** — порівнювати, порівняти.

***Сражаться** — битися.

***Сражение** — бій (бою); баталія, -лії.

***Сращивание** — сточування, сточення.

***Средний** — середній; С. горизонталь — середня поземина; С. дистанция — середня дистанція; С. линейка — середня лінійка; С. командный состав — середній командний склад; С. начальствующий состав — середній начальницький склад; С. положение — середнє положення; С. степень —

серéдній стéпінь; С. точка попадания — серéдня тóчка влучáння; С. траектория — серéдня траєктóрія; С. унос — серéдня пáра.

*Средство — зáсіб, -собу; спóсіб, -сóбу; С. для перевозки — зáсоби для перевóзу; С. огневые — вогневí зáсоби; С. перевозочные — перевозóві зáсоби; С. подрывные — висадні зáсоби; С. поражения — зáсоби порáзки; С. противогазовые — протигáзові зáсоби; С. химические — хемíчні зáсоби.

*Срез — зрíзок, -зка; зрíзування; С. дульный — дуловúй зрíзок; С. казенный — гузовúй зрíзок.

*Срок — тéрмін, -ну; речінéць, -нця; строк, -ку; С. службы — тéрмін слýжби.

*Сросток (*тел. кабеля*) — стóчина, -ни; С. фальшивый — фальшúва стóчина.

*Срочность — термінóвість, -вости; негáйність, -ности.

*Срочный — термінóвий, негáйний; С. донесение — термінóве донéсення.

*Срочнослужащий — строковúй службóвець, строковéць, -івця.

*Сруб — зруб, -бу.

*Срыв — зривáння, зірвáння.

Ссадина — саднó, -нá, урáвка, -ки.

*Стабилизатор — стабілізáтор, -ра.

*Ставить, поставить — стáвити, постáвити, становúти, постановúти; С. вехи — тичкувáти; С. на вид — давáти, дáти на увáгу.

*Ставня — зáставка, -ки; вікóнниця, -ці.

Стаж — стаж, -жу.

Стажировать — стажувáти.

*Стайка — зграя, -рáї.

*Стакан (*снаряда*) — кóрпус, -су, (*в пулеметах*) — цилíндер, -дра; склянка, -ки; С. донный — дéнний цилíндер; С. опорный — опóрний цилíндер.

*Стаканчик — цилíндрик, -ка.

*Сталкиват ся, столкнуться — стикáтися, віткнýтися.

*Сталь — сталь, -ли.

*Сталька (*пласт потника*) — стáлька, -ки.

*Стальной — сталéвий; С. дно — сталéве дно; С. корпус — сталéвий кóрпус; С. нагель — сталéвий тúбель; С. снаряд — сталéвий гармáтень; С. труба — сталéва трубá.

*Станина, станинка — стóвба, -би; С-на лафета — стóвба лафéту; С-на салазок — стóвба саночóк.

*Станковый — станкóвий; С. пулемет — станкóвий кулемéт.

*Становиться, стать — ставáти, стáти; робúтися, зробúтися; С. лучше — крáщати, лíпшати; С. хуже — гíршати; „Становись“ — „Ставáй“; Стать в ружье — стáти до збрóї; Стать на якорь — кúнути (спустúти) кíтву.

*Станок — станóк, -нкá; (*конск.*) — станóк, -нкá; (*сто-*

лярн.) — ве(а)рстáт, -ту; **С.** боевой — бóйний стапóк; **С.** поверочный — перевíрчий станóк; **С.** прицельный — станóк нацíльний; **С.** пушечный — гармáтний станóк; **С.** сверлильный — свердлярка; **С.** токарный — токáрка; **С.** тренога — стапóк триніжок.

***Станционер** — стаціонéр, -ра.

***Станционный** — стацíйний; **С.** мина — стацíйна міна.

***Станция** — стáція, -ції; **С.** воздухоплавательная — повітроплáвна стáція; **С.** минная — мíнна стáція; **С** наблюдательная — стежовá стáція; **С.** приемная — приймáльна стáція.

Старание — дбáння.

Старательность — дбайливість, -вости, дбáлість, -лости, старáнність, -ности.

Старательный — дбайливий, старáнний, дбáлий.

Стараться, постараться — дбáти, подбáти.

***Старт** — старт, -ту.

***Стартер** — стáртник, -ка.

Старший — стáрший; **С.** врач — стáрший лíкар; **С.** гренадер — стáрший гренадéр; **С.** командный состав — стáрший комáндний склад; **С.** по конюшне — стáрший стáйні; **С.** разведчик — стáрший розвідач; **С.** степень — стáрший стéпінь.

***Старшина** — бунчýжний, -ного.

***Старшинство** — старшинство, -ва.

***Статистический** — статистичний; военно-**С.** — воéнно-статистичний.

Статут — статýт, -ту.

Статья — артикýл, стаття (*закона*).

***Стационарный** — стаціонáрний; **С.** лагерь — стаціонáрний тáбор; **С.** расположение — стаціонáрне розташувáння.

***Ствол** — цівка, -ки; (*древесный*) — стовбýр, -ра; канал ствола — канáл цівки.

***Ствольный** — цівковий; **С.** задержка — цівковá зáтримка; **С.** замок — цівковий замóк; **С.** коробка — цівковá корóбка; **С.** накладка — цівковá пáкладка; **С.** пружина — цівковá пружина.

***Створ** — стýлок, -лку.

***Стебель** — стебло́, -блá; **С.** затвора — стебло́ замкóве; **С.** прицела — стебло́ мірникóве; **С.** с рукояткой — стебло́ із рýчкою.

***Стекать, стечь** — стікáти, стекти, збігáти, збігти.

***Стекло** — скло, скла; **С.** ламповое — ля́мпове скло́; **С.** оконное — шибка, -ки.

Стекляный — скляний; **С.** завод — гýта, -ти; **С.** уровень — склянá поземниця; **С.** шкурка — склянá шкýрка.

***Стелажи** — риштóвання.

Стемнеть — потемніти, смеркнути.

***Стена** — стінá, -ни; (*каменная*) — мур.

Стенгазета — стінгазéта, -ти.

***Стенка** — сті́нка, -ки; С. вертикальная — прямови́сна сті́нка; С. передняя — пере́дня сті́нка; С. шведская — шве́дська стінка.

***Стенной** — стінни́й; С. газета — стінна́ газе́та; С. часы — стінни́й годи́нник.

***Стенобитный** — муроло́мний.

***Степень** — сте́пінь; -пеня; сту́пінь, -пе́ня; мі́ра, -ри; С. высшая — ви́щий сте́пінь; С. средняя — сере́дній сте́пінь; С. старшая — ста́рший сте́пінь; ста́рший ранг; С. уменьшения — мі́ра зме́ншення; С. точности — мі́ра то́чности.

***Стерео-труба** — стерео-труба́, -би́.

***Стеречь, -ся** — стерегти́, -ся.

***Стержень** — стри́жень, -жня, стебло́, -ла́; прут, -та; С. головной — головко́ве стебло́; С. затвора — стри́жень замка́; С. контактный — конта́ктний стри́жень; С. направляющий — напрямни́й прут; С. для ленты — стри́жень для стрічки; С. стальной — сталевий стри́жень; С. ударника — стри́жень уда́рника.

***Стеснение** — сті́снення, у́тиск, -ку.

***Стесненный** — сті́снений, обме́жений; С. обстрел — обме́жений обстрі́л.

***Стеснять, стеснить** — стісня́ти, стісни́ти.

***Стечение** — збіг, -гу; С. народа — на́товп, -пу; тиск, -ку.

***Стирать, стереть** — стира́ти, сте́рти; С. (*белье*) — пра́ти.

***Стирка** (*белья*) — прання́.

***Стискивание** — сти́скування, стиска́ння.

***Стискивать, стиснуть** — стиска́ти, сти́снути.

Стихийный — стихі́йний; С. явление — стихі́йне я́вище.

Стоимость — ва́ртість, -тости; ціна́, ціни́.

***Стоверстка** — стоверсті́вка, -ки.

Стог — стіг, сто́гу, (*уменьш.*) стіжо́к, -жка́.

***Стойка** — стоя́к, -ка́, поста́ва, -ви; С. без ружья — поста́ва без ґвинті́вки; С. основная — основни́й стоя́к; С. поршня — стоя́к толоко́вий; С. с ружьем — поста́ва із ґвинті́вкою; С. с трубкой — стоя́к із тру́бкою; гребень стойки — гре́бінь стояко́вий.

***Стойкий** — тривки́й, непохи́тний; С. газ — тривки́й газ; С. часть — непохи́тна части́на.

***Стойкость** — три́вкість, -кости, непохи́тність, -ности; С. взрывчатых веществ — три́вкість вибухо́вих речови́н.

***Стойло** — сті́йло, -ла.

***Стоймя** — сторч.

***Стойчатый** — сторчови́й; С. опора — сторчова́ опо́ра; С. остов — сторчова́ снасть.

***Сток** — стік, сто́ку; стіка́ння.

***Стол** — стіл, стола́; С. верстак (*для чистки винтовок*) — стіл варста́т; С. пово-

ротный—поворітаий стіл; С. угломера — стіл кутоміра.

*Столб — стовп, -па́; С. верстовой, километровый — верства́, верстовий, кілометровий стовп; С. контрольный — контрольний стовп; С. склоноуказательный — схиловказівний стовп.

*Столбовой—стовповий; С. дорога — стовповий шлях.

*Столкновение —віткнення, сутичка, -ки; С. боевое—бойова́ сутичка; С. бойцов—сутичка бійців.

*Столовый—столовий; настільний.

Столовая — їда́льня, -ні; С. лампа — настільна лямпа.

*Столяр — столяр, -ра.

*Столярный — столя́рський; С. клей — карук, -ку́.

*Стопич — стопін, -ну́.

*Стопор — стопор, -ра; С. клапана — стопор хлипаковий; С. походного положения курка — стопор курка́ в похідному стані.

*Стопорный — затримний; С. винт — затримний ґвинт; С. клин — затримний клин; С. рукоятка — ручка затримна́.

*Сторож — сторож, -жа.

*Сторожевой — сторожовий; С. звено—сторожова́ ланка; С. охранение — сторожова́ охоро́на; С. отряд — сторожовий загін; С. пост — охоронна стійка; С. резерв — сторожовий резерв.

*Сторона — бік, боку; сторона́; край, краю.

Сторониться — усуватися в дороги, сходити з дороги, ухилятися.

Сторонник — прихильник, -ка, прибічник, -ка.

*Стояние — стояння.

*Стоянка — стояння, стоянка, -ки; зимняя С. — зимівля, -лі.

*Стоять, стать — стояти, стати; „Стоять вольно" — „стати вільно"; „Стой" —„Стій"; „Стой. Вынь патрон" — „Стій. Вибери набій"; „Стой. По кольцу назад" — „Стій. За кільцем назад"; „Стой. Прежняя установка" — „Стій. Попере́дня устава"; „Стой. С передков налево (направо, прямо) марш" — „Стій. Із передків ліворуч (праворуч, просто) руш"; „Стой. Цель 00. Вилка 00-00" — „Стій. Ціль 00. Міжвик 00-00".

*Стоячий — стоячий.

*Стража — охоро́на; С. пограничная — прикордонна охорона.

*Страна — країна, -ни, край, краю; сторона́, -ни́.

*Стратегический — стратегічний; С. игра — стратегічна гра; С. ключ — стратегічний ключ; С. позиция — стратегічна позиція; С. решение — стратегічне вирішення; С. рубеж — стратегічний рубіж.

*Стратегия — стратегія, -гії.

Страх — страх, -ху; жах, -ху; ляк, -ку.

Страшить,-ся, устрашить,-ся — лякати, -ся; злякати, -ся; жахати, -ся, жахнути, -ся.

Страшный — страшни́й, страше́нний.

***Стрела** — стріла́, -ли́; С. провеса — стріла́ звиса́ння.

***Стрелка** — стрі́лка, -ки; С. жел. дор. — ви́лиця, -ці; С. магнитная — магне́тна стрі́лка.

***Стрелковый** — стріле́цький; С. взвод — стріле́цька чота́; С. дивизия — стріле́цька диві́зія; С. корпус — стріле́цький ко́рпус; С. линейка — стрі́лецька лінійка; С. линия — стрі́лецька лі́нія; С. окоп — стріле́цький ша́нець; С. отделение — стріле́цький рій; С. позиция — стріле́цька пози́ція; С. полк — стріле́цький полк; С. ступень — стріле́цький при́ступок; С. устав Р.К.К.А. — стріле́цький стату́т Р.С.Ч.А.; С. цепь — ро́зстрільня; С. часть — стріле́цька части́на.

***Стрелок** — стріле́ць (-льця́); С. отличный — видатни́й стріле́ць.

***Стрелочный** — (*юж. д.*) ви́личний.

***Стрельба** — стріля́ння, стріляни́на, -ни; С. боевая — бойове́ стріля́ння; С. в интервалы — стріля́ння в інтерва́ли; С. групповая ружейная — групове́ стріля́ння з ґвинті́вок; С. дробинками — стрі́ляння дроби́нками; С. лежа — стріля́ння навле́жачки; С. навесная — зви́сле стріля́ння; С-ба начальная — початкове стріля́ння; С-бы непрерывность — безупи́нність стріля́ння; С. на поражение — стріля́ння на пора́зку; С. непрямой наводкой — стріля́ння непрями́м наці́люванням; С. почью — стріля́ння вночі́; С. по движущейся цели — стріля́ння по рухо́мій ці́лі; С. практическая — практи́чне стріля́ння; С. по закрытым целям — стріля́ння по закри́тих ці́лях; С. по площади — стріля́ння пло́щами, по пло́щі; С. по рубежам — стріля́ння по рубіжа́х; С. прицельная — наці́льне стріля́ння; С. с закрытых позиций — стріля́ння з закри́тих пози́цій; кучность стрельбы — ку́пність стріля́ння; скорость С. — шви́дкість стріля́ння; С. через головы — стріля́ння че́рез го́лови.

***Стрельбище** — стрі́льбище, -ща.

***Стреляный** — стрі́ляний; С. гильза — стрі́ляна гі́льза.

***Стрелять, выстрелить** — стріля́ти, ви́стрілити; „Стрелявшему орудию (взводу)“ — „Гарма́ті (чоті́), що стріля́ла“; Стреляющее приспособление — стрільни́й при́стрій.

***Стремительный** — нава́льний; С. атака — нава́льна ата́ка; С. перебежка — нава́льний пере́біг.

***Стремиться** — порива́тися, намага́тися, прямува́ти.

***Стремление** — порива́ння, намага́ння, прямува́ння.

***Стремя** — стремено́, -на́, (*мн.*) стреме́на.

***Стремянка** — сту́панка, -ки.

Стрижка — стри́ження, стри́жка, -ки.

Стричь, -ся, остричь, -ся — стригти, -ся, постригти, -ся.

Строгий, -го — суворий, -ро, строгий, -го; С. выговор — сувора догана; С. лошадь — строгий кінь.

Строгость—суворість, -рости, гострість, -рости.

***Строевой**—муштровий; С. должность — муштрова посада; С. кузнец — муштровий коваль; С. канцелярия — муштрова канцелярія; С. лошадь — муштровий кінь; С. отряд — муштровий загін; С. расчет — муштровий розрахунок; С. устав — муштровий статут; С. часть — муштрова частина.

***Строение** — будівля, -лі; будова, -ви; С. балочное (*моста*)— трямова мостова будова; С. каменное—кам'яниця; С. нежилое— нежила будівля; С. ячейки — будова гніздинки; структура осередку.

Строжайший — найсуворіший; С. выговор — найсуворіша догана.

***Строительный** — будівельний; С. материал — будівельний матеріял.

***Строительство** — будівництво, -ва.

***Строить, -ся** — ладнати, -ся, будувати, -ся; „Строй фронт" — „Ладнай фронт"; „Стройся" — „Ладнайсь"; „Стройся по звеньям" — „Ланки ладнай"; „Стройся по шести" — „Шістки ладнай".

***Строй** — лад, -ду; стрій, строю; С. журавлиный — лад журавлиним ключем.

***Стройность** — стрункість, -кости.

***Стропила** — крокви, -ков.

Стропильный — крокковий.

***Строптивый** — непокірливий; норовистий; С. конь — норовистий кінь.

***Строчка** — рядок, -дка.

***Строющаяся дорога** — шлях, що будується.

***Стружка** — стружка, -ки; стругання.

***Струиться** (*просачиваться*) — точитися.

***Структура** — структура, -ри, будова, -ви.

Струнный — струнний.

***Струя** — струмина.

***Студень гремучий** — гримучі драглі.

***Студенистый** — драглистий; С. динамит—драглистий динаміт.

***Стул** — стілець, -льця.

Ступать, ступить — ступати, сутпити.

***Ступень** —приступок, -пка, східець, -дця; С. стрелковая — стрілецький приступок; глубина стрелковой С. — глибина стрілецького приступка.

***Ступенька** — східець, -дця, щабель, -бля; С-ки — східці, -ців.

***Ступеньчатый** — східчастий.

***Ступица** — маточина, -ни.

***Ступня** — стопа, -пи.

***Стык** — стик, -ку; С. карт — стик мап.

***Стягивать, стянуть** — стягáти, стягти́.

***Стяжка** — стягáння, стя́гіль, -геля.

***Стяжной** — стяжни́й; С. болт — стяжни́й прогóнич; С. вязка — стяжнé в'язáння; С. кольцо — стяжнé кільцé.

***Суглинок** — сýглинок, -нку.

***Суголовный** — суголі́вний; С. ремень — суголі́вний рéмінь.

***Суголовье** — суголóвок, -вка.

Суд — суд, -ду.

Судебный — судови́й.

***Судно** — суднó, -нá; С. разведывательное — розвідче суднó.

Суета — сутá, -ти́; метушня́, -ні́; без суеты — без метушні́.

***Суживать, -ся, сузить, -ся** — звýжувати, -ся, звýзити, -ся; Суживать понятие — звýжувати поня́ття.

***Сукно** — суккó, -нá; С. приборное — суккó приладóве.

***Суконка** — сукóнка, -ки.

***Суконный** — сукóнний; С. кружок — сукóнний кружóк.

***Сумка** — тóрба, -би, торби́на, -ни, тáшка, -ки; С. патронная — набі́йниця, -ці; С. переметная — сакви́, -кóв; С. санитарная — санітáрна тóрба.

***Сундук** — скри́ня, -ні.

***Суперфосфат** — суперфосфáт, -ту.

***Супонный** — супóнний.

***Супонь** — супóня, -ні.

***Сурик** — мані́я, -ні́ї.

***Сурьма** — антимóн, -ну.

***Сустав** — суглóб, -ба.

***Сутки** — добá, -би́.

***Суточный** — добови́й; С. ведомость — добовá відóмість; С. дача — добовé давáння; С. довольствие — добовá пáйка харчі́в, харч на добý; С. наряд — добови́й наря́д.

Сухой — сухи́й; С. перегонка — сухá дестиляція; С. пироксилин — сухá піроксилíна.

***Сухоналивной** — сухонали́вний.

***Сухопутный** — суході́льний; С. ведомство — суході́льне уря́дництво; С. крепость — суході́льна фортéця; сухопутно-морской — суході́льно-морськи́й.

***Сушильня** — сушáрня, -ні.

Сушка белья — суші́ння біли́зни.

Существенный — істóтний.

Сущность — суть, -ти.

***Сфера** — сфéра, -ри; С. дальнего огня — сфéра далéкого вогню́; С. действительного огня — сфéра ді́йсного вогню́; С. ружейного огня — сфéра рушни́чного вогню́.

***Сфероид** — сферóїд, -ду.

***Сфероконический** — сфероконі́чний.

***Схватка** — сýтичка, -ки; бі́йка, -ки; (*технич.*) — лиси́ця.

***Схема** — схéма, -ми; С. оперативная — операти́вна схéма; С. разведывательная — розві́дча схéма; С. связи — схéма звязкý; С. тыловых учреждений — схéма тилови́х устанóв; Схему исполнять — викóнувати схéму.

***Схематический**, **-ски**—схематичний, -но.

***Сходящийся** — збіжний; **С.** веер — збіжне віяло.

***С'ездка** (*лошадей*) — підпаровування.

***Сцепление** — вчіплення.

***Сцепной**—вчіпний; **С.** муфта — сполучна муфта; **С.** щека — вчіпна щока.

***Счет**—лічіння, лічба, -би, рахунок, -нка; **С.** от станции до станции —лічіння від стації до стації.

***Счетчик** — лічильник, -ка.

С'езд —з'їзд, -ду.

***С'емка** — здіймання; **С.** буссольная—бусольне здіймання; **С.** верхом — здіймання верхи; **С.** военно-глазомерная — військове здіймання на око; **С.** инструментальная — струментальне здіймання; **С.** линий — здіймання ліній; **С.** маршрутная — маршрутне здіймання; **С.** мензульная — мензульне здіймання; **С.** местности — здіймання місцевости; **С.** по заметкам в записной книжке — здіймання па підставі заміток у записній книжці; **С.** по обе стороны движения — здіймання па обидва боки руху; **С.** полуинструментальная — напівструментальне здіймання; **С.** эккерная — кутівничне здіймання.

***С'емный**—здіймапий; **С.** жердь (в конюшне)—здіймана жердка (в стайні); **С.** ось — здіймана вісь; **С.** приспособление — здійманий пристрій.

***С'емочный** — здіймальний; **С.** инструмент — здіймальний струмент; **С.** работа — робота здіймання.

***С'емщик** — здіймальник, -ка.

С'естной — їстівний; **С-ное** — їжа, їстівне; **С.** припасы—їстівні припаси.

***Сыпучесть** — сипкість, -кости.

***Сыпучий** — сипкий.

Сыпь — висипка, -ки.

***Сырец** — сирець, -рця.

***Сыромятнаякожа**—сириця,-ці.

***Сырость** — вогкість, -кости.

***Сырцовый** (*необожж. кирпич*) — з сирця.

***Сюрьма** — антимон, -ну.

Т

Табак — тютюн, -ну.

***Табель** — табель, -беля; **Т.** внесрочных донесений — табель позатермінових донесень; **Т.** казарменных принадлежностей — табель майна казарні; **Т.** постам— табель стійок.

***Таблица** — таблиця, -ці; **Т.** стрельбы — таблиця стріляння; **Т.** условных знаков — таблиця умовних знаків.

***Табличка** — табличка, -ки.

***Табурет** — стільчик, -ка.

***Тавр продольный** — тет (-та) подовжний (-ого).

***Тавро** — тавро, -ра.

***Таз** — миска, -ки.

Тайна — таємниця, -ці.

***Тактика** — тактика, -ки.

***Тактический** — тактичний; **Т.** игра — тактична гра; **Т.** подготовка — тактична підготова; **Т.** учение — тактичне навчання; **Т.** форма — тактична форма.

***Талон** — талон, -на.

***Тальвег** — низькоділ, -долу.

***Тамбур** — тамбур, -ра, присінок, -нка.

***Таможня** — митниця, -ці.

***Танк** — танк, -ка.

***Танковый** — танковий.

***Тара** — тара, -ри.

***Тарелка** — тарілка, -ки; **Т.** буферная — відпружникова тарілка; **Т.** сидения — тарілка сідцева.

***Тарелочная пружина** — тарілкувата пружина.

***Тарель** — таріль, -ли.

***Таскать, тащить** — тягати, тягти.

***Тачанка** — тачанка, -ки.

***Тачка** — тачка, -ки.

***Твердость** — твердість, -дости; **Т.** воли — твердість волі; завзятість.

***Твердый** — твердий; **Т.** прослойка — твердий прошарок.

***Театр военных действий** — воєвище, -ща.

***Текучесть** — текучість, -чости.

***Текущий** — поточний; **Т.** дела — поточні справи; **Т.** донесение — поточне донесення; **Т.** работа — поточна робота; **Т.** счет — поточний рахунок.

***Телега** — віз, воза.

***Телеграф** — телеграф, -фу; **Т.** беспроволочный — бездротовий телеграф; **Т.** проволочный — дротовий телеграф.

***Телеграфист** — телеграфіст, -ста.

***Телеграфный передатчик** — телеграфний передавач, -ча.

***Телефон** — телефон, -ну; **Т.** индукторный — індукторний телефон; **Т.** полевой — польовий телефон; говорить по **Т-ну** — говорити телефоном.

***Телефонировать** — телефонувати.

***Телефонист** — телефоніст, -ста.

***Телефонный** — телефонний; **Т.** конечный аппарат — телефонний кінцевий апарат; **Т.** двуколка — телефонна бідка; **Т.** линия — телефонна лінія; **Т.** провод — телефонний провід; **Т.** сеть — телефонна мережа; **Т.** станция — телефонна стація.

***Телефонограмма** — телефонограма, -ми.

***Тело** — тіло, -ла; **Т.** жидкое — течне тіло; **Т.** миномета — тіло мінометa; **Т.** орудия — тіло гармати; **Т.** пулемета — тіло кулемета.

***Телогрейка** — тілогрійка, -ки.

***Телодвижение** — рух тіла.

***Телосложение** — уклад тіла.

***Темляк** — китиця, -ці.

***Темнота** — темрява, -ви.

***Темп** — темп, -пу; **Т.** стрельбы — темп стріляння.

*Температура — температу́ра, -ри; Т. воздуха — температу́ра пові́тря.
*Тендер — те́ндер, -ра.
*Теневой — тіньови́й.
*Тень — тінь, -ни; место в тени — за́тінок.
Теплушка — тепля́к, -ка́.
Теплый — те́плий; Т. вещи — те́плі ре́чі.
*Тереть—те́рти, (*об обуви*)—му́ляти.
*Терка — те́рка, -ки.
*Термит — термі́т, -ту.
*Термитовый состав — термі́товий склад.
*Термометр—термоме́тер, -тра.
*Терочный — теркови́й; Т. приспособление—теркови́й при́стрій; Т. состав — теркови́й склад.
Терпеливость — терпля́чість, -чости.
Терпеливо — терпля́че, терпели́во.
*Терпуг — терпу́г, -га.
*Терраса — тера́са, -си.
*Территориальный — територія́льний; Т. часть—територія́льна части́на.
*Территория — терито́рія, -рії.
Терять, потерять — губи́ти, згуби́ти, тра́тити, втра́тити, га́яти, зга́яти (час).
*Тёс — тес, -су.
*Тесак — теса́к, -ка́.
*Тесемочное кольцо — стрічкове́ кільце́.
*Теснина — тісни́на, -ни.
*Теснить — тісни́ти.
*Тесьма — тасьма́, -ми́; Т. мерная — мі́рна тасьма́.
*Тетрил — тетри́л, -лу.
*Техника — те́хніка, -ки; Т. бега — те́хніка бі́гу; Т. боевого применения оружия — те́хніка бойово́го застосува́ння збро́ї; Т. черчения — те́хніка рисува́ння.
*Технический — техні́чний; Т. войска — техні́чне ві́йсько; Т. маскировка — техні́чне маскува́ння; Т. подчиненность — техні́чна підле́глість; Т. связь — техні́чний звязо́к; Т. средства — техні́чні за́соби; Т. часть — техні́чна части́на.
*Течение (*реки*) — течія́, -чії́; (*время*) — про́тяг, -гу; по течению — за водо́ю; против течения — про́ти води́.
*Течь — те́ча, -чі; тект́и, бі́гти.
*Тип — тип, -пу.
*Типичный — типо́вий.
*Тир — стрільни́ця.
*Тиски—ле́щата, ле́щат; Т. приверточные—ле́щата, що прикру́чуються; Т. ручные—ручні́ ле́щата.
*Тиснение — ви́тиснення.
*Тихоходный (*о лошади*) — тихобі́жний; (*о пароходе*) — тихопла́вний; (*об автомобиле*) — тихохі́дний; (*о моторе*) — тихору́шний; (*об аэроплане*) — тихолі́тний.
*Тишина — ти́ша, -ші.
*Тканевый — ткани́нний.
*Ткань — ткани́на, -ни.
*Ткацкий узел — тка́цький ву́зол.

Товарищ — това́риш, -ша; „Товарищи командиры отрядов, ко мне" — „Товариші командири вагонів, до мене".

Товарищеский — товари́ський.

***Товарный** — товаро́вий, вантажний; Т. отдел — товаро́вий відділ; Т. поезд — вантажний поїзд.

***Ток** — струм, -му; Т. большого напряжения — струм вели́кої напру́ги; Т. малого напряжения — струм мало́ї напру́ги; Т. переменный — змі́нний струм; Т. постоянный — про́стий струм.

***Токарный станок** — тока́рка.

***Тол** — тол, -лу.

***Толкание** — штовха́ння; Т. ядра — штовха́ння га́ла.

Толкать, толкнуть — штовха́ти, штовхну́ти.

Толковый — тямови́тий, тямущий, тямки́й.

***Толстый** — товсти́й, гру́бий.

***Толуол** — толуо́л, -лу.

***Толчек** — по́штовх, -ху; Т. круговой — коловий по́штовх; „Т. налево" — „По́штовх улі́во"; „Т. направо" — „По́штовх упра́во".

***Толща** — то́вща, -щі.

***Толщина** — товщина́, -ни́; грубина́, -ни́; толщиною — завтовшки́, завгрубшки́.

***Толь** — толь, -лю.

***Тонкий** — тонки́й; Т. наводка — докла́дне наці́лювання.

***Топить** — пали́ти.

Топка печей — па́лення гру́бок.

***Топкий** — грузьки́й.

***Топливник** (*топка*) — паливни́к, -ка́.

***Топливо** — па́ливо, -ва.

***Топографический** — топографі́чний; Т. гребень — топографі́чний гре́бінь; Т. карта — топографі́чна ма́па.

***Топография** — топогра́фія, -фії.

***Топор** — соки́ра, -ри; Т. колун — колу́н, -на́; Т. легкий — легка́ соки́ра; Т. малый — мала́ соки́ра.

***Топорище** — сокири́ще, -ща.

***Топтать, -ся** — топта́ти, -ся, (*посевы*) толочи́ти.

***Торба** (*конская*) — ша́нька, -ки.

***Торец** (*для мощения*) — торча́к, -ка́.

***Торжественное обещание** — урочи́ста обіця́нка.

Торжество — свя́то, -та; перемо́га, -ги.

***Тормоз** — гальмо́, -ма́.

***Тормозить, затормозить** — гальмува́ти, загальмува́ти.

***Тормозной** — гальмови́й; Т. пластинка — гальмова́ платі́вка.

Торная дорога — би́тий шлях.

***Торпеда** — торпе́да, -ди.

***Торфяной грунт** — торфо́вий ґрунт.

***Торцовый** (*о мосте*) — торчако́вий.

***Точеный** — то́чений.

***Точило** —точи́ло, -ла, гостри́ло, -ла; Т. каменное — точи́ло ка́м'яне; Т. наждачное — точи́ло шміргеле́ве.

*Точильный — точильний, гострильний; Т. камень — точильний, гострильний камінь, брус, -са́; брусо́к, -ска́; Т. прибор — точильний прилад.

*Точить — точити, гострити.

*Точка — то́чка, -ки; Т. вспомогательная — допоміжна́ то́чка; Т. встречи — то́чка зу́стрічи; Т. геометрическая—геометри́чна то́чка; Т. контрольная — контро́льна то́чка; Т. вылета--то́чка ви́льоту; Т. наводки—то́чка наці́лювання; Т. натуральная — приро́дня то́чка; Т. начальная — початко́ва то́чка; Т. огневая—вогне́ва то́чка; Т. опоры — то́чка о́пори; Т. основная — основна́ то́чка; Т. падения — то́чка па́дання; Т. попадания — то́чка влуча́ння; Т. прицеливания — то́чка наці́лювання; Т. стояния — то́чка стоя́ння; Т. тригонометрическая — тригонометри́чна то́чка.

Точно — то́чно.

*Точность — то́чність, -ности; Т. боя — то́чність бо́ю; Т. масштаба — то́чність мірила; Т. стрельбы — то́чність стріля́ння.

*Траверс — тра́верза, -зи; Т. висячий — висна́ тра́верза; промежуточный Т. — промі́жна тра́верза.

*Траверсные позиции — тра́верзні позиції.

*Травяное довольствие — па́ша, -ші.

*Траектория — траєкто́рія, -рії; вершина Т. — верши́на траєкто́рії; восходящая ветвь Т. — догі́рна га́лузь траєкто́рії; Т. навесная — зви́сла траєкто́рія; нисходящая ветвь Т. — долі́льна га́лузь траєкто́рії; Т. отлогая — поло́жиста траєкто́рія.

*Трактор — тра́ктор, -ра; Т.-грузовик—тра́ктор-вагові́з (-во́за).

*Тракторный — тра́кторний; Т. артиллерия — тра́кторна артилерія.

*Тракционный — тракці́йний.

*Тральщик — тра́лер, -ра.

*Трамбование — бутинува́ння, бу́тин, -на.

*Трамбовать, утрамбовывать — бутинува́ти, ви́бутинувати.

*Трамплин — трампліп, -на.

*Трансляция—трансля́ція, -ції.

*Транспорт — тра́нспорт, -ту; Т. автомобильный — автомобі́льний тра́нспорт; Т. водный — во́дний тра́нспорт; Т. воздушный — повітряни́й тра́нспорт; Т. вьючный—в'ю́чний тра́нспорт; Т. животный — твари́нний тра́нспорт; Т. колесный — тра́нспорт колі́сний; Т. продовольственный — харчови́й тра́нспорт; Т. тракторный — тра́кторний тра́нспорт.

*Транспортер (*мех.*) — подава́льник; (*ж. д.*) — платфо́рма.

*Транспортир — транспорти́р, -ра.

*Транспортный — транспорто́вий.

*Трансформатор — трансформа́тор, -ра.

*Траншейный — транше́йний;

Т. артиллерия — траншейна артилерія; Т. орудие — траншейна гармата; Т. пушка — траншейна пушка.

*Траншея — траншея, -шеї.

*Трап—брудозлив, -ву; (*у борта судна*) — східник, -ка.

Трапеция — трапез, -зу.

*Трассировка — трасування.

*Трассировочный шнур — трасувальний шнур.

Требование — вимога, -ги; вимагання; Т. письменное — писана вимога.

Требовать — вимагати; потрéбувати.

*Тревога — тривога, -ги; Т. газовая — газова тривога.

*Тревожить, потревожить — тривожити, потривожити; турбувати, потурбувати.

*Трензель — трензель, -ля.

*Трензельный — трензельний; Т. повод — трензельний повід; Т. удило — трензельне вудило.

*Трение — тертя, -тя.

*Тренированность (*втянутость*) — тренованість, призвичаєність.

*Тренировать — тренувати.

*Тренировка — тренування.

*Тренога — триніжок, -жка; станок-тренога — станок-триніжок.

Трепать (*лошадь рукой*)— плескати.

*Трескаться, истрескаться — тріскатися, потріскатися; репатися, репнути.

*Трескотня — тріскотня, -ні.

*Треугольник — трикутник, -ка; Т. поворотный — поворітний трикутник.

*Трехверстка — триверстівка, -ки.

*Трехгранный — тристінний.

*Трещина — розколина, -ни.

*Триангуляция — триангуляція, -ції.

*Тринитротолуол — тринітротолуол, -лу.

*Трогать, тронуть — рушати, рушити; чіпати, зачіпати, зачепити, зворушувати, зворушити.

*Тройник — трояк, -ка.

*Трок — трок, -ку; Т. попонный — трок попонний.

*Тропа, тропинка—стежка, -ки.

*Трос — линва, -ви; Т. стальной — стальна линва.

*Тростник — очерет, -ту.

*Тротил — тротил, -лу; Т. плавленный — топлений тротил; Т. порошкообразный—порошкуватий тротил.

*Тротуар — пішохід, -ходу.

Трофей — трофей, -ею.

*Труба — труба, -би; Т. всасывающая — всисна труба; Т. вытяжная — витяжна труба; Т. выпускная — випускна труба; Т. газовая — газова труба; Т. дренажная — дренажна труба; Т. дымовая — димар, -ря; Т. дымогарная — вогнева труба; Т. инструмента — труба струмента; Т. концевая — кінцева труба.

*Трубач — сурмач, -ча; „Тру-

бачи по местам" — „Сурмачі́ на місця́".

***Трубить** — су́рмити, труби́ти.

***Трубка** — тру́бка, -ки; **Т.** верблюга — тру́бка оворо́ти; **Т.** выводная — вивідна́ тру́бка; **Т.** вытяжная — витяжна́ тру́бка; **Т.** детонаторная — тру́бка детона́торна; **Т.** дистанционная — дистанці́йний запа́льник; **Т.** железная — залі́зна тру́бка; **Т.** зажигательная — запальна́ тру́бка; **Т.** запальная — тру́бка запальна́; **Т.** микротелефонная — мікротелефо́нна тру́бка; **Т.** окулярная — окуля́рна тру́бка; **Т.** с детонатором — запа́льник з детона́тором; **Т.** ударная—запа́льник уда́рний; **Т.** ударника — тру́бка уда́рника; **Т.** центральная — центра́льна тру́бка.

***Трубочный** — трубкови́й; **Т.** состав — запальнико́вий склад.

***Трубчатый** — трубови́й, трубча́стий; **Т.** ось — трубча́ста вісь; **Т.** колодец — трубови́й коло́дязь.

***Трудновоспламеняющийся** — важкозаво́гнювальний.

Трудность—тру́дність, -ности.

Труп — труп, -пу.

Трусики — штанці, -ців.

***Трущиеся части** — тертьові́ части́ни.

***Трюм** — трюм, -му.

***Тряпка** — ганчі́рка, -ки.

***Тряска** — трусі́ння, трусня́.

***Тугой** — тугий; **Т.** ход затвора — туги́й хід замка́.

Туловище — ту́луб, -ба.

Тулуп — кожу́х, -ха.

***Туман** — тума́н, -ну.

***Туманный** — тума́нний.

***Тумба** — ту́мба, -би; (*у дороги*) стовпе́ць, -пця́; **Т.** отбойная — стовпе́ць-відбі́й.

***Тумбовая установка** — ту́мбова уста́ва

***Туннель** — туне́ль, -ля.

***Тупик** — (*ж. д.*) за́зубень, -бня.

***Тупиковый** — зазубне́вий.

***Тупоконечный** — тупи́й; **Т.** пуля — тупа́ ку́ля.

***Тур** — тур, -ру.

***Турбина** — турбі́на, -ни; **Т.** газовая — га́зова турбі́на.

***Турник** — турни́к, -ка́.

Туфли — ка́пці, -ців; пантофлі, -лів.

***Туча** — хма́ра, -ри.

***Тушить, потушить** — гаси́ти, погаси́ти, загаси́ти.

Тщательный, -но — стара́нний, -но.

***Тыл** — тил, -лу; зад, -ду; **Т.** глубокий — дале́кий тил; **Т.** лагерного расположения — тил розташува́ння та́бору; **Т.** позиции — тил пози́ції; с тылу — з ти́лу, зза́ду.

***Тыловой** — тилови́й; **Т.** дорога — тилови́й шлях; **Т.** охранение — тилова́ охоро́на; **Т.** позиция — тилова́ пози́ція; **Т.** район — тилови́й райо́н; **Т.** учреждение — тилова́ устано́ва.

***Тыльный** — ти́льний, за́дній; **Т.** крутость — за́дня кру́тість.

***Тын** — тин, -ну.

***Тычина, тычна**—тичи́на, ти́чка.

***Тычком дернина** — дерни́на впо́перек.

***Тюк** — па́ка, -ки.

Тюремный — в'язни́чий.

Тюрьма — в'язни́ця, -ці.

***Тюфяк** — матра́ц, -ца; (*набиты сеном, соломой*) — сінни́к, -ка́.

***Тюфячная наволочка** — сіни́нка.

***Тяга** — тягло́, -ла́; тяг, -гу; **Т.** гужевая — тяглове́ тягло́; **Т.** конная — тягло́ кі́нне; **Т.** механическая — механі́чне тягло́; **Т.** соединительная — злучни́й тяг; **Т.** спусковая — спускови́й тяг.

Тягость — тягота́, -ти́.

***Тяжелый** — важки́й; **Т.** пулемет —важки́й куле́ме́т; **Т.** убежище—схо́ванка від важки́х гарма́т.

***Тяжелопулеметное отделение** — рій важки́х кулеме́тів.

***Тяжесть** — тяга́р, -ра́.

***Тянуть** — тягти́.

У

***,,Убавь, прямо''** — ,,Зменш, про́сто".

***Убеждаться, убедиться** — переко́нуватися, перекона́тися.

***Убежище** — схо́ванка, -ки; **У.** тяжелое — схо́ванка від важки́х гарма́т.

***Убивать, убить** — убива́ти, уби́ти; уторо́вувати, уторува́ти.

***Убитый** — (у)вби́тий, заби́тий; уторо́ваний.

***Убойный** — убі́йний; **У.** сила — убі́йна си́ла.

***Убор** — убра́ння; убі́р, убо́ру; **У.** головной — головни́й убір (*кашкет, шоло́м*).

***Уборка** — прибира́ння; **У.** лошади — чи́щення коня́; **У.** навоза — прибира́ння гно́ю.

***Уборная** — відхо́док, -дка; вбира́льня, -ні.

***Уборщик** — прибира́льник, -ка; **У.** лошадей — стайня́р, -ра́.

***Убывать, убыть** — убува́ти, убу́ти; зме́ншуватися; зме́ншитися; (*о воде*) — спада́ти, спасти; **У.** в командировку — відбу́ти, від'ї́хати в відря́дження; **У.** в отпуск — відбу́ти в відпу́стку.

***Убыль (людей, лошадей)** — убу́ток, -тку (люде́й, ко́ней).

Уважительный — пова́жний, ува́жливий; **У.** причина — пова́жна причи́на.

Уведомление — повідо́млення.

Уведомлять, уведомить — повідомля́ти, повідо́мити.

***Увеличение** — збі́льшення; **У.** карты — збі́льшення ма́пи.

Уверенный, -но — пе́вний, -но.

Увещание — (в)умовля́ння.

Увидать, увидеть — поба́чити.

Увлекать, -ся, увлечь, -ся — захоплювати, -ся, захопити, -ся.

***Увод** — займання (*в плен*); відведення (*в тыл*).

***Увольнение** — звільнення; **У.** в отпуск — звільнення у відпустку; **У.** военно-служащих—звільнення військово-службовців; **У.** со двора — звільнення з двору.

***Увольнительный** — відпускний; звільний; **У.** документ — відпускний документ, документ про звільнення.

***Увязка** (*груза*)—ув'язування.

***Угарный** — чадний; **У.** газ — чадний газ.

***Углеводород** — вуглеводень, -дню.

***Углекислый** — вуглекислий; **У.** газ — вуглекислий газ.

***Угловой** — кутовий, наріжний; **У.** градус — кутовий градус; **У.** железо — кутівкове залізо.

***Угломер** — кутомір, -ра.

***Угломерный** — кутомірний; **У.** барабанчик — барабанчик кутомірний; **У.** кольцо — кільце кутомірне; **У.** круг — коло кутомірне; **У.** прибор — кутомірний прилад.

***Углубление** — підглиблення (*чего*); углиблення (*во что*); заглибина.

***Углубленный** — підглиблений, углиблений; **У.** профиль — углиблений профіль.

***Углублять, -ся, углубить, -ся** — підглиблювати, підглибити, вглибляти, -ся, вглибити, -ся.

***Угол** — кут, -та, ріг, рогу; **У.** бросания — кут кидання; **У.** возвышения — кут піднесення; **У.** встречи — кут зустрічи; **У.** вылета — кут вильоту; **У.** двугранный — двостінний кут; **У.** заданный — заданий кут; **У.** зрения — кут зору; **У.** искомый — шуканий кут; **У.** лопаты — ріг лопати; **У.** местности — кут місцевости; **У.** наклонения магнитной стрелки — кут нахилу магнетної стрілки; **У.** падения — кут падання; **У.** прицеливания — кут націлювання; **У.** прямой — прямий кут; **У.** положения — кут положення; **У.** понижения — кут зниження; **У.** склонения — кут зниження; **У.** склонения магнитной стрелки — кут відхилу магнетної стрілки.

***Уголок** — ріжок, -жка; куток, -тка; **У.** Ленинский (красный) — Ленінський (червоний) куток.

***Уголь** — вугіль, -гля, вугілля; **У.** активированный — активований вугіль; **У.** каменный — кам'яне вугілля.

***Угольник** — косинець, -нця; кутник, -ка; **У.** магазинной коробки — кутник магазинної коробки; **У.** стальной — сталевий кутник; **У-ки** метки — карбові кутники; **У.** обвязочный — ощеповий кутник.

***Угольный** — вугільний; **У.** порошок — вугільний порошок; **У.** фильтр — вугільне цідило; **У.** брусок — вугільний брусок.

***Угóльный**—кутовий, наріжний.

Угроза — загро́за, -зи, погро́за, -зи.

***Удавка-узел** — ву́зол петле́ю.

***Удаление** — відда́лення, усу́нення.

***Удалять, удалить** — віддаля́ти, віддали́ти; усува́ти, усу́нути.

***Удар** — уда́р, -ру; **У.** в штыки — уда́р на багне́ти; **У.** встречный — зустрі́чний уда́р; **У.** главный — головни́й уда́р; **У.** на вызов — уда́р на ви́клик; **У.** на соединение — сполучни́й уда́р; **У.** обоюдный — обопі́льний уда́р; **У.** останавливающий — зупи́нний уда́р; **У.** повторный (ремиз) — повто́рний уда́р (ремі́з); **У.** предупреждающий — упере́дний уда́р; **У.** прямой — про́стий уда́р; **У.** размахом — уда́р ро́змахом; **У.** решительный — рішу́чий уда́р; **У-ром** отвод — відве́дення уда́ром; **У-ры** наносить — завдава́ти уда́рів.

***Ударник** — уда́рник, -ка; **У. -ка** взвод — зве́дення уда́рника; **У.** с жалом — уда́рник із жа́лом.

***Ударный** — уда́рний, нага́льний; **У.** группа — уда́рна гру́па; **У.** капсюль — уда́рна капсу́ля; **У.** механизм — уда́рний механі́зм; **У.** состав — уда́рний склад; **У.** трубка — уда́рний запа́льник.

***Ударять, -ся, ударить, -ся** — би́ти, -ся, уда́рити, -ся.

***Удвоенный** — подво́єний; **У.** скорость — подво́єна шви́дкість.

***Удельный** — пито́мий; **У.** вес — пито́ма вага́.

***Удерживать, удержать** — вде́ржувати, вде́ржати, втри́мувати, втри́мати.

***Удержник гильзы** — затрими́к гі́льзи.

***Удила** — вуди́ла, -ди́л.

***Удлинение** — видо́вження.

***Удлиненный** — видо́вжений; **У.** заряд — видо́вжений заря́д.

***Удобоприменяемость** — зру́чність пристосува́ння.

***Удобоуправляемость** — зру́чність керува́ння.

***Удобство** — зру́чність, -ности, виго́да, -ди; **У.** управления — зру́чність керува́ння.

***Удостаивать, удостоить** — шанува́ти, ушанува́ти.

Удостоверение — посві́дчення, по́свідка.

Удостоверять, -ся, удостоверить, -ся — сві́дчити, посві́дчити, засві́дчити; (у)впевня́ти, -ся, (у)впе́внити, -ся, пересві́дчувати, -ся, пересві́дчитися; **У.** подпись — засві́дчити пі́дписа.

***Удушающий** — заду́шливий; **У.** вещество — заду́шлива речови́на; **У.** газ — заду́шливий газ.

***Уезд** — пові́т, -ту.

Уездный — повіто́вий; **У.** город — повіто́ве мі́сто.

Ужин — вече́ря, -рі.

***Ужинная закладка** — заклада́ння (*проду́ктів*) на вече́рю.

***Узда** — гнузда́, -ди́.

***Узда-недоуздок** — гнузда́-недо́уздок, -дка.

***Уздечка** — гнузде́чка, -ки.

***Узел** — ву́зол, -зла́; **У.** бегу-

чий — бігу́чий ву́зол; У. корабельный — морськи́й ву́зол; У. мертвый — ме́ртвий ву́зол; У. немецкий — німе́цький ву́зол; У. петлевой — за́шморг; У. причальный — прича́льний ву́зол; У. простой — звича́йний ву́зол; У. прямой — про́стий ву́зол; У. рыбацкий — риба́льський ву́зол; У. сопротивления — ву́зол о́пору; У. ткацкий — тка́цький ву́зол; У.-удавка — ву́зол петле́ю.

***Узкий** — вузьки́й.

***Узкоколейная дорога** — вузькоколі́йна залізни́ця.

***Узловые пазы** — вузлові́ ґа́рн.

***Узнавать, узнать**—пізнава́ти, пізна́ти, довідуватися, дові́датися, дізнава́тися, дізна́тися.

***Указание** — зазна́чення, вказі́вка, -ки; У. целей — зазна́чення ці́лів.

***Указатель** — пока́зник, -ка; У. визира — пока́зник зірника́; У. для отсчета делений — пока́зник за-для відлі́чення по́ділок; У. дорог — пока́зник шляхі́в; У. откоса — пока́зник спохо́вини.

Указательный палец—(у)вказни́й па́лець.

***Указка** — вказі́вка, -ки.

***Указывать, указать**—(у)вка́зувати, (у)вказа́ти, пока́зувати, показа́ти.

***Укатывание** — нако́чування, уко́чування.

***Укатывать, укатать** — нако́чувати, накоти́ти, уко́чувати, укоти́ти.

***Укатанный** — уко́чений, нако́чений; У. дорога — нако́чений, уко́чений шлях.

***Укладка** — укла́дання, накла́д, -ду.

***Уклон** — у́хил, -лу; схил, -лу; У. дороги — схил шляху́.

***Уклоняться, уклониться** — ухиля́тися, ухили́тися; уникати, уни́кнути.

***Уключины** — кочети́, -тів.

***Укол** — уко́л, -лу; У. наведенный — наве́дений уко́л; У. останавливающий — зупи́нний уко́л; У. предупреждающий — упере́дний уко́л; У. прямой — про́стий уко́л; У. с отводом оружия противника — уко́л із відве́денням збро́ї во́рога; У. с переводом — укол із переве́денням.

***Укомплектовывать, укомплектовать** — комплектува́ти, укомплектува́ти, поповнювати, попо́внити.

***Укорачивать, укоротить** — (у)вкоро́чувати, (у)вкороти́ти; У. трубку — вкоро́чувати запа́льника; У. уровень — вкоро́чувати позе́мницю.

***Укоренение**—укорі́нення, укорі́нювання.

***Укрепа** — укрі́па, -пи.

***Укрепление**—укрі́плення; форте́ця; У. позиций — укрі́плення пози́цій.

***Укрепленный** — укрі́плений; У. полоса — укрі́плена смуга; У. рубеж — укрі́плений рубі́ж; У. участок — укрі́плена дільни́ця.

***Укреплять, -ся, укрепить, -ся** — укріпляти, -ся, укріпити, -ся; У-ть фашинами — тарасувати.

***Укрытие** — закриття.

***Укрытый** — закритий, скритий; У. место — скрите місце.

***Укупорочный материал** — матеріял пакувальний.

Улавливание (*радио*) — перехоплювання.

***Улавливать, уловить** — перехоплювати, перехопити; вловлювати, вловити.

Улица — вулиця, -ці.

***Уличный** — вуличний; У. бой — вуличний бій.

***Улучшение** — поліпшення, (у)вдосконалення.

***Ультрамарин** — ультрамарин, -ну.

***Умбра** — умбра, -ри; У. жженная — палена умбра; У. натуральная — природня умбра.

***Уменьшение** — зменшення; У. карты — зменшення мапи.

***Умеренный** — помірний, поміркований; У. ветер — помірний вітер; У. ход — помірна хода.

Умерший — мрець, мерця.

Умственный — розумовий.

***Умывальная** — (в)умивальня, -ні.

***Умывальник** — (в)умивальник, -ка.

Умывание — (в)умивання.

***Универсальный** — універсальний; У. снаряд — універсальний гарматень.

***Унитарный** — унітарний; У. патрон — унітарний набій.

***Уничтожать, уничтожить** — нищити, знищити.

***Уничтожение** — нищення, знищення.

***Унос** — посторонкова пара (*коней*); У. коренной — дишлова пара (*коней*); У. передний — передня пара; У. средний — середня пара.

***Уносной** — посторонковий; У. часть дышла — передня частина дишля; У. крюк — гак штельваги.

***Упирать, -ся, упереть, -ся** — упирати, -ся, уперти, -ся.

Уполномоченный — уповноважений.

***Упор** — упора, -ри; У. (ж. д.) — спин (залізничний); У. кольцевой — кільцева упора; У. на кистях — упора на китицях; У. на муфте для рычага — упора на муфті важеля; У. на руках — упора на руках; У. шомпольный — шомпольна упора.

***Упорный** — упертий; завзятий, запеклий; упірний; У. винт — упірний ґвинт; У. кольцо — упірне кільце; У. кулак — упірний кулак; У. муфта — упірна муфта; У. оборона — завзята, уперта оборона; У. сопротивление — завзятий опір; У. цилиндр замка — упірний циліндер замка.

Упорство — упертість, -тости, завзяття, запеклість, -лости.

Употребление — вживання.

*Управление — упра́ва, управлі́ння, керува́ння; У. боем — керува́ння бо́єм; У. войсками — керува́ння ві́йськом; У. Государственное Политическое — Держа́вне Політи́чне Управлі́ння; У. дивизии — управлі́ння диві́зії; У. комендантское — коменда́нтське управлі́ння; У. огнем — керува́ння вогнем; У. техническое — техні́чне керува́ння; У. частью — керува́ння части́ною.

*Управлять — керува́ти; У. боем — керува́ти бо́єм.

*Упражнение — впра́ва, -ви; У. военно-прикладное — військо́во-прикладна́ впра́ва; У. дополнительное — додатко́ва впра́ва; У-ния успокаивающие — заспоко́ювальні впра́ви.

Упразднять, упразднить — касува́ти, скасува́ти, зно́сити, знести́.

Упредительный — упере́дній; У. линейка — упере́дня лінійка.

*Упростить — спрости́ти.

*Упругий — пружни́й.

*Упругость — пру́жність, -ности.

*Упряжка — запря́г, -га, запряга́ння.

*Упряжной — запряго́вий; У. лошадь — запряго́вий кінь.

*Упряжь — у́пряж, -жи; У. легковая — ле́гка у́пряж.

Упущение — занедба́ння; про́пуск, -ску.

„Ура" — „Слава".

*Уравнивание, уравнение — вирі́внювання, ви́рівнення; (*мат.*) рівна́ння.

*Уравнительный — вирівня́льний; У. распределение — вирівня́льний розпо́діл.

*Ураганный — урага́нний; У. огонь — урага́нний во́гонь.

*Уровенный — рівне́вий; У. поверхность земли — по́зем, -му.

*Уровень — (*прибор*) поземниця, -ці; (*воды*) — рі́вень, -вня; У. боковой — бокова́ позе́мниця; „У. больше (меньше) 0-00" — „позе́мниця бі́льше (ме́нше) 0-00"; У. поперечный — попере́чна позе́мниця; У. продольный — подо́вжна позе́мниця; У. стекляный — скляна́ позе́мниця.

*Урочище — уро́чище, -ща.

*Урочный — ви́значений, завда́ний; У. работа — ви́значена робо́та.

Усвоение — засво́єння.

Усердный — усе́рдний.

*Усик — ве́рблик, -ка.

*Усиление — змі́цнення, підси́лення.

*Усиливать, усилить — зміцня́ти, зміцни́ти, підси́лювати, підси́лити.

*Усилитель — підси́лювач, -ча.

*Ускользать, ускользнуть — вислиза́ти, ви́слизнути.

Ускоренный — пришви́дшений; У. шаг — пришви́дшена хода́.

*Ускоритель — пришви́дшувач, -ча.

*Условие — умо́ва, -ви; У-вия местные — місце́ві умо́ви; У-ия освещения — умо́ви осві́тлення.

***Условный**—умóвний; **У.** знак—умóвний знак.

Усложнять, усложнить — ускладняти, ускладнити.

***Усмотрение** — рóзгляд, -ду, рóзсуд, ду; по В. усмотрению—на Вáшу дýмку, на Ваш рóзсуд.

Успех — ýспіх, -ху; **У.** работы — ýспіх робóти.

***Успешность** — успíшність, -пости.

***Успокаивающий** — заспокóювальний; **У.** упражнение — заспокóювальна впрáва.

***Успокоение** — заспокóєння; втихомирення; вгамувáння.

***Устав** — стáтут, -ту; **У.** боевой — бойовий стáтут; **У.** дисциплинарный — дисциплінáрний стáтут; **У.** пехотный — піший стáтут; **У.** полевой — польовий стáтут; **У.** стрелковый Р. Н. К.-а — стрілéцький стáтут Р.С. Ч.-а.

***Уставный** — статýтний.

Усталость — стóмленість, -пости.

***Установка** — (в)устáвлення, устáва; (в)устанóвлювання; **У.** зенитная — зенíтне устáвлення, устáва; **У.** орудийная — устáва гармáтна; **У.** постоянная — постíйна устáва; **У.** прицела — устáвлення мірникá; **У.** противоаэропланная —протиаероплáнна устáва; **У.** тумбовая — устáва тýмбова; **У.** шаровая—кулясta устáва.

***Установленный** — (у)встанóвлений, призначений, завéдений.

***Установочный** — устанóвний; **У.** винт — устанóвний ґвинт; **У.** кольцо — устанóвне кільцé.

***Установщик трубок** — устáвник запáльників.

Устный — ýсний; **У.** описание — ýсний óпис.

***Устой** — стоян, -нá.

***Устойчивость**— стійкість, -кости.

***Устойчивый** — стійкий.

***Устранять, устранить** — усовувáти, усýнути.

***Устройство** — злáгода, влаштувáння; **У.** окопов наносом — будувáння шáнців насипáнням.

***Уступ** — пристýпок, -пка; **У.** для зуба стопора — пристýпок для зуба стóпора; **У.** локтевой—ліктьовий пристýпок.

***Уступать, уступить** — поступáтися, поступитися; відступáти, відступити.

***Уступающий** — поступáльний; **У.** отбив — поступáльне відбивáння; **У.** работа мышц — поступáльна робóта м'язів.

Уступный — приступкóвий; **У.** расположение — розташувáння приступкóве.

***Устье** — (*реки*) гирло, -рла; (*тех.*) устéпок, -пка.

Утверждать, утвердить — затвéрджувати, затвéрдити; утверждается — затвéрджується.

***Утепление** — утеплáння, утéплення.

***Утечка**—вúтік, -току; втрáта, -ти.

*Утолщение — погрубшення, згрубшування; У. линии — погрубшення лінії; У. горизонталей — погрубшення повемини; У. центрующее—центрувальне погрубшення.

*Утолщенный — грубший; У. горизонталь — грубша поземина; У. часть — грубша частина.

*Утонченный — стопчений.

*Утопание — запурювання; У. бойка при открытом затворе — запурювання розбивача при відкритому замкові.

*Утопить — запурити.

*Уточнение — уточнення.

*Уточненный — уточнений; У. стрельба — уточнене стріляння.

*Утрамбовка — бутипування.

*Утрамбовывать — бутипувати, вибутипувати.

*Утрата — втрата, -ти.

Утренний — ранішній.

*Утыкание патронов — втикання набоїв.

Уходить, уйти — виходити, вийти.

Участие — участь, -ти.

Участник—учасник, -ка, спільник, -ка.

*Участок — дільниця, -ці; У. боевой — бойова дільниця; У. роты — дільниця сотні; У. лагерный — таборова дільниця; У. сторожевой—сторожова дільниця.

*Учащение — вчащання; У. шага — вчащання кроку.

Учебник — підручник, -ка.

*Учебный — учбовий; У. заведение — учбовий заклад; У. патрон — учбовий набій; У. плац— учбовий плац; У. пособие — учбовий підручник, приладдя; У. сбор — учбовий збір.

Учение — наука, навчання, вправи; У. одиночное — вправи одинцем; У. орудийное— гарматне навчання; У. тактическое — тактичне навчання.

Ученик — учень, учня.

*Учет — облік, -ку; У. патронов — облік набоїв; У. расхода патронов — облік витрати набоїв; У. целей — облік цілів.

*Учетный — обліковий.

*Учитывать, учесть — обчисляти, обчислити, брати, взяти на облік, дисконтувати.

*Учреждение — установа, -ви; У. тыловое — тилова установа; У. хозяйственное—господарча установа.

*Ушат — цебер, -бра.

Ушестеренный — збільшений в 6 разів.

Ушибленный—що вбився сильно, що забився.

*Ушивочный — ушивальний.

*Уширение — розшир, уширення; У. шага — збільшення кроку.

*Ушко — вушко, -ка.

*Ущелье — вертепа.

*Уязвимость — уразливість, -вости; У. цели — уразливість цілі.

*Уязвимый —уразний.

Ф

*Фабрика — фабрика, -ки.
*Фабричный — фабричний.
Фактический — фактичний.
Фактор — фактор, -ру.
*Фаланга — фаланга, -ги.
*Фальшивый — фальшивий; Ф. сросток — фальшива сточина.
Фамилия — прізвище, -ща.
*Фанера — форнір, -ру.
*Фанерный — форнірний.
*Фарватер — фарватер, -ру.
*Фарфоровый — порцеляновий.
Фасад — чоло, чола.
*Фашина — тараска, -ки; укреплять Ф. — тарасувати.
*Фашинный — тарасовий; Ф. дорога — тарасовий шлях.
*Фельдта пакет—пакет Фельдтів.
Фельдшер — фельдшер, -ра; Ф. ветеринарный — ветеринарний фельдшер.
*Фенол — фенол, -лу.
*Ферма — звязень, -зня.
*Фехтовальный — фехтувальний.
*Фехтование — фехтування; Ф. двухстороннее — двобічне фехтування; Ф. индивидуальное — індивідуальне фехтування; Ф. командное — фехтування командами; Ф. прикладное — прикладне фехтування.
*Фигура —фігура, -ри; постать, -ти; Ф. в рост — фігура у зріст; Ф. головная — головна фігура; Ф. грудная — грудна фігура; Ф. поясная — поясна фігура.
*Фигурный полет — фігурний літ, льоту.
*Фигурчатый — фігуристий.
*Физический — фізичний.
*Фиксация — фіксація, -ції.
*Фиксировать — фіксувати.
*Фильтр — цідило, -ла.
*Финансовый — фінансовий.
Финиш — фініш, -ша.
*Финишер — фінішер, -ра.
*Фиолетовый — фіялковий.
*Фитиль — ґніт, ґноту.
*Флаг — майва, -ви.
*Флажок — майвець, -йовця.
*Фланг — фланк, -ку, крило, -ла; Ф. левый — лівий фланк; Ф. наружный — зовнішній фланк; Ф. правый — правий фланк.
*Фланговый — фланковий; Ф. движение — фланковий рух; Ф. марш — фланковий рух; Ф. огонь — фланковий вогонь; Ф. охранение — фланкова охорона.
*Фланелевый — фланелевий.
*Фланец — криси, -сів.
*Фланкирование — фланкування.
Фланкировать — фланкувати.
Фланкирующий — фланкувальний; Ф. постройка — фланкувальна будівля.
*Флегматизатор — гамівник, -ка.
*Флот — флота, -ти; Ф. воен-

но-воздушный — фло́та військо́во-повітряна́.

*Флотилия — флоти́лія, -лії.

*Фляга, фляжка—фля́шка,- ки.

*Фокус — фо́кус, -су.

*Фон — тло, тла.

*Фонар — лихта́р, -ря́.

*Фонический — гудко́вий; Ф. аппарат — гудко́вий апара́т.

*Форма — фо́рма, -ми; Ф. круглая — кру́гла фо́рма; Ф. одежды — фо́рма о́дягу; Ф. походная — похі́дна фо́рма; Ф. продолговатая — довга́ста фо́рма; Ф. ребристая — ребрува́та фо́рма; Ф. рельефа — фо́рма рельє́фу; Ф. служебная — службо́ва фо́рма; Ф. тактическая — такти́чна фо́рма.

*Форменный — фо́рмений.

*Формирование — формува́ння.

*Формировать, сформировать — формува́ти, вформува́ти.

*Формуляр — формуля́р, -ра.

*Форпостный — форпо́сний; Ф. телефон — форпо́сний телефо́н.

*Форсирование — форсува́ння.

*Форсированный — форсо́ваний; Ф. марш — форсо́ваний рух (марш); Ф.шаг—форсо́ваний крок.

*Форсировать — форсува́ти.

*Форт — форт, -ту.

*Фортификационный — фортифікаці́йний.

*Фортификация—фортифіка́ція, -ції.

*Форточка оконная — квати́рка, -ки.

*Фосген — фосге́н, -ну.

*Фосфор — фо́сфор, -ру.

*Фотографирование — фотографува́ння.

*Фотография—фотогра́фія, -фії.

Франция — фра́кція, -ції.

*Фрезерный станок — фреза́рка.

*Фронт—фронт, -ту, чоло́, -ла́.

*Фронтальный — фронта́льний: Ф. атака — фронта́льна ата́ка; Ф. движение —фронта́льний рух; Ф. линия — фронта́льна лі́нія; Ф. огонь—фронта́льний вого́нь; Ф. охранение — фронта́льна охоро́на.

*Фронтовой — фронтови́й; Ф. база — фронтова́ ба́за.

*Фуганок — фуга́нок, -нка.

*Фугас — фуга́са, -си; Ф. донный — до́нна фуга́са; Ф. камнеметный — каменоме́тна фуга́са; Ф. огнеметный— вогнеме́тна фуга́са; Ф. плавучий — плавна́ фуга́са; Ф. подводный — підво́дна фуга́са; Ф. шрапнельный—шрапне́льна фуга́са.

*Фугасный — фуга́сний; Ф. граната — фуга́сна грана́та; Ф. действие — фуга́сна ді́я.

*Фундамент — фунда́мент, -ту.

*Фураж — фура́ж, -жу́; Ф. зерновой — зернови́й фура́ж; Ф. об'емистый — заса́дний фура́ж.

*Фуражировка —фуражува́ння.

*Фуражный — фура́жний; Ф. аркан — ужи́сько; Ф. довольствие — постача́ння фура́жне.

*Фуражка — кашке́т, -та.

Футбол — футбо́л, -лу.

*Футляр — футля́р, -ру.

Х

***Халат** — хала́т, -та.

Халатность — недба́лість, -лости.

***Характер** — хара́ктер, -ру; (*у живых существ*) вда́ча, -чі; Х. местности — хара́ктер місце́вости.

***Характеристика** — характери́стика, -ки.

***Хватать, хватить** — хапа́ти, схопи́ти; вистача́ти, ви́стачити.

***Хватом** — хапко́м.

***Хвойный** — глице́вий; Х. дерево — глице́ве де́рево.

***Хворост** — хво́рост, -сту.

***Хворостяный** — хворостяни́й.

***Хвост** — хвіст, хвоста́; Х. затвора — хвіст замка́; Х. колонны — хвіст коло́ни; Х. мины — хвіст міни; Х. подавателя — хвіст подавача́; Х. регулятора — хвіст регуля́тора.

***Хвостовой** — хвостови́й; Х. винт — хвостови́й ґвинт; Х. оперение — хвостове́ опі́рення; Х. платформа — хвостова́ платфо́рма.

***Хердель** — хе́рдель, -деля.

***Химический** — хемі́чний; Х. война — хемі́чна війна́; Х. войска — хемі́чне ві́йсько; Х. команда — хемі́чна кома́нда; Х. наблюдение — хемі́чне стеже́ння; Х. налет — хемічний повітряни́й на́пад; Х. нападение — хемі́чний на́пад; Х. охранение — хемі́чна охоро́на; Х. снаряд — хемі́чний гарма́тень; Х. соединение — хемі́чна сполу́ка; Х. средства борьбы — хемі́чні за́соби боротьби́.

Хитрость — хи́трість, -рости (*мн.* хи́трощі).

Хищный — хи́жий.

Хладнокровие — спокі́й, -ко́ю, байду́жість, -жости.

Хлеб — хліб, -ба, збі́жжя.

Хлебный — хлі́бний; Х. шкафчик — ша́фка на хліб.

***Хлебопекарная печь** — піч пека́рська.

***Хлебопекарня** — пека́рня, -ні; Х. полевая — польова́ пека́рня.

***Хлебопечение** — хлібовипіка́ння.

***Хлопок** — баво́вна, -ни.

***Хлопчатобумажный** — бавовня́ний; Х. концы — бавовня́ні кінці́.

***Хлор** — хлор, -ру.

***Хлорацетофенон** — хлорацетофено́н, -ну.

***Хлорный** — хло́рний; Х. известь — хло́рне вапно́; Х. олово — чотирихлора́к ци́ни.

***Хлороводород** — хлорово́день, -дню.

***Хлорпикрин** — хлорпікри́н, -ну.

***Хлорсульфоновая кислота** — хлорсульфо́нова кислота́.

***Хобот** — хо́бот, -та.

***Хоботовый** — хобото́вий; Х. лист — хобото́вий аркуш; Х.

связь — хоботова в'язь; Х. часть — хоботова частина.

*Ход (колесный) — колісний хід.

*Ход—хід, ходу; „Больший ход" — „Збільшити ходу"; „Задний ход" — „задній хід"; „Меньший ход" — „зменшити ходу"; Х. мертвый — мертвий хід; Х. сообщения — хід сполучний; Х. передний — передній хід; „Умеренный ход" — „помірний хід".

Ходатайство — клопотання.

Ходатайствовать — клопотатися, прохати, просити.

Ходить — ходити; доглядати.

*Ходовой — ходовий; Х. винт— ходовий ґвинт; Х. линия — ходова лінія.

*Ходьба — хідня, -дні; ходіння; Х. на лыжах—ходіння на лижвах.

Хозкомиссия содействия — госкомісія допомоги.

*Хозяйственный—господарчий; Х. двуколка — господарча бідка; Х. команда — господарча команда; Х. учреждение — господарча установа; Х. часть — господарча частина.

*Хозяйство — господарство; Х. военное — військове господарство.

*Холна – чубок, -бка.

*Холм — горб, -ба.

*Холмик — горбок, -бка.

*Холмистый — горбуватий, горбастий; Х. местность — торбувата місцевість.

*Холодный — холодний; Х. оружие — січна зброя.

*Холостая камера — сліпа камера.

*Холостой патрон — сліпий набій.

*Холостой выстрел — сліпий постріл.

*Холст — полотно, -на.

*Холщевый — полотняний.

*Хомут — хамут, -та; (*техн.*) вірвант, -та.

*Хомутик — хамутик, -ка; Х. прицельный — хамутик мірниковий.

*Хомутина — кічка, -ки (*для хомута*).

*Хорда — хорда, -ди.

Хор музыки—хор, -ру музики.

*Хранение — оберігання, хоронення; Х. дел—оберігання справ; Х. знамени—зберігання прапора.

*Хранилище — сховище, -ща.

*Хранить — зберігати, ховати.

*Храповик — заскочне колесо.

*Храповое колесо — заскочне колесо.

*Хребет — кряж, -жу, хребет, -бта; пасмо, -ма; Х. горный—гірський кряж.

*Хрипение затвора — хрипіння замка.

*Хромовый —хромовий.

Хутор — хутір, -тора.

Ц

*Цапфа — ца́пфа, -фи; Ц. зажимной матки — ца́пфа тискові́ї ма́тки; Ц. ствола — ца́пфа ці́вки.

*Цапфенный — цапфови́й; Ц. гнезда — цапфові́ гнізда; Ц. кольцо — цапфове́ кільце́; Ц. коробка — цапфова́ коро́бка.

*Царапать, царапнуть — дря́пати, дря́пнути.

*Царапина — дряпо́к, -пка́.

*Цвет — ко́лір, -льору; ба́рва, -ви.

*Цветной — кольоро́вий.

*Цевье — підці́вник, -ка.

*Цейхгауз — комо́ра, -ри, цейха́вз, -зу.

*Целевой — цілеви́й.

Целесообразный — доці́льний.

*Целеуказание — цілевказа́ння.

*Целик — наці́льник, -ника.

*Целина — ціли́на́, -ни́.

*Целлулоид — целуло́їд, -ду.

*Целлулоидный круг — целуло́їдне ко́ло.

*Цель — ці́ль, ці́ли; мета́, -ти́; Ц. вертикальная — прямови́сна ціль; Ц. воздушная — повітряна́ ціль; Ц. войны — мета́ війни́; Ц. глубокая — глибо́ка ціль; Ц. движущаяся — рухо́ма ціль; Ц. живая — жива́ ціль; Ц. закрытая — закри́та ціль; Ц. занятий — мета́ навча́ння; Ц. земная — назе́мна ціль; Ц. за закрытием — ціль за закриття́м; Ц. невидимая — неви́дна, закри́та ціль; Ц. неподвижная — нерухли́ва ціль; Ц. открытая — відкри́та ціль; выбор целей — ви́бір ці́лів; перемена Ц. — зміна ці́ли; указание целей — зазна́чення ці́лів.

*Цельнотянутая гильза — суцільнотя́гнена гі́льза.

*Цемент — цеме́нт, -ту.

*Цементировать — цементува́ти.

*Цементирующий — цементува́льний; Ц. вещество — цементува́льна речовина́.

Цена — ціна́, -ни́; Ц. деления — ціна́ по́ділу.

*Центр — це́нтер, -тру, осере́док, -дку; Ц. рассеивания—це́нтер ро́зсіву; Ц. сопротивления—це́нтер о́пору; Ц. тяжести—це́нтер ваги́.

*Централизация — централіза́ція, -ції.

*Центральный — центра́льний; Ц. винт — центра́льний ґвинт; Ц. канал — центра́льний, осередко́вий кана́л; Ц. коммутатор—центра́льний комута́тор; Ц. станция — центра́льна ста́ція; Ц. трубка — центра́льна тру́бка.

*Центробежный — відосередко́вий.

*Центростремительный — доосередко́вий.

*Центрофуга — центрофу́га, -ги.

*Центрующее утолщение — центрувальне згрубшення.

*Цепочка — ланцюжок, -жка; Ц. барабана — ланцюжок барабана; Ц. отвеса — ланцюжок від виска.

*Цеппелин — цепелін, -на.

*Цепь — (*боевой порядок*) розстрільня, -ні; (*железная*) — ланцюг, -га; Ц. горная — гірське пасмо; Ц. мерная — мірчий ланцюг; Ц. микрофонная — коло мікрофонне; Ц. электрическая — електричне коло.

Церемония — церемонія, -нії.

Церковь — церква, -кви.

*Цилиндр — циліндер, -дра; Ц. газовый — газовий циліндер; Ц. компрессора — циліндер компресора; Ц. накатника — циліндер накочувача; Ц. оседающий — осідний циліндер.

*Цилиндрический — циліндричний; Ц. чугунная граната — циліндрична чавунна граната; Ц. выступ — циліндричний виступ.

*Цилиндровый — циліндровий.

*Цинк — цинк, -ку.

*Цинковая втулка — цинковий втулок.

*Циркуль — циркель, -кля.

*Циркуляр — обіжник, -ка.

*Циркуляция — циркуляція, -ції.

*Цистерна — цистерна, -ни.

*Цитадель — цитаделя, -лі.

*Циферблат — циферблат, -ту.

*Цугом — впростяж.

Ч

*Чайное довольствие — постачання чайове.

Час — година, -ни.

Часовня — каплиця, -ці.

*Часовой — стійковий, -вого; годинний, годинниковий; Ч. внутренний — внутрішній стійковий; Ч. караульного поста — стійковий сторожової стійки; Ч. механизм — годинниковий механізм; Ч. наружный — надвірний стійковий; Ч. парные — парні стійкові; Ч. сторожевого поста — стійковий охоронної стійки.

*Частица — частка, -ки, частинка, -ки.

*Частный — частковий, осібний, приватний; Ч. атаки — часткові атаки; Ч. задача — осібне завдання; Ч. квартира — приватна квартира; Ч. почин — осібний почин.

*Частокол — частокіл, -колу.

*Частый, -то — частий, -то; густий, -то; Частый огонь — густий вогонь.

*Часть — частина, -ни; Ч. артиллерийская — гарматна частина; Ч. боевая — бойова частина; Ч. броневая — панцерна частина; Ч. воздушного флота — частина повітряної флоти; Ч. вспомогательная — допоміжна частина; Ч. вы-

ходная—вихідна́ части́на; Ч. головная—головна́ части́на; Ч. дежурная — вартова́ части́на; Ч. детородные — приро́дження; Ч. дистанционная—дистанці́йна части́на; Ч. дульная — дулова́ части́на; Ч. железнодорожная — залізни́ча части́на; Ч. запасная—запа́сна части́на; Ч. затворная—замкова́ части́на; Ч. кадровая — ка́дрова части́на; Ч. казенная — гузова́ части́на; Ч. караульная—сторо́жова части́на; Ч. корневая—коренёва части́на; Ч. лобовая — лобова́ части́на; Ч. материальная—матерія́льна части́на; Ч. направляющая—напрямна́ части́на; Ч. парозная—парізна́ части́на; Ч. наружная—зо́внішня части́на; Ч. носовая—носова́ части́на; Ч. отдельная—окре́ма части́на; Ч. особого назначения—части́на окре́мого призна́чення; Ч. оседающая—осідна́ части́на; Ч. охраняющая—части́на охоро́ни; Ч. отдыхающая — части́на на відпочи́нку; Ч. прикрывающая—захисна́ части́на; Ч. прожекторная—проже́кторна части́на; Ч. разведывательная—розві́дча части́на; Ч-ти лагерного сбора—части́ни таборо́вого збо́ру; Ч. связи—части́на звязку́; Ч. соединения — части́ни злу́ки; Ч. соседняя — сусі́дня части́на; Ч. составная—складова́ части́на; Ч. строевая—муштро́ва́ части́на; Ч-ти трущиеся—тертьові́ части́ни; Ч. территориальная — територія́льна части́на; Ч. техническая—техні́чна части́на; Ч. хоботовая—хобото́ва части́на; Ч. хозяйственная—господа́рча части́на.

*Часы — годи́нник, -ка.

*Чашечка — ми́сочка, -ки.

*Чашка—ми́ска, -ки; Ч. к станинке—ми́ска до сто́вби; Ч. соединительная—злучна́ ми́ска.

*Чека—за́гвіздок, -дка; Ч. разрезная — розрізни́й за́гвіздок.

*Челка — чубо́к, -бка́.

*Челнок — чо́вник, -ка.

*Червяк — шнек, -ка.

*Червячный—шне́ковий; Ч. винт — шне́ковий ґвинт; Ч. диск — шне́кове кружа́ло; Ч. шестерня—шне́кова шестерня́.

*Чердак — гори́ще, -ща.

*Чередоваться — чергува́тися.

*Черенок—держа́к, -ка́; коло́дка, -ки.

*Черессидельник — черезсіде́лок, -лка.

*Черновик — черне́тка, -ки.

*Чернозем — чорно́земля, -лі.

*Чернорабочий—чорноро́б, -ба.

*Черный—чо́рний.

*Черпак — черпа́к, -ка́.

*Черта, черточка — ри́са, -си, ри́ска, -ки; Ч. контрольная — контро́льна ри́ска.

*Чертеж — рису́нок, -нка.

*Чертежник — рисівни́к, -ка́.

*Чертить, начертить — рисува́ти, нарисува́ти.

*Черчение — рисува́ння.

*Чесотка — коро́ста, -ти.

*Четвереньки, на четвереньках — ра́чки.

***Четкость** — чі́ткість, -кости.

***Четный**—пари́стий; **Ч.** номера —пари́сті номери́.

* **Четырехгранный**—чотиристі́нний; **Ч.** лезвие—чотиристі́нне ле́зо.

***Четырехколесный** —чотириколі́сний.

***Чехол**—покриве́ць, -вця́; **Ч.** для пулемета —покриве́ць для куле́мету.

***Чинить, починить** — ла́годити, пола́годити; лата́ти, полата́ти.

***Численность**- кі́лькість,-кости, число́, -ла́.

***Численный**—чисе́льний, числови́й; **Ч.** масштаб — числове́ мі́рило.

***Числиться** -лічи́тися, рахува́тися.

***Число**—число́, -ла́; кі́лькість, -кости; да́та, -ти.

***Чистка** — чи́щення; **Ч.** лошади—чи́щення коня́; **Ч.** оружия—чи́щення збро́ї.

***Чистота**—чистота́, -ти́; оха́йність, оха́йности.

Читальня — чита́льня, -ні.

Читать, прочитать — чита́ти, прочита́ти.

***Чихательный**—чха́льний; **Ч.** вощество — чха́льна речовина́; **Ч.** газ—чха́льний газ.

Чрезвычайный—надзвича́йний.

***Чтение** — чита́ння; **Ч.** карт — чита́ння мап.

***Чувствительность** — чу́тливість, -вости; **Ч.** взрывчатых веществ — чу́тливість вибухо́вих речови́н.

***Чувс. вительный** — чу́тливий; **Ч.** к удару—чу́тливий до вда́ру.

Чувствовать, почувствовать —почува́ти, почу́ти.

***Чугун** — чаву́н, -на́.

***Чугунный**—чаву́нний; **Ч.** втулка—чаву́нний втулок; **Ч.** граната—чаву́нна грана́та; **Ч.** дно — чаву́нне дно; **Ч.** корпус с хвостом — чаву́нний ко́рпус із хвосто́м; **Ч.** носок—чаву́нний но́со́к; **Ч.** стакан—чаву́нний ко́рпус (гарма́тня).

***Чумбур** — чумбу́р, -ра.

Чуткий — чу́йний, сторожки́й.

***Чучело** — опу́дало, -ла.

Ш

***Шаблон**—мо́дло, -ла; **Ш.** для проверки выхода бойка ударника — мо́дло, щоб перевіря́ти ви́хід розбі́вача уда́рника.

***Шаг**—крок, -ку, ступі́нь, -пе́ня; хода́, -ди́; **Ш.** винта — ві́дстань, -ни; „Шаг вперед"—„Крок впере́д"; „**Ш.** мерный"—мі́рний крок; „Шаг назад"—„Крок наза́д"; **Ш.** обыкновенный—звича́йний крок; **Ш.** походный — похі́дний крок; **Ш.** ровный — рі́вний крок; **Ш.** свободный — ві́льний крок; **Ш.** угломера — ві́дстань кутомі́ра; **Ш.** ускоренный — пришви́дшений крок; **Ш.** форсированный—фор-

сований крок; „Шагом марш“ — „Кроком руш“.

*Шагомер—кроколічильник,-ка.

*Шайба — шайба, -би; Ш. буферная — відпружникова шайба; Ш. корневая — коренева шайба; Ш. промежуточная — проміжна шайба.

*Шайка — банда, -ди; ватага, -ги; (*банная*)— ряжка, -ки.

*Шалаш — курінь, -реня.

*Шальная пуля — випадкова куля.

*Шанцевый инструмент—шанцевий струмент, -та.

Шар—куля, -лі.

*Шарик — кулька, -ки.

*Шариковый подшипник—кулькова вальниця.

*Шарнир—сустав, -ва; Ш. лобовой части — сустав лобової частини.

*Шарнирный — суставний; Ш. болт— суставний прогонич; Ш.-коленчатая линейка — суставноколінкувата лінійка; Ш. скобка—суставна клямра; Ш. соединение —суставна злука.

Шаровары—штани, -нів.

*Шаровой—кулястий; Ш. пята, пятка — куляста п'ята; Ш. уровень — куляста повенниця; Ш. установка—куляста устава.

*Шаровидный — кулястий.

*Шасси — шасі.

*Шатать, шатнуть — хитати, хитнути.

*Шатающийся — хиткий.

*Шатун — гонок, -нка.

*Шахматный—шаховий; Ш. порядок—шаховий порядок.

Шахматы—шахи, -хів.

*Шашка — шашка, -ки; Ш. (лекало № 7) — шашка; „Ш. в ножны“ — „Шашки в піхви“; „Шашки к бою“ — „Шашки до бою“; Ш. кавалерийские—кінні шашки; Ш. подрывная—висадна шашка; Ш. пироксилиновая — піроксилінова шашка; Ш. саперная — саперна шашка; Ш. тротиловая — тротилова шашка.

*Шведская стенка—шведська стінка.

*Швеллер—коритуватий трям, -му, швелер, -ра.

*Швеллерный брус — коритуватий брус.

*Шворень — шворінь, -реня.

*Шворневой —шворневий; Ш. крюк—гак шворневий; Ш. лапа—лапа шворенева; Ш. соединение—шворенева злука.

Шевеление — ворушіння.

Шевелить, -ся, шевельнуть, -ся—ворушити,-ся, ворухнути,-ся.

*Шедит—шедит, -ту.

*Шейка—шийка, -ки; Ш. стержня—шийка стрижня.

*Шелковая ткань — шовкова тканина.

*Шенкель —шенкель, -ля.

*Шептало—шептало, -ла.

*Шеренга — шерег, -га.

*Шереножное учение — вправи шерегом.

*Шероховатый—шерсткий,шершавий.

Шест—тичи́на.

***Шестерня**—шестерня́, -ні́; **Ш.** коническая — коні́чна шестерня́; **Ш.** промежуточная — промі́жна шестерня́.

***Шестигранный**—шестистінний.

***Шестик**—тичи́нка, -ки.

***Шестовой** — тичкови́й; **Ш.** взвод — тичкова́ чота́.

Шеф — шеф, -фа.

***Шина** — ши́на, -ни; **Ш.** гусматическая—ши́на гусма́тична; **Ш.** пневматическая — ши́на пневмати́чна.

Шинель—шине́ля, -лі.

***Шинный**—ши́новий; **Ш.** болт—ши́новий прого́нич.

***Шип**—чіп, чопа́; шпе́ник, -ка; (*проволоки*) — колю́чка, -ки.

*„**Шире шаг**“—„Ши́рше крок“.

***Ширина**—ширина́, -ни́; **Ш.** строя —ширина́ ла́ду; **Шириною**—завши́ршки.

***Широкий**—широ́кий; **Ш.** обстрел —широ́кий о́бстріл.

***Ширококолейная дорога**—ширококолі́йний шлях.

***Широта**—ширина́, -ни́; (*геогр.*) — широта́, -ти́; **Ш.** размаха — ширина́ ро́змаху.

***Шифр**—шифр, -ру.

***Шкала**—шка́ла, -ли; **Ш.** делений — шка́ла по́ділок; **Ш.** заложений—шка́ла за́кладів; **Ш.** крутостей — шка́ла кру́тостей; **Ш.** штрихов—шка́ла ри́сок.

***Шкальный способ**—шка́льний спо́сіб.

***Шкаф** — ша́хва, -ви; **Ш.** мобилизационный — мобілізаці́йна ша́хва.

***Шкафчик**—ша́ховка, -ки.

***Шквал** — шквал, -лу.

***Шквальный огонь** — во́гонь шква́льний.

Школа —шко́ла, -ли; **Ш.** полковая—полкова́ шко́ла.

Школьные занятия — шкільне́ навча́ння.

***Шкурка стеклянная**— скляна́ шку́рка.

***Шлагбаум** — розло́ги, -гів.

***Шлак**—жу́желиця, -ці.

***Шланга**—кишка́, -ки́.

***Шлевка** — га́йка, -ки.

***Шлейка**—шле́йка, -ки; **Ш.** нагрудная—нагру́дна шле́йка.

***Шлейный**—шлейови́й; **Ш.** ремень — шлейови́й ре́мінь.

***Шлем**—шоло́м, -му.

***Шлея**—шлея́, шлеї́.

***Шлифная пила**—шліфна́ пи́лка.

***Шлюз** — шлюза́, -зи́; (*водоспускной*)—о́пуст, -ту.

***Шляпка**—голі́вка, -ки; де́нце́, -нця; **Ш.** гвоздя—голі́вка цвяха́; **Ш.** гильзы — де́нце гі́льзи; **Ш.** стрелки — голі́вка стрі́лки.

***Шнейдерит**—шнейдери́т, -ту.

***Шнур** — шнур, -ра́; **Ш.** асбестовый — азбе́стовий шнур; **Ш.** револьверный — револьве́рний шнур; **Ш.** спусковой—спускови́й шнур; **Ш.** трассировочный—шнур трасува́льний.

***Шнуровой** — шнуро́ваний; **Ш.** книга—шнуро́вана кни́га.

***Шов** — шво, шва.

***Шомпол**—шомпол, -ла.

***Шомпольный** — шомпольний; **Ш.** дорожка—шомпольна доріжка; **Ш.** муфта — шомпольна муфта; **Ш.** пружина—пружина шомпола; **Ш.** упор—шомпольна упора; **Ш.** шпилька—шомпольна шпилька.

***Шорник** — лимар, -ря.

Шорох — шурхотіння, шелест, -ту.

***Шоссе** — шоса.

***Шоссейный** — шосовий.

***Шофер** – шофер, -ра.

***Шпала** — лежень, -жня.

***Шпенек** — шпеник, -ка.

***Шпилька** —шпилька, -ки; **Ш.** прицельная—мірникова шпилька; **Ш.** шпонки — шпилька плішки; **Ш.** замыкающая — замикальна шпилька.

***Шпион** — шпигун, -на.

***Шпионаж**—шпигунство, -ства.

***Шплинт** — заводічка, -ки.

***Шпонка** — плішка, -ки; **Ш.** направляющая—напрямна плішка; **Ш.** с зубом—плішка із зубом.

***Шпора** — острога, -ги.

***Шпунтовый** — ґарований; **Ш.** свая — ґарована паля.

***Шрапнель стальная, диафрагменная с очком для дистанционной трубки**—шрапнеля сталева з діяфрагмою й вічком для дистанційного запальника.

***Шрапнельный фугас** — шрапнельна фугаса.

***Шрифт**—шрифт, -ту; **Ш.** надписей—шрифт написів.

***Штаб** — штаб, -бу.

***Штабель** — стос, стосу.

***Штабной** — штабовий; **Ш.** команда—штабова команда; **Ш.** рота — штабова сотня.

***Штанга** — штанга, -ги.

***Штангенциркуль** — штангенциркель, -кля.

***Штандарт** — стяг, -гу.

***Штат** — штат, -ту; по штату не положено—за штатом не належить.

***Штатив** — штатив, -ву.

***Штатный**—штатний; **Ш.** расчет —штатний розрахунок.

***Штемпель** — штемпель, -ля.

***Штепсельный коммутатор** — притичковий комутатор.

***Штиль** — штиль, -лю.

***Штифтик** — шпеник, -ка.

***Шток**—стебло, -ла; **Ш.** с поршнем — стебло з толоком; **Ш.** ударника — стебло ударника.

***Штопор**—штопор, -ру; спіраля, -лі.

***Штора** — ролета, -ти.

***Шторм** — шторм, -му.

***Шторный** — ролетовий.

***Штрих** — риска, -ки.

***Штриховать, заштриховать** — рискувати, зарискувати.

***Штурм** — штурма, -ми.

***Штурмовать** — штурмувати.

***Штурмовой** — штурмовий; **Ш.** самолет — штурмовий літак; **Ш.** часть—штурмова частина.

***Штык** — багнет, -та; „Штыки в ножны“ — „Багнети в піхви“; **Ш.** примкнутый — настромлений багнет.

*Штыковой — багнето́вий; Ш. бой—багнето́вий бій; Ш. хомутик —хомути́к багнето́вий.
*Штырь — штир, -ру.
*Шум — шум, го́мін, -мону; га́лас, -су.
*Шуметь—шумі́ти, гомоні́ти.
*Шуруп — шруб, -ба.

Щ

*Щебенка—жорстві́нка, -ки.
*Щебень—груз, -зу; жорства́, -ви́; рі́нь, -ни.
*Щека — щока́, -ки́; Щ. бойницы—що́ки бійни́ці.
*Щеколда—кля́мка, -ки.
*Щелкание — кла́цання.
*Щелок — луг, -гу.
Щелочь — що́лок, -ку; лу́гова сіль.
*Щелчок—щуто́к,-тка́; цок, -ку.
*Щель — щіли́на, -ни; Щ. амбразуры—щіли́на амбра́зури; Щ. боевая—бо́йна щіли́на; Щ. боковая—бокова́ щіли́на; Щ. нижняя —ни́жня щіли́на.
*Щербина—щерби́на, -ни.
*Щетинный банник — волосяна́ щі́тка.
*Щетка—щі́тка, -ки; Щ. конская—кі́нська щі́тка; Щ. проволочная—дротяна́ щі́тка.
*Щечный — щокови́й.
*Щипцы — (*для гвоздей*) обце́ньки, -ньок; клі́щі, -щів; Щ. для заклепок—клі́щі на ню́ти.
*Щит—щит, -та́; Щ. броневой —па́нцерний щит; Щ. откидной —відкидни́й щит; Щ. неподвижный—нерухо́мий щит; Щ. снеговой—щит сні́говий.
*Щитик—щи́тик, -ка; Щ. задвижной — засувни́й щи́тик; Щ. предохранительный —запобі́жний щи́тик; Щ. со спусковым механизмом — щи́тик із спускови́м механі́змом; Щ. прикрытия—щи́тик прикриття́; Щ. сапы—щи́тик са́пи.
*Щитовое прикрытие—щитове́ прикриття́.
*Щупальцы—ву́сики, -ків; мацки́, -кі́в.
*Щурить, -ся—жму́рити, -ся.

Э

*Эбонит — ебоні́т, -ту.
*Эбонитовый — ебоні́товий; Э. крышка—ебоні́това по́кришка.
*Эвакоприемник—евакоприйма́ч.
*Эвакуационный—евакуаці́йний; Э. отряд — евакуаці́йний ві́дділ; Э. пункт— евакуаці́йний пункт.
*Эвакуация — евакуа́ція, -ції.
*Эвакуировать — евакува́ти.
*Экваториальный—екваторія́льний, рівнико́вий; Э. ось вращения — екваторія́льна вісь оберта́ння.
*Эклиметр— еклі́метер, -тра.

***Экипаж**—по́віз, по́возу; кома́нда, -ди.
***Экономический**—економі́чний; Э. суммы — економі́чні су́ми.
***Экразит** — екрази́т, -ту.
***Экскаватор**—екскава́тор, -ра.
***Экскорт**—ескóрт, -ту; почо́т, -ту.
***Экстрактор**—екстра́ктор, -ра.
***Экстракторный рычаг** — екстра́кторний ва́жіль.
***Экстренный** — нега́йний, надзвича́йний; Э. заседание—надзвича́йні збо́ри.
***Эксцентрический** — ексцентри́чний; Э. втулка—ексцентри́чний уту́лок: Э. желоб—ексцентри́чний жо́лоб; Э. прилив—ексцентри́чний прили́вок.
***Эластичность** — пружи́стість, -тости.
***Элеватор** — елева́тор, -ра.
***Электризация**—електризува́ння; Э. сетей — електризува́ння мере́ж.
***Электризованный** — електризо́ваний.
***Электрический**—електри́чний; Э. сеть—електри́чна ме́режа.
***Электричество** — еле́ктрика, -ки.
***Электродвигатель** — електродвигу́н, -на́.
***Электродвижущая сила** — електрозворушення.
***Электроизмерительный**—електровимі́рчий; Э. прибор — електровимі́рчий при́лад.
***Электромагнит** — електромагне́т, -ту.
***Электромагнитный** — електромагне́тний; Э. волны — електромагне́тні хви́лі.
***Электротехник** — електроте́хник, -ка.
***Электротехнический** — електротехні́чний.
***Элемент** — елеме́нт, -та; Э. мокрый — мо́крий елеме́нт; Э. наливной—наливни́й елеме́нт; Э. фехтования—елеме́нти фехтува́ння.
***Эллипс** — е́ліпс, -су.
***Эллиптический** — еліпти́чний.
Энергичный, -но — енергі́йний, -но, жва́вий, -во, завзя́тий, -то.
***Энергия** — ене́ргія, -гії.
***Эпидемический** —епідемі́чний, по́шесний; Э. отряд — епідемі́чний, по́шесний ві́дділ.
Эпизодический—епізоди́чний.
Эпизоотия — епізоо́тія, -тії.
***Эскадра** — еска́дра, -ри.
***Эскадрилья**—ескадри́лля, -лі; Э. истребительная—ни́щуча ескадри́лля; Э. разведывательная—розві́дча ескадри́лля.
***Эскадрон** — кі́нна со́тня, -ні; Э. связи — кі́нна со́тня звязку́; „Э., строй взвод"—„со́тня, ладна́й чо́ти".
***Эскадронный** — соте́нний.
***Эскарп** — еска́рп, -пу.
***Эспадрон** — еспадро́н, -ну.
***Эстокада** — естока́да, -ди.
***Этаж** — по́верх, -ху; Э. верхний — горі́шній по́верх.
***Этап** — ета́п, -пу.
***Этапный** — ета́пний; Э. пункт — ета́пний пункт; Э. лазарет — ета́пний шпита́ль.

*Эфес — держа́к, -ка́.
*Эфир — ете́р, -ру.
*Эшелон — ешело́н, -на.
*Эшелонировать—ешелонува́ти.

Ю

Юг — пі́вдень, -дня.
*Юго-восток—півде́нний схі́д, схо́ду.
*Юго-запад — півде́нний за́хід, -ходу.
*Южный — півде́нний; юго-восточный—півде́нно-схі́дній; юго-западный — півде́нно-за́хідній.
*Юрта — шатро́, -тра́.
*Юфть — ю́хта, -ти.

Я

*Явка — я́вка, -ки.
*Явление —я́вище, -ща; Я. атмосферное — атмосфе́рне я́вище; Я. метеорологическое—метеорологі́чне я́вище; Я. стихийное—стихі́йне я́вище
*Являться, явиться—явля́тися, [яви́тися.
*Явный — я́вний.
*Явно — я́вно. [-ности.
*Ядовитость — отру́йність,
*Ядовитый—отру́йний; Я. вещество — отру́йна речови́на; Я. газ—отру́йний газ; Я. свеча — отру́йна сві́чка. [ядро́, -ра́.
*Ядро — (*спорт.*) га́ло, -ла;
*Язык — язи́к, -ка.
*Яйцевидный — яйцюва́тий.
*Якорный — кі́твовий.
*Якорь — кі́тва, -ви; Я. минный—мі́нна кі́тва.
*Яма—я́ма, я́ми; Я. большая—вели́ка я́ма; Я. волчья — во́вча я́ма; Я. выгребная —вигрі́бна я́ма; Я. малая —мала́ я́ма; Я. помойная—поми́йна я́ма.
*Яр — яр, я́ру.
*Яровой — я́рий; Я. солома — я́ра соло́ма.
*Ярусное расположение окопов — розташува́ння ша́нців по́верхами.
*Ясли — я́сла, я́сел.
*Ясность — я́сність, -ности.
*Ясный, -но — я́сний, -но.
*Ячеечный окоп — гніздови́й ша́нець, -нця.
*Ячейка (*арт.*) — осере́док, -дка; гнізди́нка, -ки.
*Ячмень — ячмі́нь, -ме́ню.
*Ящик — я́щик, -ка, скри́нька, -ки; Я. вкладной — вкладна́ скри́нька; Я. денежный—грошова́ скри́нька; Я. зарядный — заря́дний я́щик; Я. мусорный — смі́тниця; Я. несгораемый — неспале́нна скри́нька; „Ящик (орудие) влево (вправо, вперед) — марш" — „Ящик (гарма́та) влі́во (впра́во, впере́д) — руш". [кови́й.
*Ящичный — я́щичний; скринь-

Ціна 95 к. (Р)

